

12.06.2020

Kaskadowe Arkusze Stylów CSS

CSS - Kaskadowe Arkusze Stylów (z ang. Cascading Style Sheets) jest to specjalny język stworzony w celu elastycznego zarządzania sposobem formatowania (wyglądem) elementów znajdujących się na stronach WWW.

Uwaga:

Część poleceń stylów nie jest interpretowana przez niektóre przeglądarki internetowe lub jest obsługiwana odmiennie. Dlatego zawsze należy sprawdzać efekty w praktyce - jeśli to możliwe, to najlepiej w kilku najbardziej popularnych przeglądarkach: Microsoft Internet Explorer, Netscape/Mozilla/Firefox (czyli przeglądarki oparte na silniku Gecko), Opera.

Cechy modyfikowania formatowania w:	
w HTML	w CSS
modyfikacja wyglądu elementów strony jest bardzo żmudna (atrybuty i znaczniki które za to odpowiadają, są porozrzucane w różnych miejscach kodu, mieszając się ze strukturą dokumentu).	rozdzielenie struktury i prezentacji dokumentów czyli: wszystkie polecenia dotyczące formatowania można umieścić w jednym miejscu (tzw. arkuszu) i powiązać je z konkretnymi elementami, wstawionymi za pomocą czystego (X)HTML. Taki sposób sprawia, że modyfikacja wyglądu stron może przebiegać dużo sprawniej.

Nowe możliwości CSS

- 1)**Przestarzałe atrybuty i znaczniki**, znajdujące się bezpośrednio w składni HTML, które dotyczą formatowania (elementy **zdeprecjonowane**), będą stopniowo wycofywane przez producentów przeglądarek internetowych, na rzecz rekomendowanych analogicznych deklaracji CSS.
- 2)Dokumenty pisane z wykorzystaniem arkuszy stylów są zwykle bardziej **przejrzyste i krótsze**.
- 3)Style pozwalają w **łatwy sposób zarządzać** całą serią dokumentów, poprzez stosowanie zewnętrznych arkuszy stylów.
- 4) Dzięki możliwości stosowania klas selektorów, znacznie oszczędzamy sobie pisania. W **jednym miejscu określamy wszystkie atrybuty formatowania** (których może być bardzo dużo), odnoszące się do wielu elementów, które mają wyglądać tak samo. Bezpośrednio przy elemencie wystarczy podać tylko nazwę klasy i nie musimy już wypisywać dużej ilości poleceń. Znacznie przyspiesza to późniejszą modyfikację strony, ponieważ zmian dokonujemy tylko w jednym miejscu, a wpływają one na wiele elementów jednocześnie.
- 5)Możliwość **stosowania różnorodnych jednostek oraz sposobów definiowania kolorów**.
- 6)Różne wartości **pogrubienia czcionki** (9 rodzajów)
- 7)**Dodatkowe możliwości formatowania tekstu**
- 8)**Efektowne filtry graficzne**.
- 9)Dodatkowe możliwości **określenia wyglądu dokumentów podczas ich drukowania**.

Uwaga:

W ciągłym opracowaniu są **style poziomu trzeciego (CSS 3)**, które oferują jeszcze więcej rozwiązań. Aby dowiedzieć się więcej, sprawdzaj stronę organizacji W3C oraz najnowsze specyfikacje.

Wady CSS

1. złożona specyfikacja (składnia) nietolerująca, rzadkich błędów składniowych,
2. brak sygnalizacji błędów podczas wykonywania stylów CSS oraz podczas ich realizacji,
3. błędne obsługiwanie CSS przez różne przeglądarki,

Jednostki miar.

Jednostki miar bezwzględnych w CSS

pt - punkty (1 pkt 1/72 cala)

pc - pica (1 pica=12 punktów)

mm - milimetry

cm -centrymetry

in - cale

Jednostki miar względnych w CSS

em -jednostka odpowiadająca aktualnej czcionce

ex - wielkość zbliżona do wysokości litery "x"

px - piksel, jednostki względna, gdyż zależna od rozdzielczości monitora

% - wartości procentowe

Sposoby określania kolorów

a)określanie z użyciem definicji heksadecymalnych

DIV {color:#FFFFFF;}

b)określanie z użyciem definicji RGB

DIV {color: rgb(255,100,13);}

liczby od 0 do 255 dla kolorów czerwony, zielony, niebieski,

c)określanie z użyciem nazwy kolorów

DIV {color:red;}

d)określanie z użyciem definicji RGB oraz nasycenia kolorów

DIV {color: rgb(10%,40%,78%);}   procentowe nasycenie obrazu od 0% do 100%

Uwagi na temat pisania KODU w CSS

Uwaga1:

Język CSS dopuszcza stosowanie zarówno dużych, jak i małych liter.

Poprawnymi nazwami atrybutu są background, backGROUND oraz BACKground.

Uwaga2:

Wstawienie białych znaków (spacje, tabulacje, znaki nowej linii) w arkuszu CSS nie ma wpływu na jego działanie.

Uwaga3:

Dlatego możesz ułożyć wpisywane reguły CSS w taki sposób, aby były bardziej czytelne np.

```
H1 {  
    font-weight : bold;  
}
```

możemy zapisać

```
H1 {font-weight:bold;}
```

Uwaga4:

Komentarze w arkuszu stylów

pisze się używając znaków: /* (otworzenie komentarza) oraz */ (zamknięcie komentarza), np.: /*to jest komentarz*/.

Wszystko pomiędzy tymi znakami jest ignorowane przez przeglądarkę.

Parsowanie → pozyskiwanie interesujących informacji z kodu strony WWW.

<http://sourceforge.net/projects/htmlcxx/>

Renderowanie – przedstawienie informacji zawartych w dokumencie elektronicznym w formie najbardziej właściwej dla danego środowiska (np. wizualnie, w tym na ekranie i w druku, czy dźwiękowo).

Edytory CSS

- [TopStyle Lite](#) (darmowy)
- [Balthasar Cascade](#) (darmowy)
- [Cascade DTP](#) (darmowy)

Programu Miarka.

Dopisać!!!

Kalkulator jednostek.

http://taat.pl/narzedzia/typo/kalkulator_jednostek.html

Sposoby podłączania stylów do strony (skrócone zestawienie).

1) Zewnętrzny arkusz stylów.

```
<head>
    <link rel="stylesheet" type="text/css" href="style.css" />
</head>
```

2) Styl lokalny inaczej: (styl wpisany, liniowy, linijkowy, w linii) czyli dopisanie arkusza do wybranego bloku treści strony.

```
<selektor style="cecha1: wartość1; cecha2: wartość2... ">...</selektor>
```

3) Wewnętrzny arkusz stylów.

```
<head>
    <style type="text/css">
        selektor1 { cecha: wartość; cecha2: wartość2... }
        selektor2 { cecha: wartość; cecha2: wartość2... }
    </style>
</head>
```

4) Alternatywny arkusz stylów.

```
<head>
    <link rel="stylesheet" type="text/css" href="style.css" title="Nazwa domyślna" />
    <link rel="Alternate stylesheet" type="text/css" href="style1.css" title="Nazwa 1" />
    <link rel="Alternate stylesheet" type="text/css" href="style2.css" title="Nazwa 2" />
</head>
```

5) Import arkusza stylów.

```
<style type="text/css">
    @import url(adres zewnętrznego arkusza stylów);
</style>
```

Kaskadowość stylów

Kaskadowość stylów określa pierwszeństwo w oddziaływaniu na te same elementy strony stylów z różnych źródeł (lokalny, zewnętrzny, wewnętrzny itp.). Style tworzą hierarchię tworząc kaskadę dlatego taka nazwa.

Kaskadowość stylów pozwala zatem pracować z kilkoma źródłami stylów, bez obawy o wystąpienie konfliktów.

Priorytet ważności stylów (pierwszeństwo) wyglądałby tak:

1. Styl lokalny, → najważniejszy
2. Rozciąganie stylu (SPAN),
3. Wydzielone bloki (DIV),
4. Wewnętrzny arkusz stylów
5. Zewnętrzny arkusz stylów
6. Import arkusza stylów,
7. Domyślne ustawienia przeglądarki → najmniejważny

Style o wyższym priorytecie **ważności (na początku listy)** mają pierwszeństwo w modyfikowaniu elementów dokumentu. Style niżej w hierarchii mogą zmienić formatowanie jakiegoś elementu, tylko jeśli style o wyższym priorytecie nie dotyczą tego konkretnego elementu. Na szczególną uwagę zasługuje również fakt, że style CSS z dowolnego źródła zawsze są ważniejsze niż atrybuty prezentacyjne przypisane elementom bezpośrednio w kodzie HTML, mimo iż wydawać się mogło, że powinna tutaj zachodzić zasada taka jak w przypadku stylu lokalnego.

UWAGA

Polecenie dołączenia zewnętrznego arkusza powinno znajdować się w dokumencie wcześniej niż wewnętrzny arkusz. Odwrotna kolejność złamie zasady kaskadowości!

Jeżeli natomiast chodzi o zasady kaskadowości wewnątrz tego samego arkusza CSS, tzn. w przypadku, kiedy znajduje się w nim kilka osobnych reguł CSS o jednakowej szczególowości (ważności), odnoszących się do tej samej cechy tego samego elementu, to ostateczny wpływ na formatowanie będą miały reguły umieszczone na końcu.

Łamanie kaskadowości

Można świadomie zmienić zasady kaskadowości. Służy do tego polecenie **!important**. Jeżeli pojawi się ono w deklaracji stylu po wartości cechy, spowoduje to, że taka cecha będzie miała pierwszeństwo przed innymi, nawet jeśli ma niższy priorytet. Natomiast inne cechy takiej deklaracji będą interpretowane normalnie, chyba że również przy nich postawimy !important. Nie należy jednak przesadzać ze stosowaniem tej metody, ponieważ jawnie łamie ona zasadę kaskadowości i po jakimś czasie może Ci znacznie utrudnić analizę sposobu formatowania elementów.

Przykład:

Gdyby w arkuszu stylów tej strony została umieszczona następująca reguła:

```
h6 { color: blue !important; background-color: green }
```

to pomimo wpisania następującego stylu inline (który ma pierwszeństwo przed arkuszami stylów)

```
<h6 style="color: red; background-color: yellow">
```

Ten tytuł nie jest napisany czcionką koloru czerwonego, lecz niebieskiego, mimo wstawienia stylu inline.

Natomiast tło pozostaje żółte.

```
</h6>
```

otrzymalibyśmy tytuł koloru niebieskiego (blue) jednak nadal na żółtym (yellow) tle.

Dziedziczenie stylów

Z drzewem dokumentu związana jest własność dziedziczności stylów. Polega ona na tym, że elementy leżące niżej w hierarchii (potomkowie), jeśli nie zaznaczymy inaczej, dziedziczą (przejmują) atrybuty formatowania, które zostały nadane ich przodkom.

Niestety w niektórych przeglądarkach internetowych zdarza się błędna interpretacja dziedziczenia stylów. Dlatego zawsze sprawdzaj w praktyce zastosowanie tej własności.

Budowa stylu → selektory

Selektory są elementami arkusza CSS.

```
selektor {cecha: wartość; cecha: wartość; .....;}
```

Każda reguła odnosi się do konkretnego elementu (znacznika) i składa się z dwóch części:

- selektora
- deklaracji.

Selektor określa do jakich elementów ma zostać przypisane formatowanie. np. p h1

Deklaracja jest umieszczona w nawiasie klamrowym {...} i podaje to formatowanie.

Każda deklaracja składa się z:

- przynajmniej z jednego zespołu **cecha** lub inaczej własność albo właściwość (ang. property)
- **wartość** (ang. value), przy czym można podać dowolną liczbę, rozdzielając kolejne znakiem średnika (;).

Średnik na końcu deklaracji nie jest konieczny.

Każda grupa elementów (znaczników np. <body> <p> <b>) ma określony zespół cech CSS, które można jej przypisać.

Każda cecha ma ściśle wyszczególnioną listę wartości, które może przyjąć.

Na przykład: cecha text-align (wyrównanie tekstu) może być przypisana tylko i wyłącznie do elementów blokowych, ponieważ podanie jej dla elementów wyświetlanych w linii nie miałoby sensu. Z drugiej strony cecha ta może przyjmować tylko wartości takie jak: left, right, center, justify. Przypisanie do niej np. wartości koloru nie miałoby sensu.

Przykład1:

```
p { color: red; }
```

selektorem jest znacznik p,

deklaracja ma postać { color: red }.

cechą jest color,

wartością red.

Przykład2:

```
p b { color: red; background-color: yellow }
```

Selektorem jest zestawienie znaczników p b.

Deklaracja zawiera dwa zespół cecha-wartość.

Uwaga:

W MSIE 8.0 i starszych jeden plik arkusza CSS może zawierać tylko 4095 selektorów, przy czym w listach każdy selektor liczy się osobno - następne deklaracje zostaną pominięte!

W przypadku przekroczenia tej granicy, jedynym rozwiązaniem jest podział arkusza CSS na kilka osobnych plików, ale nie więcej niż 31.

Rodzaje selektorów

[1\)selektor prosty \(selektor typu\)](#)

[2\)selektor uniwersalny](#)

[3\)selektor potomka](#)

[4\)selektor dziecka](#)

[5\)selektor braci](#)

[6\)selektor atrybutu](#)

a)prosty selektor atrybutu

b)selektor atrybutu o określonej wartości

c)selektor atrybutu zawierający określony wyraz

7)selektory specjalne

a)selektor klasy

b)pseudoklasyk

c)selektory pseudoelementów

-pierwsza linia

-pierwsza litera

Rodzaj pierwszy

Selektory proste nazywany inaczej selektor typu

```
p  
{  
color:red;  
font-size:14pt;  
}
```

Selektorem prostym jest znaczniki języka XHTML/HTML (**np. p, h3, table, img**) przypisany do elementu, który chcesz w danym momencie formatować.

Styl zdefiniowany dla przykładowego selektora **p** będzie odnosił się wyłącznie do akapitów zamkniętych w znacznikach **<p></p>** i nie będzie wpływał na pozostałe elementy strony WWW.

Rodzaj drugi

Selektor uniwersalny

Składnia teoretyczna:

* { cecha: wartość }

Cecha (ang. property) oraz **wartość** (ang. value) określają atrybuty elementu.

Selektor taki pozwala ustalić określone atrybuty dla wszystkich elementów strony, a więc dla różnych selektorów typu. Możemy za pomocą tej komendy nadać to samo formatowanie dla wszystkich elementów na całej stronie, niezależnie od ich typu (p, h1, li itd.).

Uwaga1

Niestety jego działanie nie zawsze jest jednoznaczne, dlatego dużo bezpieczniej jest używać selektora typu dla elementu body, chyba że zastosujemy to polecenie w odniesieniu do klasy selektorów.

Uwaga2

Jeśli selektor uniwersalny chcemy zastosować do selektora innego niż selektor typu (w połączeniu z selektorami: atrybutów, specjalnymi, pseudoelementów lub pseudoklas), to gwiazdkę można pominąć.

Przykład

Zdarza się, że zachodzi potrzeba zdefiniowania jakiegoś typu formatowania w ten sposób, aby zadziałał on na cały dokument. Bardzo dobrym przykładem takiej sytuacji może być tło, które zazwyczaj powinno być identyczne dla całego dokumentu. Odpowiedni styl może przyjąć następującą postać:

```
body
{
    color:red; /* kolor czcionki */
    font-size:14pt; /* wielkość czcionki */
}
```

innego sposobu zamiast selektora uniwersalnego stosujemy znak *

```
*
{
    background-color:white; /* kolor tła */
}
```

I sposób podłączania stylów do strony.

Zewnętrzny arkusz stylów

Składnia teoretyczna:

```
<head>
  ...
  <link rel="Stylesheet" type="text/css" href="style.css" />
  ...
</head>
```

gdzie "style.css" jest zewnętrznym arkuszem stylów. Natomiast znaki (...) oznaczają inne polecenia, które zwykle pojawiają się w nagłówku dokumentu, np. deklaracja strony kodowej.

Wstawienie → wystarczy wpisać w treści nagłówkowej każdego z dokumentów (pomiędzy znacznikami <head> a </head>), przedstawioną powyżej linijkę:

```
<link rel="Stylesheet" type="text/css" href="style.css" />
```

Uwagi na temat zewnętrznych CSS:

- Znacznik LINK może znajdować się tylko i wyłącznie w nagłówku dokumentu.
(sekcja **head**)
- można dołączyć **dowolną liczbę** zewnętrznych arkuszy stylów
  - każdy jako osobny element <link rel="Stylesheet" />.
- W przypadku **konfliktów**, ważniejsze będą deklaracje z arkusza dołączonego później.
- Zewnętrzny arkusz stylów jest on zwykłym plikiem tekstowym. Do tworzenia i edytowania wystarczy zwykły edytor tekstu.
- Można się posłużyć specjalnym **edytorem CSS**.
- Należy jedynie pamiętać, że plik będący zewnętrznym arkuszem stylów musi mieć rozszerzenie ***.css**

Zalety zewnętrznego arkusza stylów:

- 1) wszystkie nasze strony w obrębie całego serwisu mogą mieć pewne wspólne cechy.
- 2) jeśli w ostatniej chwili zdecydujemy się zmienić np. rodzaj czcionki na wszystkich stronach, możemy to zrobić, modyfikując jedynie zewnętrzny arkusz stylów, bez konieczności zmiany każdej strony osobno.

II sposób podłączania stylów do strony.

Styl wpisany (styl lokalny, liniowy, linijkowy) → **Dopisanie arkusza do wybranego bloku.**

Styl lokalny pozwala na nadanie formatowania konkretnemu pojedynczemu elementowi strony. Jest wstawiany w tej samej linii, w której znajduje się element formatowany. O tym, który to będzie element, decyduje słowo kluczowe "selektor".

Składnia teoretyczna:

```
<selektor style="cecha1: wartość1; cecha2: wartość2...">...</selektor>
```

lub inaczej

```
<selektor style="nasze style">treść bloku</selektor>
```

Selektorem może być praktycznie dowolny znacznik, np. p (akapit), h1 (nagłówek), td (komórka tabeli) i inne. To właśnie elementom znajdującym się pomiędzy tymi znacznikami, nadajemy atrybuty formatowania.

Jako "**cecha**" czy inaczej własność bądź właściwość (ang. "property") należy wpisać o jakie konkretnie atrybuty formatowania nam chodzi (np. kolor tekstu - color).

Jednemu selektorowi możemy nadać kilka atrybutów (cech). Są one wtedy rozdzielone średnikami.

Jako wyraz "**wartość**" (w deklaracji stylu) wpisujemy dokładną wartość atrybutu (np. dla koloru tekstu będzie to: red, blue czy też #31F4A5 itd.). Wartość zależy ściśle od cechy, po której stoi w deklaracji.

Opis wszystkich cech później.

Przykład:

```
<p style="color: red">To jest kolor tekstu na czerwono</p>
```

Uwaga:

Styl wpisany jest wprowadzony w wybranym znaczniku i **nie ma** wpływu na pozostałe znaczniki.

```
<html>
<head>
    <title>styl wpisany</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!--  styl wpisany      -->
</head>
<body bgcolor="red">
    <p style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 40px;">
        styl wpisany wielkość 40 pikseli</p>
    <p>styl wpisany wielkość standardowa z użyciem znacznika -->p</p>
    <span style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 25px;">
        styl wpisany wielkość 25 pikseli</span> <br>
    <span>styl wpisany wielością standardową-->span</span>
</body>
</html>
```

III sposób podłączania stylów do strony.

Wewnętrzny arkusz stylów:

Wstawia się zawsze w części nagłówkowej dokumentu (pomiędzy znacznikami <head> a </head>). Można go zastosować, gdy elementy które pragniemy poddać formatowaniu, występują wielokrotnie na stronie i wszystkim chcemy nadać takie same atrybuty (inne niż domyślne).

Wewnętrzny arkusz stylów składnia teoretyczna:

```
<head>
    ...
    <style type="text/css">
        /* <![CDATA[ */
            selektor1 { cecha: wartość; cecha2: wartość2... }
            selektor2 { cecha: wartość; cecha2: wartość2... }
            ...
        /* ]]> */
    </style>
    ...
</head>
```

gdzie: w sposób wyróżniony (pogrubiением) zaznaczono elementy składowe wewnętrznego arkusza stylów. Natomiast w miejsce kropek (...) można wpisać dalsze polecenia.

Selektorem może być praktycznie dowolny znacznik, np. p (akapit), h1 (tytuł), td (komórka tabeli) i inne. To właśnie elementom, które znajdują się w kodzie źródłowym, pomiędzy tymi znacznikami, nadajemy atrybuty formatowania opisane w arkuszu.

Jako "**cecha**" (w deklaracji stylu - powyżej) należy wpisać o jakie konkretnie atrybuty formatowania nam chodzi (opisane w kolejnych rozdziałach).

Natomiast jako wyraz "**wartość**" wpisujemy dokładną wartość atrybutu.

Zwróć uwagę, że jednemu selektorowi możemy nadać kilka atrybutów (cech). Są one wtedy rozdzielone średnikami.

V sposób połączania stylów do strony.

Import arkusza stylów

Składnia teoretyczna:

```
<style type="text/css">
    /* <![CDATA[ */
        @import url(adres zewnętrznego arkusza stylów);
    /* ]]> */
</style>
```

Polecenie tym można wstawić :

- wewnętrzny arkuszu stylów
- zewnętrzny arkuszu stylów
  - może się on znajdować na tym samym serwerze (wtedy można podać względną ścieżkę dostępu)

- w dowolnym miejscu w obrębie całego Internetu (wtedy podajemy adres internetowy).

Uwaga:

Oprócz importu arkusza, możesz umieścić pomiędzy znacznikami <style> a </style> dodatkowo własne reguły stylów, a nawet polecenie importu drugiego arkusza (ich działania zostaną połączone, a w przypadku konfliktów pierwszeństwo będzie miało ostatnia w kolejności deklaracja importu).

```
<style>
  <!--
    @import url("http://www.firma.pl/style/arkusz.css");
  -->
</style>
```

Możliwe jest łączenie różnych definicji, np. uzupełnienie ustaleń importowanego arkusza stylów o własne definicje różnych elementów (style zagnieżdżane). W przypadku konfliktu pierwszeństwo mają ustalenia własne.

```
<style>
  <!--
    @import url("http://www.firma.pl/style/arkusz.css");
    h1 {font-size: 30pt; font-family: Helvetica; }
  -->
</style>
```

W definicji możemy podać kilka kolejnych adresów importowanych arkuszy (polecenia @import muszą się znajdować na początku). W przypadku konfliktu definicji importowanych, pierwszeństwo mają ostatnie w kolejności definicje @import.

Różnica między stylami zewnętrznymi a importowanymi.

Mianowicie importowany arkusz stylów ma taki sam priorytet kaskadowości (ważności), jak arkusz do którego został zaimportowany. Innymi słowy, jeśli chcemy, aby określony arkusz importowany CSS był ważniejszy od wszystkich pozostałych zewnętrznych arkuszy, możemy go dołączyć poniżej innych odwołań do arkuszy lub zaimportować w wewnętrznym arkuszu. Import arkuszy może również być przydatny, jeśli chcemy oszczędzić wstawiania dodatkowych znaczników <link rel="Stylesheet" />. W takim przypadku dołącza się tylko jeden zewnętrzny plik *.css, a w nim importuje pozostałe arkusze.

UWAGA1

Jeżeli polecenie importu znajduje się w zewnętrznym arkuszu stylów, to relatywną ścieżkę dostępu do arkusza importowanego należy konstruować względem położenia arkusza CSS, w którym jest wstawione polecenie @import, a nie względem dokumentu (X)HTML!

UWAGA2

Wszystkie polecenia importu (może ich być kilka) muszą się znajdować zaraz na początku arkusza stylów, tzn. przed właściwymi regułami CSS, znajdującymi się w arkuszu, do którego następuje import!

UWAGA3

W MSIE 8.0 i starszych można zagnieździć importowane arkusze CSS tylko do trzeciego poziomu, tzn. importowany na najwyższym poziomie arkusz może sam zaimportować nowy plik CSS, a ten z kolei jeszcze tylko jeden dodatkowy - deklaracje z następnych zagnieżdzonych plików zostaną pominięte!

Zadanie 1.

Temat: Wykonanie szkieletu zaliczeniowego strony.

Używając pływających ramek [patrz pliki poniżej] (może być inna technologia) wykonaj następujący szkielet.

Animowany baner z nazwiskiem ucznia (marquee)	W tym miejscu wyświetlać się będzie wykonane zadania lub kod strony+CSS do tych zadań	linki do kodów zadań 1) Zadanie2 2)..... 3)..... .....
---	---	--

Plik o nazwie index.html

```
<html>
<head>
<META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; CHARSET=iso-8859-2">
</head>
<body>
<table width=95% border="1" align="center">
<tr>
<td width=18% align=center>
<a href="http://www.kuratorium.gda.pl" target="strony">Kuratorium</a>
<br>
<a href="http://www.wp.pl" target="strony">Portal WP</a>
</td>
<td align=center><iframe width=650 height=650 name="strony" src="start.html" border="0"></iframe>
</td>
<td width=18% align=center><a href="start.html" target="strony">Start</a>
</td>
</tr>
</table>
</body>
</html>
```

Plik o nazwie start.html

```
<html>
<head>
<META HTTP-EQUIV="content-type" CONTENT="text/html; CHARSET=iso-8859-2">
</head>
<body>
<h1 align="center">13 Tech. Gdańsk<br>przyjazna szkoła<br>Gdańsk, 24 lutego 2014 r.</h1>
<marquee bgcolor="red">Pozdrowienia</marquee>
</body>
</html>
```

Uwagi na temat SZKIELETU zaliczeniowego zadań

Uwaga 1

Linki do zadań praktycznych

Do zadań praktycznych wykonujemy link do wykonania zadania (po lewej stronie) oraz link do kody wykonywania z użyciem TEXTAREA (po prawej stronie). Parametry wielkości TEXTAREA powinny być ustawione w taki sposób, aby wyświetlił się cały kod zadania i nie trzeba było rozciągać okna TEXTAREA. Możliwe jest użycie innego sposobu wyświetlania kodu.

Linki do zadań teoretycznych

Do zadań teoretycznych wykonujemy link do wyświetlenia teorii (po lewej stronie) nie wykonujemy link do kodu zadań teoretycznych.

Uwaga 2

Nazwy plików strony WWW:

zadanie1_nazwisko_ucznia.html np. zadanie1_kowalski.html → działanie programu realizującego zadanie1

kod_zadanie1_nazwisko_ucznia.html np. kod_zadanie1_kowalski.html → wyświetlanie kodu realizującego stronę oraz pliku CSS (jeśli stosowaliśmy zewnętrzny plik CSS) zewnętrzny arkusz stylów o nazwie: **cztery_pierwsze_litery_nazwiska.css** np. kowa.css.

Uwaga 3

Komentarz w pliku

W pliku rozwiązymania zadania oraz w pliku wyświetlania zawsze umieść **komentarz**, który bedzie zawierał Twoje imię i nazwisko oraz datę wykonania zadania.

Wykonanie plików wyświetlających kody podstron WWW:

Do wyświetlania kodów użyj elementu formularza TEXTAREA z odpowiednim parametrami tak, aby kod wyświetlił się cały

Część I CSS- sposoby podłączenia stylów do pliku HTML, selektory, kolory, jednostki miar.

Zadanie 2. (Zadanie 1_t1)

Temat: [Definicja CSS](#) oraz wytłumaczenie skrótu (po angielsku).

Wygląd identyczny. Czyli nagłówek wykonany stylem nagłówka. Poniżej opis teoretyczny (czcionka i wielkością jak w instrukcji).

uwaga: Do tego zadania nie wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie.

Zadanie 3. (Zadanie 1_t2)

Temat: Cechy modyfikowania formatowania w HTML oraz CSS (tabela). Nowe możliwości CSS w porównaniu z HTML (wyliczenie→numerowane). Wady CSS z wyliczeniem.

uwaga: Do tego zadania nie wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie.

Zadanie 4. (Zadanie 1_t2a)

Temat: [Sposoby podłączania CSS do kodu strony WWW](#)

Pięć sposobów, konieczne obramowania (mogą być tabele jednokomórkowe), teksty (składnię teoretyczną) można wstawiać w polach **Textarea**. Konieczne podkreślenia pogrubienia.

uwaga: Do tego zadania nie wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie.

Zadanie 5. (Zadanie 1)

Temat: Demonstracja różnych sposobów podłączenia arkusza stylów oraz kaskadowości.

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS). Patrz wygląd szkieletu poniżej.

W szkielecie pojawią się następujące linki.

Animowany baner z nazwiskiem ucznia (marquee) linki do zadań ....)Z5-importowany ..)Z5-zewnętrzny ..)Z5-wewnętrzna ..)Z5-liniowy	W tym miejscu wyświetlać się będzie wykonane zadania lub kod strony+CSS do tych zadań	linki do kodów zadań ..)Z5_kod-importowany ..)Z5_kod-zewnętrzny ..)Z5_kod-wewnętrzna ..)Z5_kod-liniowy ..... <i>uwaga:kody to plik+arkusz stylu (w jednym pliku)</i>
---	---	--

Wykonaj:

1) poniżej umieszczone są przykłady dla różnych sposobów podłączenia stylów do pliku HTML.

2) na postawie przykładów wykonaj cztery zadania na podstawie przykładów

realizacja	nazwa pliku *.html	nazwa pliku *.css
Z5-importowany	cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_1.html np. kowa_z5_1.html	cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_1.css np. kowa_z5_1.css
Z5-zewnętrzny	cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_2.html np. kowa_z5_2.html	cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_2.css np. kowa_z5_2.css
Z5-wewnętrzna	cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_3.html np. kowa_z5_3.html	-----
Z5-liniowy	cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_4.html np. kowa_z5_4.html	-----

3) wpisz komentarz z dzisiejszą datą i Twoim nazwiskiem do pliku *.html oraz *.css. (Jak wykonać komentarz w pliku CSS szukaj w instrukcji).

Sprawdzane będzie:

1. Czy plik zewnętrzny CSS ma odpowiednią nazwę,
  2. Czy plik zewnętrzny CSS ma odpowiedni komentarz?
- 4) definiowany będzie znacznik <p> (w przykładach jest <h3>)

5) tekst ujęty w <p> to Twoje nazwisko np. kowalski oraz jedno zadanie z zakresu programowania. </p>

6) poniżej tabela jak formatować napis (kolor liter oraz wielkość liter) w zależności od numeru ucznia tabeli zaliczeniowej nauczyciela tego przedmiotu odczytaj u nauczyciela jaki masz numer). Tabela kolor stronę niżej.

nr w tabeli zaliczeniowej	Z5-importowany		Z5-zewnętrzny		Z5-wewnętrzna		Z5-liniowy	
	kolor liter nr	wielkość liter						
1	5	60+nr_z_dziennika	7	40+nr_z_dziennika	9	30+nr_z_dziennika	9	30+nr_z_dziennika
2	6		8		10		10	
3	7		9		11		11	
4	8		10		12		12	
5	9		11		13		13	
6	10		12		14		14	
7	11		13		15		15	
8	12		14		16		16	
9	13		15		5		5	
10	14		16		6		6	
11	15		5		7		7	
12	16		6		7		7	
13	5		7		8		8	

14	6		7		9		9	
15	7		8		10		10	

Tabela kolorów

numer koloru	Nazwa	HEX	Kolor
1	Black	#000000	
2	silver	#C0C0C0	
3	Gray	#808080	
4	white	#FFFFFF	
5	maroon	#800000	
6	red	#FF0000	
7	purple	#800080	
8	fuchsia	#FF00FF	
9	Green	#008000	
10	lime	#00FF00	
11	olive	#808000	
12	yellow	#FFFF00	
13	navy	#000080	
14	blue	#0000FF	
15	teal	#008080	
16	Adua	#00FFFF	

Pierwszy sposób podłączenia CSS → Import arkusza stylów (najniższy priorytet)

Plik 1 → nazwa **index.html**

```
<html>
<head>
    <title>styl zewnętrzne</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8">
    <!-- importowany -->
    <style>
        @import url("cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_1.css");
    </style>
</head>
<body bgcolor="silver">
    <h1> importowany arkusz</h1>
    <H3> h3 wpisany wielkością standardową</H3>
</body>
</html>
```

Plik 2 → nazwa **cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_1.css** (wpisz prawidłową nazwę)

```
h1 {  
    color: red;  
    font-size: 52px;  
}
```

Drugi sposób podłączenia CSS → plik zewnętrzny stylów (jeden stopień wyższy priorytet)

Plik 1 → nazwa index.html

```
<html>  
<head>  
    <title>styl zewnetrzny</title>  
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8">  
    <!-- zewnetrzne -->  
        <LINK href="cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_2.css" rel="stylesheet"  
type="text/CSS">  
</head>  
<body bgcolor="silver">  
    <h1> tutaj wpisz Twoje nazwisko -> zewnetrzne</h1>  
    <H3> h3 wpisany wielkością standardową</H3>  
</body>  
</html>
```

Plik 2 → nazwa cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z5_2.css (wpisz prawidłową nazwę)

```
h1 {  
    color: zielony;  
    font-size: 60 px;  
}
```

trzeci sposób podłączenia CSS → wewnętrzny stylów (jeden stopień wyższy priorytet)

```
<html>  
<head>  
    <title>styl zewnetrzne</title>  
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8">  
    <!-- wewnetrzny -->  
        <style>  
            h1 {  
                color: red;  
                font-size: 52px;  
            }  
        </style>  
    </head>  
<body bgcolor="silver">  
    <h1> tutaj wpisz Twoje nazwisko -> zewnetrzne</h1>  
    <H3> h3 wpisany wielkością standardową</H3>  
</body>  
</html>
```

Czwarty sposób podłączenia CSS → liniowy stylów (jeden stopień wyższy priorytet)

```
<html>  
<head>
```

```

<title>styl zewnętrzne</title>
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8">
<!-- liniowy -->
</head>
<body bgcolor="silver">
    <h1 style="color: red;font-size: 50 px;"> styl h1 nagłówka, wielkość 52 pikseli,
    czerwony zdefiniowany zewnętrznie</h1>
    <H3> h3 wpisany wielością standardową</H3>
</body>
</html>

```

Inny przykład pliku zewnętrznego CSS

```

/* SELEKTORY: */
body {
    font-family: Verdana, Arial, Helvetica, sans-serif;
    font-size: 10pt;
    color: #003868;
    background-color: #80B8E8;
    margin: 6mm;
}

p {
    text-align: justify;
}

pre, code {
    font-size: 8pt;
}

```

Zadanie 6. (Zadanie 1a)

Temat: Demonstracja definiowania oraz użycia stylu zewnętrznego.

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS).

Wykonaj stronę:

1. z zewnętrznym arkuszem stylów o nazwie: cztery_pierwsze_litery_nazwiska_z6.css np. kowa_z6.css.
2. wypisującą 6 różnych emotikonów z wytlumaczeniem, np. :P wtyknięty język
3. zdefiniowany znaczniki **body**
Znacznik body: kolor niebieski, wielkość 30pt
4. zdefiniowany znacznik **p**
Znacznik p: kolor zielony, wielkość 20pt
5. Wypisz emotikony na przemian kolorem niebieskim i kolorem zielonym, używając stylów zdefiniowanych wcześniej. Możliwe użycie wielokrotnie znacznika <p> oraz <body> [można go użyć tylko raz]

Sprawdzane będzie:

1. Czy plik zewnętrzny CSS ma odpowiednią nazwę,
2. Czy plik zewnętrzny CSS ma tylko dwa style,
3. Czy emotikony są na przemian.

Zadanie 7. (Zadanie 2_t1)

Temat: Opis styl lokalny, liniowy, linijkowy.

[Kliknij aby zobaczyć styl lokalny, liniowy.](#)

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka ($Hn \rightarrow$ zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

Odpowiedz na pytania:

1. Na co pozwala **styl lokalny**, który element będzie formatowany z użyciem stylu lokalnego,
2. Składnia teoretyczna (z użyciem ramki otaczającej → może być tabela o jednej komórce, zastosuj „znaki specjalne” do napisania definicji stylu lokalnego tak aby instrukcja CSS nie wykonywała się a tylko wyświetlała wewnątrz ramki [spacja niełamana] ← przykład „znaku specjalnego”),
3. Co może być **selektorem**,
4. Co wpisujemy jako **"cechę"**. Jakie jest znaczenie średników,
5. Co wpisujemy jako **"wartość"** (w deklaracji stylu).

Zadanie 8. (Zadanie 3_t1)

Temat: **Wewnętrzny arkusz stylów:**

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka ($Hn \rightarrow$ zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

- 1)gdzie jest wstawiany,
- 2)składnia teoretyczna (w ramce, konieczne wcięcia),
- 3)jakie mogą być selektory,
- 4)jakie mogą być cechy i wartości.

Zadanie 9. (Zadanie 1_t2b)

Temat: [Opis stylu zewnętrznego.](#)

*uwaga: Do tego zadania **nie** wykonujemy linku do Kodu zadania w szkieletie.*

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka ($Hn \rightarrow$ zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

Opis powinien zawierać:

1. Składnia teoretyczna → otoczony ramką (może być tabela jedno komórkowa, konieczne wcięcia).
2. Gdzie wstawiany jest styl zewnętrzny, jaki znacznik jest za to odpowiedzialny oraz ile razy może on występować w dokumencie, jako połączenie stylu CSS?
3. Jak jest najprostsza forma wstawiania stylu zewnętrznego → otoczony ramką (może być tabela jedno komórkowa?)
4. Ile arkuszy stylów może być dołączanych do jednego dokumentu HTML oraz jaka zasad musi być zachowana przy większej ilości dołączanych stylów?
5. Co się dzieje w przypadku konfliktów? Przez konflikt rozumiemy, gdy te same style są definiowane w różnych arkuszach stylów podłączone do tego samego arkusza.
6. Jak są tworzone i edytowane pliki arkuszy z użyciem edytora tekstowego?
7. Jak są tworzone i edytowane pliki arkuszy z użyciem specjalnego edytora CSS?
8. Jakie rozszerzenie posiadają plik będący zewnętrznym arkuszem stylów?
9. Jakie są zalety zewnętrznego arkusza stylów (dwie – z użyciem wyliczenia?)
10. Uwagi na temat pisania w CSS.

Zadanie 10. (Zadanie 1_t3a)

Kliknij aby przeczytać o budowie selektora

uwaga: Do tego zadania nie wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie.

Temat: Budowa selektora.

Opis powinien zawierać:

1. Wymień oraz opisz dwie części selektora,
2. Znaczenie nawisów klamrowym {...},
3. Opisz cechy,
4. Opisz wartości
5. Kiedy stosujemy znak średnika (;), kiedy nie jest konieczny

Użyj wcięcia, pogrubienia tekstu itp.

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka ($Hn \rightarrow$ zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

Zadanie 11. (Zadanie 1_t3b)

Kliknij aby przeczytać o rodzajach selektorów

uwaga: Do tego zadania nie wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie.

Temat: Wymień rodzaje selektorów.
Użyj zagnieżdżonych wyliczeń (trzy poziomy).

Zadanie 12. (Zadanie 1_t3)

*uwaga: Do tego zadania **nie** wykonujemy linku do Kodu zadania w szkiecicie.*

Temat: Podaj jednostki miar.
Odpowiednia wielkość liter, pogrubienia, podkreślenia.

Zadanie 13. (Zadanie 1b)

Temat: Modyfikacja stylu zewnętrznego → modyfikujemy tylko styl zewnętrzny do zadanie 6.

*uwaga: Do tego zadania **wykonujemy linku** do Kodu zadania w szkiecicie (razem HTML+CSS).*

Wykonaj:

Zmień wielkości liter

w <p> na 30+liczba liter nazwiska w [mm]

w <body> na 40+liczba liter nazwiska w [mm]

Modyfikując arkusz styli.

Zadanie 14. (Zadanie 1_t4)

*uwaga: Do tego zadania **nie** wykonujemy linku do Kodu zadania w szkiecicie.*

Temat: Sposoby [definiowanie \(określanie\) kolorów](#).

Tabela, odpowiednia wielkość liter.

Zadanie 15. (Zadanie 1c)

Temat: Modyfikacja stylu zewnętrznego → modyfikujemy tylko styl zewnętrzny do zadanie 6

*uwaga: Do tego zadania **wykonujemy linku** do Kodu zadania w szkiecicie (razem HTML+CSS).*

Wykonaj:

1)[Przeczytaj \(ponownie\) o sposobach definiowania kolorów w CSS.](#) (czyli tabela ten link zaprowadzi Ciebie tam).

2)Zmień kolor liter → sposobem pierwszym z tabeli

w <p>

kolor definiuj następująco (trzy składowe)

100+numer miesiąca urodzenia, 150+numer dnia urodzenia, 50+numer buta
przelicz na heksa.

Np. 100+12=(112)10 → system dziesiętny =(#70)H → system heksagonalny

Zamień trzy liczby a otrzymasz np. #C4FFB6

3)Zmień kolor liter → sposobem czwartym z tabeli

w <boby>

125+numer dnia urodzenia, 50+numer buta, 200+numer miesiąca urodzenia,

W przeliczeniu na procenty zaokrągluj do 1%

Np. $(125+\text{numer dnia urodzenia})/255*100$ i wynik zaokrągluj do jedności, oblicz dla dwóch pozostałych składowych RGB.

Część II CSS- DIV oraz SPAN , identyfikatory

Zadanie 16. (Zadanie 2_t2)

Temat: Selektor DIV oraz SPAN.

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka (Hn→zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

1. Opis znacznika DIV (jaki to element, składnia → w ramce, zastosowanie, opis tretyczny, atrybuty → tylko wymień, opisz tylko ALIGN).
2. Opis znacznika SPAN (jaki to element, składnia → w ramce, zastosowanie, opis tretyczny).
3. Różnica między znacznikami DIV i SPAN.
4. Opisz oraz wymień elementy/tagi: 1)liniowe 2)blokowe 3)blokowo-liniowe.

Zadanie 17.

Temat: Selektor DIV oraz SPAN. (dwa przykłady)

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS).

Przykład 1 zastosowania DIV i SPAN → uruchom przykład w szkielecie. W szkielecie pojawia się link Z17-p1 (lewe menu).

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS). W szkielecie pojawia się link Z17-p1_kod (prawe menu).

```
<html>
<head>
    <title>tutaj wisz swoje nazwisko</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
</head>
<body bgcolor="red">
    <div> <!-- początek bloku DIV -->
        <p style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 40px;">
            styl wpisany wielkością 40 pikseli</p>
        <p>styl wpisany wielością standardową z użyciem znacznika -->p</p>
        <span style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 25px;">
            styl wpisany wielkość 25 pikseli</span> <br>
        <span>styl wpisany wielością standardową-->span</span>
    </div> <!-- koniec bloku DIV -->
</body>
</html>
```

Przykład 2 zastosowania DIV i SPAN → dopisujemy brakujące linie kodu i uruchamiamy przykład w szkielecie. W szkielecie pojawia się link Z17-p2 (lewe menu).

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS). W szkielecie pojawia się link Z17-p2_kod(prawe menu).

```
<div style="background-color:yellow">
<span style="color:red">
    <b>To jest pogrubienie w ramach DIV oraz SPAN i dlatego jest czerwone na żółtym tle</b>,
    a to jest zwykły tekst - również wewnątrz DIV i SPAN.
</span>
    To jest zwykły tekst, ale tylko wewnątrz DIV - dlatego nie jest czerwony, ale ma żółte tło.
<p>A to jest akapit (element blokowy) w ramach DIV.</p>
</div>
```

Przykład 3 → nic z nim nie robimy

```
<span style="color:red">
    <b>To jest pogrubienie (element wyświetlany w linii) w ramach SPAN</b>,
    a to jest zwykły tekst - również wewnątrz span.
</span>
```

koniec zadania 17
=====

Rodzaje elementów/tagów ze względu na sposób wyświetlania w przeglądarce.

1. liniowe – `<span>, <em>, <strong>`
2. blokowe – `<div>, <p>, <article>`
3. liniowo-blokowe – `<input>, <textarea>`

Elementy liniowe nie spowodują przejścia do nowej linii, będą wyświetlać się obok siebie, w jednej linii. Domyślnie, elementom liniowym przeglądarka ustawia właściwość "display" na "inline".

Elementy blokowe z kolei będą zachowywać się jak pudełka, które ustawiasz jeden pod drugim, a więc nigdy nie wyświetślą się obok siebie. Domyślnie, elementom blokowym przeglądarka ustawia właściwość "display" na "block",

Elementy liniowo-blokowe z kolei będą zachowywać się jak liniowe, jeśli chodzi o położenie (a więc wyświetlać będą się obok siebie), natomiast różnią się od nich tym, że możesz nadać im różne wielkości. Ma to sens, np. `<textarea>` wyświetla się jako duży prostokąt i zdecydowanie "wychodzi" poza pojedynczą linijkę tekstu. Domyślnie, elementom liniowo blokowym przeglądarka ustawia właściwość "display" na "inline-block".

Znacznik `<div>`

```
<div style="cecha: wartość; cecha2: wartość2...">...</div>
```

1. Element blokowy (DIV) jest elementem blokowym może zawierać wewnątrz siebie zwykły tekst, jak również inne elementy blokowe. Został on pomyślany do tworzenia obszerniejszych struktur.

2. Z div'a powinno się korzystać kiedy potrzebujemy wyodrębnić poszczególne bloki w układzie dokumentu, na przykład lewa kolumna, menu nawigacyjne, stopka.
3. Służy do utworzenia sekcji (bloku) w pliku HTML w celu ich sformatowania za pomocą arkusza stylów CSS.
4. DIV odgrywa istotną rolę w grupowaniu wielu różnych elementów i pozycjonowaniu fragmentów dokumentu.

ALIGN="ustawienie"

Poziome ustawienie (wyrównanie) z uwzględnieniem otoczenia (zdeprecjonowane):

center - wyśrodkowanie

justify - wyrównanie do obu marginesów jednocześnie

left - wyrównanie do lewej

right - wyrównanie do prawej

CLASS="klasa"

Przypisuje nazwę klasy (CSS) lub nazwy klas do elementu, które muszą być rozdzielone białymi znakami

DIR="kierunek"

Kierunek tekstu:

ltr - od lewej do prawej

rtl - od prawej do lewej

ID="nazwa"

Przypisuje nazwę elementowi (identyfikator), która nie może się powtarzać w całym dokumencie

LANG="język"

Informacja o języku bazowym (np.: LANG="en" oznacza angielski, LANG="pl" - polski itd.)

STYLE="styl"

Informacje stylów (CSS)

TITLE="tekst"

Tekst pomocniczy

Zdarzenia:

- onclick, ondblclick, onmousedown, onmouseup, onmouseover, onmousemove, onmouseout, onkeypress, onkeydown, onkeyup
- **Uwagi:**
- Znacznik otwierający: wymagany
- Znacznik zamykający: wymagany

Znacznik <SPAN>

1. Elementy wyświetlanie w linii (SPAN) jest elementem liniowym nie mogą zawierać elementów blokowych, ale mogą inne elementy wyświetlane w linii oraz zwykły tekst.
2. Jeśli chcemy w paragrafie część tekstu wyróżnić czerwonym kolorem, do wyodrębnienia tego tekstu nie możemy użyć elementu div (paragraf <p> z zasady nie może zawierać elementów blokowych) tylko span.
3. Wewnątrz DIV można oczywiście wpisać również SPAN.

Składnia teoretyczna:

```
<span style="cecha1: wartość1; cecha2: wartość2...">...</span>
```

Opis:

Znacznik `<span>...</span>` pozwala na objęcie pewnego większego fragmentu dokumentu. Pojedynczym znacznikiem `<span>...</span>` możemy objąć kilka różnych elementów, które są wyświetlane w linii (sam element SPAN tak właśnie jest wyświetlany), np. wytłuszczenie tekstu oraz kursywę. Element ten tak dobrze nadaje się do osadzania stylów, ponieważ sam w sobie nie ma określonego żadnego formatowania, które mogłyby kolidować z efektem, jaki chcemy uzyskać.

Różnica między znacznikami DIV i SPAN

Obydwa elementy służą jedynie do wyodrębniania części struktury dokumentu, aby docelowo na przykład poprzez arkusze stylów osiągnąć zamierzony wygląd strony.

Span'em wyodrębniamy **elementy liniowe** (najczęściej fragmenty tekstu) a **divem blokowe** (blokowe elementy, większe fragmenty struktury składające się na układ strony)
Dodatkowo DIV domyślnie jest wyświetlany w bloku. Natomiast SPAN w linii.

Zadanie 18.

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS).

Znacznik DIV (blok 1)-->tutaj zapisz Twoje nazwisko

Element blokowy (DIV) jest elementem blokowym może zawierać wewnątrz siebie zwykły tekst, jak również inne elementy blokowe. Został on pomyślany do tworzenia obszerniejszych struktur.

Zastosowanie DIV

- Z div'a powinno się korzystać kiedy potrzebujemy wyodrębnić poszczególne bloki w układzie dokumentu, na przykład lewa kolumna, menu nawigacyjne, stopka.
- Służy do utworzenia sekcji (bloku) w pliku HTML w celu ich sformatowania za pomocą arkusza stylów CSS.

Znacznik SPAN (blok 2)-->tutaj zapisz aktualną datę i godzinę

- **Elementy wyświetlanie w linii (SPAN)** jest elementem liniowym nie mogą zawierać elementów blokowych, ale mogą inne elementy wyświetlane w linii oraz zwykły tekst.
- Jeśli chcemy w parafacie część tekstu wyróżnić czerwonym kolorem, do wyodrębnienia tego tekstu nie możemy użyć elementu div (paragraf z zasady nie może zawierać elementów blokowych) tylko span. Wewnątrz DIV można oczywiście wpisać również SPAN.

Różnica między znacznikami DIV i SPAN (blok 3)-->tutaj zapisz klasę

- **Span'em wyodrębniamy elementy liniowe** (najczęściej fragmenty tekstu) a **divem blokowe** elementy, większe fragmenty struktury składające się na układ strony.
- Dodatkowo DIV domyślnie jest wyświetlany w bloku. Natomiast SPAN w linii.

1) Wykonaj stronę z użyciem znaczników `<div>` oraz `<span>` według numeru schematu oraz wzorca wyglądu oraz testu (patrz wyżej).

2) Możesz użyć następujących słów kluczowych

<code><html></code>	<code><head></code>	<code><title></code>	<code><meta></code>	<code><body></code>	<code><div></code>
<code><span></code>	<code></code>	<code><u></code>	<code> </code>	<code> </code>	

background-color: width: color: font-size: font-family:

3) Numer układu oblicz ze wzoru:

Numer_układu=[(numer_w_dzienniku) reszta_z_dzielenia_przez (6)]+1

4)Układy (teksty w blokach od 1 do 3 mają być identyczne jak zrzutach ekranu umieszczonych na stronie poprzedniej).

Wszystkie zdania (wyliczenia) powinny być pisane innym rodzajem czcionki (jaki rodzaj decydujesz sam).

Ułożenie bloków→tabela kolorów pod tabelami układów	
1	Blok1 na DIV szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=2 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=5 numer kolor wyliczenia=7 wielkość liter pierwszego wiersza=1.5 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza=1.1 cm wielkość liter wyliczenia=0.7mm znak wyliczenia=kwadrat
	Blok2 na DIV szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=6 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=2 numer kolor wyliczenia=7 wielkość liter pierwszego wiersza= 1cm wielkość liter wyliczenia=8 mm znak wyliczenia=koło
	Blok3 na DIV szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=5 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=2 numer kolor wyliczenia=6 wielkość liter pierwszego wiersza= 9 mm wielkość liter wyliczenia=7mm znak wyliczenia=okrąg
2	Blok1 na DIV szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=8 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=14 numer kolor wyliczenia=3 wielkość liter pierwszego wiersza=1.7 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza=1.3 cm wielkość liter wyliczenia= 8 mm znak wyliczenia=koło
	Blok3 na DIV szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=12 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=5 numer kolor wyliczenia=14 wielkość liter pierwszego wiersza= 11mm wielkość liter wyliczenia= 7 mm znak wyliczenia=kwadrat
	Blok2 na DIV szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=6 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=15

Ułożenie bloków→tabela kolorów pod tabelami układów	
2	Blok1 na DIV szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=8 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=14 numer kolor wyliczenia=3 wielkość liter pierwszego wiersza=1.7 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza=1.3 cm wielkość liter wyliczenia= 8 mm znak wyliczenia=koło
	Blok3 na DIV szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=12 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=5 numer kolor wyliczenia=14 wielkość liter pierwszego wiersza= 11mm wielkość liter wyliczenia= 7 mm znak wyliczenia=kwadrat
	Blok2 na DIV szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku px numer koloru tła DIVa=6 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=15

		numer kolor wyliczenia=9
		wielkość liter pierwszego wiersza= 1.4 cm
		wielkość liter wyliczenia= 9mm
		znak wyliczenia=okrąg

Ułożenie bloków→tabela kolorów pod tabelami układów

		szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=6 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=8 numer kolor wyliczenia=11 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.4 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza= 8 mm wielkość liter wyliczenia= 8 mm znak wyliczenia=koło
3	Blok2 na DIV	szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=3 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=10 numer kolor wyliczenia=7 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.6 cm wielkość liter wyliczenia= 12 mm znak wyliczenia=okrąg
	Blok1 na DIV	szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=3 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=8 numer kolor wyliczenia=13 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.1 cm wielkość liter wyliczenia= 6mm znak wyliczenia=kwadrat
	Blok3 na DIV	szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=3 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=14 numer kolor wyliczenia=3 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.6 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza= 8mm wielkość liter wyliczenia= 7 mm znak wyliczenia=kwadrat

Ułożenie bloków→tabela kolorów pod tabelami układów

		szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=5 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=14 numer kolor wyliczenia=3 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.6 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza= 8mm wielkość liter wyliczenia= 7 mm znak wyliczenia=kwadrat
4	Blok2 na DIV	szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=6 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=9 numer kolor wyliczenia=11 wielkość liter pierwszego wiersza= 1 cm wielkość liter wyliczenia= 9 mm znak wyliczenia=koło
	Blok3 na DIV	szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=7 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=8 numer kolor wyliczenia=16 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.2 cm wielkość liter wyliczenia= 8 mm znak wyliczenia=okrąg

Ułożenie bloków→tabela kolorów pod tabelami układów

	Blok3 na DIV	szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=8 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=15 numer kolor wyliczenia=9 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.4 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza= 8 mm wielkość liter wyliczenia= 7 mm znak wyliczenia=okrąg
5	Blok2 na DIV	szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=9 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=2 numer kolor wyliczenia=7 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.6 cm wielkość liter wyliczenia= 7 mm znak wyliczenia=kwadrat
	Blok1 na DIV	szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=10 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=13 numer kolor wyliczenia=5 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.2 cm wielkość liter wyliczenia= 9 mm znak wyliczenia=koło

Ułożenie bloków→tabela kolorów pod tabelami układów

	Blok3 na DIV	szerokość DIVa=980+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=11 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=7 numer kolor wyliczenia=16 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.9 cm wielkość liter drugiego zdania wiersza= 11mm wielkość liter wyliczenia= 1.4 cm znak wyliczenia=koło
6	Blok1 na DIV	szerokość DIVa=1180+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=12 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=13 numer kolor wyliczenia=8 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.7 cm wielkość liter wyliczenia= 6 mm znak wyliczenia=okrąg
	Blok2 na DIV	szerokość DIVa=1080+numer_w_dziennku_px numer koloru tła DIVa=13 , numer koloru pierwszego zdania DIVa=3 numer kolor wyliczenia=9 wielkość liter pierwszego wiersza= 1.2 cm wielkość liter wyliczenia= 8 mm znak wyliczenia=kwadrat

Tabela kolorów

numer koloru	Nazwa	HEX	Kolor
1	black	#000000	[Solid black square]
2	silver	#C0C0C0	[Light gray square]

numer koloru	Nazwa	HEX	Kolor
3	gray	#808080	
4	white	#FFFFFF	
5	maroon	#800000	
6	red	#FF0000	
7	purple	#800080	
8	fuchsia	#FF00FF	
9	green	#008000	
10	lime	#00FF00	
11	olive	#808000	
12	yellow	#FFFF00	
13	navy	#000080	
14	blue	#0000FF	
15	teal	#008080	
16	aqua	#00FFFF	

Zadanie 19. (Zadanie 1e)

Polecenia pod przykładami.

Przykład1:

```
<div style="background-color: yellow">
  <span style="color: red">
    <b>To jest pogrubienie w ramach DIV oraz SPAN i dlatego jest czerwone na żółtym tle</b>,
    a to jest zwykły tekst - również wewnątrz DIV i SPAN.
  </span>
  To jest zwykły tekst, ale tylko wewnątrz DIV - dlatego nie jest czerwony, ale ma żółte tło.
  <p>A to jest akapit (element blokowy) w ramach DIV.</p>
</div>
```

Przykład2:

```
<span style="color: red">
  <b>To jest pogrubienie (element wyświetlany w linii) w ramach SPAN</b>,
  a to jest zwykły tekst - również wewnątrz span.
</span>
```

Przykład3:

Temat: Kolorowe wyliczenie z użyciem stylów wpisanych.

```
<ol>
  <li style="color: red; "><span style="color: black; ">Punkt pierwszy</span></li>
```

```
<li style="color: green; "><span style="color: black; ">Punkt drugi</span></li>
<li style="color: blue; "><span style="color: black; ">Punkt trzeci</span></li>
</ol>
```

- połącz trzy powyższe przykłady↑ w jednym pliku HTML.

Zmień:

- znacznika **p** → kolor czerwony, wielkość liter 40 mm.
- znacznika **span** → kolor zielony, wielkość liter 25 mm.
- Zmień kolor tła dla DIV z żółtego na srebrny.
- Wyliczenia (liczba oraz tekst wyliczenia) w kolorach 1-fioletowy 2-różowy 3-jasno niebieski. Do definiowania kolorów użyj rgb(liczba1,liczba2,liczba3); liczba1,liczba2,liczba3 są z <0,255> sprawdź w nacie jakie kolory nasycenia.

Zadanie 20. (Zadanie 1f)

[Kliknij aby zobaczyć tabelę właściwości czcionki](#)

Temat: Definiowanie stylów: styl lokalny, liniowy, linijkowy.

Wygląd zadania

P jest kolorem pomarańczowym

wielkością 20 punktów

i czcionką Arial

(tutaj Twój tekst związany z informatyką)

I jest pogrubione Strike jest przekreślone (wpisz Twój tekst) U ma nadkreślenie (wpisz Twój tekst)

Nagłówek poziomu 1. jest podkreślony (wpisz Twój tekst)

1. Punkt pierwszy (wpisz Twój tekst)

2. Punkt drugi(wpisz Twój tekst)

3. Punkt trzeci(wpisz Twój tekst)

Następnie wykonaj style lokalne:

Stwórz plik HTML w którym stworzysz:

Blok pierwszy

- div

kolor tła: kremowy, (background-color: #FFFDD0)

długość 100% i szerokość 40% (width:.....;height:....)

wewnątrz div'a znajduje się:

p - paragraf - kolor pomarańczowy, wielkość czcionki 20pt, czcionka: Arial, treści paragrafu związanych z informatyką.

Blok drugi

- div

kolor tła: magenta, (background-color: #???????)

długość 80 % i szerokość 15% (width:.....;height:....)

wewnątrz div'a znajduje się:

- i - kursywa - kolor zielony, wielkość czcionki 20pt, pogrubiony tekst - wykorzystać w paragrafie

- strike - przekreślenie - kolor czerwony, wielkość czcionki 20pt - wykorzystać w paragrafie

- u - podkreślenie - kolor fioletowy, wielkość czcionki 20pt, dekoracja nadkreślenie (text-decoration: overline;) - wykorzystać w paragrafie.

Blok trzeci

- div

kolor tła: zieleń wiosenna, (background-color: #???????)

długość 100% i szerokość 30% (width:.....;height:....)

wewnątrz div'a znajduje się:

- h1 - nagłówek 1 poziomu - kolor niebieski, wielkość czcionki 30pt, dekoracja tekstu podkreślenie - wykorzystać nad paragrafami

- ol - [lista numerowana](#) - poziom pierwszy kolor niebieski, poziom drugi kolor czerwony, poziom trzeci kolor szary, poziom pierwszy wielkość czcionki 25pt, kolejne poziomy zmniejszające się o 5pt.

Zadanie 21. (Zadanie 1_t6)

*uwaga: Do tego zadania **nie** wykonujemy linku do Kodu zadania w szkiecicie.*

Temat: Użycie ID (opis w tej instrukcji parę wierszy niżej).

Wykonaj i uzupełnij następującą tabelę na podstronie WWW tworzonej przez Ciebie.

Pojęcie	Znaczenie pojęcie uzupełnia uczeń
Co znaczy skrót ID?	
Jaki jest cel stosowania ID?	
Jakie jest znaczenie znaku #	
Jak następuje wywołanie ID (wraz z wytłumaczeniem)?	
Uwagi na temat stosowania ID (trzy) konieczne wyliczenia.	

Identyfikatory — ID

Dotychczas opisane selektory pozwalały na przypisanie danego formatowania wszystkim elementom odpowiadającym użytkiemu selektorowi.

Jeśli chemy zróżnicowanie podobnych elementów można uzyskać: stosując **identyfikator — ID**.

Przed definiowaniem identyfikatora występuje **znak #**.

Wywołanie identyfikatora to id="nazwa zdefiniowanego w CSS identyfikatora" czyli:

Odpowiedni wpis składa się z selektora, do którego planujemy przypisać identyfikator, oraz z nazwy poprzedzonej znakiem #.

Przykład → Użycie ID

Definiowanie ID w arkuszu stylów.

```

p
{
  color:green;
  font-size:14pt;
}
p#pochyly
{
  font-style:italic;
  font-size:20pt;
}
```

Użycie:

```
<p>Blok tekstu o kolorze zielonym i czcionce 14pt</p>
<p id="pochyly">Blok tekstu o kolorze zielonym i czcionce 20pt</p>
<p>Blok tekstu o kolorze zielonym i czcionce 14pt</p>
```

Uwagi na temat ID

- **Różnica między id a class**→**Identyfikator może wystąpić tylko raz w całym dokumencie, natomiast klasę można powielać do woli.**
- Podobnie jak klasy, identyfikatorów, możemy używać tyle razy, ile razy uznamy to za konieczne. **Działanie takie jest błędem**, ale nie wpływa na poprawność działania strony.
- Elementy oznaczone ID muszą być **unikatowe**, tzn., że na jednej stronie może wystąpić tylko 1 element z takim ID. Jeśli nie mamy pewności, czy element wystąpi więcej niż raz to możemy bez obaw użyć 'class', które może być przypisane do nieskończonie wielu elementów na stronie.

Zadanie 22.   **Zadanie 3r** (dawniej Zadanie 3)

Temat: Użycie ID

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS).

1)

Zewnętrzny arkusz stylów o nazwie nazwisko_uchnia.css np. kowalski.css

2)

Zdefinować w arkuszu styls akapit (znacznik p) kolor czcionki czerwony wielkość 30 pt

Zdefinować w arkuszu styls akapit (znacznik p) o ID **#gruby_nazwisko_uchnia** np.

#gruby_kowalski kolor czcionki zielony, wielkość 20 pt, czcionka pogrubiona.

Zdefinować w arkuszu styls, [identyfikator uniwersalny](#) (kliknij aby przeczytać) o ID **#dlawszyskich_nazwisko_uchnia** kolor czcioki żółty, wielkość 10 pt, czcionka Arial.

3)

Napisać dwa akapity (co najmniej cztery wiersze) tekstu informatycznego, formatowane <p><p> z ID

Napisać akapit tekstu informatycznego (co najmniej cztery wiersze), formatowane dla tego akapitu:

Znacznik H1 z **#dlawszyskich**

Napisać akapit tekstu informatycznego (co najmniej cztery wiersze), formatowane dla tego akapitu:

Znacznik DIV z **#dlawszyskich**

Zadanie 23. (Zadanie 1d)

Temat:Formatowanie z użyciem ID.

uwaga: Do tego zadania wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie (razem HTML+CSS).

Wykonaj:

1)Do formatowania użyj treści dowolnych dowcipów o programistach (informatyce).

Każdy dowcip będzie posiadał inne formatowanie.

2)Zdefiniuj selektory z ID w zewnętrznym arkuszu stylu.

Wykaz selektorów:

p#pogrubienie_nazwisko_ucznia np. p#pogrubienie_kowalski (bez polskich liter)

wielkość liter=25+liczba_liter_nazwiska [pikseli]

kolor=125+numer dnia urodzenia, 50+numer buta, 200+numer miesiąca urodzenia,
w przeliczeniu na heksa

p#pochylona_nazwisko_ucznia np. p#pochylona_kowalski (bez polskich liter)

wielkość liter=30+liczba_liter_nazwiska [punktów]

kolor=225+numer dnia urodzenia, 150+numer buta, 100+numer miesiąca urodzenia,
w przeliczeniu na heksa

p#index_gorny_nazwisko_ucznia np. p#index_gorny_kowalski (bez polskich liter)

wielkość liter=0,5+0,1*liczba_liter_nazwiska [cm]

kolor=145+numer dnia urodzenia, 100+numer buta, 20+numer miesiąca urodzenia,
w przeliczeniu na heksa

p#index_dolny_nazwisko_ucznia np. p#index_dolny_kowalski (bez polskich liter)

wielkość liter=0,5+0,2*liczba_liter_nazwiska [cm]

kolor=45+numer dnia urodzenia, 200+numer buta, 220+numer miesiąca urodzenia,
W przeliczeniu na procenty zaokrąglj do 1%

p#mono_nazwisko_ucznia np. p#mono_kowalski (bez polskich liter)

wielkość liter=35+liczba_liter_nazwiska [pikseli]

kolor=17+numer dnia urodzenia, 180+numer buta, 100+numer miesiąca urodzenia,
w przeliczeniu na heksa

p#powiekszenie_nazwisko_ucznia np. p#powiekszenie_kowalski (bez polskich liter)

kolor=75+numer dnia urodzenia, 20+numer buta, 150+numer miesiąca urodzenia,

w przeliczeniu na heksa

p#pomniejszenie_nazwisko_ucznia np. p#pomniejszenie_kowalski (bez polskich liter)

kolor=175+numer dnia urodzenia, 120+numer buta, 50+numer miesiąca urodzenia,

W przeliczeniu na procenty zaokrąglj do 1%

Część III CSS-czcionki i ich właściwości

Zadanie 24. (Zadanie 1_t7)

*uwaga: Do tego zadania **nie** wykonujemy linku do Kodu zadania w szkielecie.*

Temat: Właściwości czcionek-teoria.

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka ($Hn \rightarrow$ zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

- 1) Jakie standardowo dostępne są czcionki w systemie Windows(trzy, użyj wyliczenia z kwadratem)
- 2) Jakich czcionek dodatkowo dostarcza Internet Explorerem (cztery, użyj wyliczenia z okresem nie kołem) .
- 3) Wymień rodziny ogólne (pięć, użyj wyliczenia z kołem, podkreślenie, przykłady) .
- 4) Kiedy stosujemy rodziny czcionek, w jaki sposób wpisujemy(deklarujemy rodziny czcionek).
- 5) Rodzaje wyrównanie tekstu (cztery, wyliczenie)
- 6) Kolor tekstu (składnia opis)
- 7) dekoracja tekstu (składnia, opis, odpowiednie wcięcia, podkreślenia numerowania a) b)...)
- 8) Warianty czcionek
- 9) Pogrubienie czcionek (wyliczenia)
- 10) Rozmiar czcionek (wyliczenia, ...)
- 11) Transformacja tekstu (składnia, opis, podkreślenia)
- 12) Wcięcia tekstu (składnia, jednostki miar)
- 13) Odstęp między wierszami
- 14) Odstęp między wyrazami
- 15) Odstęp między literami
- 16) Łączenie właściwości czcionek i tekstu

Zadanie 25. (Zadanie 1d1)

Temat: Właściwości czcionek.

Wymagania:

- Numer układu oblicz ze wzoru:
$$\text{Numer\_układu} = [(\text{numer\_w\_dzienniku}) \text{ reszta\_z\_dzielenia\_przez (4)}] + 1.$$
- Praca ma zawierać 2 akapity tekstu. Każdy akapit musi zawierać 3 zdania związane z informatyką,
- Stosuj definicje kolorów Hex,
- Zakładka zawiera treść np. <title>Właściwości czcionek-Kowalski</title>,

- Zapisanie w pierwszym wierszu ekranu (patrz zrzut ekranu poniżej) imię i nazwisko ucznia oraz klasa oraz numer układu → kolor czerwony, wielkość czcionki 1cm, poniżej na niebiesko Akapit 1- centrowany(u Ciebie może być inaczej nie musi być centrowanie) poniżej **opis akapitu (dwa)** oraz **każdego zdania (sześć)**→ patrz rzuty ekranu poniżej,
- zewnętrzny arkusz stylów o nazwie czcionki_kowalski.css,
- zewnętrzny arkusz stylów będzie zawierał: dwa style dla dwóch akapitów (zdefiniowanych w tabeli poniżej [są cztery układy]), każdy z stylów akapitów zawiera globalne definicje właściwości dla każdego z akapitów oraz definicje dla 6 zdań (3 zdania dla jednego akapitu, 3 zdania dla drugiego akapitu).
- każde zadanie z danego akapitu innym odcieniem koloru narzuconego uczniowi w tabelce układu danych , czyli trzema odcieniami kolorów z danego koloru przypisanemu dla akapitu.

Jak wykonać arkusz stylów (ty masz 2 akapity i 6 zdań)

```
p#akapit1_kowalski
{
/*
sposób wyrównywania tekstu dla całego akapitu
rodzina czcionki 1 (patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”)
kolory tekstu (patrz „pierwsza tabela kolorów” wg numeru w dzienniku)
wcięcia tekstu:
odstępy między: wierszami
odstępy między: wyrazami
odstępy między: literami
*/
}
z1_kowalski /* zdanie pierwsze*/
{
    FONT-VARIANT: .....;
    .....
}
```

Jan Kowalski klasa 2F, układ 1

Akapit 1-centrowany

rodzina czcionki 1 (patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”) czyli--> serif

kolory tekstu (patrz „pierwsza tabela kolorów” wg numeru w dzienniku) czyli--> Odcienie koloru różowego

dekoracja tekstu 3 (patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu”) jedno zdanie w tekście czyli--> Nadkreśleć

styl czcionek 2 (patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu”) jedno zdanie w tekście czyli--> italic

wariant czcionki--> kapitaliki, jedno zdanie w tekście

grubości czcionek:

- jedno zdanie w tekście 200
- jedno zdanie w tekście 700
- jedno zdanie w tekście 900

rozmiar czcionek:

- jedno zdanie w tekście 2 czyli -->x-small
- jedno zdanie w tekście 4 czyli --> medium
- jedno zdanie w tekście 5 czyli -->large

patrz tabela „Sposób kodowania wielkości czcionek”

transformacja tekstu jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane dużymi literami

wcięcia tekstu: 2 cm

odstępy między: wierszami 1cm

odstępy między: wyrazami 12 px

odstępy między: literami 5ex

Realizacja akapitu 1

---

odstępy między: literami 5ex

Realizacja akapitu 1

Zdanie 1 --> kapitaliki, grubość czcionek 900, rodzaj stylu czcionek italic, wielkość czcionek large

F	R	A	K	T	A	L	(	Z	A	C	.	F	R	A	C	T	U	S	-	
C	Z	Ą	S	T	K	O	W	Y	,	U	L	A	M	K	O	W	Y	)	W	ż
P	O	T	O	C	Z	N	Y	M	O	Z	N	A	C	Z	A	Z	W	Y	K	L

nr układu	akapit	szczegóły	Parametry	akapit	szczegóły	parametry
1	Akapit 1-centrowany	rodzina czcionki	1 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”	Akapit 2-do prawej	rodzina czcionki	2 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”
		kolory tekstu	Patrz „pierwsza tabela kolorów” (wg numeru w dzienniku)		kolory tekstu	Patrz „druga tabela kolorów kolorów” (wg numeru w dzienniku)
		dekoracja tekstu	3 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście		dekoracja tekstu	2 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście
		styl czcionek	2 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście		styl czcionek	3 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście
		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście
		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→200 jedno zdanie w tekście→700 jedno zdanie w tekście→900		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→300 jedno zdanie w tekście→600 jedno zdanie w tekście→800
		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ 2 jedno zdanie w tekście→ 4 jedno zdanie w tekście→ 5 patrz tabele „Sposób kodowania wielkości czcionek”		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? px jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? in jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? em
		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane dużymi literami		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane w taki sposób, aby każde nowe słowo zaczynało się z dużej litery
		wcięcia tekstu	2 cm		wcięcia tekstu	25 mm
		odstępy między:	Wiersza mi wyraza mi Litera mi 1cm 12 px 5ex		odstępy między:	Wiersza mi wyraza mi Litera mi 15 mm 10pt pół cm

nr układu	akapit	szczegóły	Parametry	akapit	szczegóły	parametry
2	Akapit 1- do prawej	rodzina czcionki	1 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”	Akapit 2- centrowany	rodzina czcionki	2 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”
		kolory tekstu	Patrz „pierwsza tabela kolorów” (wg numeru w dzienniku)		kolory tekstu	Patrz „druga tabela kolorów kolorów” (wg numeru w dzienniku)
		dekoracja tekstu	3 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście		dekoracja tekstu	2 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście
		styl czcionek	2 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście		styl czcionek	3 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście
		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście
		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→400 jedno zdanie w tekście→600 jedno zdanie w tekście→800		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→300 jedno zdanie w tekście→600 jedno zdanie w tekście→800
		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ 1 jedno zdanie w tekście→ 4 jedno zdanie w tekście→ 7 patrz tabela „Sposób kodowania wielkości czcionek”		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? px jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? in jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? em
		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane dużymi literami		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane w taki sposób, aby każde nowe słowo zaczynało się z dużej litery
		wcięcia tekstu	3 cm		wcięcia tekstu	15 mm
		odstępy między:	Wiersza mi wyraza mi Litera mi		odstępy między:	Wiersza mi wyraza mi litera mi
			1,2cm		18 mm	13pt
			9 px		0,3 cm	3ex

nr układu	akapit	szczegóły	Parametry	akapit	szczegóły	parametry
3	Akapit 1-centrowany	rodzina czcionki	1 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”	Akapit 2-do prawej	rodzina czcionki	2 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”
		kolory tekstu	Patrz „pierwsza tabela kolorów” (wg numeru w dzienniku)		kolory tekstu	Patrz „druga tabela kolorów kolorów” (wg numeru w dzienniku)
		dekoracja tekstu	3 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście		dekoracja tekstu	2 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście
		styl czcionek	2 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście		styl czcionek	3 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście
		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście
		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→200 jedno zdanie w tekście→400 jedno zdanie w tekście→900		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→300 jedno zdanie w tekście→600 jedno zdanie w tekście→800
		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ 2 jedno zdanie w tekście→ 6 jedno zdanie w tekście→ 7 patrz tabela „ Sposób kodowania wielkości czcionek ”		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? px jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? in jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? em
		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być zamiana wszystkich liter na małe		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane w taki sposób, aby każde nowe słowo zaczynało się z dużej litery
		wcięcia tekstu	30 mm		wcięcia tekstu	1 cm
		odstępy między:	Wiersza mi	odstępy między:	Wiersza mi	litera mi
			1cm		1cm	12 px
			18 mm			2ex

nr układu	akapit	szczegóły	Parametry	akapit	szczegóły	parametry
4	Akapit 1- do prawej	rodzina czcionki	1 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”	Akapit 2- centrowany	rodzina czcionki	2 → patrz tabela „Sposób kodowania rodziny czcionek”
		kolory tekstu	Patrz „pierwsza tabela kolorów” (wg numeru w dzienniku)		kolory tekstu	Patrz „druga tabela kolorów kolorów” (wg numeru w dzienniku)
		dekoracja tekstu	3 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście		dekoracja tekstu	2 → patrz tabela „Sposób kodowania dekoracji tekstu” jedno zdanie w tekście
		styl czcionek	2 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście		styl czcionek	3 → patrz tabela „Sposób kodowania stylu tekstu” jedno zdanie w tekście
		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście		wariant czcionki	kapitaliki, jedno zdanie w tekście
		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→500 jedno zdanie w tekście→600 jedno zdanie w tekście→700		grubości czcionek	jedno zdanie w tekście→300 jedno zdanie w tekście→600 jedno zdanie w tekście→800
		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ 3 jedno zdanie w tekście→ 4 jedno zdanie w tekście→ 7 patrz tabela „Sposób kodowania wielkości czcionek”		rozmiary czcionek	jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? px jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? in jedno zdanie w tekście→ wybierz i wpisz sam ?? em
		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane dużymi literami		transformacja tekstu	jedno zdanie w tekście ma być wyświetlane w taki sposób, aby każde nowe słowo zaczynało się z dużej litery
		wcięcia tekstu	28 mm		wcięcia tekstu	3 cm
		odstępy między:	Wiersza mi	odstępy między:	Wiersza mi	wyraza mi
			2cm		20 mm	litera mi
			10 px		10pt	0,25 cm
			2ex			

Sposób kodowania rodziny czcionek	
Kod rodziny	Rodzaj rodziny
1	serif
2	sans-serif
3	monospace
4	cursive
5	fantasy

pierwsza tabela kolorów	
Numer w dzienniku	Paleta kolorów (patrz tutaj)
1 ,10, 19, 27,31	Odcienie koloru czerwonego
2, 11,20, 28, 5	Odcienie koloru różowego
3, 12, 21, 29,15	Odcienie koloru pomarańczowego
4, 14, 22, 30,23	Odcienie koloru żółtego
6, 16, 24, 32	Odcienie koloru zielonego
7, 17, 25, 33	Odcienie koloru niebieskiego
8, 18, 26, 34	Odcienie koloru brązowego
9 ,13, 27, 35	Odcienie koloru szarego

druga tabela kolorów	
Numer w dzienniku	Paleta kolorów (patrz tutaj)
1 ,10, 19, 27,31	Odcienie koloru pomarańczowego
2, 11,20, 28, 5	Odcienie koloru żółtego
3, 12, 21, 29,15	Odcienie koloru zielonego
4, 14, 22, 30,23	Odcienie koloru niebieskiego
6, 16, 24, 32	Odcienie koloru brązowego
7, 17, 25, 33	Odcienie koloru szarego
8, 18, 26, 34	Odcienie koloru czerwonego
9 ,13, 27, 35	Odcienie koloru różowego

Sposób kodowania dekoracji tekstu	
Kod dekoracji	Rodzaj dekoracji
1	Podkreślić
2	Przekreślić
3	Nadkreślić
4	migotanie tekstu

Sposób kodowania stylu tekstu	
Kod stylu	Rodzaj stylu
1	normal
2	italic
3	oblique

Sposób kodowania rozmiaru czcionek	
Kod wielkości	Rodzaj wielkości
1	xx-small
2	x-small
3	small
4	medium
5	large
6	x-large
7	xx-large

Właściwości czcionki

Odpowiedniki znaczników w stylach CSS			
Znacznik fizyczny	Opis	Nie występuje w specyfikacji	Odpowiadająca właściwość w CSS
<b>	Pogrubienie	XHTML 2.0	font-weight: bold;
<u>	Podkreślenie	XHTML 1.0 Strict, 1.1 i 2.0	text-decoration: underline;
<i>	Pochylenie	XHTML 2.0	font-style: italic;
<sup>	indeks górny	występuje w każdej	vertical-align: super;
<sub>	indeks dolny	występuje w każdej	vertical-align: sub;
<tt>	czcionka monotypiczna	XHTML 2.0	font-family: monospace;
<big>	powiększenie czcionki	XHTML 2.0	font-size: larger;
<small>	pomniejszenie czcionki	XHTML 2.0	font-size: smaller;

W systemie Windows standardowo dostępne powinny być czcionki:

- Times New Roman (szeryfowa),
- Arial (bezszerwowa),
- Courier New (monotypiczna).

Dodatkowo z Internet Explorerem dostarczane są:

- Verdana,

- Tahoma,
- 'Trebuchet MS',
- Georgia.

Przy definiowaniu czcionki, dobrze jest wykorzystywać te właśnie rodzaje, a także takie które domyślnie występują w innych systemach operacyjnych (np. Helvetica - podobna do Arial).

Rodziny ogólne

Oprócz podania rodzaju czcionki wprost, możliwe jest także wpisanie rodziny ogólnej:

- serif - czcionka szeryfowa (końcówki znaków posiadają "ozdobniki"), np.: 'Times New Roman', Georgia, Garamond, Bodoni
- sans-serif - czcionka bezszeryfowa (końcówki znaków są proste), np.: Arial, Verdana, 'Trebuchet MS', Helvetica, Univers, Futura
- monospace - czcionka o stałej szerokości znaków - monotypiczna (wygląda, jak pisana na maszynie), np.: Courier, 'Courier New'
- cursive - czcionka mająca pewne cechy pochyłej (wygląda, jak pisana ręcznie)
- fantasy - czcionka fantazyjna (dekoracyjna)

UWAGA! Rodziny ogólne wykorzystuje się jako ostatnia alternatywa - jeśli użytkownik nie będzie posiadał żadnej czcionki, której nazwę wpisaliśmy wprost. Dlatego zwykle rodzinę ogólną podaje się na samym końcu listy nazw czcionek, np.:

Przykład

Temat: Trzy konkretne czcionki i jedna rodzina.

```
body { font-family: Arial, Helvetica, Verdana, sans-serif }
```

Taki sposób jest mocno zalecany, gdyż wtedy nawet jeśli użytkownik nie będzie posiadał żadnej z podanych czcionek, strona zostanie wyświetlona przy użyciu czcionki podobnej do zdefiniowanych, a nie domyślnej, która może zupełnie nie pasować do typografii naszej strony. Dlatego zawsze staraj się na końcu wpisywać rodzinę ogólną, do której należą czcionki, podane w pierwszej kolejności (najczęściej wykorzystuje się rodziny: serif lub sans-serif).

Niestety, ponieważ w takim przypadku to przeglądarka automatycznie dobiera rodzaj czcionki, może się zdarzyć, że wybierze czcionkę, która niepoprawnie zapisuje polskie znaki (tak się właśnie stało w mojej przeglądarce z rodziną fantasy). Chociaż jeśli chodzi o rodziny podstawowe (serif, sans-serif, monospace), wszystko powinno być w porządku.

Właściwość	Opis	Wartość	Odnosi się do	Przykład
font-family	Okręsła typ czcionki	nazwa czcionki	wszystkie elementy	{font-family: Arial} Przykład: <FONT style="FONT-FAMILY: Arial">Tekst</FONT>

font-style	Okręsła styl czcionki	normal, italic, oblique	wszystkie elementy	{ font-style: italic } Przykład: <FONT style="FONT-STYLE: italic">Tekst</FONT>
font-variant	Wariant czcionek	normal (normalny), small-caps (kapitaliki)	wszystkie elementy	{ font-variant: small-caps } Przykład: <FONT style="FONT-VARIANT: small-caps">Tekst</FONT>
font-weight	Okręsła grubość czcionki	normal, bold, bolder, lighter, 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900	wszystkie elementy	{ font-weight: bolder } Przykład: <FONT style="FONT-WEIGHT: bolder">Tekst</FONT>
font-size	Okręsła rozmiar czcionki	xx-small, x-small, small, medium, large, x-large, xx-large, larger, smaller, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), piksel (px)	wszystkie elementy	{ font-size: 20px } Przykład: <FONT style="FONT-SIZE: 20px">Tekst</FONT>
Font	Zawiera w sobie wszystkie właściwości dotyczące czcionki	font-family, font-size, font-variant, font-weight, font-size	wszystkie elementy	{ font: 12pt sans-serif bold italic } Przykład: <FONT style="FONT: 12pt sans-serif bold italic">Tekst</FONT>

Rodziny czcionek:

- a) serif – czcionka szeryfowa (końcówki znaków posiadają „ozdobniki”)

```
<p id="rodzina0">To jest rodzina ogólna serif</p>
```

To jest rodzina ogólna serif

```
#rodzina0
{
    font-family: serif;
    font-size: 30px;
}
```

```
|<p id="rodzina1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
79 #rodzina1
80 {
81     font-family: Times New Roman;
82     font-size: 30px;
83 }
84 #rodzina2
85 {
86     font-family: Georgia;
87     font-size: 30px;
88 }
89 #rodzina3
90 {
91     font-family: Garamond;
92     font-size: 30px;
93 }
94 #rodzina4
95 {
96     font-family: Bodoni;
97     font-size: 30px;
98 }
```

- b) sans-serif – czcionka bezszeryfowa (końcówki znaków są proste)

```
<p id="rodzina00">To jest rodzina ogólna sans-serif</p>
```

To jest rodzina ogólna sans-serif

```
#rodzina00
{
    font-family: sans-serif;
    font-size: 30px;
}
```

```
|<p id="rodzina5">5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina6">6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina7">7. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina8">8. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
7. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
8. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
99 #rodzina5
100 {
101     font-family: Arial;
102     font-size: 30px;
103 }
104 #rodzina6
105 {
106     font-family: Verdana;
107     font-size: 30px;
108 }
109 #rodzina7
110 {
111     font-family: Helvetica;
112     font-size: 30px;
113 }
114 #rodzina8
115 {
116     font-family: Univers;
117     font-size: 30px;
118 }
```

- c) **monospace** – czcionka o stałej szeroko i znaków – monotypiczna (wyglada, jak pisana na maszynie)

```
<p id="rodzina000">To jest rodzina ogólna monospace</p>
```

To jest rodzina ogólna monospace

```
#rodzina000
{
    font-family: monospace;
    font-size: 30px;
}
```

```
<p id="rodzina9">9. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="rodzina10">10. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

9. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

10. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
#rodzina9
{
    font-family: Courier;
    font-size: 30px;
}
#rodzina10
{
    font-family: Courier New;
    font-size: 30px;
}
```

- d) **cursive** – czcionka mająca pewne cechy pochylej (wyglada, jak pisana ręcznie)

```
<p id="rodzina11">To jest rodzina ogólna cursive</p>
```

To jest rodzina ogólna cursive

```
#rodzina11
{
    font-family: cursive;
    font-size: 30px;
}
```

- e) **fantasy** – czcionka fantazyjna (dekoracyjna)

```
<p id="rodzina12">To jest rodzina ogólna fantasy</p>
```

To jest rodzina ogólna fantasy

```
#rodzina12
{
    font-family: fantasy;
    font-size: 30px;
}
```

Wyr ownanie tekstu

Wyr ownanie tekstu może by :

1. Do prawej (*kolor  o ty*)
2. Do lewej (*kolor pomarańczowy*)
3. Wyśrodkowane (*kolor r zowy*)
4. Wyjustowane (*kolor zielony*)

Można zauwa y , że teksty w beżowych ramkach nie mają żadnych odwo a w w CSS i s a wyr ownane do lewej strony (tak jest domyślnie).

Tekst może być wyrównany do:

prawej

lewej

lub poprostu wyśrodkowany

Bądź ewentualnie wyjustowany, jak przedstawiona poniżej, krótka definicja HTML:

HTML (ang. HyperText Markup Language) – hipertekstowy język znaczników, obecnie szeroko wykorzystywany do tworzenia stron internetowych. HTML pozwala opisać strukturę informacji zawartych wewnątrz strony internetowej, nadając znaczenie poszczególnym fragmentom tekstu – formując hiperłącza, akapity, nagłówki, listy – oraz osadza w tekście dokumentu obiekty plikowe np. multimedia bądź elementy baz danych np. interaktywne formularze danych. HTML umożliwia określenie wyglądu dokumentu w przeglądarce internetowej. Do szczegółowego opisu formatowania akapitów, nagłówków, użytych czcionek i kolorów, zalecane jest wykorzystywanie kaskadowych arkuszy stylów.

```
<p>Tekst może być wyrównany do:</p>
<p id="położenie1">prawej</p>
<p id="położenie2">lewej</p>
<p id="położenie3">lub poprostu wyśrodkowany</p>
<p>Bądź ewentualnie wyjustowany, jak przedstawiona poniżej,
krótka definicja HTML:</p>
<p id="położenie4">
    HTML (ang. HyperText Markup Language) – hipertekstowy
    język znaczników, obecnie szeroko wykorzystywany do
    tworzenia stron internetowych. HTML pozwala opisać
    strukturę informacji zawartych wewnątrz strony
    internetowej, nadając znaczenie poszczególnym fragmentom
    tekstu – formując hiperłącza, akapity, nagłówki, listy –
    oraz osadza w tekście dokumentu obiekty plikowe np.
    multimedia bądź elementy baz danych np. interaktywne
    formularze danych. HTML umożliwia określenie wyglądu
    dokumentu w przeglądarce internetowej. Do szczegółowego
    opisu formatowania akapitów, nagłówków, użytych czcionek i
    kolorów, zalecane jest wykorzystywanie kaskadowych arkuszy
    stylów.
</p>
```

```
#położenie1
{
    text-align: right;
    font-size: 20px;
}
#położenie2
{
    text-align: left;
    font-size: 20px;
}
#położenie3
{
    text-align: center;
    font-size: 20px;
}
#położenie4
{
    text-align: justify;
    font-size: 20px;
}
```

Składnia reguły:

selektor {text-align: wyrównanie;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów blokowych.

wyrównanie:

"left" - wyrównanie tekstu do lewego marginesu (domyślnie)

"right" - wyrównanie tekstu do prawego marginesu

"center" - wyśrodkowanie

"justify" - wyrównanie do obu marginesów jednocześnie (justowanie)

Przykłady1

Użycie selektora prostego

```
p
{
    text-align: left;
```

Definicja stylu odnosi się do każdego elementu znajdującego się pomiędzy znacznikami <p> </p> w dokumencie HTML.

Przykłady2

Użycie klas

p.srodek

```
{  
    text-align: center;  
}
```

Definicja stylu odnosi się elementu znajdującego się pomiędzy znacznikami <p> </p> w dokumencie HTML zawierający atrybut class="srodek".

<p class="srodek"> Przykład bloku tekstu wyrównanego do środka/ przykładu bloku tekstu wyrównanego do środka</p>

Przykłady3

Użycie klas

.prawo

```
{  
    text-align: center;  
}
```

Definicja stylu odnosi się nie tylko znajdującego się pomiędzy znacznikami <p> </p> w dokumencie HTML ale do wszystkich znaczników zawierających atrybut class="srodek".

Kolor tekstu

Składnia reguły:

selektor {color: kolor;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

Natomiast jako kolor należy podać definicję koloru.

Dzięki temu poleceniu można ustalić dowolny kolor tekstu.

Przykład:

kolor #c0c0c0; (silver)
kolor #800000; (maroon)
kolor #ff0000; (red)
kolor #800080; (purple)
kolor #008000; (green)
kolor #ffff00; (yellow)
kolor #000080; (navy)

Tabele odcieni kolorów

Nazwa HTML	Kod szesnastkowy R G B	Kod dziesiętny R G B	Nazwa HTML	Kod szesnastkowy R G B	Kod dziesiętny R G B			
Odcienie koloru czerwonego								
IndianRed	CD 5C 5C	205 92 92	GreenYellow	AD FF 2F	173 255 47			
LightCoral	F0 80 80	240 128 128	Chartreuse	7F FF 00	127 255 0			
Salmon	FA 80 72	250 128 114	LawnGreen	7C FC 00	124 252 0			
DarkSalmon	E9 96 7A	233 150 122	Lime	00 FF 00	0 255 0			
LightSalmon	FF A0 7A	255 160 122	LimeGreen	32 CD 32	50 205 50			
Crimson	DC 14 3C	220 20 60	PaleGreen	98 FB 98	152 251 152			
Red	FF 00 00	255 0 0	LightGreen	90 EE 90	144 238 144			
FireBrick	B2 22 22	178 34 34	MediumSpringGreen	00 FA 9A	0 250 154			
DarkRed	8B 00 00	139 0 0	SpringGreen	00 FF 7F	0 255 127			
Odcienie koloru różowego								
Pink	FF C0 CB	255 192 203	MediumSeaGreen	3C B3 71	60 179 113			
LightPink	FF B6 C1	255 182 193	SeaGreen	2E 8B 57	46 139 87			
HotPink	FF 69 B4	255 105 180	ForestGreen	22 8B 22	34 139 34			
DeepPink	FF 14 93	255 20 147	Green	00 80 00	0 128 0			
MediumVioletRed	C7 15 85	199 21 133	DarkGreen	00 64 00	0 100 0			
PaleVioletRed	DB 70 93	219 112 147	YellowGreen	9A CD 32	154 205 50			
Odcienie koloru pomarańczowego								
LightSalmon	FF A0 7A	255 160 122	OliveDrab	6B 8E 23	107 142 35			
Coral	FF 7F 50	255 127 80	Olive	80 80 00	128 128 0			
Tomato	FF 63 47	255 99 71	DarkOliveGreen	55 6B 2F	85 107 47			
OrangeRed	FF 45 00	255 69 0	MediumAquamarine	66 CD AA	102 205 170			
DarkOrange	FF 8C 00	255 140 0	DarkSeaGreen	8F BC 8F	143 188 143			
Orange	FF A5 00	255 165 0	LightSeaGreen	20 B2 AA	32 178 170			
Odcienie koloru żółtego								
Gold	FF D7 00	255 215 0	DarkCyan	00 8B 8B	0 139 139			
Yellow	FF FF 00	255 255 0	Teal	00 80 80	0 128 128			
LightYellow	FF FF E0	255 255 224	Odcienie koloru fioletowego					
LemonChiffon	FF FA CD	255 250 205	Lavender	E6 E6 FA	230 230 250			
LightGoldenrodYellow	FA FA D2	250 250 210	Thistle	D8 BF D8	216 191 216			
PapayaWhip	FF EF D5	255 239 213	Plum	DD A0 DD	221 160 221			
Moccasin	FF E4 B5	255 228 181	Violet	EE 82 EE	238 130 238			
PeachPuff	FF DA B9	255 218 185	Orchid	DA 70 D6	218 112 214			
PaleGoldenrod	EE E8 AA	238 232 170	Fuchsia	FF 00 FF	255 0 255			
Khaki	F0 E6 8C	240 230 140	Magenta	FF 00 FF	255 0 255			
DarkKhaki	BD B7 6B	189 183 107	MediumOrchid	BA 55 D3	186 85 211			
			MediumPurple	93 70 DB	147 112 219			
			BlueViolet	8A 2B E2	138 43 226			
			DarkViolet	94 00 D3	148 0 211			
			DarkOrchid	99 32 CC	153 50 204			
			DarkMagenta	8B 00 8B	139 0 139			
			Purple	80 00 80	128 0 128			
			Indigo	4B 00 82	75 0 130			
			SlateBlue	6A 5A CD	106 90 205			
			DarkSlateBlue	48 3D 8B	72 61 139			
			MediumSlateBlue	7B 68 EE	123 104 238			

Odcienie koloru niebieskiego			Odcienie koloru brązowego		
Aqua	00 FF FF	0 255 255	Cornsilk	FF F8 DC	255 248 220
Cyan	00 FF FF	0 255 255	BlanchedAlmond	FF EB CD	255 235 205
LightCyan	E0 FF FF	224 255 255	Bisque	FF E4 C4	255 228 196
PaleTurquoise	AF EE EE	175 238 238	NavajoWhite	FF DE AD	255 222 173
Aquamarine	7F FF D4	127 255 212	Wheat	F5 DE B3	245 222 179
Turquoise	40 E0 D0	64 224 208	BurlyWood	DE B8 87	222 184 135
MediumTurquoise	48 D1 CC	72 209 204	Tan	D2 B4 8C	210 180 140
DarkTurquoise	00 CE D1	0 206 209	RosyBrown	BC 8F 8F	188 143 143
CadetBlue	5F 9E A0	95 158 160	SandyBrown	F4 A4 60	244 164 96
SteelBlue	46 82 B4	70 130 180	Goldenrod	DA A5 20	218 165 32
LightSteelBlue	B0 C4 DE	176 196 222	DarkGoldenrod	B8 86 0B	184 134 11
PowderBlue	B0 E0 E6	176 224 230	Peru	CD 85 3F	205 133 63
LightBlue	AD D8 E6	173 216 230	Chocolate	D2 69 1E	210 105 30
SkyBlue	87 CE EB	135 206 235	SaddleBrown	8B 45 13	139 69 19
LightSkyBlue	87 CE FA	135 206 250	Sienna	A0 52 2D	160 82 45
DeepSkyBlue	00 BF FF	0 191 255	Brown	A5 2A 2A	165 42 42
DodgerBlue	1E 90 FF	30 144 255	Maroon	80 00 00	128 0 0
CornflowerBlue	64 95 ED	100 149 237			
MediumSlateBlue	7B 68 EE	123 104 238			
RoyalBlue	41 69 E1	65 105 225			
Blue	00 00 FF	0 0 255			
MediumBlue	00 00 CD	0 0 205			
DarkBlue	00 00 8B	0 0 139			
Navy	00 00 80	0 0 128			
MidnightBlue	19 19 70	25 25 112			
Odcienie koloru szarego			Odcienie koloru białego		
Gainsboro	DC DC DC	220 220 220	White	FF FF FF	255 255 255
LightGrey	D3 D3 D3	211 211 211	Snow	FF FA FA	255 250 250
Silver	C0 C0 C0	192 192 192	Honeydew	F0 FF F0	240 255 240
DarkGray	A9 A9 A9	169 169 169	MintCream	F5 FF FA	245 255 250
Gray	80 80 80	128 128 128	Azure	F0 FF FF	240 255 255
DimGray	69 69 69	105 105 105	AliceBlue	F0 F8 FF	240 248 255
LightSlateGray	77 88 99	119 136 153	GhostWhite	F8 F8 FF	248 248 255
SlateGray	70 80 90	112 128 144	WhiteSmoke	F5 F5 F5	245 245 245
DarkSlateGray	2F 4F 4F	47 79 79	Seashell	FF F5 EE	255 245 238
Black	00 00 00	0 0 0	Beige	F5 F5 DC	245 245 220

Kolor można formatować w CSS w różny sposób:

- a) Selektor {color: nazwa koloru HTML (*pierwsza kolumna w tabeli*) }
- b) Selektor {color: #6 znaków kodu hexa RGB (*druga kolumna w tabeli*) }

```
<p id="kolor1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="kolor2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#kolor1
{
    color: springgreen;
    font-size: 30px;
}
#kolor2
{
    color: #00ff7f;
    font-size: 30px;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
<p id="kolor3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="kolor4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#kolor3
{
    color: lightskyblue;
    font-size: 30px;
}
#kolor4
{
    color: #87cefa;
    font-size: 30px;
}
```

3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
<p id="kolor5">5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="kolor6">6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#kolor5
{
    color: sandybrown;
    font-size: 30px;
}
#kolor6
{
    color: #f4a460;
    font-size: 30px;
}
```

5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

Dekoracja tekstu

Tekst można „udekorować” w sposób następujący:

- a) Podkreślić - (underline)
- b) Przekreślić - (line-through)
- c) Nadkreślić - (overline)
- d) Można dodać migotanie tekstu (tylko Netspace/Mozilla/Opera) – (blink)

Składnia reguły:

selektor {text-decoration: dekoracja;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

dekoracja:

“none”	- bez zmian czyli tekst bez podkreśleń, przekreśleń itp.
“underline”	- podkreślenie
“line-through”	- przekreślenie
“overline”	- nadkreślenie

"blink"

- migotanie tekstu (tylko Netscape/Mozilla/Opera)

```
<p id="dekor1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="dekor2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="dekor3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="dekor4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#dekor1
{
    text-decoration: underline;
    font-size: 30px;
    color: #87c4fa;
}
#dekor2
{
    text-decoration: line-through;
    font-size: 30px;
    color: #f7a460;
}
#dekor3
{
    text-decoration: overline;
    font-size: 30px;
    color: #03ff7f;
}
#dekor4
{
    text-decoration: blink;
    font-size: 30px;
    color: #bbcfea;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

~~2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u~~

3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

Styl czcionki

```
<p id="styl1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="styl2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="styl3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#styl1
{
    font-style: normal;
    font-size: 30px;
    color: #04ee6d;
}
#styl2
{
    font-style: italic;
    font-size: 30px;
    color: #04ee6d;
}
#styl3
{
    font-style: oblique;
    font-size: 30px;
    color: #04ee6d;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

- normal - czcionka normalna (podstawowa)
- italic - czcionka pochylona (jeżeli niedostępna, automatycznie wybierany jest styl oblique)
- oblique - również czcionka pochylona (podobna jak poprzednio)

Wariant czcionki

```
<p id="wariant1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="wariant2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#wariant1
{
    font-variant: normal;
    font-size: 30px;
    color: #f4a460;
}
#wariant2
{
    font-variant: small-caps;
    font-size: 30px;
    color: #f4a460;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. BARDZO LUBIĘ PISAĆ PROGRAMY W HTML-U

- normal - czcionka normalna (podstawowa)
- small-caps - kapitaliki

"kapitaliki", czyli tekst napisany wielkimi literami, lecz czcionką o wielkości małych liter.

Grubość czcionki

```
<p id="grub1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="grub2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="grub3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="grub4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="grub5">5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#grub1
{
    font-weight: bold;
    font-size: 25px;
}
#grub2
{
    font-weight: lighter;
    font-size: 25px;
}
#grub3
{
    font-weight: bolder;
    font-size: 25px;
}
#grub4
{
    font-weight: 200;
    font-size: 25px;
}
#grub5
{
    font-weight: 900;
    font-size: 25px;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
3. **Bardzo lubię pisać programy w HTML-u**
4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
5. **Bardzo lubię pisać programy w HTML-u**

- normal - czcionka normalna (podstawowa)
- bold - czcionka pogrubiona
- 100, 200, 300, 400 (odpowiednik "normal"), 500, 600, 700 (odpowiednik "bold"), 800, 900 - każdy następny numer wskazuje wagę czcionki przynajmniej tak samo wytłuszczonej jak dla poprzedniej wartości w sekwencji

Niektóre rodziny czcionek mogą nie posiadać wszystkich dziewięciu stopni wythuszczania.
Wiele posiada tylko wartości "normal" i "bold".

Rozmiar czcionki

```
<p id="size1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size5">5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
<p id="size6">6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size7">7. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size8">8. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="size9">9. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

7. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

8. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

9. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

```
#size1
{
    font-size: xx-small;
}
#size2
{
    font-size: small;
}
#size3
{
    font-size: medium;
}
#size4
{
    font-size: large;
}
#size5
{
    font-size: xx-large;
```

```
#size6
{
    font-size: 25pt;
}
#size7
{
    font-size: 0,5in;
}
#size8
{
    font-size: 1cm;
}
#size9
{
    font-size: 25px;
```

• xx-small • x-small • small • medium • large • x-large • xx-large	- najmniejsza - mniejsza - mała - średnia - duża - większa - największa

Z użyciem różnych jednostek   • rozmiar 0.5cm   • rozmiar 4mm   • rozmiar 0.25in   • rozmiar 10pt   • rozmiar 1pc   • rozmiar 15px   • rozmiar 1em   • rozmiar 2ex

Transformacja tekstu

Składnia reguły:

```
selektor {text-transform: transformacja;}
```

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

transformacja:

"none" - bez zmian

"capitalize" - zamiana pierwszych liter wszystkich wyrazów na wielkie

"uppercase" - zamiana wszystkich liter na wielkie

"lowercase" - zamiana wszystkich liter na małe

```
<p id="trans1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="trans2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="trans3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="trans4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. Bardzo Lubię Pisać Programy W HTML-U
3. BARDZO LUBIĘ PISAĆ PROGRAMY W HTML-U
4. bardzo lubię pisać programy w html-u

```
#trans1
{
    text-transform: none;
    font-size: 30px;
}
#trans2
{
    text-transform: capitalize;
    font-size: 30px;
}
#trans3
{
    text-transform: uppercase;
    font-size: 30px;
}
#trans4
{
    text-transform: lowercase;
    font-size: 30px;
}
```

Wcięcie tekstu

Składnia reguły:

```
selektor {text-indent: wcięcie;}
```

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów blokowych.

wcięcie:

należy podać konkretną wielkość, używając jednostek miary:

piksele - px

punkty edytorskie - pt

wysokość litery "x" - ex

wysokość aktualnej czcionki - em

centymetry lub milimetry - cm, mm

części dziesiątej centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm

cale - in (1in=2.54cm)

procent wielkości nadzędnej - %

```
<p id="wciecie1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="wciecie2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="wciecie3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="wciecie4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="wciecie5">5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="wciecie6">6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#wciecie1
{
    font-size: 30px;
}
#wciecie2
{
    text-indent: 60px;
    font-size: 30px;
}
#wciecie3
{
    text-indent: 10ex;
    font-size: 30px;
}
#wciecie4
{
    text-indent: 10mm;
    font-size: 30px;
}
#wciecie5
{
    text-indent: 3in;
    font-size: 30px;
}
#wciecie6
{
    text-indent: 7%;
    font-size: 30px;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

5. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

6. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

Odstęp między wierszami

Składnia reguły:

selektor {line-height: odstęp;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

odstęp:

należy podać konkretną wielkość, używając jednostek miary:

piksele	- px
punkty edytorskie	- pt
wysokość litery "x"	- ex
wysokość aktualnej czcionki	- em
centymetry lub milimetry	- cm, mm
części dziesiątne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm	
cale	- in (1in=2.54cm)
procent wielkości nadzędnej	-%
"normal"	- przywraca wartość domyślną

<pre><p id="odstwiersz1">1. Bardzo lubię pisać
 programy w HTML-u
A tym bardziej z użyciem CSS</p></pre>	<pre>#odstwiersz1 { line-height: 75px; font-size: 20px; color: lightskyblue; }</pre>
<pre><p id="odstwiersz2">2. Bardzo lubię pisać
 programy w HTML-u
A tym bardziej z użyciem CSS</p></pre>	<pre>#odstwiersz2 { line-height: 28mm; font-size: 20px; color: sandybrown; }</pre>
<pre><p id="odstwiersz3">3. Bardzo lubię pisać
 programy w HTML-u
A tym bardziej z użyciem CSS</p></pre>	<pre>#odstwiersz3 { line-height: 1in; font-size: 20px; color: springgreen; }</pre>

Odstęp między wyrazami

Składnia reguły:

selektor {word-spacing: odstęp;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

odstęp:

należy podać konkretną wielkość, używając jednostek miary:

piksele - px

punkty edytorskie - pt

wysokość litery "x" - ex

wysokość aktualnej czcionki - em

centymetry lub milimetry - cm, mm

części dziesiątne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm

cale - in (1in=2.54cm)

"normal" - przywraca wartość domyślną

```
<p id="odstwyratz1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="odstwyratz2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="odstwyratz3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="odstwyratz4">4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

```
#odstwyratz1
{
    word-spacing: none;
    font-size: 25px;
}
#odstwyratz2
{
    word-spacing: 10px;
    font-size: 25px;
}
#odstwyratz3
{
    word-spacing: 10mm;
    font-size: 25px;
}
#odstwyratz4
{
    word-spacing: 6ex;
    font-size: 25px;
}
```

1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u
4. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u

Odstęp między literami

Składnia reguły:

selektor {letter-spacing: odstęp;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

odstęp:

należy podać konkretną wielkość, używając jednostek miary:

piksele	- px
punkty edytorskie	- pt
wysokość litery "x"	- ex
wysokość aktualnej czcionki	- em
centymetry lub milimetry	- cm, mm
części dziesiątne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm	
cale	- in (1in=2.54cm)
"normal"	- przywraca wartość domyślną

```
<p id="odstlitter1">1. Uwielbiam programowanie</p>
<p id="odstlitter2">2. Uwielbiam programowanie</p>
<p id="odstlitter3">3. Uwielbiam programowanie</p>
<p id="odstlitter4">4. Uwielbiam programowanie</p>
```

```
#odstlitter1
{
    letter-spacing: none;
    font-size: 25px;
}
#odstlitter2
{
    letter-spacing: 10px;
    font-size: 25px;
    color: lightskyblue;
}
#odstlitter3
{
    letter-spacing: 10mm;
    font-size: 25px;
    color: springgreen;
}
#odstlitter4
{
    letter-spacing: 6ex;
    font-size: 25px;
    color: sandybrown;
}
```

1. Uwielbiam programowanie

2. Uwielbiam programowanie

3. . U w i e l b i a m
p r o g r a m o w a n i e

4. . U w i e l b i a m
p r o g r a m o w a n i e

Łączenie własności czcionek i tekstu

Prawidłowa kolejność wartości atrybutów:

1. font-style
2. font-variant
3. font-weight
4. font-size (po tym ukośnik „/”; bezpośrednio przed „line-height”)
5. line-height
6. font-family

Składnia reguły:

selektor {font: wartości atrybutów;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

Jako wartości atrybutów wpisać należy zgodnie z podaną poniżej kolejnością, oddzielając spacjami, konkretne wartości, które opisują poszczególne atrybuty czcionek i tekstu. Można niektóre pominąć.

wartości atrybutów:
font-style
font-variant
font-weight
font-size
line-height
font-family

Dzięki temu poleceniu można w jednym miejscu zebrać atrybuty dotyczące czcionek i tekstu. Pomiędzy font-size, a line-height należy wstawić ukośnik (bezpośrednio przed line-height).

Przykład:

Po wpisaniu na przykład takiej reguły w arkuszu CSS:

```
p {font: italic small-caps bold 14px /1cm Arial, Helvetica, Verdana, sans-serif;}
```

```
<p id="laczenie1">1. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="laczenie2">2. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
<p id="laczenie3">3. Bardzo lubię pisać programy w HTML-u</p>
```

1. **BARDZO LUBIĘ PISAĆ PROGRAMY W HTML-u**

2. *Bardzo lubię pisać programy w HTML-u*

3. *BARDZO LUBIĘ PISACЬ PROGRAMY W HTML-U*

```
#laczenie1
{
    font: normal small-caps bold 27px
    /1cm Arial, Helvetica, Verdana, sans-serif;
    color: springgreen;
}
#laczenie2
{
    font: italic normal 400 30px
    /8mm Times New Roman, Bodoni, serif;
    color: sandybrown;
}
#laczenie3
{
    font: oblique small-caps lighter 27pt
    /1cm Arial, Helvetica, Univers, sans-serif;
    color: lightskyblue;
}
```

Część III CSS- Szablon HTML, style lokalne, DIV, Span

Szablon HTML 4.01 Transitional

Zanim validator sprawdzi dokument, musi wiedzieć w jakim języku został napisany.

Istnieje kilka typów HTML (język znaczników):

- ‘**Strict**’ → Strict składa się z bardzo rygorystycznych reguł co można a czego nie można robić w danym dokumencie HTML,
- ‘**Transitional**’ → Transitional jest bardziej łagodnym zbiorem zasad i potrafi wybaczyć pewne rzeczy,
- ‘**Frame Set**’ → Frame Set prawie na wymarciu w obecnych czasach.

Przykład

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN"  
"http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd">
```

Wytlumaczenie

Aby powiedzieć przeglądarce jakiego języka znaczników używamy, precyzujemy deklaracje typu dokumentu (DocType) na samym początku kodu HTML, czyli przed znacznikiem <html>. Podanie adresu wersji DTD, pozwala przeglądarce pobrać wersję DTD oraz wszystkie potrzebne zestawy znaków.

Dokładny opis

Deklaracja typu dokumentu

Deklaracja typu dokumentu (DTD - document type declaration) określa poziom użytego na stronie języka HTML:

Strict DTD - (ścisła) zawiera wszystkie elementy i atrybuty, które nie są zdeprecjonowane (nie deprecated) oraz nie pojawiają się w dokumentach z ramkami (ponadto nie obejmuje elementu IFRAME ani atrybutu target="...")

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN">  
lub
```

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN"  
"http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">
```

Transitional DTD - (przejściowa) lub inaczej loose DTD ("luźna") - zawiera wszystko co w Strict DTD plus elementy i atrybuty zdeprecjonowane oraz element IFRAME i atrybut target="..."

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">  
lub
```

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN"  
"http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd">
```

Frameset DTD - (dla ramek-ramkowa) zawiera wszystko co w Transitional DTD plus elementy odnoszące się do ramek: FRAME, FRAMESET oraz NOFRAMES (używane na stronach startowych ramek)

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Frameset//EN">
```

lub

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Frameset//EN"  
"http://www.w3.org/TR/html4/frameset.dtd">
```

Wartości domyślne

Jeśli nie podamy żadnej z powyższych wersji DTD, jako domyślna najprawdopodobniej zostanie przyjęta Transitional DTD (w MSIE), ale sposób ten absolutnie nie jest zalecany! W każdym dokumencie HTML, na samym początku, powinna się pojawić deklaracja DTD. Najbezpieczniejszym rozwiązaniem, kiedy kluczowe znaczenie ma kompatybilność wstecz, wydaje się użycie Transitional DTD, chyba że chcemy się ściśle trzymać wytycznych specyfikacji co do znaczników i atrybutów zdeprecjonowanych, wtedy należy zastosować Strict DTD i nie używać tych znaczników ani atrybutów.

Parametr(atrybut) xmlns

PRZYKŁAD ZASTOSOWANIA

```
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl">  
.....  
</html>
```

OPIS

Atrybut definiuje przestrzeń nazw dla języka XML, czyli zestaw poleceń używanych w elemencie. Ponieważ XHTML jest zgodny z XML, tutaj również możesz używać dowolnych nazw elementów, określonych w specyfikacji dowolnego języka, np. MathML.

Co ciekawe, wartość <http://www.w3.org/1999/xhtml> nie wskazuje na definicję języka, jest tylko pewnym, ustalonym ciągiem znaków sugerującym przeglądarce, że dokument zawiera polecenia języka XHTML. Aby było łatwiej, jest linkiem na stronę dotyczącą XHTML.

Zadanie 26. (Zadanie 2_t3)

Temat: Szablon HTML 4.01 Transitional

[Kliknij aby zobaczyć o Szablon HTML 4.01 Transitional](#)

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka (Hn→zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

1) Cel stosowania szablonów HTML 4.01 Transitional

2) Opis

- ‘Strict’
- ‘Transitional’
- ‘Frame Set’

3) Przykłady szablonów HTML 4.01 Transitional

-w tabeli

-wytlumaczenie

-dokładny opis

4) Wartości domyślne

Zadanie 27. (Zadanie 1h)

Temat: Style liniowe wpisane:

Wykonaj:

1)Uruchom przykład a otrzymasz:


```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">

<HTML>
  <HEAD>
    <TITLE>Style wewnętrzne</TITLE>
    <META http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-2">
    <META http-equiv="Content-Style-Type" content="text/css">
  </HEAD>
  <BODY style="background: rgb(170,100,110); text-align: center; margin: 70px;">
    <DIV style="background: rgb(100,128,220); width: 400px; border: 5px black solid;">
      <H1 style="margin: 20px; border: 1px solid black; background:rgb(255,255,100);">
        Ucz się CSS
      </H1>
    </DIV>
  </BODY>
</HTML>
```

2)Uzupełnij tabelę na stronie WWW. Tabela ma widoczne linie w kolorze zielonym o grubości 3 pikseli. Kolor tabeli żółtym a czcionka fioletowa.

<BODY style="background: rgb(170,100,110); text-align: center; margin: 70px;">
Znacznik body posiada styl o kolorze tła jako mieszanina kolorów 170, 100, 110, tekst wyrównany, marginesy 70 pikseli
<DIV style="background: rgb(100,128,220); width: 400px; border: 5px black solid;">
<i>Tutaj wpisz sam</i>
<H1 style="margin: 20px; border: 1px solid black; background: rgb(255,255,100);">
<i>Tutaj wpisz sam</i>

Zadanie 28. (Zadanie 2a)

Temat: Formatowanie z użyciem CSS-lokalne style.

Wykonaj:

Popraw poprzedni przykład tak aby uzyskać efekt jak poniżej.

- Zmień kolor tła → kolor z użyciem lokalnego CSS
- dodaj linie rozdzielające (HR) → kolor z użyciem lokalnego CSS
- dodaj dwie definicje H2 oraz H3 → kolor z użyciem lokalnego CSS
- w H2 i H3 zmień szerokość obramowania, ramki otaczającej, kolor tła dla H2 i H3 → kolor z użyciem lokalnego CSS.

2) Uzupełnij tabelę. Tabelę umieść na stronie WWW tego zadania. Tabela ma widoczne linie w kolorze czerwonym o grubości 4 pikseli. Kolor tabeli jasnoniebieski a czcionka czarna.

W kodzie strony	wytłumaczenie
!DOCTYPE	
DTD	
//EN	
strict.dtd	
Transitional	

Zadanie 29. (Zadanie 3a (stare→Przykład 3-Zadanie))

Temat: Definiowanie wewnętrznego arkuszu stylów. Definiowanie znacznika body.

Wykonaj:

- uruchom poniższy przykład,
- zmień:
  - a) kolor tła na różowy
  - b) czcionkę na Arial, Helvetica, Verdana, sans-serif
  - c) wielkość czcionki na 4 cm (sprawdź jak to zrobić)

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">

<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl" lang="pl">
<head>
    <title>styl wewnętrzny body</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!-- styl wewnętrzny -->
    <style type="text/css">
body{
    background-color: #DDECCE;
    font-family: Arial, Helvetica, sans-serif;
    font-size: 40px;
}
</style>
</head>
<body>
    styl wewnętrzny<br>
    zdefiniowany w znaczniku body
</body>
</html>
```

Przepelnienie

Określa co zrobić, gdy zawartość elementu nie mieści się w rozmiarach podanych przez **width** oraz **height**. Możliwe jest ukrycie nadmiarowej zawartości, pokazanie wszystkiego poprzez powiększenie rozmiarów elementu (bez względu na parametry width i height) albo utworzenie suwaków do przewijania przepelnionej treści.

selektor { overflow: **sposób** }

Jako "**sposób**" należy podać:

visible - pokazanie całej zawartości bez względu na rozmiary (domyślnie)
hidden - ukrycie nadmiaru
scroll - suwaki do przewijania
auto - pokazanie suwaków jeśli to konieczne

Zadanie 30. (Zadanie 3b (stare Przykład 4-Zadanie 12))

Temat: Definiowanie wewnętrznego arkuszu stylów. Definiowanie znacznika h6.

Wykonaj:

- uruchom poniższy przykład,
- zmień:
  - a)zdefiniuj h1 (zielony) oraz h3 (niebieski)
  - b)dopisz teksty jako h1 „to jest tekst pisany h1”
  - c)dopisz teksty jako h1 „to jest tekst pisany h3”

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"

"http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl" lang="pl">
<head>
    <title>styl wewnętrzny użycie Hn</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!-- styl wewnętrzny -->
    <style type="text/css">
        /* <![CDATA[ */
        h6 { color: red }
        /* ]]> */
    </style>

</head>
<body>
    <h6>
        styl wewnętrzny<br>
        zdefiniowany w znacznik h6
    </h6>
</body>
</html>
```

Zadanie 31. (Zadanie 3c (stare 13))

Temat: Definiowanie sekcji **body** z użyciem wewnętrznego arkusza stylów.

Wykonaj:

- styl załącz jako wewnętrzny arkusz stylów,
- zastosuj <!DOCTYPE>
- dodaj komentarz Twoje nazwisko,
- meta dla polskich liter,
- dowolny tekst związany z informatyką, co najmniej 5 wierszy tekstu,
- sekcja body ma mieć parametry,

- wielkość tekstu 35 pikseli
- kolor tła srebrny
- rodzaj czcionki (opisu szukaj w instrukcji)
  - Arial, Helvetica, Verdana,
- grupa czcionek
  - sans-serif

Część IV CSS-model pudełkowy

Zadanie 32.

Temat: Teoria na temat modelu pudełkowego.

1) Podaj definicję modelu pudełkowego.

2) Wykonaj oraz uzupełnij tabelę:

zawartość	Opis
kontent	

3) Podaj dwie uwagi na temat modelu pudełkowego.

Uwaga1

.....

Uwaga2

.....

4) Wstaw grafikę obrazującą model pudełkowy.

5) Wstaw grafikę obrazującą różnicę pomiędzy paddingiem i marginesem wraz z opisem.

Model pudełkowy

Każdy element w dokumencie HTML, otacza się prostokątnym obszarem zwany pudełkiem (ang. Box model). Pudełko składa się z kilku warstw:

zawartość modelu pudełkowego:

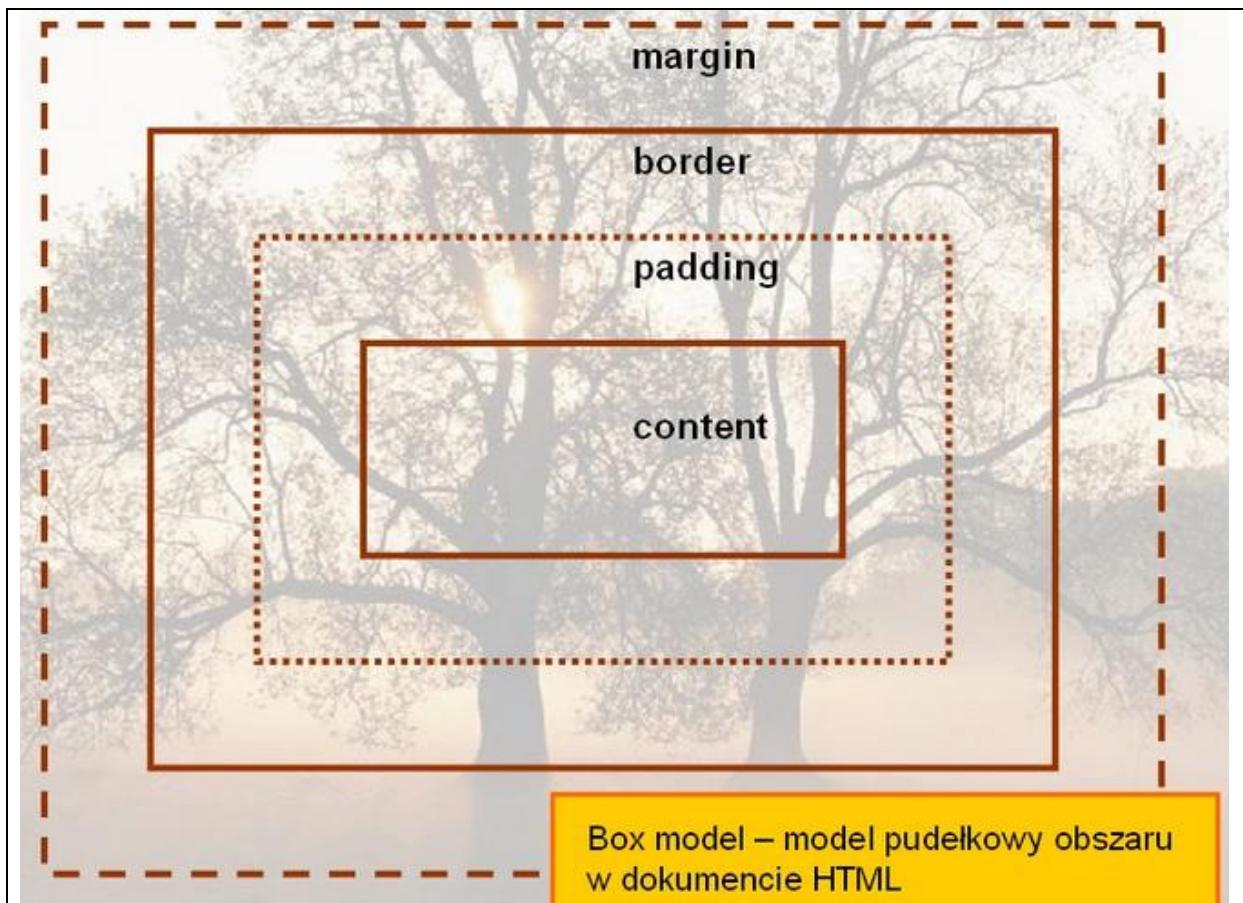
- "content" – zawartość elementu (np.: tekst, obrazek)
- "padding" - otaczające marginesy wewnętrzne, odstęp między obramowaniem i zawartością elementu
- "border" – obramowania wokół zawartości elementu, ma styl i kolor.
- "margin" – marginesy wokół ramki (margins zewnętrzny). Jest to pusty obszar wokół ramki, który nie ma koloru tła i jest przezroczysty.

Uwagi:

1) Padding, border i margin mogą mieć zerową wartość.

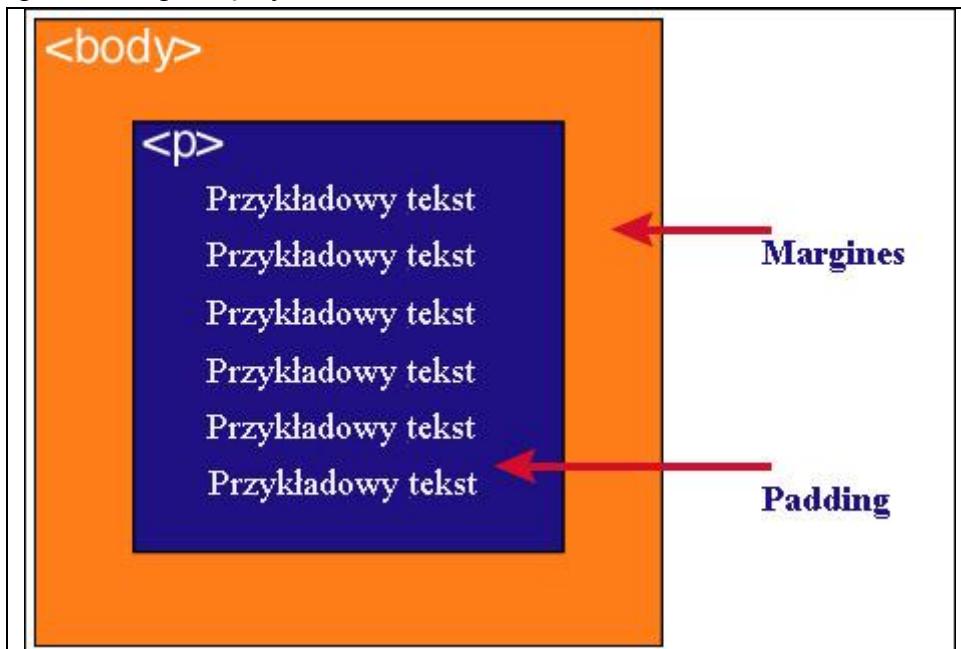
2) Tło elementu jest określone dla wszystkich z podanych powyżej obszarów z wyjątkiem marginesów zewnętrznych, które zawsze są przezroczyste (transparent).

Model pudełkowy (box model) przedstawiony został na schemacie.

Różnica pomiędzy paddingiem i marginesem

Padding określa przestrzeń wokół danego elementu, np: <p> lub >div>, natomiast margines przestrzeń pomiędzy elementami.

Jak widać na rysunku, padding oznaczony jest kolorem niebieskim. Określa on wielkość przestrzeni wokół elementu <p>. Element ten posiada również margines zaznaczony kolorem pomarańczowym. Jest to odległość od brzegu elementu <body>.

Zadanie 33.

Temat: Przykład modelu pudełkowego.

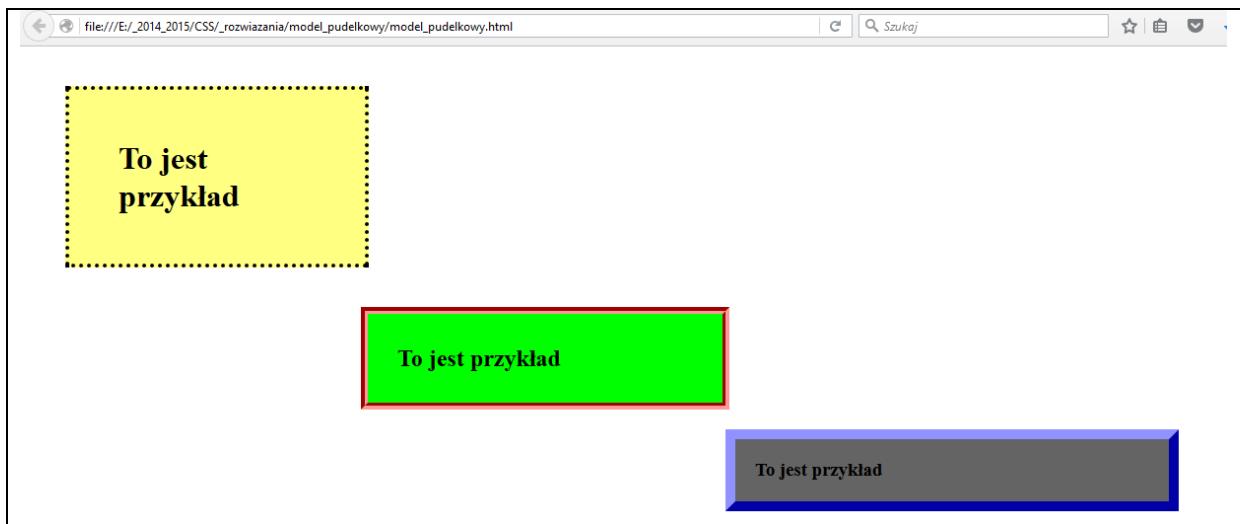
```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Style wewnętrzne</TITLE>
<META http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-2">
<style type="text/css">

H1 {
    width: 200px;
    height: 2cm;
    padding: 50px;
    margin: 40px;
    border: 4px dotted black;
    background: rgb(255,255,130);
}

H2 {
    width: 300px;
    height: 1,5cm;
    padding: 30px;
    margin-left: 340px;
    border: 7px groove red;
    background: rgb(0,255,0);
}

H3 {
    width: 400px;
    height: 0,5cm;
    padding: 20px;
    margin-left: 710px;
    border: 10px outset blue;
    background: rgb(100,100,100);
}

</style>
</HEAD>
<BODY>
<H1>To jest przykład</H1>
<H2>To jest przykład</H2>
<H3>To jest przykład</H3>
</BODY>
</HTML>
```


Zadanie 34. (Zadanie 21a)

Temat: Modelu pudełkowego samodzielne wykonanie.

Wykonaj stronę WWW używając modelu pudełkowego (margin, border, padding).

Wykonaj dwa komentarze, (komentarz ma zawierać nazwisko i imię)

- Pierwszy w stylu wewnętrznym
- Drugi wewnętrz sekcji body

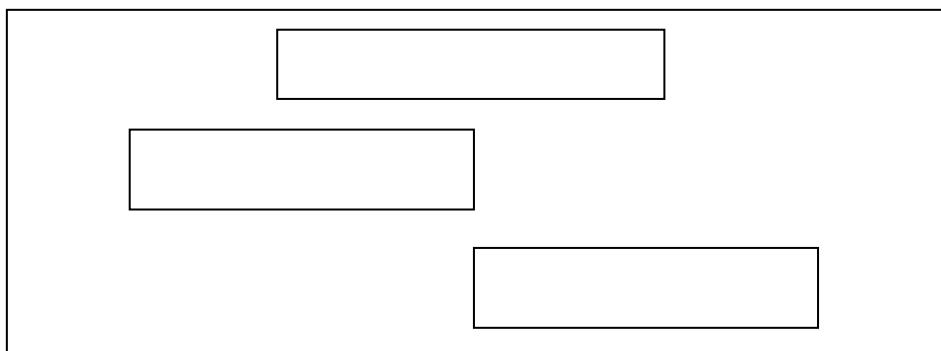
W najwyższym bloku strony wpisz → nazwisko

W środkowym bloku strony wpisz → imię

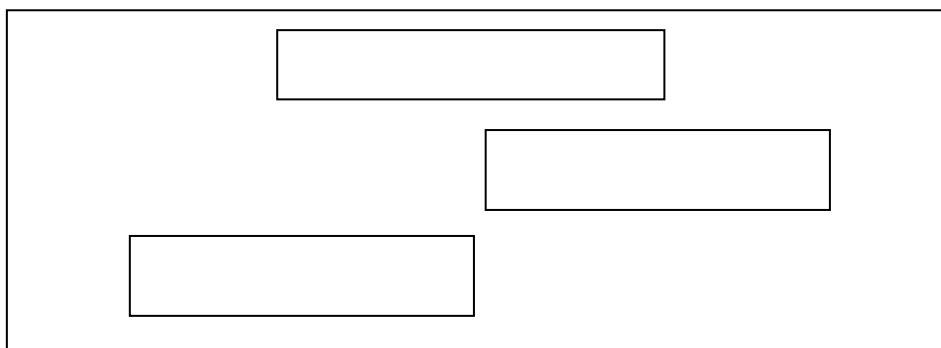
W najniższy bloku strony wpisz → numer w dzienniku oraz klasę

Zwróć uwagę na początki i końce bloków (wygląd musi być taki sam jak na układach 1,2,3,4)

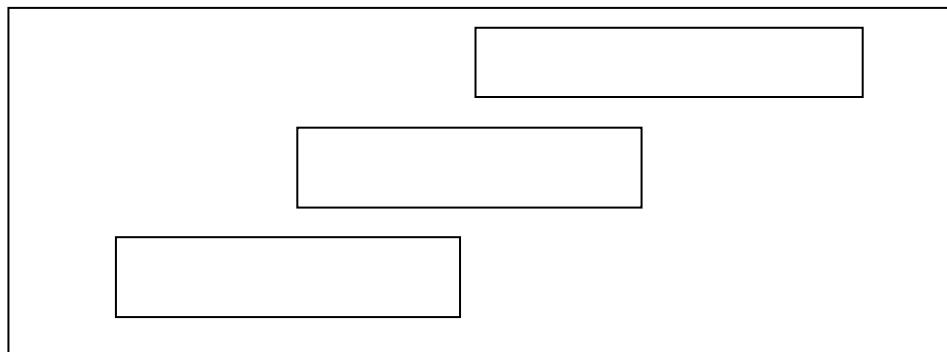
układ1

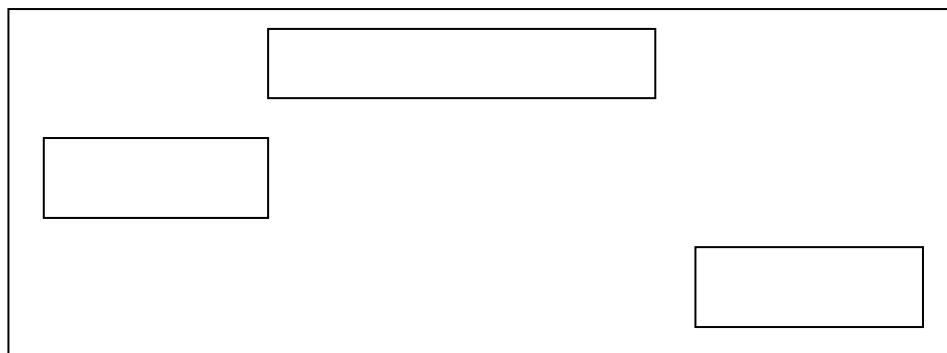
układ2

uklad3

uklad4

Odcienie kolorów na stronie około 220.

Styl obramowania:

1. "dotted" - obramowanie w postaci kropek
2. "dashed" - obramowanie w postaci kresek
3. "solid" - obramowanie w postaci linii
4. "double" - obramowanie w postaci podwójnej linii
5. "groove" - obramowanie w postaci linii z rowkiem
6. "ridge" - obramowanie w postaci linii z grzbietem
7. "inset" - obramowanie w postaci linii zagłębionej
8. "outset" - obramowanie w postaci linii wypukłej

Tabela kolorów

Nazwa	HEX	Kolor
1) black	#000000	
2) silver	#C0C0C0	
3) gray	#808080	
4) maroon	#800000	
5) red	#FF0000	
6) purple	#800080	
7) fuchsia	#FF00FF	
8) green	#008000	
9) lime	#00FF00	
10) olive	#808000	
11) yellow	#FFFF00	
12) navy	#000080	
13) blue	#0000FF	
14) teal	#008080	
15) aqua	#00FFFF	

Nr w tabeli zaliczeniowej	Numer układu	element górny	element środkowy	element dolny
1	1	szerokość 200pt wysokość 2,5cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru szarego <i>kolor obramowania górnego</i> → 1 <i>dolnego</i> → 3 <i>lewy</i> → 5 <i>prawy</i> → 7 <i>styl obramowania</i> → 3	szerokość 300pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 2 <i>styl obramowania</i> → 2	szerokość 400pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 4
2	2	szerokość 300pt wysokość 3cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru czerwonego <i>kolor obramowania górnego</i> → 9 <i>dolnego</i> → 11 <i>lewy</i> → 15 <i>prawy</i> → 13 <i>styl obramowania</i> → 2	szerokość 250pt wysokość 2,5cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 6	szerokość 400pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 3
3	3	szerokość 400pt wysokość 2,8cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru różowego <i>kolor obramowania górnego</i> → 2 <i>dolnego</i> → 5 <i>lewy</i> → 3 <i>prawy</i> → 2 <i>styl obramowania</i> → 8	szerokość 200pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 7	szerokość 300pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 2 <i>styl obramowania</i> → 4
4	4	szerokość 300pt wysokość 2,6cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru pomarańczowego <i>kolor obramowania górnego</i> → 3 <i>dolnego</i> → 4 <i>lewy</i> → 11 <i>prawy</i> → 6 <i>styl obramowania</i> → 5	szerokość 400pt wysokość 3,1cm <i>kolor obramowania</i> → 1 <i>styl obramowania</i> → 3	szerokość 200pt wysokość 2,2cm <i>kolor obramowania</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 6
5	1	szerokość 400pt wysokość 3cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru żółtego <i>kolor obramowania górnego</i> → 2 <i>dolnego</i> → 5 <i>lewy</i> → 11 <i>prawy</i> → 14 <i>styl obramowania</i> → 5	szerokość 280pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 6	szerokość 350pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 7 <i>styl obramowania</i> → 6

6	2	szerokość 400pt wysokość 2cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru zielonego <i>kolor obramowania górnego</i> → 14 <i>dolnego</i> → 12 <i>lewy</i> → 1 <i>prawy</i> → 5 <i>styl obramowania</i> → 8	szerokość 200pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 5 <i>styl obramowania</i> → 7	szerokość 300pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 7 <i>styl obramowania</i> → 2
7	3	szerokość 350pt wysokość 2,5cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru niebieskiego <i>kolor obramowania górnego</i> → 1 <i>dolnego</i> → 3 <i>lewy</i> → 5 <i>prawy</i> → 7 <i>styl obramowania</i> → 2	szerokość 200pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 5	szerokość 400pt wysokość 1,5cm <i>kolor obramowania</i> → 6 <i>styl obramowania</i> → 7
8	4	szerokość 200pt wysokość 4cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru brązowego <i>kolor obramowania górnego</i> → 4 <i>dolnego</i> → 6 <i>lewy</i> → 1 <i>prawy</i> → 11 <i>styl obramowania</i> → 3	szerokość 400pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 4	szerokość 300pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 5
9	1	szerokość 300pt wysokość 2cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru szarego <i>kolor obramowania górnego</i> → 3 <i>dolnego</i> → 6 <i>lewy</i> → 8 <i>prawy</i> → 12 <i>styl obramowania</i> → 3	szerokość 400pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 1 <i>styl obramowania</i> → 4	szerokość 250pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 6 <i>styl obramowania</i> → 1
10	2	szerokość 400pt wysokość 4cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru czerwonego <i>kolor obramowania górnego</i> → 1 <i>dolnego</i> → 11 <i>lewy</i> → 6 <i>prawy</i> → 5 <i>styl obramowania</i> → 6	szerokość 300pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 2 <i>styl obramowania</i> → 4	szerokość 200pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 6 <i>styl obramowania</i> → 7
11	3	szerokość 300pt wysokość 2cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie	szerokość 400pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 1 <i>styl obramowania</i> → 2	szerokość 400pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 4

		koloru różowego <i>kolor obramowania</i> <i>górny</i> → 9 <i>dolny</i> → 11 <i>lewy</i> → 13 <i>prawy</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 5		
12	4	szerokość 300pt wysokość 3cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru pomarańczowego <i>kolor obramowania</i> <i>górny</i> → 2 <i>dolny</i> → 5 <i>lewy</i> → 9 <i>prawy</i> → 12 <i>styl obramowania</i> → 7	szerokość 400pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 6	szerokość 200pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 5 <i>styl obramowania</i> → 8
13	1	szerokość 400pt wysokość 2,7cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru żółtego <i>kolor obramowania</i> <i>górny</i> → 4 <i>dolny</i> → 6 <i>lewy</i> → 11 <i>prawy</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 4	szerokość 200pt wysokość 3,5cm <i>kolor obramowania</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 5	szerokość 300pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 6 <i>styl obramowania</i> → 6
14	2	szerokość 500pt wysokość 2cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru zielonego <i>kolor obramowania</i> <i>górny</i> → 9 <i>dolny</i> → 13 <i>lewy</i> → 1 <i>prawy</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 1	szerokość 200pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 1 <i>styl obramowania</i> → 8	szerokość 300pt wysokość 2cm <i>kolor obramowania</i> → 4 <i>styl obramowania</i> → 5
15	3	szerokość 400pt wysokość 2,8cm <i>kolor trzech elementów</i> → Odcienie koloru niebieskiego <i>kolor obramowania</i> <i>górny</i> → 2 <i>dolny</i> → 4 <i>lewy</i> → 6 <i>prawy</i> → 5 <i>styl obramowania</i> → 4	szerokość 300pt wysokość 3cm <i>kolor obramowania</i> → 3 <i>styl obramowania</i> → 7	szerokość 200pt wysokość 4cm <i>kolor obramowania</i> → 2 <i>styl obramowania</i> → 1

Margines

Margines górnny Składnia reguły: selektor {margin-top: wielkość;}	wielkość, używając jednostek miary: <ul style="list-style-type: none"> • piksele - px • punkty edytorskie - pt • wysokość litery "x" - ex • wysokość aktualnej czcionki - em • centymetry lub milimetry - cm, mm • części dziesiętne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm • cale - in (1in=2.54cm) • procent wielkości nadzędnej - % • "auto" - przywraca wartość automatyczną czyli podanie wartości auto dla własności określającej szerokość elementu (width) lub jego marginesy (margin-left, margin-right) pozwala dopasować wybrany tą metodą wymiar w taki sposób, aby element poprawnie wyświetlił się w każdych warunkach
Margines dolny Składnia reguły: selektor {margin-bottom: wielkość;}	
Margines lewy Składnia reguły: selektor {margin-left: wielkość;}	
Margines prawy Składnia reguły: selektor {margin-right: wielkość;}	

Łączenie atrybutów marginesu

Składnia reguły:

selektor {margin: wartości atrybutów;}

Uwaga: gdy chcemy omieć jakiś margines wpisujemy jako wartość 0 (zero)

Ilość parametrów (liczb) po margin	
jedna wartość:	wszystkie cztery marginesy będą równe
dwie wartości (oddzielone spacją):	pierwsza oznacza: górny i dolny margines druga oznacza: lewy i prawy margines
trzy wartości (oddzielone spacjami):	oznaczają kolejno marginesy: górny lewy i prawy dolny
cztery wartości (oddzielone spacjami):	oznaczają kolejno marginesy: górny prawy dolny lewy

Margines górnny wewnętrzny – dopełnienie

Składnia reguły:

selektor {padding-top: wielkość;}

Dzięki temu poleceniu można ustalić dodatkowy margines, oddzielający elementy. Od zwykłego marginesu różni się tym, że wprowadza przestrzeń wewnętrz elementu. Tekst znajduje się na jakimś tle, a tło w akapicie. Margin dodaje odległość tła

	w akapicie, a padding od brzegu tła. Padding-top dodaje przestrzeni od góry.
Margines dolny wewnętrzny - dopełnienie Składnia reguły: selektor {padding-bottom: wielkość;}	Dzięki temu poleceniu można ustalić dodatkowy margines, oddzielający elementy. Od zwykłego marginesu różni się tym, że wprowadza przestrzeń wewnątrz elementu. Tekst znajduje się na jakimś tle, a tło w akapicie. Margin dodaje odległość tła w akapicie, a padding od brzegu tła. Padding-bottom dodaje przestrzeni od dołu.
Margines lewy wewnętrzny - dopełnienie Składnia reguły: selektor {padding-left: wielkość;}	Dzięki temu poleceniu można ustalić dodatkowy margines, oddzielający elementy. Od zwykłego marginesu różni się tym, że wprowadza przestrzeń wewnątrz elementu. Tekst znajduje się na jakimś tle, a tło w akapicie. Margin dodaje odległość tła w akapicie, a padding od brzegu tła. Padding-left dodaje przestrzeni od lewej strony.
Margines prawy wewnętrzny - dopełnienie Składnia reguły: selektor {padding-right: wielkość;}	Dzięki temu poleceniu można ustalić dodatkowy margines, oddzielający elementy. Od zwykłego marginesu różni się tym, że wprowadza przestrzeń wewnątrz elementu. Tekst znajduje się na jakimś tle, a tło w akapicie. Margin dodaje odległość tła w akapicie, a padding od brzegu tła. Padding-right dodaje przestrzeni od prawej strony.

Łączanie atrybutów marginesu wewnętrznego

Składnia reguły:

selektor {padding: wartości atrybutów;}

patrz tabela: **Łączanie atrybutów marginesu**

Obramowanie

Styl obramowania

Styl obramowania - górną krawędź Dzięki temu poleceniu można ustalić górne obramowanie dla danego elementu.	Składnia reguły: selektor {border-top-style: styl;}
Styl obramowania - dolna krawędź Dzięki temu poleceniu można ustalić dolne obramowanie dla danego elementu.	Składnia reguły: selektor {border-bottom-style: styl;}

Styl obramowania - lewa krawędź	Składnia reguły: selektor {border-left-style: styl;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić lewą krawędź obramowania dla danego elementu.	

Łączenie atrybutów stylu obramowania

Składnia reguły:

selektor {border-style: określenia stylów;}

patrz tabela: **Łączenie atrybutów marginesu**

styl:

- "dotted" - obramowanie w postaci kropek
- "dashed" - obramowanie w postaci kresek
- "solid" - obramowanie w postaci linii
- "double" - obramowanie w postaci podwójnej linii
- "groove" - obramowanie w postaci linii z rowkiem
- "ridge" - obramowanie w postaci linii z grzbietem
- "inset" - obramowanie w postaci linii zagłębionej
- "outset" - obramowanie w postaci linii wypukłej
- "none" - usunie obramowanie

Wielkość obramowania

Wielkość obramowania - górną krawędź	Składnia reguły: selektor {border-top-width: wielkość;}
Wielkość obramowania - dolna krawędź	Składnia reguły: selektor {border-bottom-width: wielkość;}
Wielkość obramowania - lewa krawędź	Składnia reguły: selektor {border-left-width: wielkość;}
Wielkość obramowania - prawa krawędź	Składnia reguły: selektor {border-right-width: wielkość;}

Łączenie atrybutów wielkości obramowania

Składnia reguły:

selektor {border-width: określenia wielkości;}

patrz tabela: **Łączenie atrybutów marginesu**

wielkość - wartości względne:

"thin" - cienkie obramowanie

"medium" - średnie obramowanie

"thick" - grube obramowanie

wielkość - jednostki miary:

piksele - px

punkty edytorskie - pt

wysokość litery "x" - ex

wysokość aktualnej czcionki - em

centymetry lub milimetry - cm, mm

części dziesiętne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm

cale - in (1in=2.54cm)

Kolor obramowania

Kolor obramowania - górną krawędź Dzięki temu poleceniu można ustalić kolor obramowania dla górnej krawędzi danego elementu.	Składnia reguły: selektor {border-top-color: kolor;}
Kolor obramowania - dolna krawędź Dzięki temu poleceniu można ustalić kolor obramowania dla dolnej krawędzi danego elementu.	Składnia reguły: selektor {border-bottom-color: kolor;}
Kolor obramowania - lewą krawędź Dzięki temu poleceniu można ustalić kolor obramowania dla lewej krawędzi danego elementu.	Składnia reguły: selektor {border-left-color: kolor;}
Kolor obramowania - prawa krawędź Dzięki temu poleceniu można ustalić kolor obramowania dla prawej krawędzi danego elementu.	Składnia reguły: selektor {border-right-color: kolor;}

Łączenie atrybutów koloru obramowania

Składnia reguły:

selektor {border-color: określenia koloru;}

patrz tabela: **Łączenie atrybutów marginesu**

Zadanie 35. (Zadanie 3d (stare Przykład 5-Zadanie 14))

Temat: Efekt działania będzie następujący z użyciem wewnętrznego CSS.

Wykonaj:

Dokonaj kopiowania przykładu.

Uruchom przykład


```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/strict.dtd">
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Style wewnętrzne</TITLE>
<META http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-2">
<style type="text/css">
body{
    background-color: rgb(100,200,150);
    text-align : center;
    margin     : 50px;
}
DIV {
    background : rgb(100,128,255);
    width     : 400px;
    border    : 3px black solid;
}
H1 {
    margin   : 20px;
    border   : 1px solid black;
    background : rgb(255,255,0);
}
</style>
</HEAD>
<BODY>
<DIV><H1>To jest przykład</H1></DIV>
</BODY>
</HTML>
```

Zadanie 36. (Zadanie 3e (stare15))

Temat: Formatowanie z użyciem CSS.

Wykonaj:

Popraw poprzedni przykład tak aby uzyskać efekt jak poniżej.

- Zmień kolor tła
- dodaj linie rozdzielające (HR)
- dodaj dwie definicje H2 oraz H3

- w H2 i H3 zmień szerokość obramowania, ramki otaczającej, kolor tła dla H2 i H3.

Ponadto w języku HTML całą zawartość arkusza stylów, tzn. wnętrze znacznika `<style type="text/css">...</style>` można ująć w komentarz HTML:

np.

```
<style type="text/css">
  <!--
    /* To jest arkusz stylów kompatybilny wstecz */
  -->
</style>
```

Uwaga

Znacznik STYLE może znajdować się tylko i wyłącznie w **nagłówku** dokumentu.

Dzięki nim treść arkusza nie będzie widoczna na ekranie starszych przeglądarek, które nie obsługują stylów. Aktualnie jednak trudno znaleźć przeglądarkę, która nie potrafiłaby zinterpretować znacznika STYLE. Oczywiście znaki `<!--` oraz `-->` znajdujące się na początku i na końcu arkusza, nie są znakami komentarza stylów lecz HTML i nie można ich używać wewnętrz arkusza w innych miejscach niż podane!

W języku XHTML ukrywanie arkusza CSS w komentarzach `<!-- ... -->` jest niezalecane. XHTML jest zgodny z XML, gdzie panuje zasada, że przed etapem właściwego parsowania dokumentu, można z niego usunąć wszystkie komentarze. Oznaczałoby to, że tego typu skrypty i arkusze w ogóle nie byłyby brane pod uwagę przy renderowaniu strony!

Część V CSS-rodzaje selektorów

Zadanie 37. (Zadanie 2_t4)

Temat: Selektor potomka

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka ($Hn \rightarrow$ zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wszystkich odpowiedzi szukaj w tej instrukcji poniżej.

1. zapisz zastosowanie i składnię selektora potomka(szukaj poniżej).
2. do formatowania jakich elementów służy
3. składnia teoretyczna (w ramce)
4. opis przodek, potomek, cecha, wartość

Zadanie 38. (Zadanie 3f (dawniej Przykład 1))

Temat: Selektor potomka (jeden poziom zagnieżdżenia).

Wykonaj:

- 1)Uruchom przykład.
- 2)w trzeciej linii kodu od końca w znaczniku `<b>` wpisz Twoje nazwisko, użyj tylko znacznika `<b>`.
- 3)następnie pod spodem napisz z użyciem potomka `<p> <b>` napisz: dlaczego napis z punktu trzeciego tego przykładu nie jest pisane kolorem czerwonym.
- 4)wyświetl na stronie WWW praktyczną definicję selektora potomka z tego przykładu (odpowiednią część arkusza stylów z przykładu).
- 5)Jakie jest działanie tego przykładu. Odpowiedź znajdziesz podczas wyświetlania strony. Podczas zaliczania będziesz pytany o działanie.

Rodzaj trzeci selektora

Selektor potomka

Przy użyciu **selektora potomka** można formatować elementy, które są zawarte wewnątrz innych znaczników, czyli leżą niżej w hierarchii drzewa dokumentu.

Składnia teoretyczna:

`przodek1 przodek2 ... potomek { cecha: wartość }`

gdzie;

"**przodek1, przodek2,...**" oraz "**potomek**" (wielokropek należy pominąć!) są selektorami typu, przy czym przodek leży wyżej w hierarchii drzewa dokumentu
Natomiast wyrazy "**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu.

Selektor potomka pozwala nadać atrybuty elementom, które leżą niżej w hierarchii drzewa dokumentu (zawierają się w innych zewnętrznych znacznikach). Dzięki temu możemy zmienić typ formatowania tylko dla określonych elementów, które są podległe w stosunku do innych (przodków). Potomek nie musi leżeć bezpośrednio wewnątrz znacznika przodka. Może być zawarty jeszcze w innych znacznikach, które z kolei zawierają się w rodzicu. Nie jest wtedy konieczne podawanie w deklaracji wszystkich rodziców, a jedynie przodka i potomka.

Selektor taki jest szczególnie przydatny, dla określenia wyglądu odsyłaczy wewnątrz bloku, ponieważ jeśli nie określmy dla nich tzw. pseudoklas odsyłaczowych, nie dziedziczą one formatowania po przodkach.

W arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

p b { color: red } czyli definiowanie potomka.

```
<html>
  <head>
    <title>styl wpisany</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <style type="text/css">
      p b { color: red }
    </style>
  </head>
  <body>
    <p>Dzięki temu, jeśli wewnątrz znacznika p (akapit)<br>
      <b>znajdzie się znacznik b (czyli pogrubienie tekstu), to zostanie on automatycznie </b><br>
      napisany czcionką koloru czerwonego.</p>
  </body>
</html>
```

Wygląd ekranu:

Dzięki temu, jeśli wewnątrz znacznika p (akapit)

znajdzie się znacznik b (czyli pogrubienie tekstu), to zostanie on automatycznie
napisany czcionką koloru czerwonego.

Zadanie 39. (Zadanie 3g (dawniej Przykład 2))

Temat: Selektor potomka (dwa poziomy zagnieżdżenia):

Wykonaj:

- 1) Uruchom przykład.
- 2) Jakie jest działanie tego przykładu. Odpowiedź znajdziesz podczas wyświetlania strony. Podczas zaliczania zadania będziesz pytany o działanie.

W arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

```

p i b { color: red }

<html>
<head>
    <title>styl wpisany</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!--  styl wpisany      -->

    <style type="text/css">
        p i b { color: red }
    </style>

</head>
<body>
<p>To jest akapit, a to jest <i><b>pogrubienie (czerwone), umieszczone <br>
wewnętrz tego akapitu oraz wewnętrz znacznika tekstu pochylonego.</b></i><br>
<p>A to jest pogrubienie <b>(nie powinno być czerwone) bezpośrednio w akapicie, <br>
które nie zawiera się w znaczniku pochylenia.</b></p>
</body>
</html>

```

To jest akapit, a to jest **pogrubienie (czerwone), umieszczone wewnętrz tego akapitu oraz wewnętrz znacznika tekstu pochylonego.**
A to jest pogrubienie **(nie powinno być czerwone)** bezpośrednio w akapicie, które nie **zawiera się w znaczniku pochylenia.**

Zadanie 40. (Zadanie 3h (dawniej Przykład 3))

Temat: Selektor potomka:

Wykonaj:

- 1)Uruchom przykład.
- 2)wyświetl na stronie WWW praktyczną definicję selektora potomka z tego przykładu (odpowiednią część arkusza stylów z przykładu).
- 3)Jakie jest działanie tego przykładu. Odpowiedź znajdziesz podczas wyświetlania strony. Podczas zaliczania zadania będziesz pytany o działanie.

W arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

ol ul { color: red }

Opis działania

Taka deklaracja spowoduje, że każdy wykaz typu wypunktowanie (**ul**), który znajdzie się wewnętrz wykazu numerowanego (**ol**), będzie miał automatycznie nadany kolor czerwony:

```

<html>
<head>
    <title>styl wpisany</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!--  styl wpisany      -->
    <style type="text/css">
        ol ul { color: red }
    </style>
</head>
<body>
<ol>

```

```

<li>Punkt pierwszy
    <ul>
        <li>Podpunkt pierwszy</li>
        <li>Podpunkt drugi</li>
    </ul>
</li>
<li>Punkt drugi</li>
</ol>

```

Dla porównania żaden z poniższych wykazów nie będzie czerwony:

```

<ul>
<li>Punkt pierwszy
    <ul>
        <li>Podpunkt pierwszy</li>
        <li>Podpunkt drugi</li>
    </ul>
</li>
<li>Punkt prugi
    <ol>
        <li>Podpunkt pierwszy</li>
        <li>Podpunkt drugi</li>
    </ol>
</li>
<li>Punkt trzeci</li>
</ul>
</body>
</html>

```

- 1. Punkt pierwszy
  - Podpunkt pierwszy
  - Podpunkt drugi
- 2. Punkt drugi

Dla porównania żaden z poniższych wykazów nie będzie czerwony:

- Punkt pierwszy
  - Podpunkt pierwszy
  - Podpunkt drugi
- Punkt prugi
  1. Podpunkt pierwszy
  2. Podpunkt drugi
- Punkt trzeci

Zadanie 41. (Zadanie 3i_a)

Temat: Selektor potomka.

Wykonaj:

1) Wykonaj dwie definicje potomka

Pierwsza definicja → DIV SPAN

Druga definicja → DIV H1

kolor czcionki zielony

kolor czcionki niebieski

Wygląd strony(ekranu)

Jestem uczniem Janem Kowalskim i tekst jest pisany kolorem zielonym jest objęty znacznikami DIV SPAN

Jestem uczniem Janem Kowalskim i tekst jest pisany kolorem czarnym jest objęty znacznikami P SPAN

Jestem uczniem Janem Kowalskim i tekst jest pisany kolorem niebieskim jest objęty znacznikami DIV H1

Jestem uczniem Janem Kowalskim i tekst jest pisany kolorem czarnym jest objęty znacznikami P H1

Zadanie 42. (Zadanie 3i (dawniej Przykład 4))

Temat: Selektor potomka.

Wykonaj:

- 1)Uruchom przykład, pamiętaj, że będziesz musiał uzupełnić kod o np. <html> i inne znaczniki.
- 2)przepisz praktyczną definicję selektora potomka z tego przykładu oraz pełne wytłumaczenie.

Przykładowy styl dla nagłówka stopnia pierwszego wygląda tak jak w poniższym przykładzie:

H1

```
{  
    font-size:20pt;  
}
```

Jeżeli chcemy, aby jakiś fragment tego nagłówka był sformatowany według innych zasad, to należy arkusz uzupełnić o następującą konstrukcję:

H1 SPAN

```
{  
    font-size:10pt;  
}
```

Kod XHTML/HTML potrafiący skorzystać z selektora „potomka” będzie wyglądał następująco:

```
<h1>Nagłówek stopnia pierwszego</h1>  
<h1>Nagłówek stopnia <span> pierwszego </span></h1>
```

wygląd ekranu po formatowaniu:

Nagłówek stopnia pierwszego

Nagłówek stopnia pierwszego

Opis:

Pierwszy z przykładowych nagłówków stopnia pierwszego ma wysokość równą 20pt.

W przypadku drugiego nagłówka użyto selektora potomka, dzięki czemu połowa tekstu ma wysokość 20pt — czyli tak jak pierwszy nagłówek, natomiast druga część została wyświetlona czcionką o wysokościowej 10pt.

Zadanie 43. (Zadanie 3j (dawniej zadanie 2)

Wykonaj:

1) Wykonaj stronę zawierającą:

-dwa akapity (co najmniej 4 linie każdy, związane z informatyką)

-wypunktowanie (związane z informatyką) co najmniej cztery pozycje.

2) Wykonaj arkusz styli ze zdefiniowanymi **stylami potomka:**

a) wewnątrz akapitu gdy znajdzie się znacznik b (pogrubienie) napis będzie na zielono, środkowa część akapitu pisana będzie na zielono. Wykonaj formatowanie dla dwóch akapitów.

b) wykaz typu-wypunktowanie (ul), który znajdzie się wewnątrz wykazu numerowanego (ol), będzie miał automatycznie nadany kolor niebieski:

Zadanie 44.

Temat: Selektory "dziecka" → teoria

- 1) Zapisz zastosowanie i składnię selektora dziecka (pięć wierszy, pogrubienie, ramka co oznacza symbol „>”).

Zadanie 45. (Zadanie 3k (dawniej Przykład 5)

Temat: Selektory "dziecka"

- 1) Uruchom przykład, pamiętaj, że będziesz musiał uzupełnić kod o np. <html> i inne znaczniki przykład z realizacji (patrz poniżej).
- 2) Na stronie WWW, które rozwiązuje to zadanie wstaw wytlumaczenie jak działa selektor dziecka z tego przykładu, co będzie wyglądało jak poniżej (konieczne podkreślenia, strzałka).

Działanie → opis tekstu w ramce powyżej:

.....
.....
.....
.....

w , pozostaną bez zmian.

Koniec zadania

Rodzaj czwarty selektora

Selektor dziecka

Selektor dziecka służy do definiowania elementów, które znajdują się o jeden rząd niżej w hierarchii drzewa dokumentów.

rodzic > dziecko {właściwość: wartość}

gdzie symbol „>” oznacza bezpośredni związek między elementami.

Przykład opisanego selektora znajduje się poniżej.

```
p > span
{
    font-style:italic;
    text-decoration:underline;
    color:green;
}
```

Działanie → definicji stylu opis:

Dany **styl zadziała** w przypadku, gdy wewnątrz bloku tekstu zostanie umieszczony znacznik .

Realizacja:

```
<p>Dowolny tekst, w którym widać efekt działania <span>selektora dziecka</span>.</p>
<span>Tekst zamknięty wewnątrz znacznika span, który nie jest formatowany za pomocą
```

selekторa dziecka.

Działanie → opis tekstu w ramce powyżej:

 jest „dzieckiem”

<p></p> jest „rodzicem”

pierwsza linia

formatowaniu zostanie poddany tylko tekst znajdujący się wewnątrz znacznika

, który z kolei ograniczony jest przez <p></p>,

druga linia

natomast inne elementy, które nie są „dziećmi” <p></p>, pomimo że również zamknięte są w , pozostaną bez zmian.

Efekt działania formatowania:

Dowolny tekst, w którym widać efekt działania selekторa dziecka.

Tekst zamknięty wewnątrz znacznika span, który nie jest formatowany za pomocą selektora dziecka.

Zadanie 46.

Temat: Selektory "rodzeństwa" (braci)→teoria

1) Zapisz zastosowanie i składnię selektora dziecka (pięć wierszy, pogrubienie, ramka, podkreślenia).

Zadanie 47. (Zadanie 3L (dawniej Przykład 6)

Temat: Selektory "rodzeństwa" (braci)

Wykonaj:

1) Uruchom przykład, pamiętaj, że będziesz musiał uzupełnić kod o np. <html> i inne znaczniki.

2) Na stronie WWW, które rozwiązuje to zadanie wstaw wytlumaczenie jak działa selektor **"rodzeństwa" (braci)** z tego przykładu, co będzie wyglądało jak poniżej (konieczne podkreślenia, strzałka).

W powyższego kodu wynika, iż są dwa bloki <span> :

.....
.....
.....
.....

formatowanie od <p>.

Koniec zadania

Rodzaj piąty selektora

Selektora "rodzeństwa" (braci)

```
brat1 + brat2 {właściwość: wartość}
```

Zastosowanie selektora rodzeństwa można przypisać styl elementowi bezpośrednio sąsiadującemu z innymi. By warunek został spełniony, oba selektory muszą mieć wspólnego „rodzica”.

Przykładem takiego selektora jest poniższy listing.

definicja:

```
p + span
{
    font-style:italic;
    text-decoration:underline;
    color:green;
}
```

znaczniki <p> oraz <span> podczas realizacji **muszą ze sobą sąsiadować**.

realizacja:

```
<p>To jest tekst akapitu.</p> <span>A tutaj działa selektor rodzeństwa.</span>
<span>Natomiast ten tekst, pomimo że jest zamknięty w span, już nie jest formatowany, bo
nie sąsiaduje bezpośrednio z akapitem.</span>
```

W powyższego kodu wynika, iż są dwa bloki <span> :

pierwszy blok span → blok tekstu ujęty w <p> sąsiaduje ze znacznikiem <span>, <span> przejmuje formatowanie od <p>,

drugi znacznik → <span> bezpośrednio nie sąsiaduje z <p> i <span> nie przejmuje formatowanie od <p>.

działanie:

```
To jest tekst akapitu. A tutaj działa selektor rodzeństwa. Natomiast ten tekst, pomimo że jest
zamknięty w span, już nie jest formatowany, bo nie sąsiaduje bezpośrednio z akapitem.
```

Zadanie 48.

Temat: **Prosty selektor atrybutu** → teoria

1) Zapisz zastosowanie i składnię prostego selektora atrybutu (jedenaście wierszy, pogrubienie, ramka, podkreślenie).

Składnia teoretyczna:

.....
.....
.....
.....

W języku XHTML wszystkie atrybuty w selektorach muszą być pisane małymi literami.

2) Wyświetl dwa przykłady krótkie, jako uzupełnienie przykładu całościowego.

Przykład 1 - krótki:

.....
.....
.....
.....

otrzymał formatowanie

Zadanie 49. (Zadanie 3n (dawniej Przykład 7)

Temat: Prosty selektor atrybutu → Nadawanie odpowiedniego formatowania dla akapitów posiadających formatowanie align.

Wykonaj:

1) Uruchom przykład- całościowy.

2) Dodaj nową definicję atrybutu dla atrybutu [title], definicja to → wielkość czcionki 2cm pisanej, kolorem czerwonym. Utwórz dwa bloki <div> </div>, jeden z tytułem, tytułowi nadaj wartość „Twoje nazwisko”. W pierwszym bloku jako treść wpisz „Twoje nazwisko”, w drugim dzisiejszą datę oraz Twoją klasę.

Koniec zadania

Rodzaj szósty selektora

Prosty selektor atrybutu

Składnia teoretyczna:

selektor[atribut] { cecha: wartość }

Selektorem może być dowolny znacznik, np. (p – akapit), (h1 – nagłówek), (td - komórka tabeli).

Atrybut oznacza konkretny parametr nadany znacznikowi z poziomu języka (X)HTML. Natomiast "**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu nadane poprzez style i zostaną opisane w dalszych rozdziałach.

Polecenie to może zostać wykorzystane dla elementów, którym z poziomu (X)HTML został nadany określony atrybut (przy czym jego wartość nie ma znaczenia).

uwaga

W języku XHTML wszystkie atrybuty w selektorach muszą być pisane małymi literami.

Przykład1 - krótki:

```
p[title] { color: red }
```

to każdy akapit, któremu został nadany atrybut title="...", powinien mieć kolor czerwony:

Przykład2 - krótki:

```
p[title][lang] { color: red }
```

Dozwolone jest podanie kilku atrybutów. Wtedy element musi posiadać wszystkie z nich, aby otrzymał formatowanie:

Przykład - całościowy:

```
<html>
  <head>
    <title>prosty selektor atrybutu</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <style type="text/css">
      p[align]{ font-size: 20pt; color: green; }
    </style>
  </head>
  <body>
    <p align="center">wyśrodkowanie 20pt i kolor zielony</p><br>
    <p align="right">do prawej 20pt i kolor zielony </p><br>
    <p>Nie ma formatowania bo nie ma atrybutu align </p><br>
  </body>
</html>
```

Zadanie 50. →teoria

Temat: Selektor atrybutu o określonej wartości

1) Zapisz zastosowanie i składnię prostego selektora atrybutu (jedenaście wierszy, pogrubienie, ramka, podkreślenie).

Składnia teoretyczna:

.....

.....

"cecha" oraz "wartość" określają atrybuty elementu nadane poprzez style.

Zadanie 51. (Zadanie 30 (dawniej Przykład 8))

Temat: Selektor atrybutu o określonej wartości

Wykonaj:

- 1)Uruchom przykład- całosciowy. (patrz poniżej)
  - 2)wyświetl dwa przykłady krótkie, jako uzupełnienie przykładu całosciowego.

Przykład 1 - krótki:

otrzymał formatowanie

- 3) Na podstawie przykładu 100 wykonaj:

-formularz o trzech pola (do wpisywania nazwiska, imienia, klasa oraz przycisk „wyślij do nas informacje”)

-zdefiniuj selektor o atrybucie **input** i wartości **text**, tak aby otoczyć pole obramowaniem ciągłym o grubości border =[reszta z _dzielenia(liczba liter imienia przez 4)]+2

wyśrodkowanie 20pt i kolor zielony

Rodzaj siódmy selektora

Selektor atrybutu o określonej wartości.

Składnia teoretyczna:

selektor [atrybut="wartość atrybutu"] [właściwość: wartość;]

---

np.

p [align="center"] {font-size: 16pt; color: yellow;}

Znaczniki mogą być formatowane na podstawie posiadanych atrybutów. Np. jeśli <p>(akapit) posiada atrybut align (wyrównywanie) to inaczej będzie wyświetlany (np. innym kolorem czcionki) akapit wyrównywania do lewej , a inaczej do prawej.

Selektorem może być dowolny znacznik, np. p - akapit, h1 - tytuł czy td - komórka tabeli i inne.

Atrybut oznacza konkretny parametr nadany znacznikowi z poziomu (X)HTML (np. atrybut title="...").

"Wartość atrybutu" to określona wartość, która została nadana temu atrybutowi (np. treść atrybutu title="...").

"cecha" oraz "wartość" określają atrybuty elementu nadane poprzez style.

Zastosowanie

Polecenie to może zostać wykorzystane dla elementów, którym z poziomu (X)HTML został nadany atrybut, który ma określoną wartość. Pozwala nadać konkretne cechy elementom, które posiadają atrybut, właśnie z taką dokładnie wartością.

Na przykład znacznik może być automatycznie napisany czcionką koloru czerwonego, jeśli ma nadany atrybut title="...", o wartości podanej w deklaracji stylu. Znaczniki z atrybutem title="..." o innej wartości nie będą już czerwone.

UWAGA!

W języku XHTML wszystkie atrybuty w selektorach muszą być pisane małymi literami.

Przykład-krótki:

```
p[title="To jest akapit"] { color: red }
```

to każdy akapit, któremu został nadany atrybut title="..." o wartości "To jest akapit", powinien mieć kolor czerwony.

Przykład-krótki:

```
p[title="To jest akapit"][lang="pl"] { color: red }
```

to każdy akapit, któremu został nadany atrybut title="..." o wartości "To jest akapit" oraz atrybut lang="pl" powinien mieć kolor czerwony.

Przykład100:

Inne **przydatne zastosowanie** tego selektora to np. **zmiana sposobu formatowania elementów formularzy**. Niemal wszystkie kontrolki formularza są tworzone przy użyciu znacznika <input type="..." />. O tym jaki rodzaj pola zobaczymy na ekranie, decyduje atrybut type="...". Jeśli chcielibyśmy zmienić rodzaj obramowania dla wszystkich pól tekstowych (type="text"), tak aby nie wpłyneło to na pola innego typu (np. na przycisk wysłania formularza - type="submit"), należałoby wpisać np. taką regułę:

```
input[type="text"] { border: 1px solid black; }
```

Przykład całkowity:

```
<html>
<head>
    <title>selektor atrybutu o określonej wartości</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <style type="text/css">
        p[align="center"]{ font-size: 20pt; color: green; }
    </style>
</head>
<body>
    <p align="center">wyśrodkowanie 20pt i kolor zielony</p><br>
    <p align="right">do prawej nie ma formatowania </p><br>
    <p>Nie ma formatowania bo nie ma atrybutu </p><br>
</body>
</html>
```

Zadanie 52. (Zadanie 3p (dawniej Przykład 9))

Temat: Selektor atrybutu zawierającego określony wyraz

Wykonaj:

- 1)Uruchom przykład- całościowy.
- 2)przepisz praktyczną definicję **selektor atrybutu zawierająca określony wyraz** z tego przykładu oraz pełne wytłumaczenie.
- 3)Zmień przykład- całościowy:
  - a)dopisz czwarty akapit,
  - b)zmień/wykonaj atrybuty tytuły na "to ja tutaj *twoje nazwisko*" dla wszystkich akapitów,
  - c)zdefiniuj atrybut dla wyrazu "ja" → wielkość 40 pt kolor niebieski
  - d)zdefiniuj atrybut dla wyrazu "nazwisko" → wielkość 60 pt kolor srebrny
  - e)uzyskaj formatowanie dla dwóch akapitów na wyraz **ja** dla dwóch akapitów **twoje nazwisko** na przemian.
  - f)wykonaj notatkę (patrz informacje poniżej)
- Selektor atrybutu o wartości rozpoczynającej się od...
- Selektor atrybutu o wartości kończącej się na...
- Selektor atrybutu zawierającego określony tekst
- Łączenie selektorów atrybutów

Składnia teoretyczna:

```
selektor[atribut~="wyraz"] { cecha: wartość }
```

Selektorem może być dowolny znacznik, np. p - akapit, h1 - tytuł czy td - komórka tabeli i inne.

Atrybut oznacza konkretny parametr nadany znacznikowi z poziomu (X)HTML (np. atrybut title="..."), którego wartość składa się z wyrazów rozdzielonych spacjami.

"**Wyraz**" to określone słowo, zawierające się w wartości atrybutu, które nie może zawierać spacji.

Natomiast "**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu nadane poprzez style i zostaną opisane w dalszych rozdziałach.

Zastosowanie:

Polecenie to może zostać wykorzystane dla elementów, którym z poziomu (X)HTML został nadany atrybut, o wartości składającej się z kilku wyrazów rozdzielonych spacjami.

Deklaracja taka pozwala nadać konkretne cechy elementom, posiadającym atrybut, w którego wartości występuje podany wyraz (oprócz niego mogą występować tam również inne wyrazy). Wyraz nie może zawierać spacji! Na przykład deklaracja title~="jest" kojarzy atrybuty: title="To jest akapit" lub title="To jest pogrubienie" itd.

Uwaga:

W języku XHTML wszystkie atrybuty w selektorach muszą być pisane małymi literami.

Przykład:

```
p[title~="jest"] { color: red }
```

to każdy akapit, któremu został nadany atrybut title="..." o wartości, w której występuje wyraz "jest", powinien mieć kolor czerwony:

Dozwolone jest podanie kilku atrybutów lub/i wyrazów. Wtedy element musi posiadać wszystkie z nich i każdy musi zawierać wyszczególniony wyraz, aby otrzymał formatowanie:

```
p[title~="jest"][lang~="pl"] { color: red }
```

Przykład-całość

```
<html>
<head>
    <title>selektor atrybutu z wyrazem</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <style type="text/css">
        p[title~="ja"]{ font-size: 20pt; color: red; }
    </style>
</head>
<body>
    <p title="to ja zrobiłem" align="center">tekst formatowany w/g wyrazu</p><br>
    <p align="right">tekst nie formatowany </p><br>
    <p title="to ja zrobiłem" align="center">tekst formatowany w/g wyrazu </p><br>
</body>
</html>
```

Selektor atrybutu o wartości rozpoczynającej się od...

Składnia teoretyczna:

```
selektor[atribut^="początek"] { cecha: wartość }
```

Selektorem może być dowolny znacznik, np. p - akapit, h1 - tytuł czy td - komórka tabeli i inne.

Atrybut oznacza konkretny parametr nadany znacznikowi z poziomu (X)HTML (np. atrybut title="...").

"**Początek**" to określony tekst, którym rozpoczyna się wartość atrybutu.

Natomiast "**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu nadane poprzez style i zostaną opisane w dalszych rozdziałach.

Podobnie jak w przypadku selektora z łącznikami polecenie to pozwala wybrać element z atrybutem o wartości, która ma na początku wymagany tekst, ale po niej nie musi być już żadnego łącznika.

Przykład:

Jeżeli w arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

```
p[title^="to"] { color: red }
```

to każdy akapit, któremu został nadany atrybut TITLE z wartością, która rozpoczyna się od "to", powinien mieć kolor czerwony.

Selektor atrybutu o wartości kończącej się na...

Składnia teoretyczna:

```
selektor[atribut$="koniec"] { cecha: wartość }
```

Selektorem może być dowolny znacznik, np. p - akapit, h1 - tytuł czy td - komórka tabeli i inne.

Atrybut oznacza konkretny parametr nadany znacznikowi z poziomu (X)HTML (np. atrybut title="...").

"**Koniec**" to określony tekst, którym kończy się wartość atrybutu.

"**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu nadane poprzez style i zostaną opisane w dalszych rozdziałach.

Przykład:

Jeżeli w arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

```
p[title$="akapit"] { color: red }
```

Selektor atrybutu zawierającego określony tekst

Składnia teoretyczna:

```
selektor[atribut*="tekst"] { cecha: wartość }
```

Selektorem może być dowolny znacznik, np. p - akapit, h1 - tytuł czy td - komórka tabeli i inne.

Atrybut oznacza konkretny parametr nadany znacznikowi z poziomu (X)HTML (np. atrybut title="...").

"**Tekst**" to określony napis, zawierający się w wartości atrybutu, który może zawierać również spacje.

"**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu nadane poprzez style i zostaną opisane w dalszych rozdziałach.

Ważne

Działa podobnie jak selektor atrybutu z podanym wyrazem, jednak pozwala dopasować nie tylko pełne wyrazy, ale dowolną ich część (np. kilka sylab) czy nawet kilka wyrazów.

Przykład:

Jeżeli w arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

```
p[title*="jest aka"] { color: red }
```

to każdy akapit, któremu został nadany atrybut title="..." o wartości, w której występuje tekst "jest aka", powinien mieć kolor czerwony.

Łączenie selektorów atrybutów

Wszystkie z opisanych powyżej selektory można łączyć, podając je w regule stylów kolejno po sobie (bez żadnych odstępów). W takim przypadku, aby wybrany element otrzymał określone formatowanie, musi posiadać wszystkie z wyszczególnionych atrybutów z ewentualnymi przypisanymi określonymi wartościami.

Przykład:

Przypisujemy czerwony kolor czcionki akapitom, które posiadają atrybut class o dowolnej wartości, dir="ltr", title z wyrazem akapit oraz lang rozpoczynający się od pl z ewentualnymi łącznikami:

```
p[class][dir="ltr"][title~="akapit"][lang|= "pl"] { color: red }
```

Przykład

```
<h1 title="czerwony">Nagłówek stopnia pierwszego</h1>
```

Dzięki kolejnej odsłonie specyfikacji CSS możemy tak skonstruować selektor, aby odnosił się on do konkretnego znacznika i jego atrybutu. Rozwiążanie to nosi nazwę selektora atrybutu.

Przykład arkusza stylów:

```
H1[title]
{
    color:red;
}
```

Przykład kodu:

```
<h1 title="czarny">Pierwszy nagłówek z atrybutem</h1>
<h1 title="czerwony">Drugi nagłówek z atrybutem</h1>
<h1>Trzeci nagłówek bez atrybutów</h1>
```

Efektem działania powyższych listingów będzie wyświetlenie wszystkich nagłówków stopnia pierwszego z atrybutem title za pomocą koloru czerwonego. Natomiast nagłówki bez atrybutu zachowają domyślne formatowanie.

Idąc za ciosem, można jeszcze dokładniej przypisać formatowanie i uzależnić je od wartości, jaką przybiera wybrany atrybut.

```
H1[title=czerwony]
{
    color:red;
}
```

Przykład kodu:

```
<h1 title="czarny">Pierwszy nagłówek z atrybutem</h1>
<h1 title="czerwony">Drugi nagłówek z atrybutem</h1>
<h1>Trzeci nagłówek bez atrybutów</h1>
```

W tym przypadku tylko drugi z przykładowych nagłówków będzie wyświetlony za pomocą koloru czerwonego, ponieważ tylko jego atrybut oraz wartość odpowiadają definicji stylu w przykładowym arkuszu.

Pierwszy nagłówek bez atrybutu
Drugi nagłówek w kolorze czerwonym

Identyfikator uniwersalny, którego użycie jest możliwe w dowolnym elemencie strony, to powinien on przybrać następującą postać:

```
#czerwony
{
    color:red;
}
```

Wywołanie takiego identyfikatora wygląda dokładnie tak samo jak poprzednio, z tą drobną różnicą, że może nastąpić w dowolnym znaczniku.

```
<p id="czerwony">Treść akapitu</p>
<h1 id="czerwony">Treść nagłówka stopnia pierwszego</h1>
<td id="czerwony">Tekst wewnętrz komórki</td>
```

Część ??? Dodatkowe narzędzia dla konstruktora stron. Walidacja

Zadanie 53. (Zadanie 10 (dawniej 2a)

Dołącz pasek do przeglądarki (patrz poniżej).

Wyszukujemy w Google narzędzia „Web developer toolbar” i wchodzimy na stronę chrисpederick.com/work/web-developer/, następnie wybieramy dla jakiej przeglądarki to chcemy zainstalować ponieważ są do wyboru aż 3 przeglądarki (chrome, firefox, opera)

Web Developer for Firefox

DOWNLOAD FOR CHROME

VERSION 0.4.4

September 7, 2013 [Release notes](#)

DOWNLOAD FOR FIREFOX

VERSION 1.2.5

April 29, 2013 [Release notes](#)

DOWNLOAD FOR OPERA

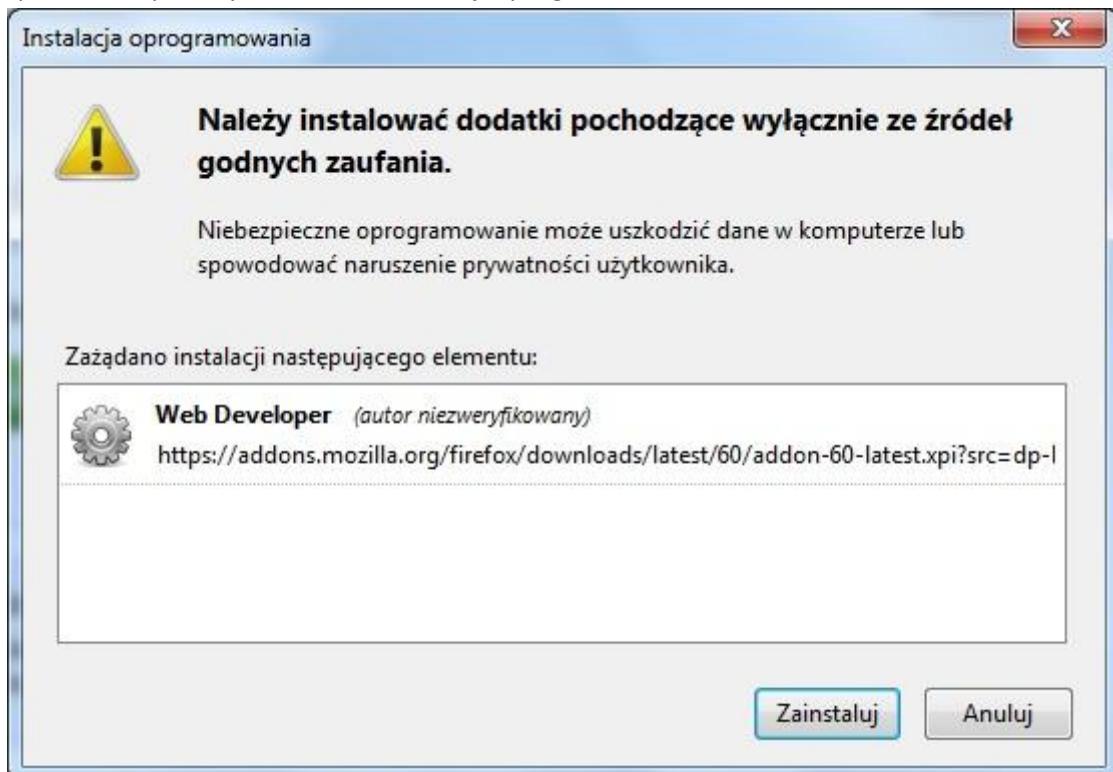
VERSION 0.1

September 7, 2013 [Release notes](#)

Zakładając że używamy firefox-a klikamy na „Download for Firefox”. Następnie dostajemy przekierowanie na stronę z dodatkami firefoxa. Klikamy Zainstaluj

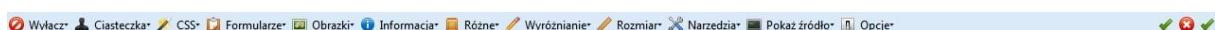

i powinno wyskoczyć okienko o instalacji oprogramowania

Następnie po zainstalowaniu dodatku, trzeba uruchomić ponownie całą przeglądarkę.

Po ponownym uruchomieniu powinien się pokazać nowy pasek z narzędziami developerskimi pod paskiem gdzie wpisuje się adres URL.

Walidacja

Zadanie 54. (Zadanie 11(dawniej 16b))

Temat: Walidacja stron WWW napisanych w HTML.

1)Uruchom następującą stronę. Strona ma celowe błędy.

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
    <title>styl wpisany</title>
    <meta charset="UTF-8" />
    <link rel="stylesheet" href="style.css" type="text/css" />
</head>
<body>
    <p style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 40px;">
        styl wpisany wielkosc 40 pikseli</p>
    <p>styl wpisany wieloscia standardowa z uzyciem znacznika -->p</p>

    <span style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 25px;" />
        styl wpisany wielkosc 25 pikseli</span> <br>
    <span>styl wpisany wieloscia standardowa-->span</span>
</body>
</html>
```

2) Uruchom validator stron HTML pod adresem : <http://validator.w3.org/>

3)Na stronie (przed zrzutami ekranu, które będziesz wykonywał w tym zadaniu) zapisz:

Co jest walidacja strony HTM? oraz zapisz nas stronie **link do validatora**.

4)Podaj ocenie→walidacji (wykrywaniu błędów) stronę wykonana w tym zadaniu.

5)Wykonaj następujący zrzut ekranu (z Twoim nazwiskiem, kolor czerwony, czcionka 20) z błędami i wstaw go na stronę z tego zadania.

Validation Output: 2 Errors

Line 11, Column 66: Garbage after <.

```
<p>styl wpisany wieloscia standardowa z uzyciem znacznika -->p</p>
```

Line 13, Column 77: Self-closing syntax (/>) used on a non-void HTML element. Ignoring the slash and treating as a start tag.

```
<span style="font-family: Arial, Helvetica, sans-serif; font-size: 25px;" />
```

ZRZUT PRÓBNY
ZRÓB SWÓJ

6) Poprawić 2 błędy.

7)Wykonaj ponowna walidację pod adresem : http://validator.w3.org/

8) Wykonaj następujący zrzut ekranu bez błędów (z Twoim nazwiskiem, kolor czerwony, czcionka 20) i wstaw go na stronę z tego zadania.

Congratulations

The uploaded document "index.html" was successfully checked as HTML5. This means that the resource in question identified itself as "HTML5" and that we successfully performed a formal validation of it. The parser implementations we used for this check are based on [validator.nu](#) (HTML5).

Validating CSS Style Sheets

If you use [CSS](#) in your document, you can check it using the W3C [CSS Validation Service](#).

**ZRZUT PRÓBNY
ZRÓB SWÓJ**

Zadanie 55. (Zadanie 12 (dawniej 16c)

Temat: Walidacja stron WWW używających CSS.

1) Uruchom następującą stronę. Strona ma celowe błędy.

Plik HTML

```
<html>
<head>
<link rel="stylesheet" type="text/css" href="style.css"/>
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8" />
</head>
<body>

<div class="pierwszy"><h1>1. To jest tytuł <i class="czwarty">pierwszego</i>
stopnia</h1></div>
<div class="drogi"><h2>2. To jest tytuł <i class="trzeci">drugiego</i> stopnia</h2></div>
<div class="trzeci"><h3>3. To jest tytuł <i class="drogi">trzeciego</i> stopnia</h3></div>
<div class="czwarty"><h4>4. To jest tytuł <i class="pierwszy">czwartego</i>
stopnia</h4></div>
<div><h1>5. To jest tytuł <i>czwartego</i> stopnia</h1></div>
<div class="czwarty"><h1>6. To jest tytuł <i class="pierwszy">pierwszego</i>
stopnia</h1></div>
<div class="trzeci"><h2>7. To jest tytuł <i class="drogi">drugiego</i> stopnia</h2></div>
<div class="drogi"><h3>8. To jest tytuł <i class="trzeci">trzeciego</i> stopnia</h3></div>
<div class="pierwszy"><h4>9. To jest tytuł <i class="czwarty">czwartego</i>
stopnia</h4></div>

<ol type=1>
<li>.:URZĄDZENIA WEJŚCIA:</li>
<ol>
<li>MYSZKA</li>
<li>KLAWIATURA</li>
</ol>
<li>.:INNE URZADZENIA:</li>
</ol>
```

Łączę z zadeklarowanymi czterema pseudoklasami www.google.pl

```
</body>
</html>
```

Plik CSS z błędem

```
div.pierwszy
{
text-align: center;
background-color: #c0c0c0;
}
div.drogi
{
text-align: center;
background-color: #ffff99;
}
div.trzeci
{
text-align: right;
background-color: #800000;
}
div.czwarty
{
text-align: left;
background-color: #ff99ff;
}
h1
{
color:#00ff00;
}
h2
{
color:#00ffff;;
}
h3
{
color:#808000;;
}
h4
{
color:#0000ff;;
}
```

```
i.pierwszy
{
color: #ff0000;
}
i.drogi
{
color: #008000;;
}
i.trzeci
{
color: #008080;;
}
i.czwarty
{
color: #800080;;
}
div
{
background-color: #00ffff;
}
h1
{
color: #000080;
text-align: center;
}
i
{
color: #ffff00;
}
ol ol li
{
color: #008000;
}
A:link
{
background color: #000080;
color: #00ffff;
}
A:visited
{
background-color: #00ffff;
color: #000080;
}
A:hover
```

```

{
background-color: #ff0000;
color: #ffff00;
font-size: x-large;
font-style: italic;
}
A:active
{
background-color: #000000;
color: #ffffff;
}

```

2) Uruchom walidator stron HTML z CSS pod adresem : <http://jigsaw.w3.org/css-validator/>

3) Zapisz na stronie (po naciśnięciu linku: **zadanie 65** → w szkielecie) co jest validacją CSS zapisz link do validatora w zeszytce.

4) Podaj ocenę → validacji (wykrywaniu błędów) CSS z tego zadania.

5) Wykonaj następujący zrzut ekranu z błędami (z Twoim nazwiskiem, kolor czerwony, czcionka 20) i wstaw go na stronę z tego zadania (po naciśnięciu linku: **zadanie 65** → w szkielecie)

The screenshot shows the W3C CSS Validator interface. At the top, it displays the W3C logo and the title "Usługa Walidacji CSS W3C". Below that, it says "Wyniki Walidatora CSS W3C dla style.css (CSS wersja 3)". On the right, there's a button labeled "Zrzut próbny!". Below the title, there are two buttons: "Zobacz: Błędy (3)" and "Swój arkusz stylu". Underneath, a red bar highlights "Błędy (3)". A table lists three errors:

URI : style.css	Błąd	Opis
8	div.drogi	Niepoprawny numer : <code>text-align</code> centor nie jest wartością: text-align : centor
39	i.pierwszy	Niepoprawny numer : <code>color</code> #ff000 nie jest prawidłowym numerem koloru 3 lub 6 hexadecimals : #ff000
72	A:link	Niepoprawny numer : <code>background</code> Błędne parsowania color: #000080

At the bottom, there's a banner for the "W3C Validator Suite" with the HP logo, a call to action about premium services, and donation information. There's also a link to "Informacje na temat poprawnego CSS".

- 6) Poprawić 3 błędy.
7) Wykonaj walidację pod adresem : <http://validator.w3.org/>
8) Wykonaj następujący zrzut ekranu(z Twoim nazwiskiem, kolor czerwony, czcionka 20) bez błędów i wstaw go na stronę z tego zadania. (po naciśnięciu linku: **zadanie 65** → w szkielecie)

The screenshot shows the results of validating the file `style.css` using the W3C CSS Validator. The page header includes the W3C logo and the text "Usługa Walidacji CSS W3C". Below the header, it says "Wyniki Walidatora CSS W3C dla style.css (CSS wersja 3)". On the right side, there are buttons for "Zrzut próbny!" (Test screenshot) and "Zrób swój" (Create your own). A green banner at the top of the main content area reads "Gratulacje! Nie znaleziono żadnych błędów." (Congratulations! No errors found.). Below this, a message says "Dokument ten jest poprawnie napisanym arkuszem [CSS wersja 3](#)!". Further down, there is a note about adding the validation icon to the page. Two examples of the generated HTML code are shown:

```
<p>    <a href="http://jigsaw.w3.org/css-validator/check/referer">        <img alt="Poprawny CSS!" />    </a></p>
```

```
<p>    <a href="http://jigsaw.w3.org/css-validator/check/referer">        <img alt="Poprawny CSS!" />    </a></p>
```

(Zakończył znacznik obrazu z zamienić /> jeśli używasz HTML 4.01)

Część VII CSS-klasy, pseudoklasy, pseudoelementy

Zadanie 56. (Zadanie 3 t1)

Temat: Klasy

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka (`Hn`→zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

Wykonaj:

- 1) składnia teoretyczna definiowania klasy → obramowania (może być tabele jednokomórkowa),
- 2) Podaj opis dla Klasa "cecha" oraz "wartość",
- 3) Jaki znacznik może być selektorem? Trzy przykłady selektorów dla klas (ze znaczeniem),
- 4) Podaj uwagi na temat **nazwy** klas: (wykonaj cały tekst, uzupełnij miejsca kropki, uzupełnienia wykonaj pismem pogrubionym, pogrubienia wykonaj z użyciem CSS)
Nazwą może być....., nie może on zawierać
a).....
.....
h).....
- Może zawierać:
a).....
.....
d).....
- Nazwa nie może zaczynać się od.....
- Gdy chcemy użyć znaków "zakazanych" znaków, należy .....
- 5) Jakie jest zastosowanie klas?
- 6) Kiedy ma zastosowanie lista klas?
- 7) składnia teoretyczna listy klasy → obramowania (może być tabele jednokomórkowa), oraz uwagi.
- 8) Czym są podzbiory klas. Składnia teoretyczna listy klasy → obramowania (może być tabele jednokomórkowa).
- 9) Co jest sygnałem (przesłanką), że należy zastosować klasy?
- 10) Kiedy i z jakiego powodu powinny być planowane klasy dla wykonywanej strony?
- 11) Jaki jest cel stosowania komentarzy podczas definiowania klas?
- 12) Podaj konkretny przykład definiowania klasy oraz jej użycia(wywołanie).
- 13) Omów klasa donosząca się tylko do jednego selektora wraz z przykładem.
- 14) Jaki jest cel stosowania klasy uniwersalnej. Jakie jest znaczenie znaku „*” oraz kiedy można nie stosować tego znaku. Podaj przykład (definicja, wywołanie).

Klasy selektorów (selektor klasy)

Składnia teoretyczna:

```
selektor.klasa { cecha: wartość }
```

Selektorem może być dowolny znacznik,
np.   p → akapit,
      h1 → tytuł,

td → komórka tabeli i inne.

Klasa to wartość atrybutu class="..." nadanego selektorowi z poziomu języka (X)HTML.

"cecha" oraz "wartość" określają atrybuty elementu nadane poprzez style.

Uwagi na temat nazwy klas

- Jako klasa należy podać dowolny pojedynczy wyraz, który nie może zawierać znaków: spacji, kropki, przecinka, dwukropka, pytajnika, nawiasów, znaku równości, plusa itp.
- Może natomiast zawierać litery (A-Z, a-z), cyfry (0-9), myślniki ("") i podkreślniki ("_"). Lepiej nie używać polskich liter.
- Nie może się on również rozpoczynać cyfrą ani myślnikiem.
- Jeśli koniecznie chcemy użyć "zakazanych" znaków, należy w deklaracji klasy poprzedzić je odwróconym ukośnikiem "\", np. reguła: selektor.B\&W\? { cecha: wartość } odpowiada klasie: class="B&W?".

Zastosowanie

Deklaracja klasy jest przydatna szczególnie, jeśli na wielu stronach serwisu znajdują się elementy mające takie samo formatowanie, a dodatkowo nie można dla nich posłużyć się selektorem typu, ponieważ na stronie znajdują się inne znaczniki tego samego rodzaju co wybrany element, ale nie chcemy, aby i one otrzymały takie samo formatowanie.

Lista klas

Jeśli chcemy do pojedynczego elementu przypisać kilka różnych klas, należy posłużyć się poleceniem:

```
<selektor class="klasa1 klasa2 klasa3... ">...</selektor>
```

Uwagi:

- przy czym klasy: klasa1, klasa2, klasa3 muszą być zdeklarowane w wewnętrznym, zewnętrznym lub importowanym arkuszu stylów.
- Kolejność wpisywania nazw klas w wartości atrybutu class="..." nie ma znaczenia na ostateczny sposób formatowania elementu. Jeżeli kilka przypisanych klas odnosi się do tej samej właściwości, o wyniku decyduje zasada kaskadowości.

Podzbiory klas

Istnieje możliwość określenia tzw. podzbioru klas, czyli podania, jakie klasy musi mieć jednocześnie przypisane element, aby wybrana reguła CSS miała do niego zastosowanie. Na przykład po wpisaniu:

```
selektor.klasa1.klasa3 { cecha: wartość }
```

zmieniony zostanie sposób formatowania elementu:

```
<selektor class="klasa1 klasa2 klasa3">...</selektor>
```

Kolejność podawania klas - zarówno w regule CSS, jak i w wartości atrybutu class="..." - nie ma znaczenia.

Uwagi do stosowania klas

- Jeśli jakiś element, o specyficznym rodzaju formatowania, wstępnie przynajmniej raz na niektórych stronach Twojego serwisu (może to być np. główny tytuł strony), jest to znak, że dobrze byłoby umieścić w zewnętrznym arkuszu stylów deklarację jego klasy. Dzięki temu, jeśli później zdecydujemy się zmienić jego formatowanie, nie będziemy musieli modyfikować każdej ze stron, a jedynie zewnętrzny arkusz.
- Już na początkowym etapie projektowania serwisu, dobrze jest dokładnie obmyślić, jakie klasy mogą okazać się użyteczne. Im więcej deklaracji klas - odnoszących się do powtarzalnych elementów - umieścisz w zewnętrznym arkuszu stylów, tym szybciej przebiegnie późniejsza ewentualna modyfikacja stron!
- Dobrym pomysłem jest również wstawianie komentarza przed każdą deklaracją klasy w arkuszu (znaki: /* ... */), w którym opisuje się jej przeznaczenie. Po jakimś czasie w Twoim arkuszu stylów może znaleźć się tyle klas, że zapomnisz, do jakich elementów się one odnosiły. Wtedy właśnie bardzo przydatny może się okazać wpisany wcześniej komentarz.

Przykład definiowania i wywołania klasy:

definicja arkusza stylów

```
p.przyklad_klasa { color: red }
```

wywołanie

```
<p class="przyklad_klasa">To jest akapit.</p>
```

Rodzaje klas w zależności od uniwersalności.

1) Klasa donosząca się tylko do jednego selektora

Podobnie jak w przypadku identyfikatora, tak zdefiniowana klasa może zostać użyta tylko w tym selektorze, do którego została przypisana, np.:

definicja arkusza stylów

```
p.moja
```

```
{  
color:green;  
font-size:14pt;  
}
```

wywołanie

Powinna zostać wywołana w znaczniku <p></p> w następujący sposób:
<p class="moja">Treść akapitu</p>

2) Klasa uniwersalna

W przypadku stosowanie klas, często podczas ich definiowania, nie wiemy jeszcze, w stosunku do jakich znaczników będziemy chcieli je później użyć. Wtedy przydatny okazuje się selektor uniwersalny, który pozwala przypisać własności klasy do wszystkich elementów, którym zostanie ona nadana, bez względu na typ znacznika czyli **użycie jest możliwe w różnych znacznikach.**

Przykład:

definicja arkusza stylów

```
*.przyklad_uniwersalna { color: red }
```

Każdy element, któremu nadamy klasę **przyklad_uniwersalna**, będzie miał kolor czerwony. W tym przypadku gwiazdkę (*) w regule stylu można pominąć:

```
.przyklad_uniwersalna { font-size:12 pt; color: red }
```

Zwrót uwagę na fakt występowania kropki po selektorze lub przed nazwą klasy. Jest to element obowiązkowy i bez tego dalsza praca nie miałaby większego sensu.

Jak widać na powyższym przykładzie, klasa jest wywoływana w dokumencie za pomocą atrybutu class, który może zostać umieszczony niemal w dowolnym znaczniku kodu HTML.

Przykład

definicja arkusza stylów

```
.moja  
{  
color:red;  
font-size:12pt;  
font-style:italic;  
}
```

wywołanie

Wywołanie klasy tak określonej klasy również odbywa się za pomocą atrybutu class.

```
<p class="moja">Przykład akapitu z określona klasą</p>
<ol class="moja">
<h1 class="moja">Przykład nagłówka z określona klasą</h1>
```

Przykład

Listing arkusza CSS

```
p
{
    font-size:14pt;
    color:green;
}

.moja
{
    font-style:italic;
    font-size:20pt;
    color:red;
}
```

Listing fragmentu kodu XHTML/HTML

```
<p>Blok tekstu o kolorze zielonym i czcionce 14pt</p>
<p class="moja">Blok tekstu, w którym użyłem klasy o nazwie .moja</p>
<p>Blok tekstu o kolorze zielonym i czcionce 14pt</p>

<ol class="moja">
    <li>lista, w której użyłem klasy o nazwie .moja</li>
    <li>lista, w której użyłem klasy o nazwie .moja</li>
</ol>
```

Zadanie 57. (Zadanie 4)

1. Zdefiniować w arkuszu **selektor uniwersalny** dla body wielkość 30 pt kolor srebrny
2. Zdefiniować w arkuszu styls klasę o nazwie:
toja dla akapitu `<p>` kolor czerwony wielkość 30 pt
3. Zdefiniować w arkuszu styls klasę o nazwie:
wszystko (uniwersalna) kolor zielony wielkość 20pt
4. Napisać cztery akapity (co najmniej cztery wiersze) tekstu informatycznego,
  - Pierwszy akapit → formatowany klasą **toja**
  - drugi akapit → formatowany klasą **wszyscy** znacznik **H1**
  - trzeci akapit → formatowany klasą **wszyscy** znacznik **p**
  - czwarty akapit → formatowany klasą **wszyscy** znacznik **DIV**

Pseudoklasy

Co to są pseudoklasy?

CSS przewiduje kilka ściśle określonych klas pozwalających na formatowanie niektórych elementów dokumentu są to **Pseudoklasy**.

uwaga dotycząca dwukropka:

Szalenie istotnym elementem w tej konstrukcji jest dwukropek występujący pomiędzy selektorem a nazwą klasy.

Tabela opisu pseudoklas

A:link,	odpowiada za wygląd hiperłącza, jeżeli nie zostało ono jeszcze odwiedzone.
A:visited,	odpowiada za formatowanie hiperłącza już odwiedzonego.
A:hover,	zmiany pewnych elementów po najechaniu na nie urządzeniem wskazującym (np. myszą), np. odsyłacz, nad którym zatrzymano kursor lub element blokowy DIV.
A:active,	pozwala nadać dowolne formatowanie elementowi po nakierowaniu na niego wskaźnika myszy i wcisnięciu przycisku, ale przed jego zwolnieniem (odsyłacz aktywny → kliknięty).
A:focus,	jeżeli chcemy, by właśnie wyświetlany odsyłacz z menu był formatowany innym kolorem. Odsyłacz posiadający tzw fokus-zaznaczony przy poruszaniu się po dokumencie przy pomocy klawisza tabulacji: naciśnięcie w tym momencie klawisza ENTER spowoduje taką reakcję przeglądarki, jakby dany odsyłacz został kliknięty.
:lang	→ formatowanie wielojęzykowych dokumentów.
:first-child	umożliwia określenie formatowania dla pierwszego dziecka wybranego elementu.

Zastosowanie pseudoklasy :active

- 1)można używać jako uzupełnienia definicji odnośników
- 2)jako elementu poprawiającego czytelność formularzy.

Przykład

Temat: Arkusz wykorzystujący **:link** oraz **:visited** pseudoklasy w połączeniu z selektorem **A**. Przykładowa definicja sformatuje odnośnik za pomocą koloru czerwonego i po wybraniu taki odnośnik będzie miał kolor zielony.

```
A:link  
{  
color:red;  
}  
A:visited  
{  
color:green;  
}
```

Przykład

Temat: Formatowanie wyglądu wszystkich odnośników w dokumencie XHTML/HTML.

```
A /* Definicja odsyłacza podstawowego*/
{
  font-size:12pt;
  text-decoration:none;
}
A:link
{
  color:navy;
}
A:visited
{
  color:green;
}
A:hover
{
  color:red;
  text-decoration:underline;
}
```

Przykład

Temat: Zastosowanie :focus

```
A:focus
{
  color:braun;
}
```

Zadanie 58. (Zadanie 3_t2)

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka (Hn→zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

- 1) *Co to są pseudoklasyk?*
- 2) *Uwaga dotycząca dwukropka:*
- 3) *Tabela opisująca pseudoklasyk.*
- 4) *Zastosowanie pseudoklasy :active*
- 5) *Przykłady definiowania pseudoklas (wraz z tematem)*

Zadanie 59. (Zadanie 5)

Wykonaj:

1) Wykonać stronę z dwoma linkami, jeden do wirtualnej polski, drugi do kuratorium gdańskiego oraz Twoje imię i nazwisko zapisane w DIVie kolorem czerwonym 2cm
2) W treści strony oraz w treści stylu zapisz jako komentarz co oznaczają właściwość:

- text-decoration: none;
- text-decoration: underline;

Zewnętrzny arkusz stylów:

```
A
{
    font-size: 18pt;
    text-decoration: none;
}
A:link
{
    color: blue;
}
A:visited
{
    color: green;
}
A:hover
{
    color: red;
    text-decoration: underline;
}
```

Zadanie 60. (Zadanie 100)

Wykonaj stronę z użyciem trzech bloków DIV o identyfikatorach "blok1_nazwisko_ucznia" np. "blok1_kowalski" "blok2_nazwisko_ucznia" "blok3_nazwisko_ucznia", o szerokości DIVa 600+numer z dziennika [pikselach], kolorze tła zielonym.

Po najechaniu myszką kolor bloków zmieniają się na następujące (poniżej w przykładzie jest to kolor żółty) jak w tabeli poniżej,

wielkość liter to:

→ Wiekosć_liter=(18+reszta_z_dzielenia(liczba_liter_nazwiska przez 4)[mm])

Nr w grupie	Zmian koloru bloku1 na	Zmian koloru bloku2 na	Zmian koloru bloku3 na
1	czerwony	srebrny	niebieski
2	niebieski	żółty	złoty
3	żółty	czerwony	niebieski
4	srebrny	pomarańczowy	jasno zielony
5	złoty	żółty	czerwony
6	niebieski	srebrny	jasno zielony
7	czerwony	złoty	żółty
8	pomarańczowy	niebieski	turkusowy
9	żółty	złoty	srebrny
10	jasno zielony	czerwony	pomarańczowy
11	srebrny	żółty	turkusowy
12	pomarańczowy	jasno zielony	złoty
13	niebieski	jasno zielony	czerwony
14	złoty	srebrny	niebieski
15	czerwony	pomarańczowy	żółty

Sposób rozwiązania:

1) zdefiniuj trzy div'y o identyfikatorach jak w treści zadania, np.

```
div#blok1_??????? {background-color:??????;width:??????px;}
```

2) użyj pseudoklasy **hover** dla trzech div'ów w następujący sposób:

```
div#blok?????:hover {?????????????????????;font-size:????????;}
```

Wygląd ekranu po uruchomieniu strony.

blok1 Jan Kowalski
blok2 Jan Kowalski
blok3 Jan Kowalski

Wygląd ekranu po najechaniu myszką na blok1.

blok1 Jan Kowalski
blok2 Jan Kowalski
blok3 Jan Kowalski

Zadanie 61. (Zadanie 6)

1) Wykonaj dwa rodzaje odnośników jeden o małych literach drugi o dużych poprzez wpisanie arkusz stylów z przykładu poniżej.

Nazwa arkusza stylów `style_z6_nazwisk0_ucznia.css`.

2) Wykonaj program (plik html) używający wcześniej zdefiniowany arkusz stylów w celu przetestowania arkusza stylów. Jak napisać program testujący patrz poniżej **Realizacja strony dla arkusza stylów**.

Wykonaj połączenie zewnętrznego arkusza oraz jego testowanie.

Nazwa programu testującego `index_nazwisko_ucznia.html`.

Przykład programu to jest przykład ty napisz sam swój, pamiętaj o meta,

Przykład → do realizacji zadania 6

Temat: Dwa rodzaje odnośników jeden o małych literach drugi o dużych.

Arkusz stylów o nazwie `style_z6_nazwisk0_ucznia.css`.

```
/* Definicja odsyłacza podstawowego*/
```

```
A
```

```
{  
    font-size:24pt;  
    text-decoration:none;  
}
```

```
A:link
```

```

{
color:navy;
}
A:visited
{
color:green;
}
A:hover
{
color:red;
text-decoration:underline;
}
/* Definicja odsyłacza mniejszego*/
A.maly
{
font-size: 12pt;
}

```

Realizacja strony dla arkusza stylów (fragment)

W kodzie strony w celu zróżnicowania rozmiaru czcionki w odnośnikach należy skorzystać z klasy o nazwie maly.

```

<ul>
<li><a href="http://www.wp.pl" class="maly">Portal WP</a></li>
<li><a href="http://onet.pl">Portal Onet.pl</a></li>
<li><a href="http://helion.pl">Wydawnictwo Helion</a></li>
</ul>

```

Przykład

Temat: Określenie oddzielnego formatowania dla każdego stanu odnośnika.

```

/*Normalne odnosniki*/
A
{
font-size:24pt;
text-decoration:none;
}
A:link
{
color:navy;
}
A:visited
{
color:green;
}
```

```

        }
A:hover
{
color:red;
text-decoration:underline;
}
/*Male odnosniki*/
A.maly
{
font-size: 12pt;
}
A.maly:link
{
color:silver;;
}
A.maly:visited
{
color:yellow;
}
A.maly:hover
{
color:black;
text-decoration:none;
}
A:active
{
color:silver;
}

```

----- koniec zadania

Zadanie 62.

Temat: Analizując przykłady zapisane poniżej wykonaj stronę

Wykonaj stronę z użyciem trzech akapitów P, o kolorze tła srebrnym.

wielkość liter dla akapitu P

→ Wielkość_liter=(18+reszta_z_dzielenia(liczba_liter_nazwiska przez 4)[mm])

Akapit (w języku polskim) zawiera: Uwagi na temat pisania w CSS (patrz 1 strona instrukcji)

wielkość liter dla akapitu p:lang(pl)

→ Wielkość_liter=(25+reszta_z_dzielenia(liczba_liter_nazwiska przez 4)[mm])

Akapit (w języku polskim) zawiera: Co to jest CSS (patrz 1 strona instrukcji)

wielkość liter dla akapitu p:lang(en)

→ Wielkość_liter=(32+reszta_z_dzielenia(liczba_liter_nazwiska przez 4)[mm])

Akapit (w języku angielskim) zawiera: Co to jest CSS (patrz 1 strona instrukcji)

Nr w grupie	kolor akapitu P	kolor akapitu p:lang(pl)	kolor akapitu p:lang(en)
9	czerwony	srebrny	niebieski

1	niebieski	żółty	złoty
2	żółty	czerwony	niebieski
3	srebrny	pomarańczowy	jasno zielony
4	złoty	żółty	czerwony
5	niebieski	srebrny	jasno zielony
6	czerwony	złoty	żółty
7	pomarańczowy	niebieski	turkusowy
8	żółty	złoty	srebrny
11	jasno zielony	czerwony	pomarańczowy
12	srebrny	żółty	turkusowy
13	pomarańczowy	jasno zielony	złoty
14	niebieski	jasno zielony	czerwony
15	złoty	srebrny	niebieski
10	czerwony	pomarańczowy	żółty

Przykład

Temat: Zastosowanie :lang

Dokument

```
<p lang="pl">Jak się masz</p>
<p lang="en">How are you</p>
```

Przyjrzyjmy się powyższemu listingowi, na którym zostały zadeklarowane dwa akapity. Pierwszy z nich ma przypisany atrybut lang="pl" i powinien zawierać tekst w języku polskim. Drugi natomiast ustawia język akapitu jako angielski. Dla tak przygotowanego dokumentu HTML za pomocą pseudoklasy :lang możemy w prosty sposób przypisać dowolne formatowanie.

arkusz stylu

```
p
{
font-size:14pt;
color:navy;
}
```

```
p:lang(pl)
{
font-weight:bold;
color:black;
}
```

```
p:lang(en)
{
```

```
    font-style:italic;  
}
```

----- koniec przykładu lang

Przykład

Temat: Zastosowanie **:first-child**

arkusz stylów

```
p  
{  
    font-size:14pt;  
}
```

```
p:first-child  
{  
    font-size:10pt;  
    font-style:italic;  
}
```

Dokument

```
<div>  
<p>Pierwszy akapit w ramach większego bloku DIV</p>  
<p>Drugi akapit w ramach większego bloku DIV</p>  
</div>  
<div>  
<p>Pierwszy akapit w ramach większego bloku DIV</p>  
<p>Drugi akapit w ramach większego bloku DIV</p>  
</div>
```

Powyższy arkusz stylów dla każdego akapitu ustawia czcionkę 14-punktową. Dodatkowo pierwszy akapit w bloku DIV będzie wyglądał nieco inaczej, gdyż użyta czcionka będzie pochyła i o wysokości 10 punktów.

Pseudoelementy (selektory pseudoelementów)

Pseudoelementem :first-line, który obejmuje formatowaniem całą pierwszą linię.

```
p
{
color:navy;
font-size:12pt;
}

p:first-line
{
color:red;
font-size:20pt;
font-weight:bold;
}
```

pseudoelementy: :after oraz :before.

Poza :first-letter oraz :first-line w specyfikacji umieszczone jeszcze dwa inne **pseudoelementy: :after oraz :before.** Oba elementy służą do umieszczania tekstu przed i za formatowanym elementem strony. Poniżej zamieszczam odpowiedni przykład.

```
p:before
{
content:"TO SĄ ĆWICZENIA";
font-size:15pt;
font-style:italic;
font-weight:bold;
}

p:after
{
content:"AUTOR Król Lew";
font-size:15pt;
font-style:italic;
font-weight:bold;
}
```

Pseudoelement :first-letter pozwala na formatowanie pierwszej litery w bloku tekstu.

Przykładowy arkusz spowoduje powiększenie pierwszej litery do wielkości 100 punktów i nadanie jej koloru czerwonego.

```
p
{
color:navy;
font-size:30pt;
}
```

```
p:first-letter
{
color:red;
font-size:100pt;
}
```

Efektem działania powyższego arkusza stylów będzie **powiększona pierwsza litera każdego akapitu** występującego w dokumencie XHTML/HTML.

Zastosowanie pseudoelement :first-letter z innymi znacznikami.

Przykład z nagłówkiem stopnia pierwszego.

```
H1
{
color:navy;
font-size:30pt;
}
```

```
H1:first-letter
{
color:red;
font-size:100pt;
}
```

Zadanie 63.

Opisz pseudoelementy (patrz powyżej):

- pseudoelementem **:first-line** (opis + przykład z ramki, użyj formatowania tekstu tak jak w opisie teoretyczny).
- pseudoelementy: **:after oraz :before** (opis + przykład z ramki, użyj formatowania tekstu tak jak w opisie teoretyczny).
- pseudoelement **:first-letter** (opis + przykład z ramki, użyj formatowania tekstu tak jak w opisie teoretyczny).

Zadanie 64. (Zadanie 7)

Uwaga:

W całym zadaniu będzie używany jeden zewnętrzny arkusz stylów.

Podłącz arkusz stylów w <head> </head> jak to zrobić patrz parę stron poniżej.

Wykonaj:

1) Z użycie pseudoelementu :first-letter dla dwóch dowolnych akapitów (treści informatyczne wykonaj „inicjał” o wielkości litery 120pt w kolorze zielonym. Wielkości liter akapitu o wielkości 15pt w kolorze czerwonym. Kolory poniżej nie są zgodne z polecienniem.

Serwer plików (ang.) file server serwer, który udostępnia w sieci komputerowej określone zasoby plikowe komputera

Udostępnianie może być zrealizowane poprzez: protokoły komunikacyjne np.: FTP i wtedy jest to serwer FTP. HTTP

2) Napisz stylem nagłówka H1 do którego zastosowano pseudoelement :first-letter napis „CSS są piękne”. Inicjał kolorem srebrnym napis fioletowym. Wielkości liter zbliżone do tych jak poniżej.

CSS są piękne

3) Poniżej zapisany jest akapit.

„*Kolejnym pseudoelementem jest :first-line, który w przeciwieństwie do poprzednika obejmuje formatowaniem całą pierwszą linię, a nie tylko pierwszą literę.*”

Używając pseudoelementu :first-line wyróżnij pierwszą linię tego akapitu tak jak poniżej.

Kolejnym pseudoelementem jest :first-line, który w przeciwieństwie do poprzednika obejmuje formatowaniem całą pierwszą linię, nie tylko pierwszą literę.

Grupowanie selektorów

Składnia teoretyczna:

```
selektor1, selektor2, selektor3... { cecha: wartość }
```

gdzie "**cecha**" oraz "**wartość**" określają atrybuty elementu.

Zachodzi wtedy gdy wiele selektorów jest zdefiniowanych tak samo i w celu skrócenia zapisu stosujemy możemy je grupować.

Wytlumaczenie

Przykład arkusza stylów określającego kolor dla nagłówków i akapitów → **bez grupowania selektorów**.

```
H1
{
  color:green;
}

H2
{
  color:green;
}

P
{
  color:green;
}
```

Można uprościć zapis stosując → **grupowanie selektorów**.

Poszczególne selektory wchodzące w skład grupy rozdzielamy przecinkami. Poniżej przedstawiono przykład zgrupowanych selektorów h1, h2 oraz p.

```
H1, H2, P
{
  color:green;
}
```

Styl powyższego przykładu spowoduje nadanie koloru zielonego wszystkim nagłówkom stopnia pierwszego i drugiego oraz blokom tekstu.

Jak dodać kolejne style, np. blokowi tekstu, określające wysokość czcionki, jako 15 punktów?

```
H1, H2, p
{
  color:red;
}
```

```
P
{
    font-size:15pt;
}
```

Taka definicja stylów użyje koloru czerwonego do formatowania zgrupowanych elementów oraz czcionki o wysokości 15 punktów w każdym bloku tekstu.

Grupowanie różnych rodzajów selektorów uzupełnionych o dodatkowe elementy, np.

- klasy,
- identyfikator
- pseudoklasyk
- pseudoelementy

musisz pamiętać o tym, aby zachować prawidłowy zapis takich definicji.

Przykład

Przyjrzyjmy się następującemu fragmentowi kodu XHTML/HTML:

Plik index.html

```
<div id="moja">
    <h1>Pierwsza lista</h1>
    <ul>
        <li>Pierwsza pozycja</li>
        <li>Druga pozycja</li>
    </ul>
</div>

<div>
    <h1>Druga lista</h1>

    <ul>
        <li>Pierwsza pozycja</li>
        <li>Druga pozycja</li>
    </ul>
</div>
```

Załóżmy teraz, że dla nagłówków oraz list występujących w bloku z identyfikatorem moja chcemy użyć kursywy oraz podkreślenia, a reszta dokumentu ma pozostać bez zmian. Zanim przygotujemy zapis w arkuszu stylów, warto zwrócić uwagę, że do realizacji zadania niezbędny będzie selektor potomka.

W naszym przykładzie poprawnie zgrupowane selektory powinny mieć następującą postać:

Plik stylów

```
div#moja h1,  
div#moja ul  
{  
    color:green;  
    font-style:italic;  
}
```

Natomiast zapis zgodny z **poniższym wzorem jest błędny** i jego użycie spowoduje, że pierwszy nagłówek oraz obie listy będą formatowane zgodnie z założeniami.

```
div#moja h1, ul  
{  
    color:green;  
    font-style:italic;  
}
```

Zadanie 65. (Zdanie 8 (dawniej 7a i 7))

Temat: Wykonaniu formatowania pliku HTML za pomocą zewnętrznego arkusza CSS, z zastosowaniem różnych rodzajów selektorów:

- selektory proste.
- grupowanie selektorów
- selektora potomka,
- klasy selektorów,
- selektora identyfikatora,
- selektorów pseudoklas

Krok 1

Wykonaj:

1) Wykonaj folder nazwisko ucznia, a w nim

- plik HTML: index.html
- plik CSS: style.css (narazie pusty)

2) zawartość pliku HTML:

Uwaga:

Gdy nie wiesz jak wykonać, części polecenia poszukaj w tekście poniżej tego zadania.

- szablon HTML 4.01 Transitional
- w sekcji <head>...</head> → łącze do arkusza stylów
- w znaczniku <title>...</title> → Twoje nazwisko
- w sekcji <body>...</body>:

→dzieięć zdań w różnych nagłówkach, każdy nagłówek osobno objęty znacznikiem
<div>...</div>

w nagłówku h1 zdanie: 1. To jest tytuł pierwszego stopnia

w nagłówku h2 zdanie: 2. To jest tytuł drugiego stopnia

w nagłówku h3 zdanie: 3. To jest tytuł trzeciego stopnia

w nagłówku h4 zdanie: 4. To jest tytuł czwartego stopnia

w nagłówku h1 zdanie: 5. To jest tytuł pierwszego stopnia

w nagłówku h1 zdanie: 6. To jest tytuł pierwszego stopnia

w nagłówku h2 zdanie: 7. To jest tytuł drugiego stopnia

w nagłówku h3 zdanie: 8. To jest tytuł trzeciego stopnia

w nagłówku h4 zdanie: 9. To jest tytuł czwartego stopnia

→w każdym zdaniu słowo - liczebnik objąć znacznikiem <i>...</i>

→listę wyliczeniową numerowaną, zagnieżdżoną związaną z informatyką

→łącze do zasobów WWW , dowolny kurs CSS

Plik index.html po wpisaniu zawartości i bez żadnego formatowania arkuszami stylów wygląda jak poniżej. Link oraz wyliczenie powinny być inne.

1. To jest tytuł pierwszego stopnia

2. To jest tytuł drugiego stopnia

3. To jest tytuł trzeciego stopnia

4. To jest tytuł czwartego stopnia

5. To jest tytuł pierwszego stopnia

6. To jest tytuł pierwszego stopnia

7. To jest tytuł drugiego stopnia

8. To jest tytuł trzeciego stopnia

9. To jest tytuł czwartego stopnia

1. punkt 1

    1. podpunkt 2.1

    2. podpunkt 2.2

2. punkt 3

Lącze z zadeklarowanymi czterema pseudoklasami: www.google.pl

plik html bez formatowania

Krok 2

Wykonaj arkusz stylów oraz dokonaj zmian w pliku index.html tak, aby dokonać formatowania z użyciem arkusza stylów wygląd strony poniżej.

The screenshot shows a web page with several colored sections and lists:

- Section 1: To jest tytuł *pierwszego* stopnia (Grey background)
- Section 2: To jest tytuł *drugiego* stopnia (Yellow background)
- Section 3: To jest tytuł *trzeciego* stopnia (Dark Red background)
- Section 4: To jest tytuł *czwartego* stopnia (Pink background)
- Section 5: To jest tytuł *pierwszego* stopnia (Cyan background)
- Section 6: To jest tytuł *pierwszego* stopnia (Pink background)
- Section 7: To jest tytuł *drugiego* stopnia (Dark Red background)
- Section 8: To jest tytuł *trzeciego* stopnia (Yellow background)
- Section 9: To jest tytuł *czwartego* stopnia (Grey background)

Below the sections, there is a list:

1. punkt 1
  1. podpunkt 2.1
  2. podpunkt 2.2
2. punkt 3

A red box highlights the text "plik html sformatowany zewnętrzny arkuszem CSS".

Link: Łączy z zadeklarowanymi czterema pseudoklasami: www.google.pl

1) W <head> </head> wpisz podłączenie arkusza stylu.

2) Wpisz do arkusza stylów właściwości globalne strony WWW. Selektorami będą **html**, **body** a **cechy i wartości** masz poniżej. **Będzie to grupowanie selektorów.**

color: #rrggbb; - kolor tekstu
background-color: #rrggbb; - kolor tła
text-align: left, right, center, justify; (do wyboru → wybierz jedną) - wyrównanie tekstu
font-size: xx-small, x-small, smaller, small, medium, large, larger, x-large, xx-large (do wyboru → wybierz jedną) - wielkość czcionki
font-style: normal, italic (do wyboru → wybierz jedną) - styl czcionki

3) Następujące pary zdań (patrz poniżej) tworzą te same klasy znacznika <div>...</div>. Zdefiniuj **cztery klasy stylów** np:

```
div.pierwszy
{
    text-align: center;
    background-color: #c0c0c0;
}
```

1. i 9. - text-align: center; background-color: #c0c0c0; (silver)
2. i 8. - text-align: center; background-color: #ffff99;
3. i 7. - text-align: right; background-color: #800000; (maroon)
4. i 6. - text-align: left; background-color: #ff99ff;

4) Następujące pary zdań tworzą te same klasy w nagłówkach i są odpowiednio sformatowane
Zdefiniuj cztery style są to **selektry prosty** np:

H1

```
{  
color: #00ff00;  
}
```

1. i 6. - color: #00ff00; (lime)
2. i 7. - color: #00ffff; (aqua)
3. i 8. - color: #808000; (olive)
4. i 9. - color: #0000ff; (blue)

5) Odpowiednie słowa → same liczebniki (pierwszego, drugiego itp.) – mają być objęte znacznikami <i>...</i> znaczniki te tworzą **klasy** odpowiednio sformatowane.

i.pierwsza

```
{  
color: #ff0000;  
}
```

1. i 6. - color: #ff0000; (red) → te wiersze formatowane przez i.pierwsza
2. i 7. - color: #008000; (green)
3. i 8. - color: #008080; (teal)
4. i 9. - color: #800080; (purple)

6) Wiersz nr 5. nie należy do żadnej klasy. Aby dokonać jego formatowania należy utworzyć **selektry identyfikatorów:**

```
<div>...</div>,  
<h1>...</h1>  
<i>...</i>
```

background-color: #00ffff; (aqua) → dla <div>...</div>
color: #000080; (navy) → dla <h1>...</h1>
text-align: center; → dla <h1>...</h1>
color: #ffff00; (yellow) → <i>...</i>

np.

i#wierszpiec

```
{  
color: #ffff00;  
}
```

7) Na liście wyliczeniowej należy dokonać takiego formatowania, ażeby tylko jej drugi poziom uzyskał odpowiedni kolor. Uzyska się to, stosując **selektor potomka**.

ol ol li

```
{  
color: #008000;  
}
```

8) Należy tak sformatować łącze, ażeby w każdym ze stanów jego aktywności wyświetlały się inne kolory, a po najechaniu kursorem zmieniała się również wielkość czcionki i jej styl. Zastosuj **pseudoklasy**. Uzupełnij pseudoklasy zapisane w arkuszu stylu definicjami podanymi pod szkieletem pseudoklas.

```
A:link
{
    .....
}

A:visited
{
    .....
}

A:hover
{
    .....
}

A:active
{
    .....
}
```

Definicje do uzupełnienia.

link →
background-color: #000080; (navy)
color: #00ffff; (aqua)

visited →
background-color: #00ffff; (aqua)
color: #000080; (navy)

hover →
background-color: #ff0000; (red)
color: #ffff00; (yellow)
font-size: x-large;
font-style: italic;

active →
background-color: #000000; (black)
color: #ffffff; (white)

Zadanie 66. (Zadanie 9 (dawniej 16a))

Ciekawostka

Przeglądarki zwykle umożliwiają formatowanie wszystkich oglądanych stron (bez względu na ich pochodzenie), przy użyciu arkusza stylów dostarczonego przez użytkownika. Pozwala to np. określić odpowiadającą nam wielkość czcionki, jej rodzaj, kolor tła oraz tekstu itd.

Przykładowo, aby zaimplementować taką funkcję w przeglądarce Microsoft Internet Explorer, należy wybrać polecenie z menu programu:

Narzędzia/Opcje internetowe... i kliknąć przycisk: Dostępność....

Następnie w otwartym oknie dialogowym należy zaznaczyć: **Formatuj dokumenty używając mojego arkusza stylów**, a poniżej wpisać ścieżkę do pliku arkusza (można również użyć przycisku Przeglądaj...).

Wykonaj:

- 1)Przeczytaj ciekawostkę powyżej.
- 2)Wgraj stronę www.wp.pl
- 3)wykonaj rzut ekranu strony WWW.wp.pl , wstaw na zrzucie Twoje nazwisko. Wstaw go na nową stronę zawierającą napis Twoje nazwisko czerwony kolor 4 cm oraz ten zrzut.
- 4)Wykonaj arkusz styli:

```
Znacznik bloku {  
kolor tła: yellow;  
kolor: red;  
}
```

```
znacznik HTML oraz znacznik ciała strony {  
kolor tła: zielony;  
kolor: pomarańczowy;  
}
```

- 4)Nałoż Twój arkusz styli na arkusz strony www.wp.pl w sposób opisany w ciekawostce.
- 5) wykonaj rzut ekranu strony WWW.wp.pl , wstaw na zrzucie Twoje nazwisko. Wstaw go na stronę wykonaną w tym zadaniu.
- 6)Poproś nauczyciela w celu sprawdzenia.

Cześć VII CSS Tła

Umieszczanie arkuszy stylów-inne możliwości.

IV sposób podłączania styli do strony.

Alternatywny arkusz stylów

Składnia teoretyczna:

```
<head>
    <link rel="Stylesheet" type="text/css" href="style.css" title="Nazwa domyślna" />
    <link rel="Alternate stylesheet" type="text/css" href="style1.css" title="Nazwa 1" />
    <link rel="Alternate stylesheet" type="text/css" href="style2.css" title="Nazwa 2" />
    <link rel="Alternate stylesheet" type="text/css" href="style3.css" title="Nazwa 3" />
    ...
</head>
```

style.css → Domyślny arkusz stylów, który zostanie wyświetlony na starcie.

Nazwa domyślna → Nazwa domyślnego stylu.

style1.css, style2.css, style3.css → Alternatywne arkusze stylów - żaden z nich nie zostanie dołączony automatycznie, a jedynie po wyborze odpowiedniej opcji w przeglądarce przez użytkownika.

Nazwa 1, Nazwa 2, Nazwa 3 → Nazwy alternatywnych arkuszy. Jeżeli kilka alternatywnych arkuszy będzie posiadało taką samą nazwę, zostaną one zgrupowane w jedną opcję wyboru, której zaznaczenie spowoduje dołączenie wszystkich takich arkuszy jednocześnie.

Idea stosowania alternatywny arkuszy stylów.

Alternatywny arkusz stylów pozwala udostępnić użytkownikowi kilka wersji wyglądu strony do wyboru. Projektuje się wtedy kilka zewnętrznych arkuszy CSS, a następnie osadza w specjalny sposób, dzięki czemu w przeglądarce użytkownika pojawi się możliwość wyboru jednego spośród przygotowanych wyglądów.

Jak podłączamy alternatywny arkusze stylów w przeglądarce.

Mozilla Firefox wyboru alternatywnego arkusza CSS można dokonać w menu "Widok/Styl strony"

Operze - "Widok/Styl".

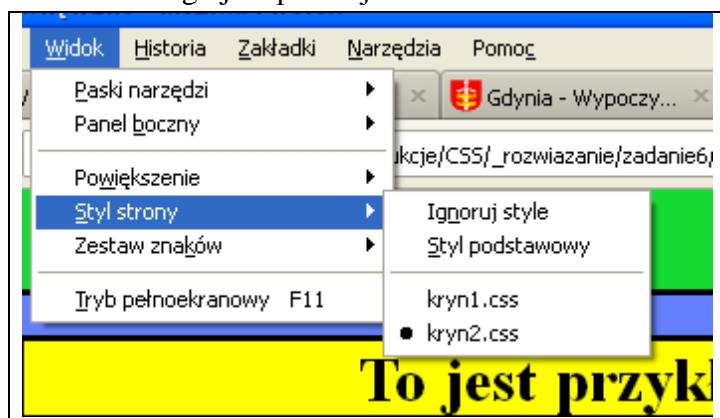
MSIE 7.0 nie obsługuje alternatywnych arkuszy stylów, jednak osadzenie ich w podany sposób nie powoduje błędów w wyświetlaniu strony. Dodatkowym rozwiązaniem może być skrypt Skórki, który ponadto zapamiętuje wybór dokonany przez użytkownika przy przechodzeniu pomiędzy stronami.

Uwaga:

Jeśli chcemy, aby niektóre arkusze nie były dostępne do podmiany przez użytkownika, wystarczy osadzić je w tradycyjny sposób, tzn. jako arkusze domyślne bez podania atrybutu `title="..."`. Taki arkusz domyślny, nawet po wyborze przez użytkownika arkusza alternatywnego, nadal będzie wpływał na wygląd strony, a alternatywny zostanie do niego dopisany.

Zadanie 67. (Zadanie 17)

- Wykonaj modyfikacji poprzedniego . Tak aby strona WWW miała zewnętrzny arkusz stylów. Nazwa zewnętrznego arkusza stylów to: cztery_pierwsze_litery_nazwiska.css np. kowa.css.
- Dokonaj kopiowania zewnętrznego arkusza stylów o nazwie: cztery_pierwsze_litery_nazwiska.css np. kowa.css. i nadaj mu nazwę zewnętrznego arkusza stylów to cztery_pierwsze_litery_nazwiska1.css np. kowa1.css. Dokonaj edycji skopiowanego arkusza stylów i zmień w nim kolor tła na zielony.
- Dokonaj kopiowania zewnętrznego arkusza stylów o nazwie: cztery_pierwsze_litery_nazwiska.css np. kowa.css. i nadaj mu nazwę zewnętrznego arkusza stylów to cztery_pierwsze_litery_nazwiska2.css np. kowa2.css. Dokonaj edycji skopiowanego arkusza stylów i zmień w nim kolor tła na niebieski.
- Uruchom stronę.
- Wejdź do opcji przeglądarki Widok→Styl strony. Zmień styl na cztery_pierwsze_litery_nazwiska2.css np. kowa2.css. Wykonaj zrzut ekranu podobny do tego jak poniżej.

- Wstaw zrzut ekranu do strony WWW.

Zadanie 68. (Zadanie 18)

Wykonaj modyfikacji. Tak aby strona WWW miała importowany arkusz stylów.

Importowanym arkuszem stylów będzie arkusz cztery_pierwsze_literы_nazwiska.css np. kowa.css. Arkusz stylów oraz index.html będzie nagrymy na twoim komputerze.

Zadanie 69. (Zadanie 19)

Wykonaj modyfikacji. Tak aby strona WWW miała importowany arkusz stylów.

Importowanym arkuszem stylów będzie arkusz cztery_pierwsze_literы_nazwiska.css np. kowa.css. Arkusz stylów będzie nagrymy na dowolnym darmowym serwerze stron WWW. index.html będzie nagrymy na twoim komputerze.

Zadanie 70.

Najpierw napisz pytanie wraz z numerem (zastosuj wyliczenie). Zastosuj znacznik nagłówka (Hn→zastosuj największy). Pod pytaniem odpowiedź standardową wielkością czcionki, czcionka Arial.

1. Opisz Kaskadowość stylów.
2. Opisz Priorytet ważności stylów (pierwszeństwo).
3. Opisz Lamanie kaskadowości.

Część Tło

Kolor tła → Dzięki temu poleceniu można ustalić kolor tła dla danego elementu.

Składnia reguły:

```
selektor {background-color: kolor;}
```

Wyraz **selektor** ma zastosowanie do wszystkich elementów, którym chcemy nadać tło.

Natomiast jako **kolor** należy podać definicję koloru.

Tło obrazkowe

Składnia reguły:

```
selektor {background-image: url(adres);}
```

Dzięki temu poleceniu można ustalić tło obrazkowe dla danego elementu.

Wyraz **selektor** ma zastosowanie do wszystkich elementów, którym chcemy nadać tło obrazka.

adres:

względna ścieżka dostępu z miejsca w miejsce należy wpisać drogę uwzględniając wszystkie foldery wchodzące do folderu wpisujemy jego nazwę/ wychodząc z folderu wpisujemy ../ na końcu podajemy nazwę pliku z rozszerzeniem jeżeli jest to zewnętrzny arkusz CSS, to ścieżkę podajemy względem niego

"none" - usunie obrazek

np.

```
background-image: url("file:///c:/CSS/_rozwiazanie/tla_marginesy/grafiki/tlo_1.jpg");
```

Wspólnie z obrazkiem często podaje się dodatkowo kolor tła. W takim przypadku, jeśli obrazek będzie niedostępny lub użytkownik wyłączy wyświetlanie obrazów, tło przyjmie podany kolor.

Powtarzanie tła

Składnia reguły:

```
selektor {background-repeat: powtarzanie;}
```

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

powtarzanie:

"repeat" - jednocześnie w pionie i poziomie - domyślnie

"repeat-x" - w poziomie

"repeat-y" - w pionie

"no-repeat" - pojedynczy obrazek - bez powtarzania - w górnym-lewym rogu

Dzięki temu poleceniu można ustalić jeden z czterech sposobów powtarzania się obrazka jako tła.

Pozycja tła

Składnia reguły:

selektor {background-position: pozycja;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów blokowych.

pozycja: jedna wartość:	jednostki miary:
"center" - obrazek na środku (w centrum) "left" - obrazek po lewej "right" - obrazek po prawej "top" - obrazek na górze "bottom" - obrazek na dole jednostki miary - odległość od lewej krawędzi dwie wartości (oddzielone spacją): "left top" - lewy-górny róg "left bottom" - lewy-dolny róg "right top" - prawy-górny róg "right bottom" - prawy-dolny róg dwie jednostki miary - pierwsza z nich oznacza odległość od lewej krawędzi, a druga - od górnej	piksele - px punkty edytorskie - pt wysokość litery "x" - ex wysokość aktualnej czcionki - em centymetry lub milimetry - cm, mm części dziesiętne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm procent wielkości nadzędnej - % cale - in (1in=2.54cm)

Dzięki temu poleceniu można ustalić pozycję obrazka w ramach tła. Niemożliwe to jest przy wartości atrybutu powtarzania: **repeat**.

Zaczepienie tła

Składnia reguły:

selektor {background-attachment: zaczepienie;}

zaczepienie:

"scroll" - przewijanie tła (domyślnie)

"fixed" - tło nieruchome

Domyślnie tło obrazkowe przesuwa się wraz z przewijaną stroną. Poleceniem tym można sprawić, że tło będzie nieruchome w czasie przewijania zawartości strony.

Łączenie atrybutów tła

Składnia reguły:

selektor {background: wartości atrybutów;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

Natomiast wartości atrybutów to konkretne wartości atrybutów związane z tłem, wpisane we właściwej kolejności i oddzielone spacjami. Można niektóre pominać.

wartości atrybutów:

- kolor tła
- tło obrazkowe
- powtarzanie tła
- zaczepienie tła

- pozycja tła

Dzięki temu poleceniu można w jednym miejscu zebrać atrybuty dotyczące tła.

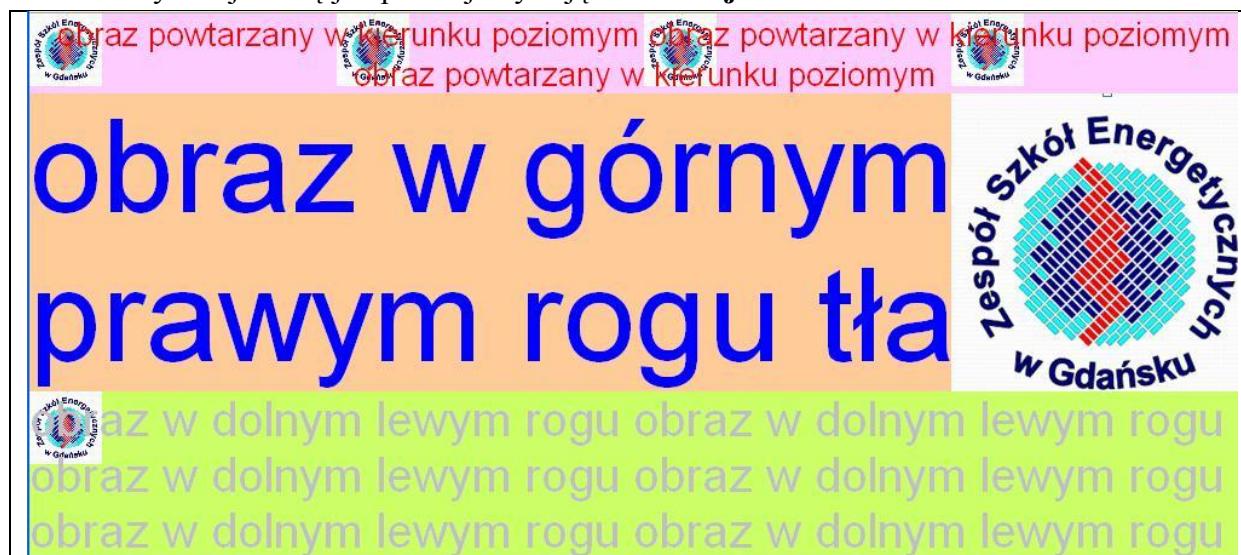
Przykład:

Po wpisaniu na przykład takiej reguły w arkuszu CSS:

```
p {color: #800000; background: #00ff00 url(../../grafiki/cwiczenie_13/tlo_css.jpg) no-repeat scroll center;}
```

Zadanie 71. (Zadanie 20)

Temat: Wykonaj stronę jak poniżej używając instrukcji tła.

Wskazówki:

- a) tytuł → nazwisko ucznia
- b) polskie litery w standardzie UTF-8
- c) styl załączony, jako wewnętrzny
- d) zerowanie body poprzez:

```
body { margin: 0px;  
        border: 0px;  
        padding: 0px; }
```
- e) poproś nauczyciela o plik logo_zse.PNG
- f) wykonaj miniaturę pliku logo_zse.PNG, będziesz używał, miniatury oraz logo w pełnej wersji do wykonania strony jak powyżej.
- g)

zdefiniuj trzy akapity:

```
p#zero_nazwisko_ucznia  
p#jeden_nazwisko_ucznia  
p#dwa_nazwisko_ucznia
```

wyzeruj akapity poprzez:

```
margin: 0px;  
border: 0px;  
padding: 0px;
```

h)

użyj:

```
background-color: ?????????????;  
background-image:url(?????????????);  
background-repeat:repeat-x;  
font-size:??pt;  
font-family:??;  
color:??;
```

background-repeat:no-repeat;
background-position:????????;
background-repeat:repeat-y;
background-repeat:repeat-y;

Wykazy-Listy

1)Formatowanie wykazów

Dzięki temu poleceniu, w połączeniu ze znacznikami list wyliczeniowych, można nadać formatowanie wykazom.

Składnia reguły:

```
selektor {list-style-type: styl;}
```

Jako styl należy podać jeden z rodzajów znaku dla wykazu.

styl:

"decimal" - znakiem dla wykazu będą cyfry arabskie
"lower-roman" - znakiem dla wykazu będą małe cyfry rzymskie
"upper-roman" - znakiem dla wykazu będą duże cyfry rzymskie
"lower-alpha" - znakiem dla wykazu będą małe litery alfabetu
"upper-alpha" - znakiem dla wykazu będą duże litery alfabetu
"disc" - znakiem dla wykazu będzie koło
"circle" - znakiem dla wykazu będzie okrąg
"square" - znakiem dla wykazu będzie kwadrat
"none" - brak znaku dla wykazu

2)Znaki obrazkowe w wykazie

Dzięki temu poleceniu można jako znak dla wykazu ustalić dowolny obrazek.

```
selektor {list-style-image: url(ścieżka_dostępu);}
```

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów dotyczących wykazów.

ścieżka_dostępu:

względna ścieżka dostępu, należy wpisać drogę uwzględniając wszystkie foldery.

zasady wpisywania ścieżki dostępu

- wchodząc do folderu wpisujemy jego nazwę/
- wychodząc z folderu wpisujemy ../
- na końcu podajemy nazwę pliku z rozszerzeniem
- jeżeli jest to zewnętrzny arkusz CSS, to ścieżkę podajemy względem niego
- "none" – parametr usunie obrazek

Wspólnie z tą własnością można również podać dodatkowo styl wykazu. W takim przypadku, jeśli obrazek będzie niedostępny lub użytkownik wyłączy wyświetlanie obrazów, wykaz przyjmie podany typ.

3) Pozycja znaków w wykazie (zawijanie tekstu)

Dzięki temu poleceniu można ustalić czy znaki w wykazie będą wysunięte poza wykaz, czy będą wewnątrz wykazu.

Składnia reguły:

```
selektor {list-style-position: pozycja;}
```

pozycja:

"outside" - znaki na zewnątrz wykazu (domyślnie)

"inside" - znaki wewnątrz wykazu

list-style-position: outsider

- Punkt pierwszy... punkt pierwszy...
- punkt pierwszy... punkt pierwszy...
- punkt pierwszy... punkt pierwszy...

list-style-position: inside

- Punkt pierwszy... punkt pierwszy... punkt pierwszy...
- punkt pierwszy... punkt pierwszy... punkt pierwszy.
- punkt pierwszy... punkt pierwszy... punkt pierwszy.

4) Atrybuty mieszane

selektor

```
{ list-style: wartości atrybutów }
```

Selektorem

mogą być znaczniki dotyczące wykazów:

ul - wypunktowanie,

ol - wykaz numerowany oraz

li- pojedynczy punkt wykazu.

Natomiast jako "wartości atrybutów" należy wpisać kolejne wartości (oddzielone spacją mi), jakie mają przyjąć poszczególne atrybuty wykazu. Są to:

- typ stylu
- zawijanie tekstu
- wyróżnik obrazkowy

np.

```
li { list-style-position: inside; list-style: disc }
```

```
li { list-style: disc inside }
```

5) Odstęp wyróżnika

Odstęp wyróżnika uzyskujemy poprzez stosowanie zespołu reguł CSS interpretowanych praktycznie we wszystkich przeglądarkach:

```
ul, li {  
    list-style-type: none;  
    display: block;  
    margin: 0;  
    padding: 0;  
}  
ul li {  
    background: url(marker.gif) no-repeat left top;  
    padding-left: 20px;  
}
```

Zadanie 72. (Zadania 23)

Temat: Zastosowanie własności CSS dotyczące obramowania i wykazów(wyliczona i numerowania) do sformatowania plików HTML.

Tekstu, który użyjesz do wyliczeń w plikach index1.html index2.html

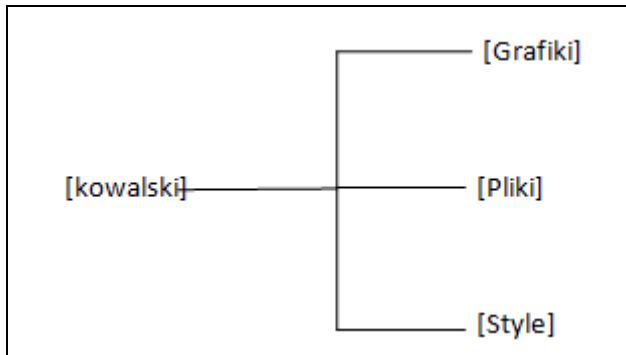
Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkazów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora.

Pliki grafik do wyliczeń pobierz od nauczyciela są spakowane w pliku:

pliki_zadanie_23_css.zip

Wykonaj:

1) Przygotuj strukturę folderów i plików:

foldery:

nazwisko_ ucznia → główny
 pliki → zawarty w głównym
 style → zawarty w głównym
 grafiki → zawarty w głównym

pliki:

index_1.html → w folderze pliki
 index_2.html → w folderze pliki
 style.css → w folderze style
 pliki grafiki → w folderze grafiki

2) W obu plikach HTML należy umieścić taką samą treść:

zawartość plików HTML przed formatowaniem CSS:

- szablon HTML 4.01 Transitional
- w sekcji <head>...</head> → łącze do arkusza stylów
- w znaczniku <title>...</title> → nazwa pliku+nazwisko ucznia
- w sekcji <body>...</body>:
  - znacznik <div>...</div> w nim wzajemne łącza do plików index_1.html index_2.html
  - znacznik <div>...</div> w nim wykaz z trzema poziomami zagnieżdżenia, w każdym punkcie wykazu zdanie na tyle długie by przechodziło do drugiego wiersza
    - znacznik <div>...</div> w nim wykaz z pięcioma poziomami zagnieżdżenia w każdym punkcie wykazu zdanie na tyle długie by przechodziło do drugiego wiersza

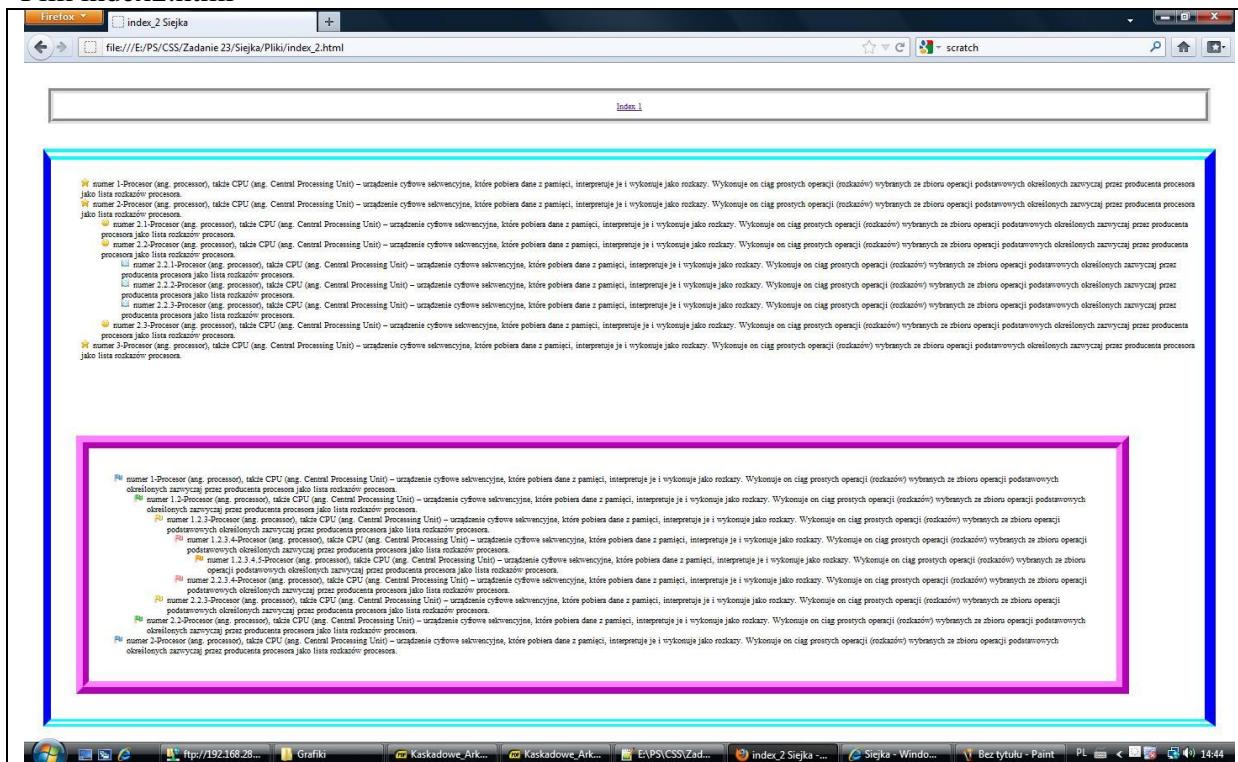
Wyliczenia przed formatowaniem CSS

A screenshot of a Firefox browser window. The title bar says "Firefox" and the address bar shows "file:///E:/PS/CSS/Zadanie 23/Siejska/Pliki/index_1.html". The main content area contains a list of numbered points, each starting with a bullet symbol. The points describe various processor operations, such as "numer 1-Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkazów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora." and "numer 2-Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkazów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora". The list continues with more points, each detailing a specific sequence of operations or a subset of them.

Wyliczenia po formatowaniu CSS

Plik index1.html

Plik index2.html

zawartość plików HTML po formatowaniem CSS:

-szablon HTML 4.01 Transitional

-w sekcji <head>...</head> → łącze do arkusza stylów

-w znaczniku <title>...</title> → nazwa pliku+nazwisko ucznia

-w sekcji <body>...</body>:

-znacznik <div>...</div> z klasą: **klasa_1** → w nim wzajemne łącza do plików index_1.html
index_2.html

-znacznik <div>...</div> z klasą: **klasa_2** → w nim wykaz z trzema poziomami
zagnieżdżenia każdemu poziomowi zagnieżdżenia przydzielić klasę w znacznikach
... lub <ol>... czyli: **klasa_3, klasa_4, klasa_5**, w każdym punkcie wykazu
zdanie na tyle długie by przechodziło do drugiego wiersza

-znacznik <div>...</div> z klasą: **klasa_6** w nim wykaz z pięcioma poziomami
zagnieżdżenia każdemu poziomowi zagnieżdżenia przydzielić klasę w znacznikach
... lub <ol>... czyli: **klasa_7, klasa_8, klasa_9, klasa_10, klasa_11** w każdym
punkcie wykazu zdanie na tyle długie by przechodziło do drugiego wiersza

3) Wykonaj zawartość pliku CSS:

klasa_1:

obramowanie:

wszystkie krawędzie: 10px groove #c0c0c0; (silver)

marginesy:

górnny i dolny: 50px;

lewy i prawy: 40px;
marginesy wewnętrzne:
górnego i dolny: 15px;
lewy i prawy: 10px;
wyrównanie tekstu: na środek;

klasa 2:

wielkość obramowania:
krawędź górna: 16px;
krawędź prawa: 14px;
krawędź dolna: 12px;
krawędź lewa: 18px;
styl obramowania:
krawędź górna: double;
krawędź prawa: dotted;
krawędź dolna: solid;
krawędź lewa: dashed;
kolor obramowania:
krawędź górna: #ff0000; (red)
krawędź prawa: #0000ff; (blue)
krawędź dolna: #808000; (olive)
krawędź lewa: #000080; (navy)
marginesy:
górnego i dolnego: 20px;
lewy i prawy: 30px;
marginesy wewnętrzne:
wszystkie krawędzie: 20px;

klasa 3:

styl wykazu: square;
pozycja znaku: outside;

klasa 4:

styl wykazu: disc;
pozycja znaku: outside;

klasa 5:

styl wykazu: circle;
pozycja znaku: outside;

klasa 6:

wielkość obramowania:
krawędź górna: 8mm;
krawędź prawa: 4mm;
krawędź dolna: 7mm;
krawędź lewa: 6mm;
styl obramowania:
krawędź górna: ridge;
krawędź prawa: groove;
krawędź dolna: inset;
krawędź lewa: outset;
kolor obramowania:
krawędź górna: #00ff00; (green)
krawędź prawa: #ff00ff; (fuchsia)
krawędź dolna: #ffff00; (yellow)

krawędź lewa: #00ffff; (aqua)

marginesy:

górnny: 150px;

prawy: 30px;

dolny: 130px;

lewy: 30px;

marginesy wewnętrzne:

wszystkie krawędzie: 35px;

klasa 7:

styl wykazu: decimal;

pozycja znaku: inside;

klasa 8:

styl wykazu: upper-alpha;

pozycja znaku: inside;

klasa 9:

styl wykazu: upper-roman;

pozycja znaku: inside;

klasa 10:

styl wykazu: lower-alpha;

pozycja znaku: inside;

klasa 11:

styl wykazu: lower-roman;

pozycja znaku: inside;

4) W pliku: index_2.html należy dokonać lokalnych wewnętrzierszych modyfikacji:

klasa 2:

zmienić wielkość obramowania na:

krawędź górna i dolna: 22px;

krawędź lewa i prawa: 16px;

zmienić styl obramowania na:

krawędź górna i dolna: double;

krawędź lewa i prawa: solid;

zmienić kolor obramowania na:

krawędź górna i dolna: #00ffff; (aqua)

krawędź lewa i prawa: #0000ff; (blue)

klasa 3:

zmienić pozycję znaku na: inside;

wstawić znak obrazkowy: image_1.png;

klasa 4:

zmienić pozycję znaku na: inside;

wstawić znak obrazkowy: image_2.png;

klasa 5:

zmienić pozycję znaku na: inside;

wstawić znak obrazkowy: image_3.png;

klasa 6:

zmienić wielkość obramowania na:

wszystkie krawędzie: 25px;

zmienić styl obramowania na:

wszystkie krawędzie: ridge;

zmienić kolor obramowania na:
wszystkie krawędzie: #ff00ff; (fuchsia)

klasa_7:

zmienić pozycję znaku na: outside;
wstawić znak obrazkowy: image_4.png;

klasa_8:

zmienić pozycję znaku na: outside;
wstawić znak obrazkowy: image_5.png;

klasa_9:

zmienić pozycję znaku na: outside;
wstawić znak obrazkowy: image_6.png;

klasa_10:

zmienić pozycję znaku na: outside;
wstawić znak obrazkowy: image_7.png;
tak wygląda index_2.html po modyfikacji: klasa_10

klasa_11:

zmienić pozycję znaku na: outside;
wstawić znak obrazkowy: image_8.png;

Oceniany będzie:

folder nazwisko ucznia z trzema podfolderami: pliki, style i grafiki, w których zawarte będą odpowiednio pliki: w folderze pliki: index_1.html i index_2.html, w folderze style plik: style.css, a w folderze grafiki pliki graficzne.

Wymiary

Szerokość	Składnia reguły: selektor {width: wielkość;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić szerokość danego elementu.	
Szerokość minimalna	Składnia reguły: selektor {min-width: wielkość;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić minimalną szerokość danego elementu.	
Szerokość maksymalna	Składnia reguły: selektor {max-width: wielkość;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić maksymalną szerokość danego elementu.	
Wysokość	Składnia reguły: selektor {height: wielkość;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić wysokość danego elementu.	
Wysokość minimalna	Składnia reguły: selektor {min-height: wielkość;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić minimalną wysokość danego elementu.	
Wysokość maksymalna	Składnia reguły:

Dzięki temu poleceniu można ustalić maksymalną wysokość danego elementu.

selektor {max-height: wielkość;}

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów wyświetlanych w bloku.

wielkość - jednostki miary:

piksele - px

punkty edytorskie - pt

wysokość litery "x" - ex

wysokość aktualnej czcionki - em

centymetry lub milimetry - cm, mm

części dziesiętne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm

cale - in (1in=2.54cm)

To jest pudełko w znacznikach
<div>...</div> o szerokości 200px i
obramowaniu double. **width: 200px;** border: double;

To jest pudełko w znacznikach <p>...</p> o
szerokości 200pt i obramowaniu double. **width: 200pt;** border: double;

To jest pudełko w
znacznikach
<h3> ...</h3> o
szerokości 20ex i
obramowaniu double:
width: 20ex; border: double;.

To jest pudełko w znacznikach
<h5>...</h5> o szerokości 20em i
obramowaniu double: width: 20em;
border: double;.

To jest pudełko w
znacznikach
<div>...</div> o
szerokości
2.5cm i
obramowaniu
double. **width:
2.5cm;** border:
double;.

zdania muszą być dłuższe, aby można było zobaczyć zawijanie tekstu

- punkt drugi - te zdania muszą być dłuższe, aby można było zobaczyć zawijanie tekstu
- punkt trzeci - te zdania muszą być dłuższe, aby można było zobaczyć zawijanie tekstu

W tej ramce jest wykaz o określonej szerokości 1.5in: **width: 1.5in;**

Pierwszy obrazek jest w jego rzeczywistych wymiarach 130x100px, a szerokość drugiego, zadeklarowana w arkuszu stylu to 200px: **width: 200px;**
Wysokość też zmienia się proporcjonalnie.

Część VIII CSS-tabele

Zadanie 73. (Zadania 23)

Temat: Teoria tabel.

Tabele w CSS

Dlaczego do budowy tabel stosowane jest CSS?

- 1) W najnowszych wersjach języka HTML i XHTML atrybuty znacznika <table> odpowiadające za wygląd tabeli zostały oznaczone jako "deprecated" (krytykowane). Oznacza to, że tworzenie kodu z ich użyciem nie jest zalecane.
- 2) CSS daje większe możliwości formatowania tabel oraz odzielenie warstwy prezentacji od warstwy informacji.

Zadanie 74. (Zadania 24a)

Temat: Tworzenie tabeli z użyciem CSS.

- 1) Opis tworzenia tabelę z pomocą CSS. Przykład masz poniżej opisu. Przeczytaj opis i uruchom przykład wykonia tabeli.
- 2) tabela ma cienkie obramowanie,
- 3) tekst w poszczególnych komórkach będzie oddalony o 5 pikseli od obramowania.
- 4) tabeli ma mieć "bladożółte" tło.
- 5) wyróżnimy jedną z komórek.
- 6) w znaczniku <table> jest atrybut id o wartości "tabela1_z_ZSE".
Dzięki temu będziemy mogli określić wygląd jedynie dla tej tabeli
(gdybyśmy tego nie zrobili, wygląd byłby zastosowany do wszystkich tabel na stronie).
- 7) definicje CSS umieszczały w sekcji <head> dodajemy więc znacznik <style>, w którym będziemy definiowali wygląd naszej tabeli,
- 8) obramowanie dla całej tabeli o grubości 1 piksela. W tym celu tworzymy selektor #tabela1_z_ZSE
(odwołuje on się do naszej tabeli, której identyfikator określiliśmy w atrybucie id).
Przypisujemy do niego właściwość border umożliwiającą określenie grubości, stylu i koloru obramowania ze wszystkich stron elementu.

```
#tabela1_z_ZSE {  
    border: 1px solid black;  
}
```

-pierwszy parametr właściwości border określa grubość obramowania wyrażoną w pikselach,
-następny to styl obramowania (solid - linia ciągła, dashed - linia przerywana).
-ostatni parametr określa kolor obramowania.

9) wszystkie komórki tabeli mają mieć miały obramowanie. W tym celu:

```
#tabela1_z_ZSE td {  
    border: 1px solid black;  
}
```

przed selektorem td znalazły się identyfikator #tabela1_z_ZSE, to wymusza, aby tylko komórki znajdujące się wewnątrz naszej tabeli były obramowywane. Jeśli pomineliśmy pierwszą część selektora, obramowanie byłoby stosowane dla wszystkich komórek we wszystkich tabelach na stronie.

10) właściwość CSS o nazwie border-collapse umożliwia połączenie dwóch sąsiadujących ze sobą obramowań w jedno.

```
#tabela1_z_ZSE td {  
    border: 1px solid black;  
    border-collapse: collapse;  
}
```

11) Za pomocą cechy padding możemy ustalić wypełnienie komórki (odległość tekstu zawartego w komórce od jej obramowania).
Zwiększamy wypełnienie we wszystkich komórkach tabeli, ustawiając je na 5 pikseli (domyślnie 1 piksel).

```
#tabela1_z_ZSE td {  
    border: 1px solid black;  
    padding: 5px;  
}
```

Przypisanie do właściwości padding jednej wartości oznacza, że wypełnienie o wartości 5 pikseli będzie występowało po wszystkich stronach komórki.

Jeśli chcemy mieć z każdej strony komórki inne wypełnienie, wartości dla każdej strony możemy określić za pomocą czterech osobnych właściwości - padding-top, padding-right, padding-bottom, padding-left.

12) koloru tła dla całej tabeli.

Do selektora #tabela1_z_ZSE dopisujemy więc właściwość background-color, której wartością jest nazwa koloru lub jego wartość szesnastkowa (np. #ffc).

```
#tabela1_z_ZSE {  
    border: 1px solid black;  
    border-collapse: collapse;  
    background-color: #ffc;  
}
```

#ffc to zapis szesnastkowy wartości koloru, zamiast niego można użyć nazw tekstowych (np. blue, yellow).

13) Właściwości poszczególnych komórek

Czasami chcemy, aby jedna z komórek lub grupa komórek wyglądała inaczej niż pozostałe. Będzie to "Komórka 7". Chcemy, aby miała pomarańczowe tło, pogrubiony, ciemnoczerwony tekst wyrównany do góry komórki.

Utworzymy więc nową klasę obiektów - komórek o charakterystycznym wyglądzie:

```
td.inne_formatowanie {  
    background-color: orange;  
    vertical-align: top;  
    font-weight: bold;  
    color: darkred;  
}
```

Wszystkie znaczniki <td>, do których zostanie dodany atrybut class ustawiony na wartość `innego_wyglad` zyskają pożądany przez nas wygląd.

```
<td rowspan="2" class="td.inne_formatowanie">Komórka 7</td>
```

Na szczególną uwagę zasługuje właściwość `vertical-align`, która ustala wyrównanie zawartości komórki w pionie. Obsługuje ona wiele wartości, najpopularniejsze to `top` (wyrównanie do górnej krawędzi), `middle` (do środka), `bottom` (do dolnej krawędzi).

```
<head>  
<style type="text/css">  
<!--  
#tabela1_z_ZSE  
{  
    caption-side: top;  
    border: 1px solid black;  
    background-color: #ffc;  
    empty-cells: hide;  
}  
#tabela1_z_ZSE td  
{  
    border: 1px solid black;  
    padding: 5px;  
}  
td.inne_formatowanie  
{  
    background-color: orange;  
    vertical-align: top;  
    font-weight: bold;  
    font-size: 20pt;  
    font-style: oblique;  
    color: darkred;  
}  
#tabela2_z_ZSE  
{  
    caption-side: top;  
    border: 1px solid black;
```

```
border-collapse: collapse;
background-color: #cfc;
}
#tabela2_z_ZSE td
{
border: 1px solid black;
padding: 5px;
}
-->
</style>
</head>
<table id="tabela1_z_ZSE">
<caption>Ćwiczenia Tabela1 w ZSE Gdańsk</caption>
<tbody>
<tr>
<td>Komórka 1</td>
<td>Komórka 2</td>
<td></td>
<td>Komórka 4</td>
</tr>
<tr>
<td>Komórka 5</td>
<td>Komórka 6</td>
<td rowspan="2" class="inne_formatowanie">Komórka 7</td>
<td>Komórka 8</td>
</tr>
<tr>
<td>Komórka 9</td>
<td>Komórka 10</td>
<td>Komórka 11</td>
</tr>
</tbody>
</table>
<br>
<br>
<table id="tabela2_z_ZSE">
<caption>Ćwiczenia Tabela2 w ZSE Gdańsk</caption>
<tbody>
<tr>
<td>Komórka 1</td>
<td>Komórka 2</td>
<td>Komórka 3</td>
<td>Komórka 4</td>
</tr>
<tr>
<td>Komórka 5</td>
<td>Komórka 6</td>
<td rowspan="2">Komórka 7</td>
<td>Komórka 8</td>
</tr>
```

```

<tr>
  <td>Komórka 9</td>
  <td>Komórka 10</td>
  <td>Komórka 11</td>
</tr>
</tbody>
</table>

```

<p>Tytuł tabeli</p> <p>Wyraz selektor ma zastosowanie do elementu caption - czyli znacznika odpowiadającego za tytuł w tabeli.</p> <p>sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> "top" - tytuł powyżej tabeli "bottom" - tytuł poniżej tabeli <p>Dzięki temu poleceniu można dodać i ustawić tytuł tabeli.</p>	<p>Składnia reguły:</p> <p>selektor {caption-side: sposób;}</p>
<p>Układ tabeli</p> <p>Wyraz selektor ma zastosowanie do elementu table - czyli głównego znacznika odpowiadającego za budowę tabeli.</p> <p>ułożenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> "auto" - wielkość tabeli dostosowuje się do zawartości komórek (domyślnie) "fixed" - wielkość tabeli nie dostosowuje się do zawartości komórek <p>Dzięki temu poleceniu można ustalić sposób układania się tabeli: względem zawartości, czy też względem wymiarów całej tabeli.</p>	<p>Składnia reguły:</p> <p>selektor {table-layout: ułożenie;}</p>
<p>Obramowanie w tabeli</p> <p>Wyraz selektor ma zastosowanie do elementu table - czyli głównego znacznika odpowiadającego za budowę tabeli.</p> <p>styl:</p> <ul style="list-style-type: none"> "collapse" - obramowanie poszczególnych komórek wyświetlane będzie jako wspólne "separate" - obramowanie poszczególnych komórek wyświetlane będzie osobno dla każdej komórki 	<p>Składnia reguły:</p> <p>selektor {border-collapse: styl;}</p>

Dzięki temu poleceniu można ustalić sposób rysowania obramowania w tabeli: albo wspólnego, zlanego w jedno, albo oddzielnie dla każdej komórki z pewnym odstępem.	
Odstępy w tabeli Wyraz selektor ma zastosowanie do elementu table - czyli głównego znacznika odpowiadającego za budowę tabeli. wielkość - jednostki miary: piksele - px punkty edytorskie - pt wysokość litery "x" - ex wysokość aktualnej czcionki - em centymetry lub milimetry - cm, mm części dziesiętne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm cale - in (1in=2.54cm) jedna wielkość: poziomy i pionowy odstęp będzie taki sam dwie wielkości (oddzielone spacją): pierwsza oznacza poziomy odstęp druga oznacza pionowy odstęp	Składnia reguły: selektor {border-spacing: wielkość;}
Dzięki temu poleceniu można ustalić poziomy i pionowy (osobno lub oddzielnie) odstęp między komórkami. Przy table-collapse: collapse; polecenie nie działa.	
Puste komórki Wyraz selektor ma zastosowanie do elementu table - czyli głównego znacznika odpowiadającego za budowę tabeli. zachowanie "show" - ukazanie obramowania wokół pustych komórek "hide" - schowanie obramowania wokół pustych komórek Dzięki temu poleceniu można ustalić czy obramowanie wokół pustych komórek ma się wyświetlać czy nie.	Składnia reguły: selektor {empty-cells: zachowanie;}

Zadanie 75. (Zadania 24)

Wykonaj tabele z użyciem arkusza stylów jak poniżej:

	Area	Mean depth
	million km ²	m
Arctic:	13,000	1,200
Atlantic:	87,000	3,900
Pacific:	180,000	4,000
Indian:	75,000	3,900
Southern:	20,000	4,500
Total:	361,000	
Mean:	72,000	3,800

Oceans

Zadanie 76. (Zadania 25)

W tym ćwiczeniu należy zastosować własności CSS dotyczące rozmiarów i tabel do sformatowania plików HTML. Zadanie polega na sformatowaniu dwóch plików HTML jednym, zewnętrznym plikiem CSS, w którym użyte będą własności dotyczące obramowania i wykazów. W pliku index_2.html zostanie dokonana również lokalna modyfikacja wewnętrzny i wewnętrzwerszowymi arkuszami stylów. Konieczne będzie także użycie klas selektorów.

1. Należy zacząć od przygotowania struktury folderów i plików:

foldery:

cw_15 - główny

pliki - zawarty w głównym

style - zawarty w głównym

pliki:

index_1.html - w folderze pliki

index_2.html - w folderze pliki

style.css - w folderze style

2. W obu plikach HTML należy umieścić taką samą treść:

zawartość plików HTML:

szablon HTML 4.01 Transitional

w sekcji <head>...</head>:

łącze do arkusza stylów -

w znaczniku <title>...</title> nazwa pliku

w sekcji <body>...</body>:

znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_1

w nim wzajemne łącza do plików

tabela: 3 kolumny na 3 wiersze

w komórkach odpowiednio, po kolej (wierszami na dół) wpisy: komórka 1, komórka 2, komórka 3, itd...

w pierwszej komórce wpis cztery razy

w znaczniku <table>...</table>: klasa_2

w znaczniku <caption>...</caption>: znacznik <h3>...</h3>

w tym znaczniku <h3>...</h3>: klasa_3

w nim tytuł tabeli

w pierwszym znaczniku <tr>...</tr>: klasa_4

w drugim znaczniku <tr>...</tr>: klasa_5

w trzecim znaczniku <tr>...</tr>: klasa_6

Po wpisaniu całej zawartości pliki powinny wyglądać tak - bez żadnego formatowania:

Krok 1

3. W pliku CSS należy przygotować dla wszystkich sześciu klas, sześć różnych reguł formatujących rozmiary i tabele, uwzględniających ich właściwości, a także reguły dla selektorów body i td.

zawartość pliku CSS:

```
body:  
    kolor tła: #808080; (gray)  
    klasa_1:  
        szerokość: 12cm;  
        kolor tła: #ffff00; (yellow)  
        obramowanie: 5px double #800000; (maroon)  
        wyrównanie tekstu: center;  
        marginesy:  
            górny: 10px;  
            prawy: 0px;  
            dolny: 30px;  
            lewy: 40px;  
        marginesy wewnętrzne:  
            górny i dolny: 15px;  
            lewy i prawy: 10px;  
        tak wyglądają pliki HTML po formatowaniu: klasa_1  
    klasa_2:  
        szerokość: 15cm;  
        wysokość: 10cm;  
        kolor tła: #000080; (navy)  
        układ tabeli: auto;  
        obramowanie w tabeli: collapse;  
    klasa_3:  
        szerokość: 10cm;  
        kolor tła: #800000; (maroon)  
        obramowanie: 5px solid #ffff00; (yellow)  
        kolor tekstu: #ffffff; (white)  
    klasa_4:  
        kolor tła: #c0c0c0; (silver)  
    klasa_5:  
        kolor tła: #00ffff; (aqua)  
    klasa_6:  
        kolor tła: #00ff00; (lime)  
    td:  
        obramowanie: 5px solid #ff0000; (red)  
    tak wyglądają pliki HTML po formatowaniu - cała tabela
```

Efekt powinien być taki, że oba pliki HTML będą tak samo sformatowane. Wygląda to następująco:

oba pliki - klasa_1

oba pliki - cała tabela

4. W pliku: index_2.html należy dokonać wewnętrznych (zapisywanych w nagłówku dokumentu) i lokalnych wewnętrzwerszowych modyfikacji:

wewnętrzne modyfikacje w pliku: index_2.html:

td:

obramowanie: 10px double #ff00ff; (fuchsia)

wewnętrzwerszowe modyfikacje w pliku: index_2.html:

klasa_1:

szerokość: 5cm;

maksymalna wysokość: 1cm;

tak wygląda index_2.html po modyfikacji: klasa_1

klasa_2:

szerokość: 18cm;

wysokość: 8cm;

kolor tła: #ffffff; (white)

układ tabeli: fixed;

obramowanie w tabeli: separate;

klasa_3:

szerokość: 12cm;

obramowanie: 5px double;

klasa_4:

wysokość: 4cm

kolor tła: #ff0000; (red)

klasa_5:

wysokość: 3cm;

kolor tła: #0000ff; (blue)

kolor tekstu: #ffffff; (white)

klasa_6:

wysokość: 1cm;

komórka 2:

szerokość: 8cm;

komórka 7

kolor tła: #008000; (green)

komórka 8

kolor tła: #c0c0c0; (silver)

komórka 9

kolor tła: #00ffff; (aqua)

tak wygląda index_2.html po formatowaniu - cała tabela

Po wszystkich zmianach plik index_2.html powinien wyglądać następująco:

index_2.html - klasa_1

index_2.html - cała tabela

Oceniany będzie folder cw_15 z dwoma podfolderami: pliki i style, w których zawarte będą odpowiednio pliki: w folderze pliki: index_1.html i index_2.html, w folderze style plik:

style.css. Pliki HTML powinny być sformatowane zgodnie z poleceniami za pomocą zewnętrznego arkusza stylów z pliku style.css. Formatowanie obejmuje rozmiary i tabele - użyte są właściwości formatowania tych dwóch elementów. Ponadto w pliku index_2.html dokonana ma zostać wewnętrzna i lokalna wewnętrzierszowa modyfikacja wyżej wspomnianych elementów.

Część IX CSS-pozycjonowanie

Zadanie 77. (Zadania 26_t)

Temat: Uzupełnij tabelę teori odnośnie pozycjonowania i umieść w szkielecie zaliczeniowym.

Pozycjonowanie→		Tutaj opis..... ..... Do pozycjonowania służy..... .....
1	Pozycjonowanie relatywne Można przesunąć wybrany element w stosunku do naturalnego pozycjonowania elementów. Można łączyć kierunki, czyli jednocześnie ustawić odległość od na przykład lewej i górnej krawędzi. selektor {position: relative; kierunek: wielkość;} np. selektor {position: relative; left: 10px; top: 10px;}	
2		
.....	.....	

Pozycjonowanie

Pozycjonowanie pozwala zdefiniować położenie elementów na stronie internetowej. Elementy można rozmieszczać nie tylko względem brzegów strony, ale również względem jej poszczególnych elementów. Można rozmieszczac elementy tak, że jeden będzie przykrywał inny.

Ogólnie do pozycjonowania służy:

Do pozycjonowania służy **atrybut position**
selektor{ position: rodzaj; parametry; }

Pozycjonowanie relatywne

Dzięki temu poleceniu można przesunąć wybrany element w stosunku do naturalnego pozycjonowania elementów. Można łączyć kierunki, czyli jednocześnie ustawić odległość od na przykład lewej i górnej krawędzi.

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.

Składnia reguły:

selektor {position: relative; kierunek: wielkość;}
np. selektor {position: relative; left: 10px; top: 10px;}

Pozycjonowanie absolutne

Dzięki temu poleceniu można przesunąć wybrany element w stosunku do wybranych krawędzi strony lub też nadziednego elementu tworzącego blok. Będzie to niezależne od innych elementów, a także od miejsca wpisania reguły w dokumencie.

Należy zachować ostrożność, używając pozycjonowania absolutnego, ponieważ niekiedy może ono prowadzić do nieprzewidywalnych zachowań.

Można łączyć kierunki, czyli jednocześnie ustawić odległość od na przykład lewej i górnej krawędzi.

Składnia reguły:

selektor {position: absolute; kierunek: wielkość;}

np. selektor {position: absolute; left: 10px; top: 10px;}

Pozycjonowanie ustalone

Dzięki temu poleceniu można ustawić na stałe wybrany element w stosunku do krawędzi okna. Można łączyć kierunki, czyli jednocześnie ustawić odległość od na przykład lewej i górnej krawędzi. Składnia reguły będzie wyglądała następująco:

Składnia reguły:

selektor {position: fixed; kierunek: wielkość;}

np. selektor {position: fixed; left: 10px; top: 10px;}

Pozycjonowanie statyczne

Dzięki temu poleceniu można przywrócić naturalne pozycjonowanie elementów oparte na kolejności występowania w dokumencie HTML. Podanie jakiejkolwiek odległości nie ma żadnego wpływu na pozycję elementu.

Składnia reguły:

selektor {position: static;}

Kolejność nakładania (warstwy nakładające się)

rodzaj:

"relative" - pozycjonowanie relatywne

"absolute" - pozycjonowanie absolutne

"fixed" - pozycjonowanie ustalone

kolejność:

liczba określającą kolejność, kolejność rośnie wraz z numeracją element z najmniejszą liczbą będzie na samym spodzie

"auto" - przywraca naturalną kolejność

Dzięki temu poleceniu można ustalić kolejność nakładania się elementów. W normalnym stanie elementy nakładają się w kolejności wpisywania do dokumentu HTML. Można to zmienić wstawiając własną kolejność.

Kolejność nakładania dotyczy elementów pozycjonowanych.

Składnia reguły:

selektor {position: rodzaj; kierunek: wielkość; z-index: kolejność;}

Przycinanie elementu

Dzięki temu poleceniu można przyciąć element z czterech stron: od góry, prawej strony, od dołu i od lewej strony. Możliwe jest to tylko przy position: absolute; Przycięty fragment może być tylko prostokątem.

współrzędne: punkty, od których element będzie przycięty, współrzędne liczone są od lewego górnego rogu, podaje się je w odpowiedniej kolejności: góra – prawo (dwie liczby) oraz dół - lewo(dwie liczby).

Składnia reguły:

selektor {position: absolute; clip: rect(wartości określają rogi prostokąta: górny-prawy i dolny-lewy.);}

np. selektor {position: absolute; clip: rect(10px 100px 10px 10px);}

Ułożenie w pionie

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów wyświetlanych w linii lub do komórek w tabeli.

sposób:

"baseline" - wyrównuje linię bazową elementu do linii bazowej elementu nadzawanego (domyślnie)

"middle" - ustawia element na środku wysokości elementów sąsiadujących

"text-top" - wyrównuje szczyt elementu do szczytu tekstu elementu nadzawanego

"text-bottom" - wyrównuje podstawę elementu do podstawy tekstu elementu nadzawanego

"super" - tworzy indeks górnny z elementu, ale nie zmienia wielkości tekstu

"sub" - tworzy indeks dolny z elementu, ale nie zmienia wielkości tekstu

"top" - wyrównuje szczyt elementu do szczytu najwyższego elementu linii, w której się znajduje

"bottom" - wyrównuje podstawę elementu do podstawy elementu położonego najniżej w linii, w której się znajduje

wartość w jednostkach długości - przesunięcie ponad (wartości dodatnie) lub poniżej (wartości ujemne) linii bazowej

wartość procentową - przesunięcie ponad (wartości dodatnie) lub poniżej (wartości ujemne) linii bazowej względem wysokości linii

Dzięki temu poleceniu można ustalić pionowe wyrównanie elementów względem siebie.

Składnia reguły:

selektor {vertical-align: sposób;}

Ułożenie w poziomie

kierunek:

"left" - element ułożony na lewo od elementów sąsiadujących

"right" - element ułożony na prawo od elementów sąsiadujących

"none" - element bez elementów sąsiadujących

Dzięki temu poleceniu można ustalić poziome wyrównanie elementu w stosunku do elementów sąsiadujących. Polecenie nie działa przy pozycjonowaniu absolutnym: position: absolute;;

Składnia reguły:

selektor {**float**: kierunek;}

Przyleganie elementów

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów wyświetlanych w bloku.

miejsce:

"left" - lewa krawędź elementu nie będzie stykała się z elementem pływającym poprzedzającym

"right" - prawa krawędź elementu nie będzie stykała się z elementem pływającym poprzedzającym

"both" - obie krawędzie elementu nie będą stykały się z elementem pływającym poprzedzającym

"none" - bez zmian (domyślnie)

Dzięki temu poleceniu można ustalić położenie elementu następującego po elemencie pływającym poprzedzającym. Polecenie definiuje, która krawędź nie będzie przylegać.

Składnia reguły:

selektor {clear: miejsce;}

Sposób wyświetlania

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów .

sposób:

"block" - wyświetla jako element blokowy (domyślna)

"inline" - wyświetla jako element liniowy

"inline-block" - wyświetla jako element liniowy z wnętrzem blokowym

"list-item" - wyświetla jako listę

"none" - ukrywa element

"compact" - wyświetla jako zagęszczony akapit bez odstępów

"run-in" - wyświetla jako element liniowy, jeżeli następny jest element blokowy

"marker" - wyświetla jako znak wykazu

"table-header-group" - wyświetla jako nagłówek tabeli

"table-footer-group" - wyświetla jako stopkę tabeli

"table" - wyświetla jako tabelę

"inline-table" - wyświetla jako tabelę

"table-caption" - wyświetla jako podpis tabeli

"table-cell" - wyświetla jako komórkę tabeli

"table-row" - wyświetla jako rząd tabeli

"table-row-group" - wyświetla jako grupę rzędów tabeli

"table-column" - wyświetla jako kolumnę tabeli

"table-column-group" - wyświetla jako grupę kolumn tabeli

Dzięki temu poleceniu można nadać określony sposób wyświetlania, inny niż naturalny. Na przykład element wyświetlany w linii, może być wyświetlany w bloku i na odwrót.

Składnia reguły:

selektor {display: sposób;}

Widoczność elementu

Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów .

stan:

"visible" - element jest wyświetlany (domyślnie)

"hidden" - element jest niewidoczny, ale zajmuje miejsce

"collapse" - dotyczy tabel i jest nieobsługiwany przez Internet Explorera

Dzięki temu poleceniu można ukryć określony element, aby nie był wyświetlany w przeglądarce. W jego miejscu pojawia się puste pudełko.

Składnia reguły:

selektor {visibility: stan;}

kierunek:

- "left" - odległość od lewej krawędzi naturalnego pozycjonowania
- "top" - odległość od górnej krawędzi naturalnego pozycjonowania
- "right" - odległość od prawej krawędzi naturalnego pozycjonowania
- "bottom" - odległość od dolnej krawędzi naturalnego pozycjonowania

wielkość - jednostki miary:

- piksele - px
- punkty edytorskie - pt
- wysokość litery "x" - ex
- wysokość aktualnej czcionki - em
- centymetry lub milimetry - cm, mm
- części dziesiętne centymetra pisane z kropką np.: 0.5cm
- cale - in (1in=2.54cm)
- można podawać ujemne wielkości - przesunięcie będzie w przeciwną stronę

Przezroczystość

selektor { opacity: liczba od 0 do 1 }

0 → całkowita przezroczystość

1 → brak przezroczystości

Poziom przezroczystości jest nadawany wszystkim elementom objętym przez zdefiniowany selektor.

Zadanie 78. (Zadania 26)

Temat: Wykonaj napisy z efektem cienia. Patrz poniżej.

Zespół Szkół Energetycznych

Rozwiążanie:

1) Zdefinuj cztery style

```
html, body
{
    kolor tła: żółty;
}

p
{
    pozycjonowanie: bezwzględne(absolute); lewo: 80px; góra: 150px;
    wielkość czcionki 80pt;
    litery pogrubione;
    kolor: czarny;
}

p.cien
{
    pozycjonowanie: bezwzględne(absolute); lewo: 88px; góra: 80px;
    wielkość czcionki 80pt;
    litery pogrubione;
    kolor: srebrny;
}

p.szkola
{
    pozycjonowanie: bezwzględne(absolute); lewo: 80px; góra: 60px;
    wielkość czcionki 60pt;
    litery pogrubione;
    kolor: czarny;
}

div
{
    position: absolute; left: 80px; top: 360px;
    font-size: 80pt;
    font-weight: bold;
    color: black;
}
```

Zadanie 79. (Zadania 26a)

Temat: Wykonaj napisy z efektem cienia. Patrz powyżej. Napis to Twoje nazwisko i imię.

- Tło → jasno zielone
- Kolor liter granatowy
- Kolor cienia jasno niebieski
- Wielkość liter 60+numer z dziennika, litery pogrubione
- Tło po lewej stronie litery (nie po prawej)

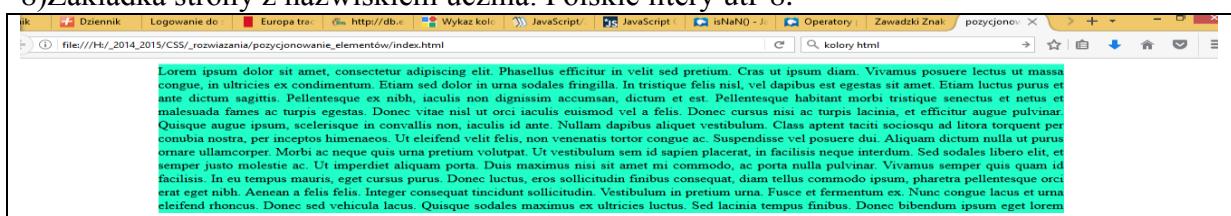
Zadanie 80. (Zadania 26b)

Temat: Wykonaj

Wykonanie:

- 1)Wejdź na stronę: www.lipum.com
- 2)zmień język strony na polski,
- 3)przeczytaj, co to jest tekst „Lorem ipsum”.
- 4)Wygeneruj 20 akapitów tekstu.
- 5)Umieść ten tekst na stronie WWW.
- 6)Szerokość strony 1000px z marginesami lewym i prawym o takiej samej szerokości.
slektor { width: 1000px;
margin-left: auto; /* wyśrodkowanie */
margin-right: auto;
}

- 7)wyjustuj tekst, dodaj tło, jako jasno niebieskie (patrz poniżej → fragment ekranu bez suwaków)
- 7)zewnętrzny plik CSS o nazwie: nazwisko_ucznia_pozycja.css
- 8)Zakładka strony z nazwiskiem ucznia. Polskie litery utf-8.

- 9) ściągnij z Internetu 4 obrazki owoców/warzyw

Numer w dzienniku	Owoc/warzywo
1 / 16	Jabłko
2 / 17	Arбуз
3 / 18	Груша
4 / 19	Слива
5 / 20	Помаранч
6 / 21	Брzosквінія
7 / 22	Морелла
8 / 23	Помідор
9 / 24	Огірок
10 / 25	Динія
11 / 26	Ківі
12 / 27 / 31	Черешня
13 / 28 / 32	Вишня

14 / 29 / 33	Ziemniak
15 /30 / 34	Burak

10) Wykonaj cztery miniatury 200x200px z Twoim nazwiskiem.

11) Wstaw miniatury (jak rozmieścić patrz na zrzuty poniżej):

a) cztery w narożnikach (będą się przemieszczały wraz z ekranem, jeśli przesuniemy suwak ekranu → ten po prawej stronie przeglądarki)

b) cztery ułożone w kaskadę (**nie** będą się przemieszczały wraz z ekranem, jeśli przesuniemy suwak ekranu → ten po prawej stronie przeglądarki)

c) wyliczenie [wpisz Twoje dane], kolor tła zielony obramowanie ciągłe 2px, (**nie** będzie się przemieszczało wraz z ekranem, jeśli przesuniemy suwak ekranu → ten po prawej stronie przeglądarki)

<ul style="position: fixed; left: ????px; top: ???px; background: rgb(????????); border: ?px ???? black;">

Twoje nazwisko.....

.....

Przed przewijaniem strony

The screenshot shows a web browser window with a page titled "wyliczenia.html". The page contains several floating green pears of different sizes and orientations. The background text is placeholder text (Lorem ipsum) describing various fruit-related scenarios. A green callout box on the right side lists three items: "Twoje nazwisko", "Twoje imię", and "Twoja klasa". The browser's toolbar and status bar are visible at the bottom.

Po przewijaniu strony

This screenshot shows the same web browser window after the page has been scrolled down. The floating green pears have shifted positions, appearing in different locations on the page. The green callout box with the three items is still present. The browser's toolbar and status bar are visible at the bottom.

Kursory

<p>Kształty kurSORów</p> <p>Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.</p> <p>kształt:</p> <ul style="list-style-type: none"> "default" - strzałka (domyślny) "auto" - automatyczny wybór kształtu (zależny od rodzaju elementu) "crosshair" - krzyżyk "pointer" - wskaźnik "move" - kurSOR przesuwania "wait" - kurSOR oczekiwania (klepsydra) "progress" - kurSOR postępu "help" - kurSOR pomocy "text" - kurSOR tekstowy pionowy "vertical-text" - kurSOR tekstowy poziomy "n-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w góre "ne-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w góre i na prawo "e-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w prawo "se-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w dół i na prawo "s-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w dół "sw-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w dół i na lewo "w-resize" - strzałka zmiany rozmiaru na lewo "nw-resize" - strzałka zmiany rozmiaru w góre i na lewo "col-resize" - strzałka zmiany rozmiaru kolumn "row-resize" - strzałka zmiany rozmiaru wierszy "not-allowed" - znak zakazu <p>Dzięki temu poleceniu można ustawić kształt kursora po najechaniu myszką na dany element. Należy zachować ostrożność przy definiowaniu kurSORów i postępować zgodnie z przyjętym zwyczajem</p>	<p>Składnia reguły:</p> <p>selektor {cursor: ksztalt;}</p>
<p>Kursory obrazkowe</p> <p>Wyraz selektor ma zastosowanie do wszystkich elementów.</p> <p>adres:</p> <p>względna ścieżka dostępu z miejsca w miejsce</p>	<p>Składnia reguły:</p> <p>selektor {cursor: url(adres), ksztalt;}</p>

należy wpisać drogę uwzględniając wszystkie foldery

wchodząc do folderu wpisujemy jego nazwę/
wychodząc z folderu wpisujemy ../
na końcu podajemy nazwę pliku z
rozszerzeniem .cur

jeżeli jest to zewnętrzny arkusz CSS, to
ścieżkę podajemy względem niego

Dzięki temu poleceniu można wstawić własny obrazek jako kurSOR. Te grafiki muszą być z rozszerzeniem .cur (kursory zwykłe) .ani (kursory animowane). W regule stylu należy podać na końcu alternatywny kształt kursora z listy ogólnych kursorów.

Przykład:

cursor: default;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: auto;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: crosshair;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: pointer;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: move;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: wait;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: progress;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: help;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: text;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: vertical-text;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: n-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: ne-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: e-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: se-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: s-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: sw-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: w-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: nw-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: col-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: row-resize;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

cursor: not-allowed;

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

Przykład pierwszy:

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

Przykład drugi:

Przesuń kurSOR myszki nad to zdanie.

Zadanie 81. (Zadania 27)

Temat: Pozycjonowanie i kursy z użyciem arkuszy stylów.

Wykonaj:

- sformatuj plik index_1.html zewnętrznym plikiem CSS,
- sformatuj plik index_2.html lokalnym wewnętrzowymi arkuszem stylów.

1) Należy zacząć od przygotowania struktury folderów i plików:

foldery:

nazwisko_ucznia - główny
pliki - zawarty w głównym
style - zawarty w głównym
grafiki - zawarty w głównym

pliki:

index_1.html - w folderze pliki
index_2.html - w folderze pliki
style.css - w folderze style
zdjęcia i kursory - w folderze grafiki

2) W obu plikach HTML należy umieścić taką samą treść:

zawartość plików HTML:

szablon HTML 4.01 Transitional
w sekcji <head>...</head> → łącze do arkusza stylów
w znaczniku <title>...</title> nazwisko ucznia
w sekcji <body>...</body>:
znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_1 → w nim wzajemne łącza do plików
znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_2 → w nim zdanie w akapicie: Pudełko przyczepione
w tym miejscu.
znacznik ... z klasą: klasa_3
w nim znacznik <h3>...</h3> z klasą: klasa_4 → w nim nazwa pliku: Plik 1 lub Plik2
znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_5 → w nim znacznik <img /> z klasą: klasa_6
w nim zdjęcie: grafika_1.jpg
w tym samym znaczniku <div>...</div> z klasą: klasa_5: → trzy wstawki PROCESOR w
akapicie
tutaj znacznik zamkujący od znacznika <div>...</div> z klasą: klasa_5

[plik 1](#) [plik 2](#)

Pudelko przyczepione w tym miejscu.

Plik 1

pliki html – klasy: *klasa_1, klasa_2, klasa_3, klasa_4, klasa_5 i klasa_6* - przed formatowaniem arkuszami stylów

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Gotowe

Mój komputer

100%

znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_7
w nim znacznik <p>...</p> z klasą: klasa_8
w nim zdanie: Rozmiary: 250x200px
znacznik ... z klasą: klasa_9
w nim znacznik <img />
w nim zdjęcie: grafika_4.jpg
znacznik ... z klasą: klasa_10
w nim znacznik <img /> z klasą: klasa_11
w nim zdjęcie: grafika_4.jpg
znacznik <p>...</p> z klasą: klasa_8
w nim słowa: Po przycięciu:
tutaj znacznik zamkujący od znacznika <div>...</div> z klasą: klasa_7

Rozmiary: 250x200px

Po przycięciu:

pliki html – klasy: *klasa_7, klasa_8, klasa_9, klasa_10 i klasa_11* - przed formatowaniem arkuszami stylów

Gotowe

Mój komputer

100%

znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_12
w nim znacznik <img />
w nim zdjęcie: grafika_1.jpg
znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_13
w nim znacznik <img />
w nim zdjęcie: grafika_2.jpg
znacznik <div>...</div> z klasą: klasa_14
w nim znacznik <img />
w nim zdjęcie: grafika_3.jpg

3) W pliku CSS należy przygotować dla wszystkich czternastu klas, czternaście różnych reguł formatujących pozycjonowanie i kursory, uwzględniających ich właściwości.

zawartość pliku CSS:

klasa_1:

wielkość czcionki: 20pt;

wszystkie marginesy: 30px;

odstęp między słowami: 25px;

klasa_2:

pozycja: fixed; right: 25px; bottom: 100px;

obramowanie: 5px double #00ff00; (lime)

kolor tła: #ff00ff; (fuchsia)

szerokość: 100px;

wyrównanie tekstu: center;

wszystkie marginesy wewnętrzne: 10px;

klasa_3:

kursor: not-allowed;

klasa_4:

pozycja: absolute; right: 50px; top: 15px;

kolor tekstu: #ffffff; (white)

wyrównanie tekstu: center;

kolor tła: #800000; (maroon)

szerokość: 100px;

wszystkie marginesy wewnętrzne: 10px;

klasa_5:

```
margins dolny: 30px;  
klasa_6:  
ułożenie w poziomie: left;  
klasa_7:  
margins dolny: 30px;  
kolor tła: #c0c0c0; (silver)  
wszystkie marginesy wewnętrzne: 30px;  
klasa_8:  
sposób wyświetlania: inline;  
margins lewy: 10px;  
klasa_9:  
kursor: progress;  
klasa_10:  
kursor: help;  
klasa_11:  
pozycja: absolute;  
przycinanie: rect(40px 180px 160px 70px);  
klasa_12:  
pozycja: relative;  
klasa_13:  
pozycja: relative; left: 50px; bottom: 120px;  
klasa_14:  
pozycja: relative; left: 100px; bottom: 240px;
```

4) pliku: index_2.html należy dokonać lokalnych wewnętrzierszych modyfikacji:

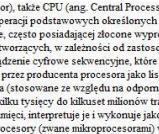
wewnętrziersze modyfikacje w pliku: index_2.html:

```
klasa_2:  
pozycja: fixed; right: 250px; bottom: 300px;  
klasa_3:  
kursor: row-resize;  
pozycja: absolute; left: 350px; top: 0px;  
klasa_6:  
ułożenie w poziomie: right;  
pierwszy akapit z klasą klasa_8:  
sposób wyświetlania: block;  
klasa_9:  
kursor obrazkowy: kursor_1.cur, pointer;  
klasa_11:  
kursor obrazkowy: kursor_2.cur, crosshair;  
przycinanie: rect(70px 240px 120px 10px);  
klasa_12:  
pozycja: relative; left: 100px; bottom: 0px; z-index: 3;  
klasa_13:  
pozycja: relative; left: 50px; bottom: 120px; z-index: 2;  
klasa_14:  
pozycja: relative; left: 0px; bottom: 240px; z-index: 1;
```

Index 2

Plik 1

Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkuset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi). Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi).

Rozmiary: 250x200px

Po przycięciu

Pudełko przymocowane w tym miejscu

Plik 2

Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi). Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi). Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi).

Rozmiary: 250x200px

Po przycięciu

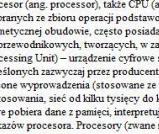
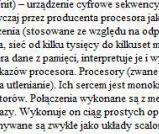

Pudełko przymocowane w tym miejscu

Index 1

Plik 2

Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi). Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi). Procesor (ang. processor), także CPU (ang. Central Processing Unit) – urządzenie cyfrowe sekwencyjne, które pobiera dane z pamięci, interpretuje je i wykonuje jako rozkazy. Wykonuje on ciąg prostych operacji (rozkażów) wybranych ze zbioru operacji podstawowych określonych zazwyczaj przez producenta procesora jako lista rozkazów procesora. Procesory (zwane mikroprocesorami) wykonywane są zwykle jako układy scalone zamknięte w hemetycznej obudowie, często posiadającej głoszne wyprodukowanie (stosowane ze względu na odporność na utlenianie). Ich sercem jest monokryształ krzemu, na który naniesiona technika fotolitografii szeregu warstw poliprzewodnikowych, tworzących, w zależności od zastosowania, sieć od kilkuset tysięcy do kilkaset milionów tranzystorów. Połączenia wykonane są z metalem (aluminiem, miedzi).

Rozmiary: 250x200px

Po przycięciu

Pudełko przymocowane w tym miejscu

Kursory

Rozmiary: 250x200px

Po przycięciu

Suwaki

Kolor podstawowy Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>główny kolor w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-base-color: kolor; }
Kolor powierzchni Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor powierzchni w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-face-color: kolor; }
Kolor cienia Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor cienia w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-shadow-color: kolor; }
Kolor tła Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor tła w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-highlight-color: kolor; }
Kolor drugiego cienia Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor drugiego cienia w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-darkshadow-color: kolor; }
Kolor głębi Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor głębi w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-3dlight-color: kolor; }
Kolor strzałek Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor strzałek w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-arrow-color: kolor; }
Kolor ścieżki Dzięki temu poleceniu można ustalić <u>kolor ścieżki w suwakach.</u>	Składnia reguły: selektor { scrollbar-track-color: kolor; }
Łączanie własności suwaków	<u>Przykład:</u> scrollbar-base-color: #000000; (black) scrollbar-face-color: #ff00ff; (fuchsia) scrollbar-highlight-color: #800000; (maroon) scrollbar-shadow-color: #ffff00; (yellow) scrollbar-darkshadow-color: #800080; (purple) scrollbar-3dlight-color: #ff0000; (red) scrollbar-arrow-color: #0000ff; (blue) scrollbar-track-color: #008000; (green)

Wyraz selektor ma zastosowanie do elementów, w których mogą pojawić się suwaki:

- cały dokument <body>...</body>,
- pole tekstowe (<textarea>...</textarea>), ramki lokalne <iframes>...</iframes>.
- Natomiast jako kolor należy podać definicję koloru.

Przykład:

scrollbar-base-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-face-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-highlight-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-shadow-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-darkshadow-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-3dlight-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-arrow-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Przykład:

scrollbar-track-color: #00ff00; (lime)

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipisicing elit, sed do eiusmod tempor incididunt ut labore et dolore magna aliqua. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco laboris nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Można, oczywiście, zastanawiać się nad celowością stosowania takich ozdobników...

Filtry

Uwaga1

Według Microsoftu filtry graficzne mogą zostać bezpośrednio zastosowane tylko do znaczników:

<body>...</body> - ciało dokumentu
<button>...</button> - przycisk
<img /> - obrazek
<input>...</input> - pole formularza
<marquee>...</marquee> - animowany tekst
<table>...</table> - tabela
<td>...</td> - komórka tabeli
<textarea>...</textarea> - wieloliniowe pole tekstowe
<tfoot>...</tfoot> - stopka tabeli
<th>...</th> - komórka nagłówkowa tabeli
<thead>...</thead> - nagłówek tabeli
<tr>...</tr> - wiersz tabeli

Uwaga2

Jako, że filtry są dość specyficznym sposobem dodawania efektów na stronę WWW i są interpretowane jedynie przez przeglądarkę Internet Explorer, poniższa część tego ćwiczenia ma przede wszystkim charakter informacyjny. Dla ilustracji możliwości filtrów zostanie wykorzystany tylko jeden znacznik: <img /> i na jego przykładzie zostaną omówione główne filtry.

Filtr przezroczystości poziom: oznacza poziom nieprzezroczystości zakres liczb od 0 do 100 "0" - całkiem przezroczysty "100" - całkiem nieprzezroczysty kształt: "0" - jednolita przezroczystość "1" - liniowa "2" - promieniowa "3" - prostokątna Dzięki temu poleceniu można elementowi nadać kształt i stopień przezroczystości.	Składnia reguły: selektor {filter: alpha(opacity=poziom, style=kształt)}
Filtr odbicia Dzięki temu poleceniu można nadać elementowi efekt odbicia pionowego lub poziomego.	Składnia reguły: selektor {filter: fliph} selektor {filter: flipv} fliph: poziome odbicie

	flipv: pionowe odbicie
Filtr skali szarości dzięki temu poleceniu można nadać elementowi skalę szarości.	Składnia reguły: selektor {filter: gray}
Filtr negatywu Dzięki temu poleceniu można nadać elementowi efekt negatywu.	Składnia reguły: selektor {filter: invert}

Przykład:

`filter: opacity=50, style=0`

`filter: opacity=50, style=1`

`filter: opacity=50, style=2`

`filter: opacity=50, style=3`

Przykład:

`filter: fliph`

`filter: flipv`

Przykład:

`filter: gray`

Przykład:

`filter: invert`

Zadanie 82. (Zadania 28)

Temat: Suwaki i filtry.

Efekty formatowania suwaków i grafiki za pomocą filtrów widoczne będą jedynie w przeglądarce Internet Explorer.

1) Należy zacząć od przygotowania struktury folderów i plików:

foldery:

nazwisko_ ucznia - główny
pliki - zawarty w głównym
style - zawarty w głównym
grafiki - zawarty w głównym

pliki:

plik.html - w folderze pliki
style.css - w folderze style
zdjęcia - w folderze grafiki
spakowane pliki do zadań: pliki_17.zip (12,3KB)

2) W pliku HTML należy umieścić taką treść:

zawartość pliku HTML:
szablon HTML 4.01 Transitional
w sekcji <head>...</head>:
łącze do arkusza stylów -
w znaczniku <title>...</title> nazwa pliku
w sekcji <body>...</body>:
w znaczniku <h2>...</h2> słowo: Suwaki
w znaczniku <div>...</div> z klasą: div_1
dwa pola tekstowe w znacznikach <textarea>...</textarea>
o wymiarach: wierszy: 10, kolumn: 25
pierwsze pole tekstowe z klasą: text_1
drugie pole tekstowe z klasą: text_2

w znaczniku <h2>...</h2> słowa: Filtry przezroczystości
cztery znaczniki <div>...</div> - każdy z klasą: div_2
w każdym znaczniku <div>...</div>
po dwa łącza do pliku graficznego: grafika_1.jpg
w każdym znaczniku <div>...</div>
w drugim pliku graficznym nadać klasy kolejno numerowane:
foto_1, foto_2, foto_3, foto_4

w znaczniku <h2>...</h2> słowa: Filtry odbicia
dwa znaczniki <div>...</div> - każdy z klasą: div_2
w każdym znaczniku <div>...</div>
po dwa łącza do pliku graficznego: grafika_1.jpg

w każdym znaczniku <div>...</div>
w drugim pliku graficznym nadać klasy kolejno numerowane:
foto_5, foto_6
w drugim znaczniku <div>...</div>
po pierwszej grafice wstawić znacznik
tak wygląda plik.html przed formatowaniem: filtry odbicia
w znaczniku <h2>...</h2> słowa: Filtr szarości
znacznik <div>...</div> z klasą: div_2
w znaczniku <div>...</div> po dwa łącza do pliku graficznego: grafika_1.jpg
w znaczniku <div>...</div>, w drugim pliku graficznym nadać klasę: foto_7
w znaczniku <h2>...</h2> słowa: Filtr negatywu
znacznik <div>...</div> z klasą: div_2
w znaczniku <div>...</div> po dwa łącza do pliku graficznego: grafika_1.jpg
w znaczniku <div>...</div>, w drugim pliku graficznym nadać klasę: foto_8
tak wygląda plik.html przed formatowaniem: filtry szarości i negatywu

3) W pliku CSS należy przygotować dla wszystkich klas, różne reguły formatujące suwaki i grafikę za pomocą filtrów, uwzględniające ich właściwości.

zawartość pliku CSS:

```
klasa: div_1
padding: 20px;
klasa: text_1
scrollbar-base-color: #0000ff;
scrollbar-face-color: #bbbbbb;
scrollbar-highlight-color: #ff0000;
scrollbar-shadow-color: #999999;
scrollbar-darkshadow-color: #00ff00;
scrollbar-3dlight-color: #555555;
scrollbar-arrow-color: #ff00ff;
scrollbar-track-color: #111111;
klasa: text_2
scrollbar-base-color: #000000;
scrollbar-face-color: #222222;
scrollbar-highlight-color: #444444;
scrollbar-shadow-color: #666666;
scrollbar-darkshadow-color: #888888;
scrollbar-3dlight-color: #aaaaaa;
scrollbar-arrow-color: #ffffff;
scrollbar-track-color: #dddddd;
margin-left: 50px;
klasa: div_2
padding: 20px;
klasa: foto_1
filter: alpha(opacity=65, style=0);
klasa: foto_2
filter: alpha(opacity=65, style=1);
klasa: foto_3
filter: alpha(opacity=65, style=2);
```

klasa: foto_4
filter: alpha(opacity=65, style=3);
tak wygląda plik.html po formatowaniu: filtry przezroczystości
tak wygląda plik.html po formatowaniu: filtry przezroczystości - cd
klasa: foto_5
filter: fliph;
klasa: foto_6
filter: flipv;
klasa: foto_7
filter: gray;
klasa: foto_8
filter: invert;

Część X CSS Szablony w CSS

Zadanie 83.

Teoria na temat szablonów w CSS

Zadanie 84. (Zadania 28a)

Wykonaj następujący szablon z użyciem CSS kolory jak poniżej (maksymalnie zbliżone).


```
<!- okreslenie typu HTML dla validatora -->
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">

<! xmlns okresla przestrzeń nazw dla xml -->
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl" lang="pl">
<head>
    <title>styl wewnętrzny body</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!-- styl wewnętrzny -->
    <style type="text/css">
        /* zerowanie wszystkich marginesów i przestrzeni*/
        * {
            margin: 0px;
            padding: 0px;
        }
        /* definicja div*/
        /* overflow: hidden - -> ukrycie nadmiarowości czyli gdy elementy div są za duże*/
        div {
            overflow: hidden;
        }
        /* definicja ramki-główny element*/
        /* margin-right: auto;-wartość domyślna */
        #ramka {
            width: 1000px;
            margin-right: auto;
            margin-left: auto;
        }
        /* definicja nagłówka*/
        #naglowek {
            width: 100%;
            background-color: #F93;
        }
        /* definicja stopki*/
        #stopka {
            width: 100%;
            background-color: #F93;
        }
    </style>
</head>
<body>
    <div id="ramka">
        <div id="naglowek"></div>
        <div id="stopka"></div>
    </div>
</body>
</html>
```

```

/* definicja klasy kolumny */
.kolumny {
    width:30%;
    margin-top:10px;
    margin-right:2%;
    margin-bottom:2%;
    margin-left:10px;
}
/* definicje trzech kolumn */
/* float :left; to aby elementy były obok siebie */

#kolumna_pierwsza {
    float:left;
    background-color: red;
}
#kolumna_druga {
    float:left;
    background-color: green;
}
#kolumna_trzecia {
    background-color: #A93;
    float:left;
}

</style>
</head>
<body>
<div id="ramka">
<div id="naglowek">tutaj jest nagłówek</div>
<div class="kolumny" id="kolumna_pierwsza">
<p> Tutaj piewsza kolumna </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
</div>
<div class="kolumny" id="kolumna_druga">
<p> Tutaj druga kolumna </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
</div>
<div class="kolumny" id="kolumna_trzecia">
<p> Tutaj trzecia kolumna </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
<p> &nbsp; </p>
</div>
<div id="stopka">tutaj jest stopka </div>
</div>
</body>
</html>

```

Zadanie 85. (Zadania 28b)

Temat:

Wykonaj następujący szablon z użyciem CSS kolory jak poniżej (maksymalnie zbliżone) → płynny szablon strony.

Szablon pływający (pływny szablon)

Przy zmianie szerokości okna przeglądarki zmieniać się będzie szerokość kolumn.

Najczęściej zmiana szerokości dotyczy tylko wybranych kolumn np. **kolumna menu** pozostałe kolumny zmieniają się płynnie.

Wykonaj:

- 1) Uruchom stronę z płynnym szablonem (jest poniżej polecenia),
- 2) Uzupełnij komentarze, zapewnić prawidłowe działanie polskich liter poprzez wykonanie znacznika meta oraz odpowiedni format nagrywanych plików.
- 3) Zmień kolory elementów **stopka, nagłówek, kol1 i kol2** (stosuj definicje kolorów Hex) na następujący układ,

Numer w dzienniku	Paleta kolorów
1 ,10, 19, 27,31	Odcienie koloru czerwonego
2, 11,20, 28, 5	Odcienie koloru różowego
3, 12, 21, 29,15	Odcienie koloru pomarańczowego
4, 14, 22, 30,23	Odcienie koloru żółtego
6, 16, 24, 32	Odcienie koloru zielonego
7, 17, 25, 33	Odcienie koloru niebieskiego
8, 18, 26, 34	Odcienie koloru brązowego
9 ,13, 27, 35	Odcienie koloru szarego

Klinij aby zobaczyć palety kolorów.

- 4) W elemencie kol2 wstaw opis co to jest **szablon pływający** czcionka 1 centymetr kolorem czcionki zielony,
- 5) Wykonaj dwa zrzuty całego ekranu gdy uruchomiona jest strona, z płynącym szablonem:
*pierwszy → zrzut całego ekranu gdy okno przeglądarki jest zmaksymalizowane,
*drugi → zrzut całego ekranu gdy zmniejszone jest okno przeglądarki do około 50% maksymalnej swojej wielkości.
- 6) W programie GIMP (lub innym programie graficznym) dokonaj skalowania obu grafik (do gimpa wczytuj grafiki BMP) do takiego wymiaru aby powstały obrazy około 6 cm na 6 cm (wielkości rzeczywiste na Twoim ekranie) zapisz skalowane grafiki w **formacie jpg**.
- 7) Umieść grafiki w elemencie kol2 w następującym układzie:

Tekst definicja: szablonu pływającego.	
Grafika (rzut, przeskalowany) pierwszy	Grafika (rzut, przeskalowany) drugi

Czyli grafiki obok siebie.

- 8) Wykonaj trzecią kolumnę o nazwie menu_prawe_nazwisko (poprzednie kolumny miały nazwy kol1 i kol2). Zachowaj kolorystykę dostosowaną do palety, która małeś. Szerokość kolumny taka sam jak kolumna kol1, czcionka pół centymetra, kolor czerwony, treść kolumny to nazwisko ucznia/słuchacza.
- 9) Zmień definicje CSS aby obszar kol1 zwiększał się wraz ze zwiększaniem kol2.

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<style type="text/css">      /* początek def CSS */
* { margin: 0px; padding: 0px; } /* zerowanie stylów */
div {overflow: hidden; padding: 25px; }
/* overflow: hidden --> ?????????????????? */
/* padding: 25px; --> ?????????????????? */
#ramka { /* definicja elementu ID o nazwie ramka*/
    margin-right: auto; /* auto -->?????? */
    margin-left: auto;
    min-width: 400px; /* minimalna szer strony-->?? */
    max_width: 900px; /* maksymalna szer strony-->?? */
}
#naglowek {
    background-color: #FCF;
/* kolor tła w HEX na #FCF; */
    font-size:16pt;
/* wielkość czcionki na 16 na jaka tu jest jednostka-wpisz */
    color:red;
/* ?????????????? */
    font-family: Arial;
/* ?????????????? */
    font-style: italic;
/* ?????????????? */
    text-align: center;
/* ?????????????? */
    font-weight:bold;
/* ?????????????? */
}
#stopka {
    background-color: #c0c0c0;
    font-size:16pt;
    color:blue;
    font-family: Arial;
    font-style: italic;
    clear:both;
/* clear-przyleganie elementów, both-????????????? */
}
.kolumny {/*definicja elementu ??? (jest kropka i co to znaczy)*/
    margin-top: 10px; /* ?????????????? */
    margin-right: 2%; /* ?????????????? */
    margin-bottom: 2%; /* ?????????????? */
    margin-left: 10px; /* ?????????????? */
    background-color: #c0c0c0;
}
#kol1 {
    float: left; /* ?????????????? */
    width:100px;
}

```

```
#kol2 {  
}  
/* ????????????????? */  
  
</head>  
<body>  
<div id="ramka">  
  <div id="naglowek">Nagłówek mojej strony  </div>  
  <div class="kolumny" id="kol1"><p>Menu</p> </div>  
  <div class="kolumny" id="kol2"><p>Treść</p></div>  
  <div id="stopka">Pracę wykonał nieznany wolontariusz</div>  
</div>  
</body>  
</html>
```

Część XI-Menu w CSS

Menu pionowe

Zadania poniżej tworzą serię zadań odnośnie budowania **menu poziomego**.

Zadanie 86. (Zadania 29)

Temat: Menu pionowe nawigacyjne zbudowane w oparciu o listy wyliczeniowe.

Uwaga:

Gdy piszesz stronę w notatniku użyj kodowania UTF-8.

Wykonaj:

- a)wpisz stronę główną,
- b)uzupełnij metę Twoimi danymi,
- c)nazwa arkusza trypierwsze_litery_nazwiska_menu_1.css np. kow_menu_1.css
- d)utwórz pięć plików aby działały linki menu, plik zawiera:
  - napis to jest link pierwszy,
  - link WSTECH prowadzący do strony głównej,
  - wszystkie pliki koduj w UTF-8,
  - a href="link1_kowa1.html" → w linku tym zmień nazwę, tak aby były 4 pierwsze litery Twoje nazwiska.
- e)wpisz arkusz stylów,
- f)uzupełnij meta sesownymi danymi tak aby nie było [.....]
- g)uruchom stronę.

Strona główna.

```
<html>
<head>
    <meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=utf-8">
    <meta name="Description" content=" [wstaw tu opis strony] ">
    <meta name="Keywords" content=" [wstaw tu słowa kluczowe] ">
    <meta name="Author" content=" [dane autora] ">
    <meta name="Generator" content="notatnik">

<title>menu pionowe czynność pierwsza</title>

<link rel="stylesheet" href="kow_menu_1.css" type="text/css">
</head>
<body>

<h1>Menu pionowe - krok pierwszy</h1>
<ul>
    <li><a href="link1_kowa1.html">Pierwszy link</a></li>
    <li><a href="link2_kowa2.html">Drugi link</a></li>
    <li><a href="link3_kowa3.html">Trzeci link</a></li>
    <li><a href="link4_kowa4.html">Czwarty link</a></li>
    <li><a href="link5_kowa5.html">Piąty link</a></li>
</ul>
```

```
</body>
</html>
```

Arkusz stylów

arkuszu stylów, definiuje:

- kolor tła
RGB(120+numer_z_dziennnika,90+liczba_liter_nazwiska,1+10*(liczba_liter_nazwiska))

```
body
{
    background-color: #dadada;
}
```

Zadanie 87. (Zadania 30)

Zadanie jest kontynuacją poprzedniego zadania

Temat: Menu pionowe nawigacyjne zbudowane w oparciu o listy wyliczeniowe modyfikacja z użyciem arkusza stylów.

Wykonaj:

Czynność 1:

Na stronie głównej wykonaj następujące teksty. Będzie to wyjaśnienie działania poszczególnych instrukcji pliku CSS. Za strzałką będzie wyjaśnienie instrukcji oraz konieczne są wcięcia.

Poniżej (w ramce) jest wygląd strony głównej. Będą również linki (pięć)

```
ul → (tutaj opis )
{
    list-style: none;      → (tutaj opis )
    margin: 5px;          →(tutaj opis )
    padding: 0px;         →(tutaj opis )
}
ul a:link,                  →(tutaj opis )
ul a:visited                →(tutaj opis )
{
    display: block; → element będzie wyświetlony w bloku (odstęp z góry i
                      z dołu)
    color: #005500;     → (tutaj opis )
    text-decoration: none;→ (tutaj opis )
}
ul a:hover                  → (tutaj opis )
{
    color: #ff00ff;
    text-decoration: underline; →(tutaj opis )
}
```

Czynność 2:

Zmień arkusz stylów(patrz poniżej)

Arkusz stylów

arkuszu stylów, definiuje:

- wyświetlanie w bloku,
- kolor tła
RGB(120+numer_z_dziennika,90+liczba_liter_nazwiska,1+10*(liczba_liter_nazwiska))
- marginesy i marginesy wewnętrzne,
- usunięcie znaków wypunktowania,
- nadać kolory tekstowi jako linkowi aktywnemu,
- inny kolor tekstowi wskazanemu,
- usunięcie podkreślenie tekstu w linkach (w arkuszu poniżej jest podkreślanie zmień jedną linijkę w arkuszu poniżej aby nie było podkreślenia).

Body

```
{  
    background-color: #dadada;  
}
```

ul

```
{  
    list-style: none;  
    margin: 5px;  
    padding: 0px;  
}
```

ul a:link, ul a:visited

```
{  
    display: block;  
    color: #005500;  
    text-decoration: none;  
}
```

ul a:hover

```
{  
    color: #ff00ff;  
    text-decoration: underline;  
}
```

Zadanie 88. (Zadania 31)

Zadanie jest kontynuacją poprzedniego zadania

Temat: Menu pionowe nawigacyjne zbudane w oparciu o listy wyliczeniowe, łącza będą miały formę przycisków.

Wykonaj:

Czynność 1:

Na stronie głównej dołącz / do już istniejących wykonanych w zadaniu poprzednim/ następujące teksty. Będzie to wyjaśnienie działania poszczególnych instrukcji pliku CSS. Za strzałką będzie wyjaśnienie instrukcji oraz konieczne są wcięcia.

Poniżej (w ramce) jest wygląd strony głównej+ wygląd z zadania poprzedniego. Będą również linki (pięć)

Ul

```
{  
    list-style: none;  
    margin: 5px;  
    padding: 0px;  
    display: block; →  
    width: 150px; →  
}  
ul li →  
{  
    display: block; →  
    list-style: none; →  
    margin: 0px; →  
    padding: 0px; →  
}  
}  
ul a:link, ul a:visited  
{  
    display: block;  
    color: #005500;  
    text-decoration: none;  
    border: 2px outset #cccccc; →  
    padding: 5px; →  
    width: 120px; →  
}  
}  
ul a:hover  
{  
    color: #ff00ff;  
    text-decoration: none; →  
    border-style: inset; →  
    padding: 7px 3px 3px 7px; → góra i zgodnie ze wskazówkami zegra.  
}
```

Dzięki wyświetlaniu w bloku cały przycisk będzie aktywny.

Czynność 2:

arkuszu stylów, definiuje (dopisz do przedniego):

- odpowiednią szerokość tych przycisków,
- marginesy wewnętrzne
- obramowanie: inne dla łącza aktywnego i inne dla wskazanego.

Uwaga

Dopisane właściwości w arkuszu stylów poniżej (wymienione powyżej) są pogrubione.

Ul

```
{  
    list-style: none;  
    margin: 5px;
```

```

padding: 0px;
display: block;
width: 150px;
}
ul li
{
display: block;
list-style: none;
margin: 0px;
padding: 0px;
}
ul a:link, ul a:visited
{
display: block;
color: #005500;
text-decoration: none;
border: 2px outset #cccccc;
padding: 5px;
width: 120px;
}
ul a:hover
{
color: #ff00ff;
text-decoration: none;
border-style: inset;
padding: 7px 3px 3px 7px;
}

```

Zadanie 89. (Zadania 32)

Zadanie jest kontynuacją poprzedniego zadania

Temat: Menu pionowe nawigacyjne zbudane w oparciu o listy wyliczeniowe, łącza będą miały formę przycisków oraz zmienić kolor tła przycisku - inny dla łącza aktywnego i inny dla wskazanego.

Wykonaj:

W celu zmiany koloru tła przycisku - inny dla łącza aktywnego i inny dla wskazanego należy w arkuszu stylów dodać kolor tła dla stylu

ul a:link, ul a:visited

RGB(100+numer_z_dziennnika, numer_z_dziennnika*4, numer_z_dziennnika*8)
oraz dla stylu

ul a:hover

RGB(50+numer_z_dziennnika*8, numer_z_dziennika, numer_z_dziennika*4)

arkuszu stylów, definiuje (dopisz do przedniego):

```

ul
{
list-style: none;

```

```

margin: 5px;
padding: 0px;
display: block;
width: 150px;
}
ul li
{
display: block;
list-style: none;
margin: 0px;
padding: 0px;
}
ul a:link, ul a:visited
{
display: block;
color: #005500;
text-decoration: none;
border: 2px outset #cccccc;
padding: 5px;
width: 120px;
tutaj wpisz kolor tła
}
ul a:hover
{
color: #ff00ff;
text-decoration: none;
border-style: inset;
padding: 7px 3px 3px 7px;
tutaj wpisz kolor tła
}

```

Menu rozwijalne pionowe

Zadanie 90. (Zadania 33)

Temat: Menu pionowe rozwijalne.

Zasada działania:

Listy, zagnieżdżone, której elementy będą łączami do podstron.

Opisanie list, aby tworzyły menu rozwijalne z użyciem CSS.

Wykonaj:

1)Dopisz w stylu **li.submenu** tło w postaci strzałki. Tło będzie określać opcje menu, które mogą być rozwinięte. Strzałki musisz dołączyć do wszystkich rozwijanych poziomów menu.

- stwórz plik graficzny (ze strzałki poniżej) 15x15 o nazwie nazwisko_ ucznia.gif np.
kowalski.gif

-dołącz grafikę jako tło w postaci strzałki.

- usunięcie podkreślenie tekstu w linkach (w arkuszu poniżej jest podkreślanie zmień jedną linijkę w arkuszu poniżej, aby nie było podkreślenia) czyli w stylu **li:hover**
- usuń komentarze z arkusza stylów
- dopisz (zmień) sensowne dane we wszystkich **meta**
- dopisz działające linki podopcji(do co najmniej 3 podopcji, dotyczy to wszystkich poziomów). Po wykonaniu linku podopcji otworzy się nowa strona z Twoim nazwiskiem oraz jaka podopca została wybrana, będzie również link POWRÓT do stony z menu.

```

<html>
<head>
<meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=UTF-8">
<meta name="Description" content=" [wstaw tu opis strony] ">
<meta name="Keywords" content=" [wstaw tu słowa kluczowe] ">
<meta name="Author" content=" [dane autora] ">
<meta name="Generator" content="notatnik">

<title>Menu rozwijalne pionowe</title>

<link rel="stylesheet" href="kow_menu_1.css" type="text/css">
</head>
<body>

<h1>Menu pionowe rozwijane - lista wyliczeniowa zagnieżdzona</h1>

<ul class="level1">

<li class="submenu"><a href="#">Pierwszy link</a>
<ul class="level2">
<li><a href="#">pierwszy a</a></li>
<li><a href="#">pierwszy b</a></li>
<li><a href="#">pierwszy c</a></li>
<li><a href="#">pierwszy d</a></li>
    <li><a href="#">pierwszy e</a></li>
</ul>
</li>
<li class="submenu"><a href="#">Drugi link</a>

<ul class="level2">
<li><a href="#">drugi a</a></li>
<li><a href="#">drugi b</a></li>
<li><a href="#">drugi c</a></li>
<li><a href="#">drugi d</a></li>
    <li><a href="#">drugi e</a></li>
</ul>
</li>

<li class="submenu"><a href="#">Trzeci link</a>
<ul class="level2">
<li><a href="#">trzeci a</a></li>

```

```
<li class="submenu"><a href="#">trzeci b</a>
<ul class="level3">
<li><a href="#">trzeci b-1</a></li>
<li><a href="#">trzeci b-2</a></li>
<li><a href="#">trzeci b-3</a></li>
<li><a href="#">trzeci b-4</a></li>
    <li><a href="#">trzeci b-5</a></li>
</ul>
</li>
<li><a href="#">trzeci c</a></li>
<li class="submenu"><a href="#">trzeci d</a>
    <ul class="level3">
<li><a href="#">trzeci d-1</a></li>
<li><a href="#">trzeci d-2</a></li>
<li><a href="#">trzeci d-3</a></li>
<li><a href="#">trzeci d-4</a></li>
    <li><a href="#">trzeci d-5</a></li>
</ul>
</li>
</li>
<li class="submenu"><a href="#">Czwarty link</a>
<ul class="level2">
<li><a href="#">czwarty a</a></li>
<li><a href="#">czwarty b</a></li>
<li><a href="#">czwarty c</a></li>
<li><a href="#">czwarty d</a></li>
    <li><a href="#">czwarty e</a></li>
</ul>
</li>

<li class="submenu"><a href="#">Piąty link</a>
<ul class="level2">
<li><a href="#">piąty a</a></li>
<li><a href="#">piąty b</a></li>
<li><a href="#">piąty c</a></li>
<li><a href="#">piąty d</a></li>
    <li><a href="#">piąty e</a></li>
</ul>
</li>

</ul>

</body>
</html>
```

Arkusz stylów.

```
body
{
    background-color: #dadada;
}

ul
{
    float: left;
    width: 140px;
    background: #00ffff;
    margin: -1px 0 0 -1px;
}

ul ul
{
    margin: 0;
    padding: 0;
    width: 140px;
    background-color: #00ffff;
    border: 1px solid #aaaaaa;
}

li
{
    position: relative;
    list-style: none;
    margin: 0;
    border-bottom: 1px solid #cccccc;
}

ul ul
{
    position: absolute;
    top: 0;
    left: 140px;
    display: none
}

li_submenu
{
    background: url( tutaj wpisz grafike) 95% 50% no-repeat;
    /* tutaj trzeba zmienić*/
}

li a:link, li a:visited
{
    display: block;
    padding: 5px;
    text-decoration: none;
    width: 140px;
    color: #005500;
}

ul a:link, ul a:visited
```

```
{  
    width: auto;  
    color: #005500;  
}  
  
li:hover  
{  
    background-color: #0000ff;  
    color: #ff00ff;  
    text-decoration: underline; /* tutaj trzeba zmienić*/  
}  
  
li_submenu:hover  
{  
    background-color: #0000ff;  
    color: #ff00ff;  
}  
ul.level1 li_submenu:hover ul.level2  
{  
    display: block;  
    color: #ff00ff;  
}  
  
ul.level2 li_submenu:hover ul.level3  
{  
    display: block;  
    color: #ff00ff;  
}
```

źródło skryptu: Eric A. Meyer, CSS według Erica Meyera. Kolejna odsłona

Menu poziome

Zadanie 91. (Zadania 34)

Temat: Menu poziome nawigacyjne zbudowane w oparciu o listy wyliczeniowe.

Wykonaj:

- a)wpisz stronę główną,
- b)uzupełnij mety Twoimi danymi,
- c)koduj wszystkie strony w UTF-8,
- d)nazwa arkusza trzypierwsze_litery_nazwiska_menu_1.css np. kow_menu_1.css
- e)utwórz pięć plików aby działały linki menu, plik zawiera:
  - napis to jest link pierwszy
  - link WSTECH prowadzący do strony głównej
- f)wpisz arkusz stylów,
- g)uruchom stronę. → otrzymamy menu w pionie następne, zadanie przerobi je na poziome.

Strona główna.

```
<html>
  <head>
    <meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=UTF-8">
    <meta name="Description" content=" [wstaw tu opis strony] ">
    <meta name="Keywords" content=" [wstaw tu słowa kluczowe] ">
    <meta name="Author" content=" [dane autora] ">
    <meta name="Generator" content="notatnik">

    <title>menu poziome czynność pierwsza</title>

    <link rel="stylesheet" href="kow_menu_1.css" type="text/css">
  </head>
  <body>

    <h1>Menu poziome - krok pierwszy</h1>
    <ul>
      <li><a href="link1.html">Pierwszy link</a></li>
      <li><a href="link2.html">Drugi link</a></li>
      <li><a href="link3.html">Trzeci link</a></li>
      <li><a href="link4.html">Czwarty link</a></li>
      <li><a href="link5.html">Piąty link</a></li>
    </ul>
  </body>
</html>
```

Arkusz stylów

arkuszu stylów, definiuje:

- kolor tła
    RGB(120+numer_z_dziennnika,90+liczba_liter_nazwiska,1+10*(liczba_liter_nazwiska))

```
body
{
    background-color: tutaj Twój kolor tła;
}
```

Zadanie 92. (Zadania 35)

Temat: Menu poziome nawigacyjne zbudane w oparciu o listy wyliczeniowe → umieszczenie wyliczeń w poziomie.

Formatowanie należy zacząć od ustawienia listy w jednej linii.

Można to uzyskać na dwa sposoby:

- ustalając wyświetlanie w linii,
- ustalając wyświetlanie blokowe.

W poniższym przykładzie zastosowano;

- wyświetlanie blokowe
- wyrównaniem w poziomie do lewej
- usunięto znaki wypunktowania, podkreślenie tekstu
- nadano kolor czcionce - inny łącza aktywnego i inny wskazanego.

```
body
{
    background-color: tutaj Twój kolor tła;
}
ul, ul li
{
    display: block;
    list-style: none;
    margin: 0;
    padding: 0;
}
ul li
{
    float: left;
}
ul a:link, ul a:visited
{
    text-decoration: none;
    display: block;
    text-align: center;
    color: #005500;
}
ul a:hover
{
    color: #ff00ff;
    text-decoration: underline;
}
```

źródło: www.kurshtml.boo.pl

Zadanie 93. (Zadania 36)

Temat: Menu poziome nawigacyjne zbudane w oparciu o listy wyliczeniowe → nadanie łączom formę przycisków.

```
body
{
    background-color: tutaj Twój kolor;
}

ul, ul li
{
    display: block;
    list-style: none;
    margin: 0;
    padding: 0;
}

ul li
{
    float: left;
}

ul a:link, ul a:visited
{
    text-decoration: none;
    display: block;
    text-align: center;
    color: #005500;
    width: 120px;
    border: 2px outset #cccccc;
    padding: 5px;
}

ul a:hover
{
    color: #ff00ff;
    text-decoration: underline;
    border-style: inset;
    padding: 7px 3px 3px 7px;
}
```

Zadanie 94. (Zadania 37)

Temat: Menu poziome nawigacyjne zbudane w oparciu o listy wyliczeniowe → zmiana kolor tła przycisku - inny dla łącza aktywnego i inny dla wskazanego.

```
body
{
    background-color: tutaj twój kolor tła;
}

ul, ul li
{
    display: block;
    list-style: none;
    margin: 0;
    padding: 0;
}

ul li
{
    float: left;
}

ul a:link, ul a:visited
{
    text-decoration: none;
    display: block;
    text-align: center;
    color: #005500;
    width: 120px;
    border: 2px outset #cccccc;
    padding: 5px;
    background-color: #00ffff;
}

ul a:hover
{
    color: #ff00ff;
    text-decoration: underline;
    border-style: inset;
    padding: 7px 3px 3px 7px;
    background-color: #00ff00;
}
```

źródło: www.kurshtml.boo.pl

Menu poziome rozwijane

Zadanie 38

Temat: Menu poziome rozwijalne.

Wykonaj:

1)

Plik index.html jest taki sam jak w menu pionowym rozwijalnym.

Jedyna zmiana polega na tym, że cała lista ujęta jest w znaczniku <div>...</div>.

czyli....

.....
.....
<div><ul class="level1">
.....
.....

</div>
</body>
</html>

2) Dopisz w stylu **div li_submenu li_submenu** tło w postaci strzałki. Tło będzie określać opcje menu, które mogą być rozwinięte.

- pobierz od nauczyciela plik o nazwie **submenu.gif**

- zmień nazwę pliku submenu.gif na nazwisko_ucznia.gif np. kowalski.gif
- dołącz grafikę jako tło.
- usunięcie podkreślenie tekstu w linkach (jeśli są użyte)
- usuń komentarze z arkusza styli (jeśli są użyte)

3) Dopisz w stylu **div li_submenu** tło w postaci strzałki. Tło będzie określać opcje menu, które mogą być rozwinięte.

- pobierz od nauczyciela plik o nazwie **dropmenu.gif**

- zmień nazwę pliku submenu.gif na imie_ucznia.gif np. jan.gif
- dołącz grafikę jako tło.
- usunięcie podkreślenie tekstu w linkach (jeśli są użyte)
- usuń komentarze z arkusza styli (jeśli są użyte)

Arkusz stylu

```
body
{
    background-color: tutaj wpisz swój kolor;
}

div
{
    float: left;
    border: 1px solid #aaa;
    background: #00ffff;
    margin: 1px 0 0 0;
    width: 752px;
}

div ul
{
    margin: 0;
    padding: 0;
    border: 1px solid #ccc;
    border-width: 0 1px;
    background-color: #00ffff;
}

div li
{
    position: relative;
    list-style: none;
    margin: 0;
    float: left;
    width: 150px;
    line-height: 1em;
}

div ul ul
{
    position: absolute;
    width: 150px;
    display: none;
}

div ul ul li
{
    border-bottom: 1px solid #ccc;
}

div li_submenu
{
    background: url(..../grafiki/dropmenu.gif) 95% 50% no-repeat;
}

div li_submenu li_submenu
{
    background: url(..../grafiki_submenu.gif) 95% 50% no-repeat;
}
```

```
div li a:link, div li a:visited
{
    display: block;
    padding: 0.25em 0 0.25em 0.5em;
    text-decoration: none;
    width: 150px;
    color: #005500;
}
div>ul a:link, div>ul a:visited
{
    width: auto;
    color: #005500;
}
div li:hover
{
    background-color: #0000ff;
    color: #ff00ff;
    text-decoration: underline;
}

div li.submenu:hover
{
    background-color: #0000ff;
    color: #ff00ff;
}
div ul.level1 li.submenu:hover ul.level2
{
    display: block;
    color: #ff00ff;
}
div ul.level2 li.submenu:hover ul.level3
{
    display: block;
    color: #ff00ff;
}
div ul.level2
{
    top: 1.5em;
    left: -1px;
}
div ul.level3
{
    top: -1px;
    left: 150px;
    border-top: 1px solid #ccc;
}
```

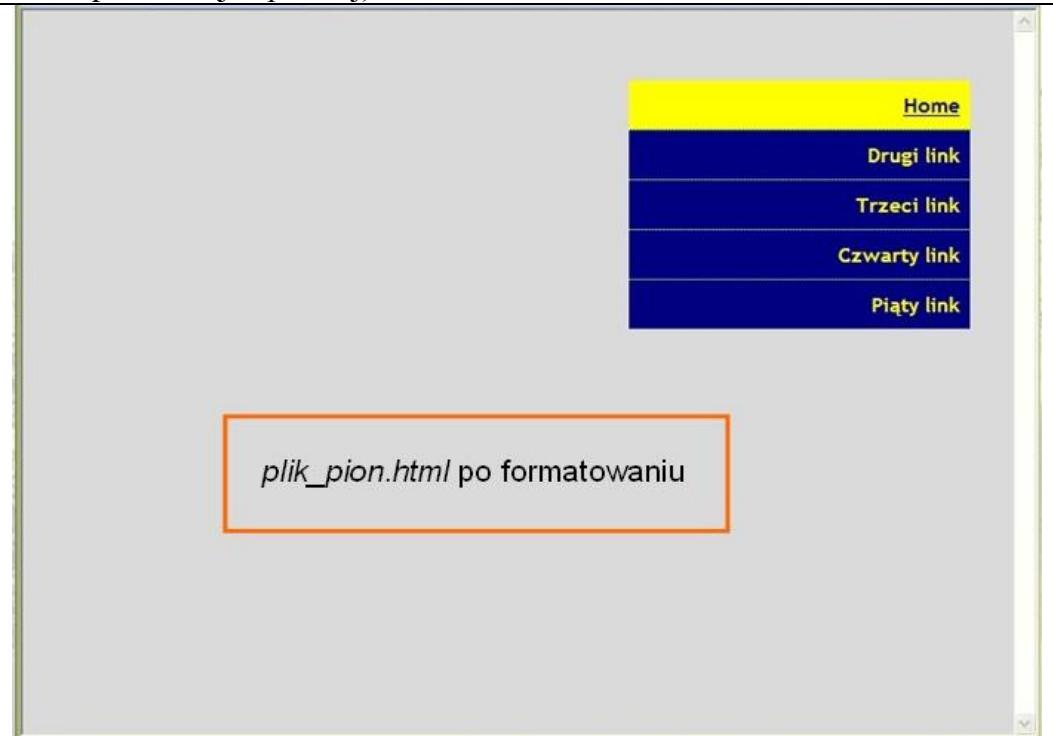
źródło skryptu: Eric A. Meyer, CSS według Erica Meyera. Kolejna odsłona

Zadanie 95. (Zadania 39)

Temat: Budowa menu pionowe i poziome.

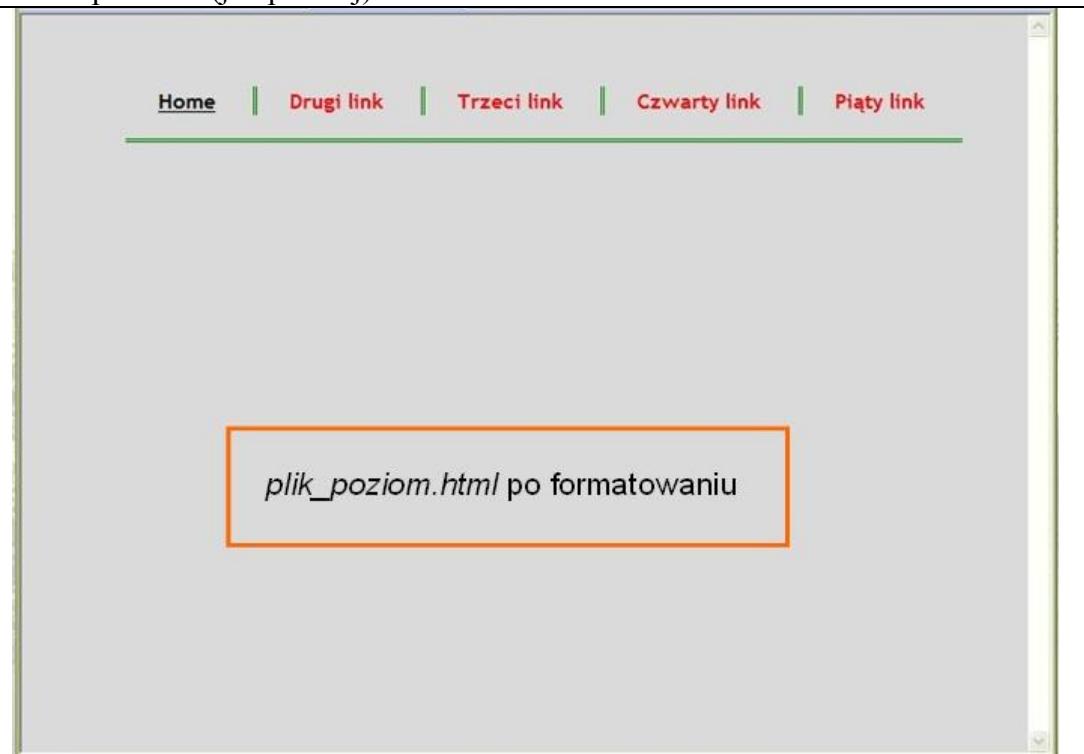
Wykonaj:

Dokonaj formatowania pliku HTML o nazwie plik_pion.html plikiem CSS abytrzymać menu pionowe (jak poniżej).

plik_pion.html po formatowaniu

Dokonaj formatowania pliku HTML o nazwie plik_poziom.html plikiem CSS abytrzymać menu poziome (jak poniżej).

plik_poziom.html po formatowaniu

1. Należy zacząć od przygotowania struktury folderów i plików:

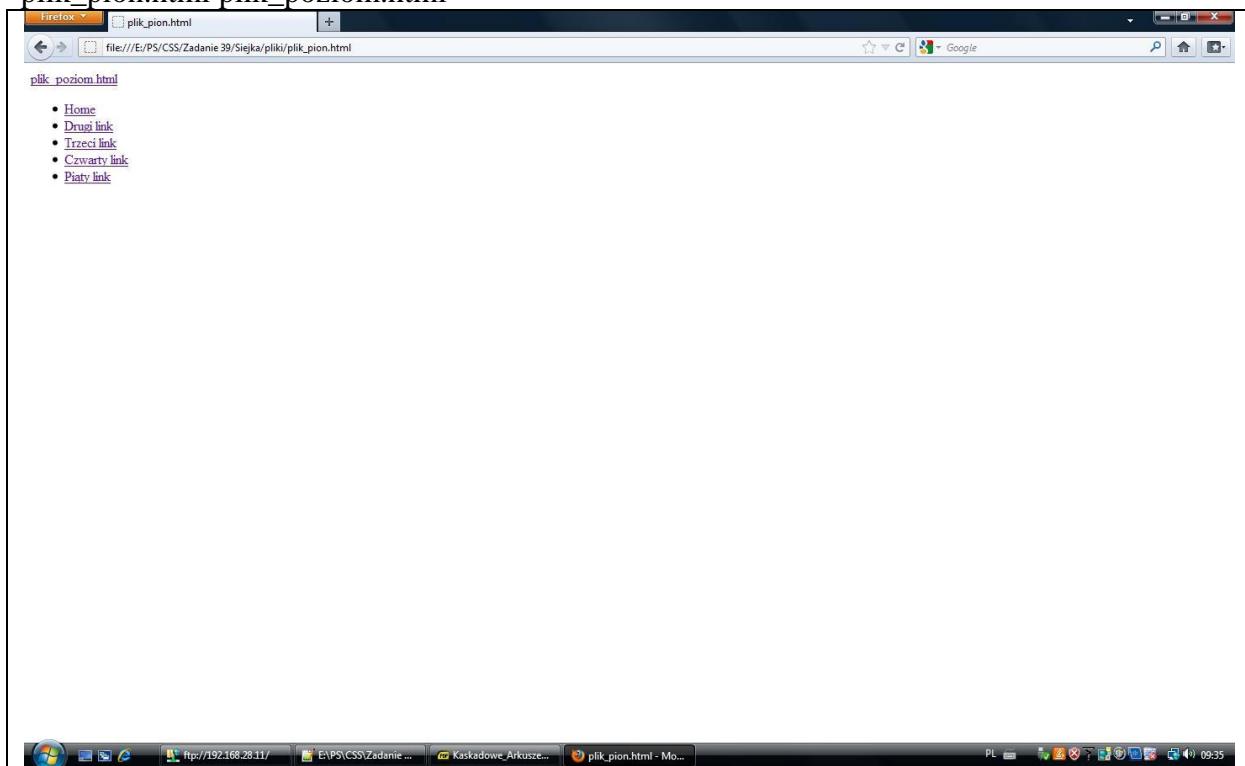
foldery:
cw_nazwisko_ucznia - główny
pliki - zawarty w głównym
style - zawarty w głównym

pliki:
plik_pion.html - w folderze pliki
plik_poziom.html - w folderze pliki
style_pion.css - w folderze style
style_poziom.css - w folderze style

2. W obu plikach HTML należy umieścić taką samą treść:

zawartość pliku HTML:
szablon HTML 4.01 Transitional
w sekcji <head>...</head>:
łącze do arkusza stylów -
odpowiednio dla plików:
plik_pion.html połączyć z style_pion.css
plik_poziom.html połączyć z style_poziom.css
w znaczniku <title>...</title> nazwa pliku
w sekcji <body>...</body>:
listę wyliczeniową z łączami:

<li id="home">Home
Drugi link
Trzeci link
Czwarty link
Piąty link

Po wpisaniu całej zawartości oba pliki powinny wyglądać tak - bez żadnego formatowania:
plik_pion.html plik_poziom.html

3. W pliku CSS należy przygotować reguły formatujące oba pliki, tak by uzyskać menu pionowe i poziome.

zawartość pliku CSS style_pion.css:
kolor tła całej strony:

```
body
{
    background-color: #??????; /* sam dobierz*/
}
```

reguły dla całej listy:

```
ul
{
    width: 250px;
    display: block;
    list-style: none;
    margin: 40px;
    padding: 0px;
    /* dokonaj pozycjonowania selektora ul po prawej stronie→czyli menu po prawej stronie*/
}
```

reguły dla elementów potomnych listy - wierszy:

```
ul li
{
/* wyświetlanie :element będzie wyświetlony w bloku (odstęp z góry i z dołu)→dopisz*/
list-style: none;
margin: 0px;
padding: 0px;
text-align: right;
}
```

reguły dla łączy:

```
li a:link, li a:visited
{
/* wyświetlanie :element będzie wyświetlony w bloku (odstęp z góry i z dołu)→dopisz*/
padding: 8px;
width: 250px;
color: #ffff00;
background-color: #??????; /* sam dobierz*/
border-top: 1px dotted #008000;
text-decoration: none;
font-family: 'Trebuchet MS';
font-weight: bold;
}
```

reguły dla łączy wskazanych:

```
li a:hover
{
color: #000080;
background-color: #??????; /* sam dobierz*/
text-decoration: underline;
}
```

reguły dla pierwszego łącza:

```
li#home a:link, li#home a:visited
{
color: #000080;
background-color: #??????; /* sam dobierz*/
border-top: none;
text-decoration: underline;
}
```

reguły dla pierwszego łącza wskazanego:

```
li#home a:hover
{
color: #ffff00;
background-color: #??????; /* sam dobierz*/
border-top: none;
text-decoration: none;
}
```

plik_pion.html

zawartość pliku CSS style_poziom.css:

kolor tła całej strony:

```
body
{background-color: #dadada;
}
```

reguły dla całej listy:

```
ul
{height: 40px;
margin: 40px;
padding: 0;
float: right;
border-bottom: 3px double #008000;
}
```

reguły dla elementów potomnych listy - wierszy:

```
ul li
{display: inline;
padding: 3px 25px;
border-left: 3px double #008000;
}
```

reguły dla łączy:

```
li a:link, li a:visited
{color: #ff0000;
text-decoration: none;
font-family: 'Trebuchet MS';
font-weight: bold;
}
```

reguły dla łączy wskazanych:

```
li a:hover
{color: #000000;
text-decoration: underline;
}
```

reguła dla pierwszego wiersza:

```
li#home
{border-left: none;
}
```

reguły dla pierwszego łącza:

```
li#home a:link, li#home a:visited
{color: #000000;
text-decoration: underline;
}
```

reguły dla pierwszego łącza wskazanego:

```
li#home a:hover
{color: #ff0000;
text-decoration: none;
}
```

Zadanie 96. (Zadania 39a)

Temat: Wykonaj **layout** → **szablon** na podstawie instrukcji.

Wykonaj:

- Przeczytaj co to jest layout.
- Ściągnij plik o nazwie: **tworzenie_layouta_w_gimpie.pdf** i na tej podstawie wykonaj szablon.
- Za wykonanie zadania w terminie otrzymasz ocenę (kryteria oceny: terminowość, dokładność z orginałem)

layout

Pojęcie layout do projektowania stron internetowych zostało przejęte z **DTP** - projektowania i składu publikacji.

Znaczenie 1

Layout – szablon stron internetowych czyli układ całej strony WWW.

Znaczenie 2

Layout (interfejs strony internetowej) – jest elementem konstrukcji graficznej, w którym ustala się wygląd (kolorystykę, elementy dekoracyjne, krój czcionki) i rozmieszczenie elementów (treści) na stronie. W fazie projektowej może mieć postać pliku graficznego prezentującego zakładany styl.

Layout może zostać wykonany w różnych technologiah:

- SWF,
- HTML,
- CSS

Modyfikacja layoutu strony nie implikuje ingerencji w jej treść.

Znaczenie 3

Layout dla CMS.

W przypadku wielu popularnych **systemów zarządzania treścią**, **layout** jest generowany w oparciu o tzw. skórki (ang. themes, skins). Jest to kolekcja plików, zawierających elementy wystroju oraz instrukcje dla systemu odnośnie ich obróbki i składania. By zmienić wystrój strony, wystarczy zainstalować skórkę i włączyć ją, najczęściej przy pomocy stosownego modułu. Odbywa się to bez ingerencji w kod skórki i systemu, co bardzo ułatwia kontrolowanie interfejsu bez znajomości API systemu i języka programowania. Stopień swobody, z jaką modyfikuje się taki layout, zależy od zastosowanego CMS. Niekiedy, zmiana układu elementów bywa możliwa za pomocą edytorów WYSIWYG. Skórki stworzone z myślą o różnych CMS nie są ze sobą kompatybilne.

Zadanie 97. (Zadania 40)

Temat: Strona na DIV-ach. Strona zawiera dwie kolumny - menu po lewej stronie oraz stopka i główka.

Schemat strony:

Nagłówek	
Menu	Strona główna
Stopka	

Wykonaj:

1)Utwórz dwa pliki na podstawie treści zadania poniżej:

- index.html
- style_nazwisko.css np. style_kowalski.css

2)Uzupełnij meta sensownymi danym, w miejsce nawiasów kwadratowych w pliku index.html .

3)Zmień paletę kolorów z fioletów na:

Numer w dzienniku	Paleta kolorów
1 ,10, 19, 27,31	Odcienie koloru czerwonego
2, 11,20, 28, 5	Odcienie koloru różowego
3, 12, 21, 29,15	Odcienie koloru pomarańczowego
4, 14, 22, 30,23	Odcienie koloru żółtego
6, 16, 24, 32	Odcienie koloru zielonego
7, 17, 25, 33	Odcienie koloru niebieskiego
8, 18, 26, 34	Odcienie koloru brązowego
9 ,13, 27, 35	Odcienie koloru szarego

Zamiana palety kolorów polega, że w pliku **style_nazwisko.css** zamienisz definicje kolorów z palety fioletowej na paletę zgodnie z tabelką powyżej.

Plik index.html

```
<head>
    <meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=utf-8">
    <meta name="Description" content=" [wstaw tu opis strony] ">
    <meta name="Keywords" content=" [wstaw tu słowa kluczowe] ">
    <meta name="Author" content=" [dane autora] ">
    <meta name="Generator" content="notatnik">
    <title>Menu ponowe jedno</title>
    <link rel="stylesheet" href="style_nazwisko.css" type="text/css">
</head>
```

```

<body>
  <div id="strona">
    <div id="naglowek">
      nagłówek
    </div>
    <div id="menu">menu
      <ul>
        <li>link 1</li>
        <li>link 2</li>
        <li>link 3</li>
        <li>link 4</li>
        <li>link 5</li>
        <li>link 6</li>
        <li>link 7</li>
        <li>link 8</li>
        <li>link 9</li>
        <li>link 10</li>
      </ul>
    </div>
    <div id="zawartosc">
      zawartość
      <p>
        Historia Linuksa rozpoczęła się w 1991 roku, kiedy to fiński programista, Linus Torvalds poinformował o hobbystycznym tworzeniu przez siebie niedużego, wolnego systemu operacyjnego, przeznaczonego dla procesorów z rodzin i386 oraz i486.
      </p>
      <p>
        Linus stworzył jednak tylko jądro, pełny system operacyjny potrzebował jeszcze powłoki systemowej, kompilatora, bibliotek itp. W roli większości z tych narzędzi użyto oprogramowania GNU, co jednak w przypadku niektórych komponentów systemu wymagało poważnych zmian, niekiedy finansowanych przez Projekt GNU, niekiedy dokonanych już wcześniej przez Linusa Torvaldsa.
      </p>
      </div>
      <div id="stopka">
        stopka
      </div>
    </div>
  </body>

```

Konstruowanie **Pliku style_nazwisko.css**

Dopisanie do pliku style_nazwisko.css nr 1

Kod
html, body
{

```
background-color: #dadada;  
color: #000000;  
margin-top: 10px;  
font-family: 'Trebuchet MS', Arial, sans-serif;  
}
```

Wytlumaczenie

Reguł globalnych dotyczących znacznika <body>...</body>.

- nadany kolor tła,
- kolor czcionek,
- górny margines
- rodzaj czcionki:

Dopisanie do pliku style_nazwisko.css nr 2

Kod

```
div#strona  
{  
    width: 800px;  
    margin: 0 auto;  
    padding: 10px;  
    background-color: #ffd2ff;  
}
```

Wytlumaczenie

definicja <div>...</div> #strona.

- szerokość strony - czyli całej strefy roboczej strony (w nim umieszczone będą pozostałe div-y). Podanie stałej szerokości uchroni od nieprzewidzianych zachowań, w przypadku zmiany wielkości przeglądarki spowodowanej zmianą rozdzielczości, czy też wielkością monitora. Jedynie pojawią się paski przewijania.
- Margines z wartościami 0 auto ustawia stronę na środku przeglądarki.
- jest margines wewnętrzny i kolor tła.

Dopisanie do pliku style_nazwisko.css nr 3

Kod

```
div#naglowek  
{  
    height: 100px;  
    padding: 10px;  
    background-color: #7b327b;  
    color: #ffffff;  
}
```

Wytlumaczenie

definicja <div>...</div> #naglowek.

- wymuszona jest wysokość tego elementu,

- margines wewnętrzny,
- inny kolor tła i kolor czcionki.

Dopisanie do pliku style_nazwisko.css nr 4

Kod

```
div#menu
{
    width: 150px;
    float: left;
    overflow: hidden;
    padding: 10px;
    background-color: #cb78cb;
}

div#menu ul
{
    list-style-type: none;
}
```

Wytyłumaczenie

definicja <div>...</div> #menu.

- ustalona jest stała szerokość,
- wyrównanie w poziomie do lewej,
- obcinanie ewentualnych elementów, które by na niego nachodziły, margines
- kolor tła.
- dla listy wyliczeniowej wyłączone zostały znaki wypunktowania.

Dopisanie do pliku style_nazwisko.css nr 5

Kod

```
div#zawartosc
{
    overflow: hidden;
    padding: 20px;
    background-color: #ffbeff;
}
```

Wytyłumaczenie

definicja <div>...</div> #zawartosc.

- obcinanie elementów, które by na niego nachodziły,
- margines wewnętrzny i kolor tła.
- Szerokości się nie podaje, gdyż to pudełko będzie dopełniać do reszty (całkowitej szerokości), w zależności od marginesów i marginesów wewnętrznych.

Dopisanie do pliku style_nazwisko.css nr 6

Kod

```
div#stopka
{
    clear: both;
    padding: 10px;
    background-color: #8f468f;
    color: #ffffff;
}
```

Wytyłumaczenie

definicja <div>...</div> #stopka.

- przyleganie,
- margines wewnętrzny,
- kolor tła i kolor czcionki.

Zadanie 98. (Zadania 40a)

Kontynuacja zadania poprzedniego.

Temat: Modyfikacja strony o działające linki.

Wykonaj:

1) Wykonaj trzy działające linki → patrz zrzut ekranu poniżej

The screenshot shows a website layout with the following structure:

- nagłówek**: A dark purple header bar.
- menu**: A sidebar on the left containing links:
  - [kontakt](#)
  - [tabela](#)
  - [link 3](#)
  - [link 4](#)
  - [link 5](#)
  - [link 6](#)
  - [link 7](#)
  - [link 8](#)
  - [link 9](#)
  - [strona główna](#)
- zawartość**: The main content area, which contains two columns of text.
- stopka**: A dark purple footer bar.

In the content area, the first column contains the following text:

Historia Linuksa rozpoczęła się w 1991 roku, kiedy to fiński programista, Linus Torvalds poinformował o hobbystycznym tworzeniu przez siebie niedużego, wolnego systemu operacyjnego, przeznaczonego dla procesorów z rodzin i386 oraz i486.

Linus stworzył jednak tylko jądro, pełny system operacyjny potrzebował jeszcze powłoki systemowej, kompilatora, bibliotek itp. W roli większości z tych narzędzi użyto oprogramowania GNU, co jednak w przypadku niektórych komponentów systemu wymagało poważnych zmian, niekiedy finansowanych przez Projekt GNU, niekiedy dokonanych już wcześniej przez Linusa Torvaldsa.

link **kontakt** jest do strony o nazwie:

- [kontakt_nazwisko_uchnia.html](#) np. kontakt_kowalski.html

zawartość strony kontakt:

Nazwisko ucznia, klasa oraz data i godzina tworzenia strony.

Link powrót do strony głównej.

link **tabela** jest do strony o nazwie:

- tabela_nazwisko_ucznia.html np. tabela_kowalski.html

zawartość strony tabela:

Nazwisko ucznia, klasa oraz data i godzina tworzenia strony oraz tabela palety kolorów z instrukcji lub innego źródła.

Link powrót do strony głównej.

Strony te uzyskujesz poprzez kopiowanie (dla kontakt i tabela) index.html do nowego pliku i nazwanie go nazwy_nazwisko_ucznia.html np. tabela_kowalski.html, następnie zamiast zawartości jaka było (tekst *Historia Linuksa .....*) zminę na odpowiednie teksty:

- Nazwisko ucznia, klasa oraz data i godzina tworzenia strony tutaj będzie tabela.

- Nazwisko ucznia, klasa oraz data i godzina tworzenia strony

Tutaj będzie tabela

Nazwa HTML	Kod szesnastkowy R G B	Kod dziesiętny R G B	Nazwa HTML	Kod szesnastkowy R G B	Kod dziesiętny R G B			
Odcienie koloru czerwonego								
IndianRed	CD 5C 5C	205 92 92	GreenYellow	AD FF 2F	173 255 47			
LightCoral	F0 80 80	240 128 128	Chartreuse	7F FF 00	127 255 0			
Salmon	FA 80 72	250 128 114	LawnGreen	7C FC 00	124 252 0			
DarkSalmon	E9 96 7A	233 150 122	Lime	00 FF 00	0 255 0			
LightSalmon	FF A0 7A	255 160 122	LimeGreen	32 CD 32	50 205 50			
Crimson	DC 14 3C	220 20 60	PaleGreen	98 FB 98	152 251 152			
Red	FF 00 00	255 0 0	LightGreen	90 EE 90	144 238 144			
FireBrick	B2 22 22	178 34 34	MediumSpringGreen	00 FA 9A	0 250 154			
DarkRed	8B 00 00	139 0 0	SpringGreen	00 FF 7F	0 255 127			
Odcienie koloru różowego								
Pink	FF C0 CB	255 192 203	MediumSeaGreen	3C B3 71	60 179 113			
LightPink	FF B6 C1	255 182 193	SeaGreen	2E 8B 57	46 139 87			
HotPink	FF 69 B4	255 105 180	ForestGreen	22 8B 22	34 139 34			
DeepPink	FF 14 93	255 20 147	Green	00 80 00	0 128 0			
MediumVioletRed	C7 15 85	199 21 133	DarkGreen	00 64 00	0 100 0			
PaleVioletRed	DB 70 93	219 112 147	YellowGreen	9A CD 32	154 205 50			
Odcienie koloru pomarańczowego								
LightSalmon	FF A0 7A	255 160 122	OliveDrab	6B 8E 23	107 142 35			
Coral	FF 7F 50	255 127 80	Olive	80 80 00	128 128 0			
Tomato	FF 63 47	255 99 71	DarkOliveGreen	55 6B 2F	85 107 47			
OrangeRed	FF 45 00	255 69 0	MediumAquamarine	66 CD AA	102 205 170			
DarkOrange	FF 8C 00	255 140 0	DarkSeaGreen	8F BC 8F	143 188 143			
Orange	FF A5 00	255 165 0	LightSeaGreen	20 B2 AA	32 178 170			
Odcienie koloru żółtego								
Gold	FF D7 00	255 215 0	DarkCyan	00 8B 8B	0 139 139			
Yellow	FF FF 00	255 255 0	Teal	00 80 80	0 128 128			
LightYellow	FF FF E0	255 255 224	Odcienie koloru fioletowego					
LemonChiffon	FF FA CD	255 250 205	Lavender	E6 E6 FA	230 230 250			
LightGoldenrodYellow	FA FA D2	250 250 210	Thistle	D8 BF D8	216 191 216			
PapayaWhip	FF EF D5	255 239 213	Plum	DD A0 DD	221 160 221			
Moccasin	FF E4 B5	255 228 181	Violet	EE 82 EE	238 130 238			
PeachPuff	FF DA B9	255 218 185	Orchid	DA 70 D6	218 112 214			
PaleGoldenrod	EE E8 AA	238 232 170	Fuchsia	FF 00 FF	255 0 255			
Khaki	F0 E6 8C	240 230 140	Magenta	FF 00 FF	255 0 255			
DarkKhaki	BD B7 6B	189 183 107	MediumOrchid	BA 55 D3	186 85 211			
			MediumPurple	93 70 DB	147 112 219			
			BlueViolet	8A 2B E2	138 43 226			
			DarkViolet	94 00 D3	148 0 211			
			DarkOrchid	99 32 CC	153 50 204			
			DarkMagenta	8B 00 8B	139 0 139			
			Purple	80 00 80	128 0 128			
			Indigo	4B 00 82	75 0 130			
			SlateBlue	6A 5A CD	106 90 205			
			DarkSlateBlue	48 3D 8B	72 61 139			
			MediumSlateBlue	7B 68 EE	123 104 238			

Odcienie koloru niebieskiego

Aqua	00 FF FF	0 255 255
Cyan	00 FF FF	0 255 255
LightCyan	E0 FF FF	224 255 255
PaleTurquoise	AF EE EE	175 238 238
Aquamarine	7F FF D4	127 255 212
Turquoise	40 E0 D0	64 224 208
MediumTurquoise	48 D1 CC	72 209 204
DarkTurquoise	00 CE D1	0 206 209
CadetBlue	5F 9E A0	95 158 160
SteelBlue	46 82 B4	70 130 180
LightSteelBlue	B0 C4 DE	176 196 222
PowderBlue	B0 E0 E6	176 224 230
LightBlue	AD D8 E6	173 216 230
SkyBlue	87 CE EB	135 206 235
LightSkyBlue	87 CE FA	135 206 250
DeepSkyBlue	00 BF FF	0 191 255
DodgerBlue	1E 90 FF	30 144 255
CornflowerBlue	64 95 ED	100 149 237
MediumSlateBlue	7B 68 EE	123 104 238
RoyalBlue	41 69 E1	65 105 225
Blue	00 00 FF	0 0 255
MediumBlue	00 00 CD	0 0 205
DarkBlue	00 00 8B	0 0 139
Navy	00 00 80	0 0 128
MidnightBlue	19 19 70	25 25 112

Odcienie koloru szarego

Gainsboro	DC DC DC	220 220 220
LightGrey	D3 D3 D3	211 211 211
Silver	C0 C0 C0	192 192 192
DarkGray	A9 A9 A9	169 169 169
Gray	80 80 80	128 128 128
DimGray	69 69 69	105 105 105
LightSlateGray	77 88 99	119 136 153
SlateGray	70 80 90	112 128 144
DarkSlateGray	2F 4F 4F	47 79 79
Black	00 00 00	0 0 0

Odcienie koloru brązowego

Cornsilk	FF F8 DC	255 248 220
BlanchedAlmond	FF EB CD	255 235 205
Bisque	FF E4 C4	255 228 196
NavajoWhite	FF DE AD	255 222 173
Wheat	F5 DE B3	245 222 179
BurlyWood	DE B8 87	222 184 135
Tan	D2 B4 8C	210 180 140
RosyBrown	BC 8F 8F	188 143 143
SandyBrown	F4 A4 60	244 164 96
Goldenrod	DA A5 20	218 165 32
DarkGoldenrod	B8 86 0B	184 134 11
Peru	CD 85 3F	205 133 63
Chocolate	D2 69 1E	210 105 30
SaddleBrown	8B 45 13	139 69 19
Sienna	A0 52 2D	160 82 45
Brown	A5 2A 2A	165 42 42
Maroon	80 00 00	128 0 0

Odcienie koloru białego

White	FF FF FF	255 255 255
Snow	FF FA FA	255 250 250
Honeydew	F0 FF F0	240 255 240
MintCream	F5 FF FA	245 255 250
Azure	F0 FF FF	240 255 255
AliceBlue	F0 F8 FF	240 248 255
GhostWhite	F8 F8 FF	248 248 255
WhiteSmoke	F5 F5 F5	245 245 245
Seashell	FF F5 EE	255 245 238
Beige	F5 F5 DC	245 245 220
OldLace	FD F5 E6	253 245 230
FloralWhite	FF FA F0	255 250 240
Ivory	FF FF F0	255 255 240
AntiqueWhite	FA EB D7	250 235 215
Linen	FA F0 E6	250 240 230
LavenderBlush	FF F0 F5	255 240 245
MistyRose	FF E4 E1	255 228 225

Zadanie 99. (Zadania 40b)**Kontynuacja zadania poprzedniego.**

Temat: Modyfikacja strony o definicję linków w pliku CSS.

Wykonaj tak modyfikacje aby:

Menu pionowe nawigacyjne zbudane w oparciu o listy wyliczeniowe, łącza będą miały formę przycisków oraz zmienić kolor tła przycisku - inny dla łącza aktywnego i inny dla wskazanego. ➔ Patrz zadanie z menu pionowym

Zadanie 100. (Zadania 40c)**Kontynuacja zadania poprzedniego.**

Temat: Modyfikacja strony z tabelą.

Dodaj do strony tabelę zdefiniowaną w CSS (z łączeniem komórek, obramowaniem zewnętrzne i wewnętrzne ➔ ciekawe zaproponowane przez ciebie, kolorowanie komórek)

Tabela będzie zawierała wy tłumaczenie definicji CSS (łącznie z definicjami tabeli).

Strzałka ze znaków specjalnych HTML

Opisz w tabeli style (oprócz html, body, który ma być w tabeli i jest zrobiony):

- margin,
- padding,
- text-decoration,
- font-size,
- border.

Styl → html, body	
Opis → łączenie selektorów (opisz w tabeli co oznacza to pojęcie)	
background-color: #dadada;	Kolor tła w zapisie szesnastkowym
color: #000000;	Kolor tekstu
font-family: 'Trebuchet MS', Arial, sans-serif;	Rodzaje czcionek: 'Trebuchet MS', Arial, sans-serif gdy czcionka składa się z co najmniej dwóch wyrazów tu używamy ' '

Zadanie 101. (Zadania 41)

Temat: Dwie kolumny - menu po prawej

Plik HTML jest identyczny, jak z przykładu poprzedniego
Arkusz stylów jest identyczny, jak ten z pierwszego przykładu, poza jedną zmianą - menu ma nadane wyrównanie w poziomie do prawej.

```
html, body
{background-color: #dadada;
color: #000000;
margin-top: 10px;
font-family: 'Trebuchet MS', Arial, sans-serif;
}

div#strona
{width: 800px;
margin: 0 auto;
padding: 10px;
background-color: #ffd2ff;
}

div#naglowek
{height: 100px;
padding: 10px;
background-color: #7b327b;
color: #ffffff;
}

div#menu
{width: 150px;
float: right;
overflow: hidden;
padding: 10px;
background-color: #cb78cb;
}

div#menu ul
{list-style-type: none;
}

div#zawartosc
{overflow: hidden;
padding: 20px;
background-color: #ffbeff;
}

div#stopka
{clear: both;
padding: 10px;
background-color: #8f468f;
```

```
color: #ffffff;  
}
```

Zadanie 102. (Zadania 42)

Temat: Trzy kolumny - menu po lewej i prawej

Plik index.html

```
<head>  
<meta http-equiv="Content-type" content="text/html; charset=iso-8859-2">  
<meta name="Description" content=" [wstaw tu opis strony] ">  
<meta name="Keywords" content=" [wstaw tu słowa kluczowe] ">  
<meta name="Author" content=" [dane autora] ">  
<meta name="Generator" content="notatnik">  
  
<title>menu po prawej i lewej</title>  
  
<link rel="stylesheet" href="style.css" type="text/css">  
</head>  
<body>  
<div id="strona">  
<div id="naglowek">nagłówek</div>  
<div id="menu_1">menu 1  
<ul>  
<li>link 1</li>  
<li>link 2</li>  
<li>link 3</li>  
<li>link 4</li>  
<li>link 5</li>  
<li>link 6</li>  
<li>link 7</li>  
<li>link 8</li>  
<li>link 9</li>  
<li>link 10</li>  
</ul>  
</div>  
<div id="menu_2">menu 2  
<ul>  
<li>link 11</li>  
<li>link 12</li>  
<li>link 13</li>  
<li>link 14</li>  
<li>link 15</li>  
<li>link 16</li>  
<li>link 17</li>  
<li>link 18</li>  
<li>link 19</li>  
<li>link 20</li>  
</ul>
```

```
</div>
<div id="zawartosc">zawartość
<p>
Historia Linuksa rozpoczęła się w 1991 roku, kiedy to fiński programista, Linus Torvalds poinformował o hobbystycznym tworzeniu przez siebie niedużego, wolnego systemu operacyjnego, przeznaczonego dla procesorów z rodzin i386 oraz i486.
</p>
<p>
Linus stworzył jednak tylko jądro, pełny system operacyjny potrzebował jeszcze powłoki systemowej, kompilatora, bibliotek itp. W roli większości z tych narzędzi użyto oprogramowania GNU, co jednak w przypadku niektórych komponentów systemu wymagało poważnych zmian, niekiedy finansowanych przez Projekt GNU, niekiedy dokonanych już wcześniej przez Linusa Torvalds.
</p>
</div>
<div id="stopka">stopka</div>
</div>
</body>
</html>
```

Plik style.css

```
html, body {
    background-color: #dadada;
    color: #000000;
    margin-top: 10px;
    font-family: 'Trebuchet MS' Arial, sans-serif;
}

div#strona {
    width: 800px;
    margin: 0 auto;
    padding: 10px;
    background-color: #ffd2ff;
}

div#naglowek {
    background-color: #7b327b;
    color: #ffffff;
    height: 100px;
    padding: 10px;
}

div#menu_1 {
    width: 150px;
    float: left;
    overflow: hidden;
    background-color: #cb78cb;
    padding: 10px;
}
```

```
div#menu_1 ul, #menu_2 ul
{list-style-type: none;
}

div#menu_2 {
    width: 150px;
    float: right;
    overflow: hidden;
    background-color: #df8cdf;
    padding: 10px;
}

div#zawartosc {
    overflow: hidden;
    background-color: #ffbeff;
    padding: 20px;
}

div#stopka {
    clear: both;

    background-color: #8f468f;
    padding: 10px;
    color: #ffffff;
}
```

Zadanie 103. (Zadania 43)

Temat: Wykonanie szablonu strony oparty na znacznikach <div>...</div>.

Wykonaj:

- sformatowaniu jednego pliku HTML jednym plikiem CSS → szablon z dwiema kolumnami,
- sformatowaniu drugiego pliku HTML drugim plikiem CSS → szablon z trzema kolumnami.

1) Przygotowanie struktury folderów i plików:

foldery:

nazwisko_uchnia - główny
pliki - zawarty w głównym
style - zawarty w głównym

pliki:

index_1.html - w folderze pliki
index_2.html - w folderze pliki
style_1.css - w folderze style
style_2.css - w folderze style

W pierwszym pliku należy umieścić treść taką samą, jak w obu przykładach opisujących budowę szablonu z dwiema kolumnami → patrz przykład powyżej.

Jedyna zmiana polega na dodaniu po div-ie z identyfikatorem naglowek, drugiego div-u z identyfikatorem naglowek_2 i z treścią: nagłówek 2. W pierwszym nagłówku należy napisać: nagłówek 1.

2) W pliku CSS należy przygotować reguły formatujące index_1.html, tak by uzyskać gotowy szablon.

zawartość pliku CSS style_1.css:

```
html, body
{
background-color: #ffff90;
color: #000000;
margin-top: 5px;
font-family: 'Trebuchet MS', Arial, sans-serif;
}

div#strona
{
width: 900px;
margin: 0 auto;
padding: 10px;
background-color: #c8c8ff;
}

div#naglowek
{
height: 30px;
padding: 15px;
```

```
margin-bottom: 2px;
background-color: #000060;
color: #ffffff;
}

div#naglowek_2
{height: 100px;
padding: 15px;
margin-bottom: 2px;
background-color: #1e1e6e;
color: #ffffff;
}

div#menu
{width: 200px;
float: right;
overflow: hidden;
padding: 10px;
margin-left: 2px;
background-color: #7878c8;
}

div#menu ul
{list-style-type: none;
}

div#zawartosc
{overflow: hidden;
padding: 40px;
background-color: #9696e1;
}

div#stopka
{clear: both;
height: 50px;
padding: 10px;
margin-top: 2px;
background-color: #323296;
color: #ffffff;
}
```

- 3) W drugim pliku należy umieścić treść taką samą, jak w trzech przykładach opisujących budowę szablonu z trzema kolumnami → patrz przykład powyżej
Jedyna zmiana polega na dodaniu po div-ie z identyfikatorem naglowek, drugiego div-u z identyfikatorem naglowek_2 i z treścią: nagłówek 2. W pierwszym nagłówku należy napisać: nagłówek 1.
- 4) W pliku CSS należy przygotować reguły formatujące index_2.html, tak by uzyskać gotowy szablon.

zawartość pliku CSS style_2.css:

```
html, body
{background-color: #c8c8ff;
color: #000000;
margin-top: 5px;
font-family: 'Trebuchet MS', Arial, sans-serif;
}

div#strona
{width: 900px;
margin: 0 auto;
padding: 10px;
background-color: #ffe6e6;
}

div#naglowek
{height: 80px;
padding: 10px;
margin-bottom: 4px;
background-color: #820000;
color: #ffffff;
}

div#naglowek_2
{height: 30px;
padding: 10px;
margin-bottom: 4px;
background-color: #961e1e;
color: #ffffff;
}

div#menu_1
{width: 120px;
float: right;
overflow: hidden;
padding: 5px;
margin-left: 4px;
background-color: #be6464;
}

div#menu_1 ul
{list-style-type: none;
}

div#menu_2
{width: 180px;
float: right;
overflow: hidden;
padding: 5px;
margin-left: 4px;
```

```
background-color: #d29696;  
}  
  
div#menu_2 ul  
{list-style-type: none;  
}  
  
div#zawartosc  
{overflow: hidden;  
padding: 30px;  
background-color: #f0c8c8;  
}  
  
div#stopka  
{clear: both;  
height: 40px;  
padding: 10px;  
margin-top: 4px;  
background-color: #963232;  
color: #ffffff;  
}
```

Oceniany będzie nazwisko_ucznia z dwoma podfolderami: pliki i style, w których zawarte będą odpowiednio pliki: w folderze pliki: index_1.html i index_2.html, w folderze style: style_1.css i style_2.css.

Pliki HTML powinny być sformatowane zgodnie z poleceniami za pomocą zewnętrznych arkuszy stylów. Efektem formatowania winny być dwa szablony strony: z dwiema kolumnami i z trzema kolumnami.

Zadanie 104. (Zadania 44)

Temat: Wykonanie makiety projektu strony.

Wykonanie makiety stron.

Czym są makiety witryn?

Są to pierwsze szkice strony zanim przystąpimy do projektowania graficznego strony, zanim oddamy ją do realizacji grafikowi.

Pozwoli nam już wstępnie ustalić co ma znajdować się na stronie głównej zaś na makietyce witryny rozmieścimy wszystkie potrzebne elementy. Rysunek ten możemy zrobić amatorsko w paincie w formie szkicu. Robione są w skali 1:1, aby klient dokładnie mógł zobaczyć wielkość poszczególnych elementów. Makieta pozwoli nam już na wstępnie zorientować się czy jesteśmy zgodni z klientem co do wyglądu witryny. Jeśli nawet nie przyda się Wam to będzie bardzo pomocna grafikowi. Z góry piszę, żeby uprzedzić klienta, że to tylko szkic **pokazujący rozmieszczenie elementów** na stronie, a nie jej projekt graficzny :)

Poniżej przedstawiam przykładowe szkice makiety:

Zdjęcie

Nazwa strony
(tło ciemno niebieskie, a napisy na biało)

linie rozdzielające (poszarpane)

1 opcja
Strona Główna

2 opcja
Galeria

3 opcja
O mnie

4 opcja
Kontakt

linie rozdzielające (ciemny niebieski)

Część na treść
(jasny niebieski)

linie rozdzielające (ciemny niebieski)

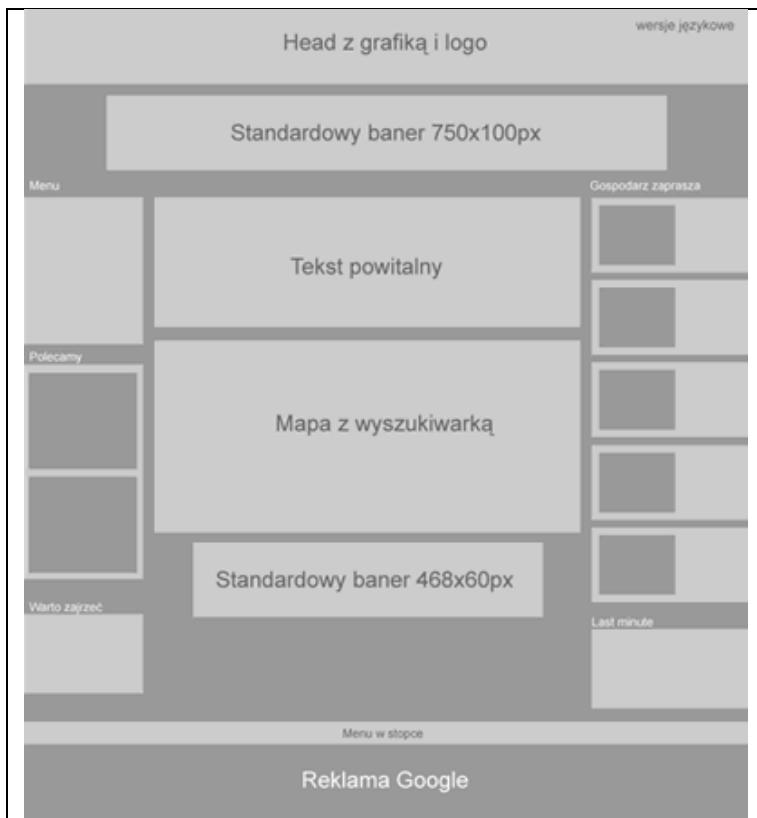
Autor:.....

©Prawa autorskie

Wymagania do elementów makiety:

- -logo ze zdjęciem oraz opisem (tło oraz kolor liter)
- -linie rozdzielające (kolor, poszarpan lub nie)
- -menu (co najmniej 4 opcje) kolor tła i kolory liter
- -część na treści na treści (kolor tła)
- -stopka (napisy oraz kolory tło)

Zadanie 105. (Zadania 45)

Temat: Wykonanie projekt na postawie makiety w GIMP.

Założenia projektowe:

Uwaga: Pamiętaj o nagrywaniu projektu. Rozszerzenie dla GIMPA to ***.xcf**

- 1) W górnym lewym rogu umieść zdjęcie (wyskalowane do odpowiedniej wielkości) lub logo (własny projekt),
- 2) Wykonaj tytuł strony → w przykładzie jest to „Modele redukcyjne pływające”,
- 3) Cztery opcje menu,
- 4) Opcje menu (napisy tych opcji na prostokątach o kolorze odróżniającym się od koloru napisu oraz koloru nagłówka),
- 5) Linie oddzielające nagłówek → treść oraz treść → stopka,
- 6) Sekcja treści o kolorze tła jaśniejszym niż nagłówek i stopka.
- 7) Stopka z autorem oraz prawami autorskimi.

Przykład 1

Zadanie 106. (Zadania 46)

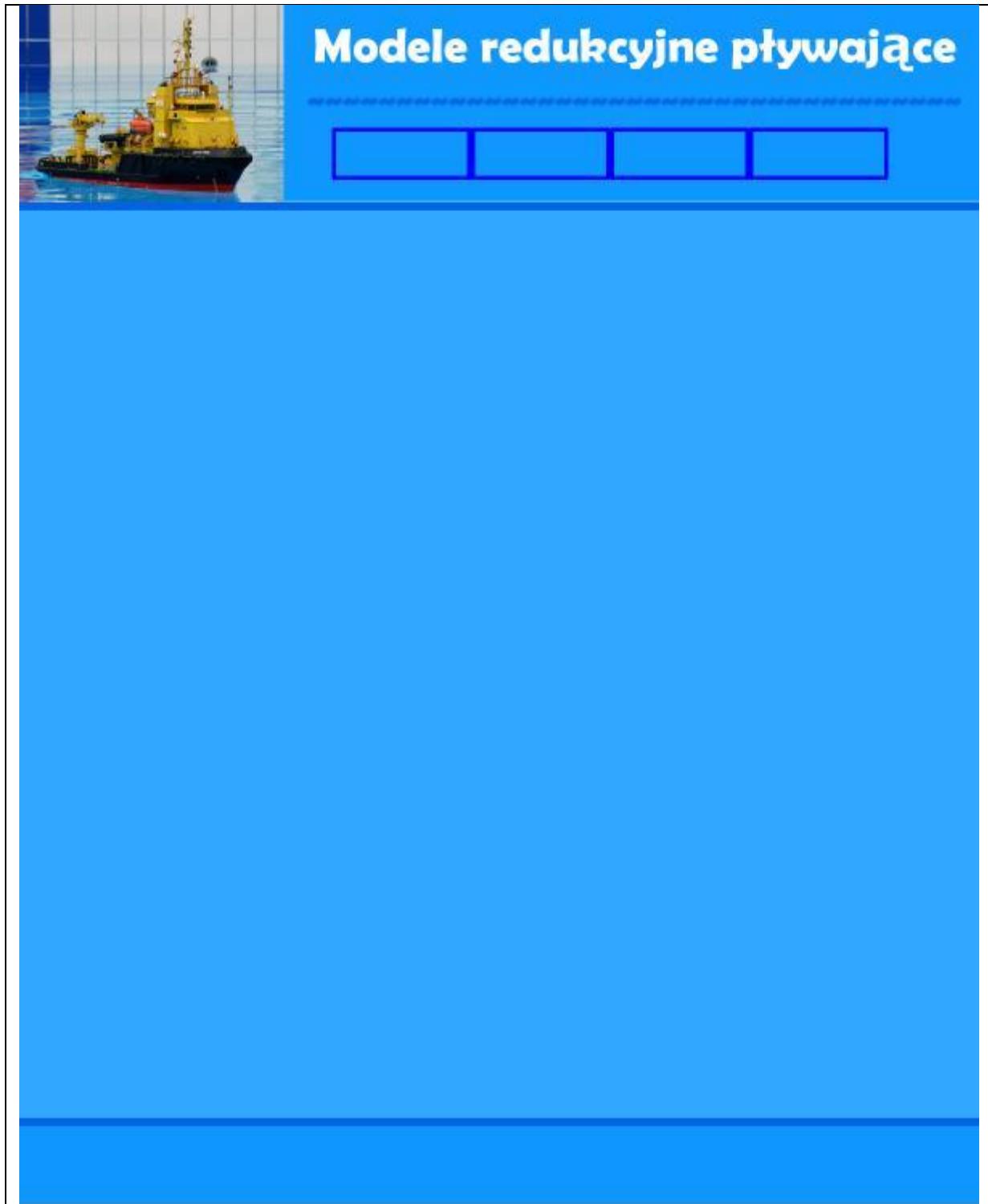
Temat: Przygotowanie oraz cięcie layoutu (wykonanego przez ucznia) na podstawie makiety z przykładu zadania poprzedniego.

Usuń wszystkie napisy → zapamiętaj wielkości czcionek, rodzaj czcionki oraz kolor, napisy będą tworzone jako teksty a nie teksty w grafice. Nagraj grafikę (orginał z napisami zachowaj).

Poniżej masz przykłady loutów gotowych do cięcia (bez napisów).

Przykład1

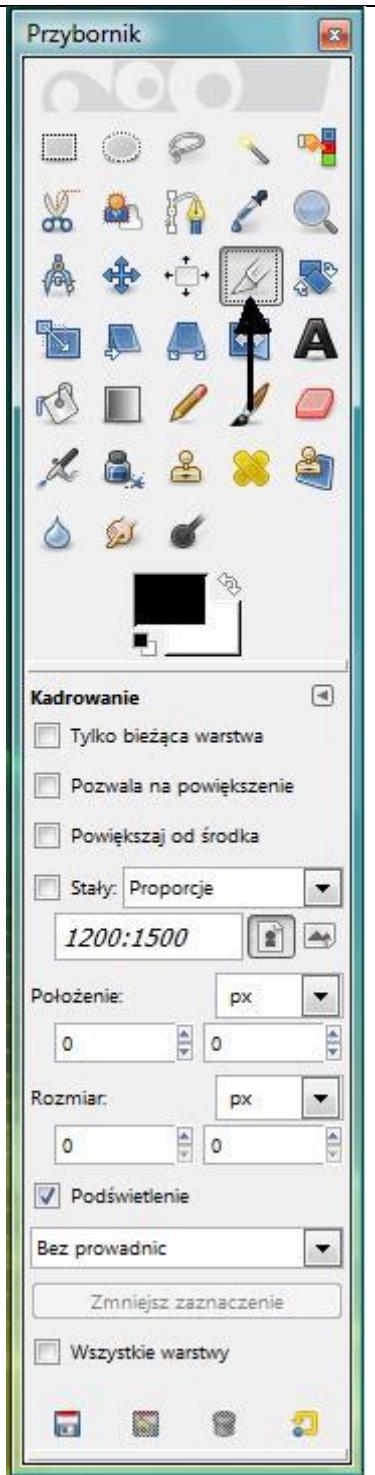
Przycinanie laytów→adresy.

<http://www.youtube.com/watch?v=IWBJ1DxG8Ck>

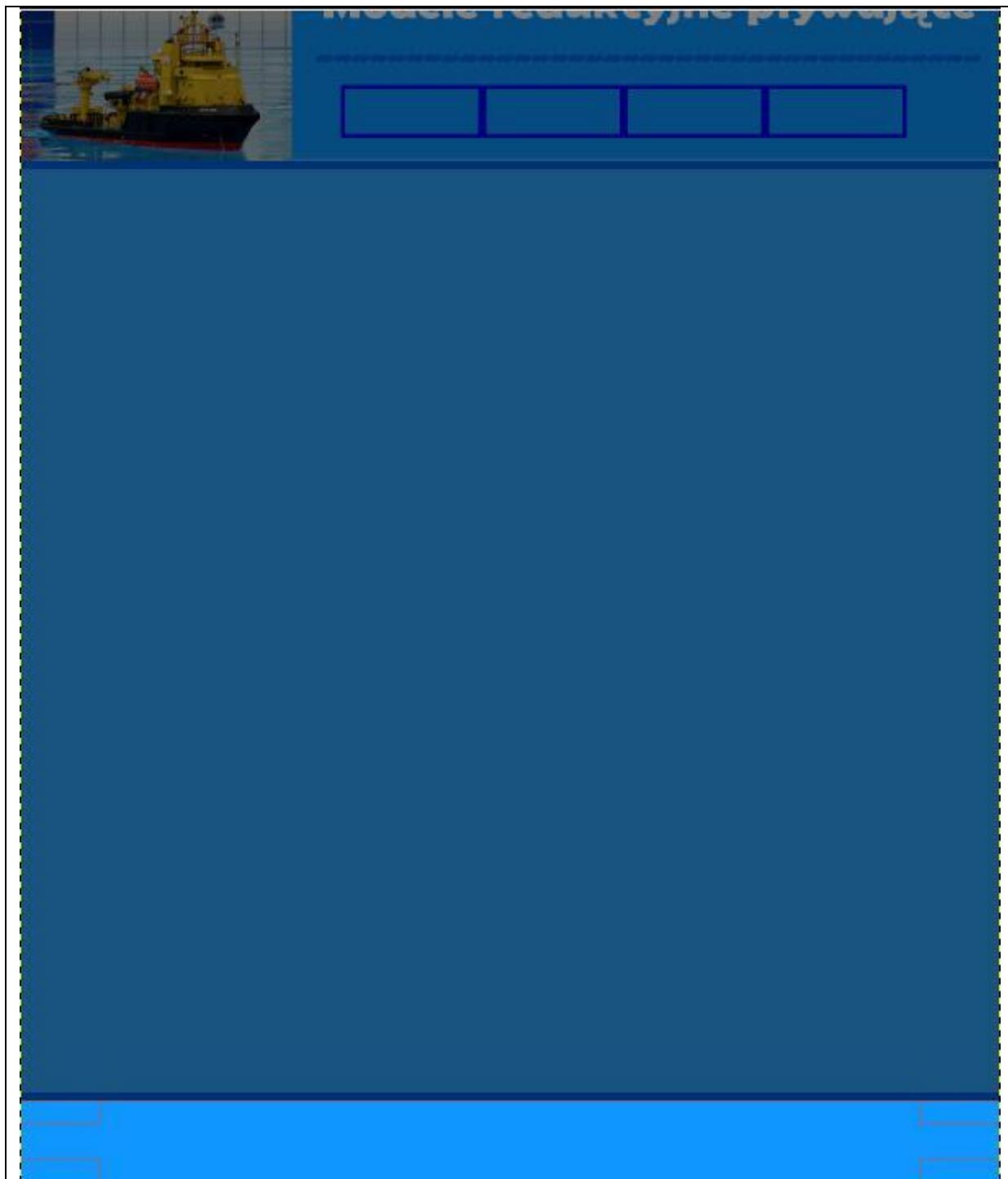
<http://www.plikigrafiki.com/kursy/10/kurs-Lekcja-3---Ci%C4%99cie-layoutu-Jak-stworzy%C4%87-stron%C4%99-internetow%C4%85.html>

Prycinanie laytów w GIMP
schemat:

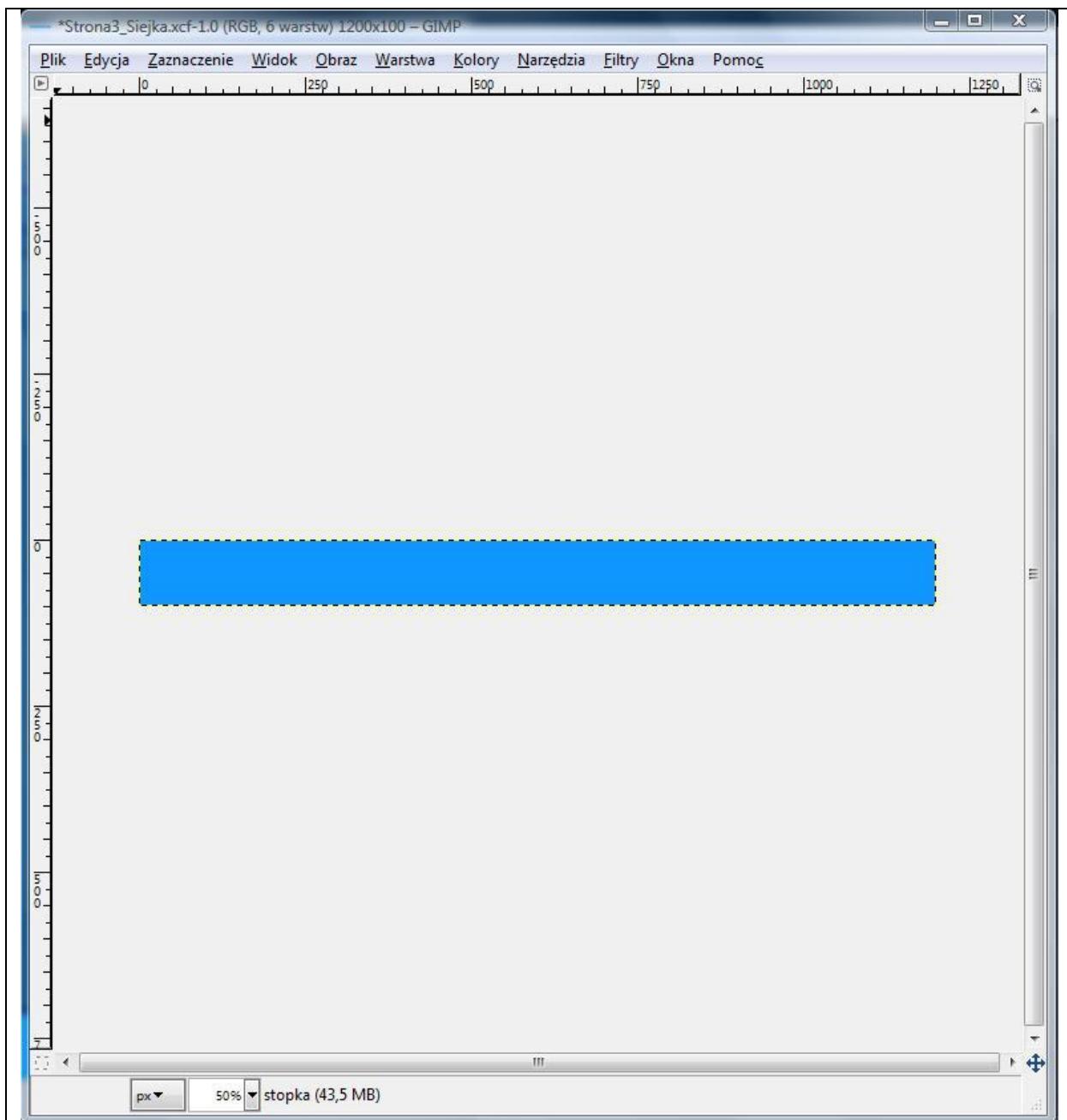
- 1)vgraj layout do prycinania do programu GIMPa,
- 2)Wybierz narzędzie Kadrowanie,

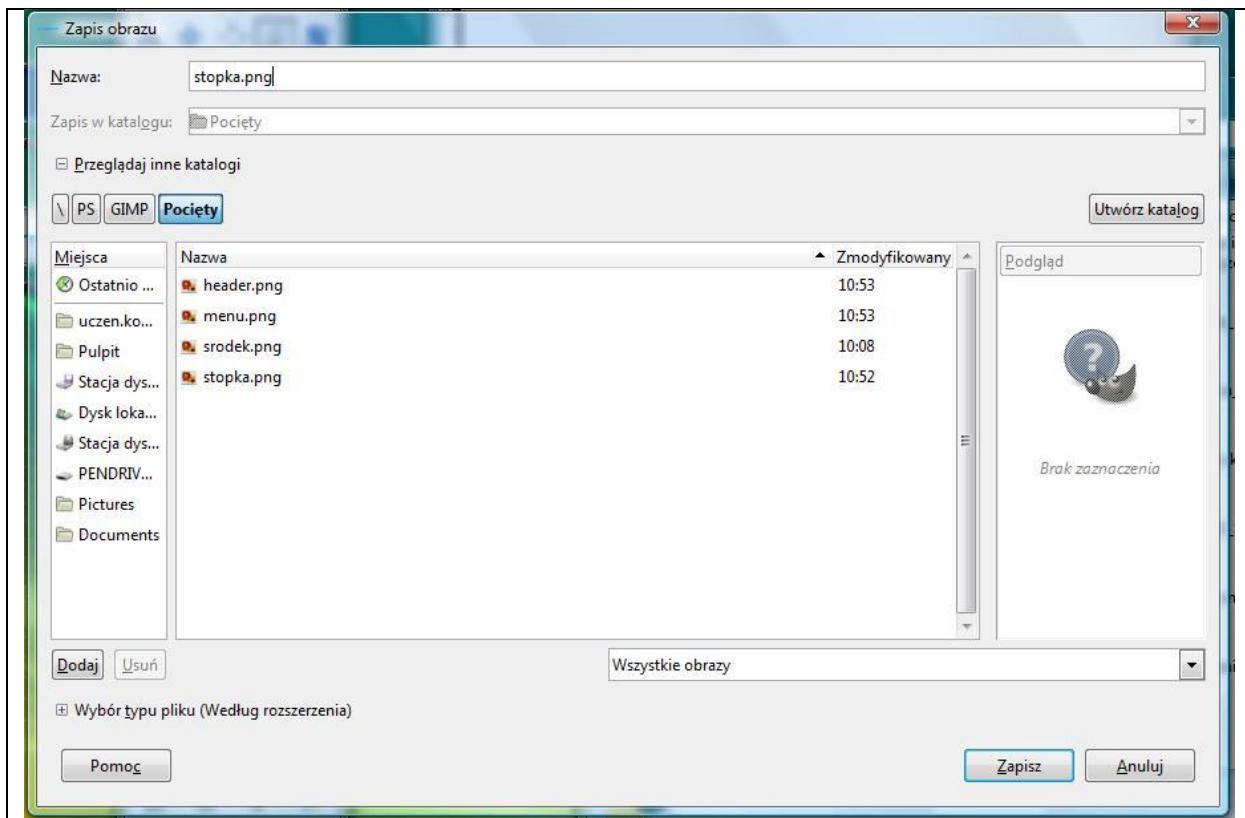
3) Zaznacz obszar, który chesz wyciąć (tutaj to zaznaczony jest obszar dolny → jasno niebieski)

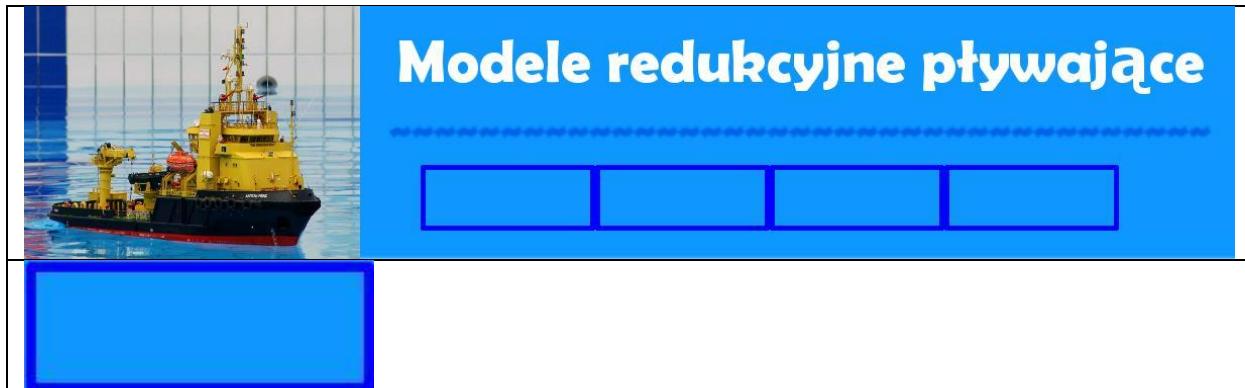
4) klinij obszar kadrowany ten dolny a otrzymasz

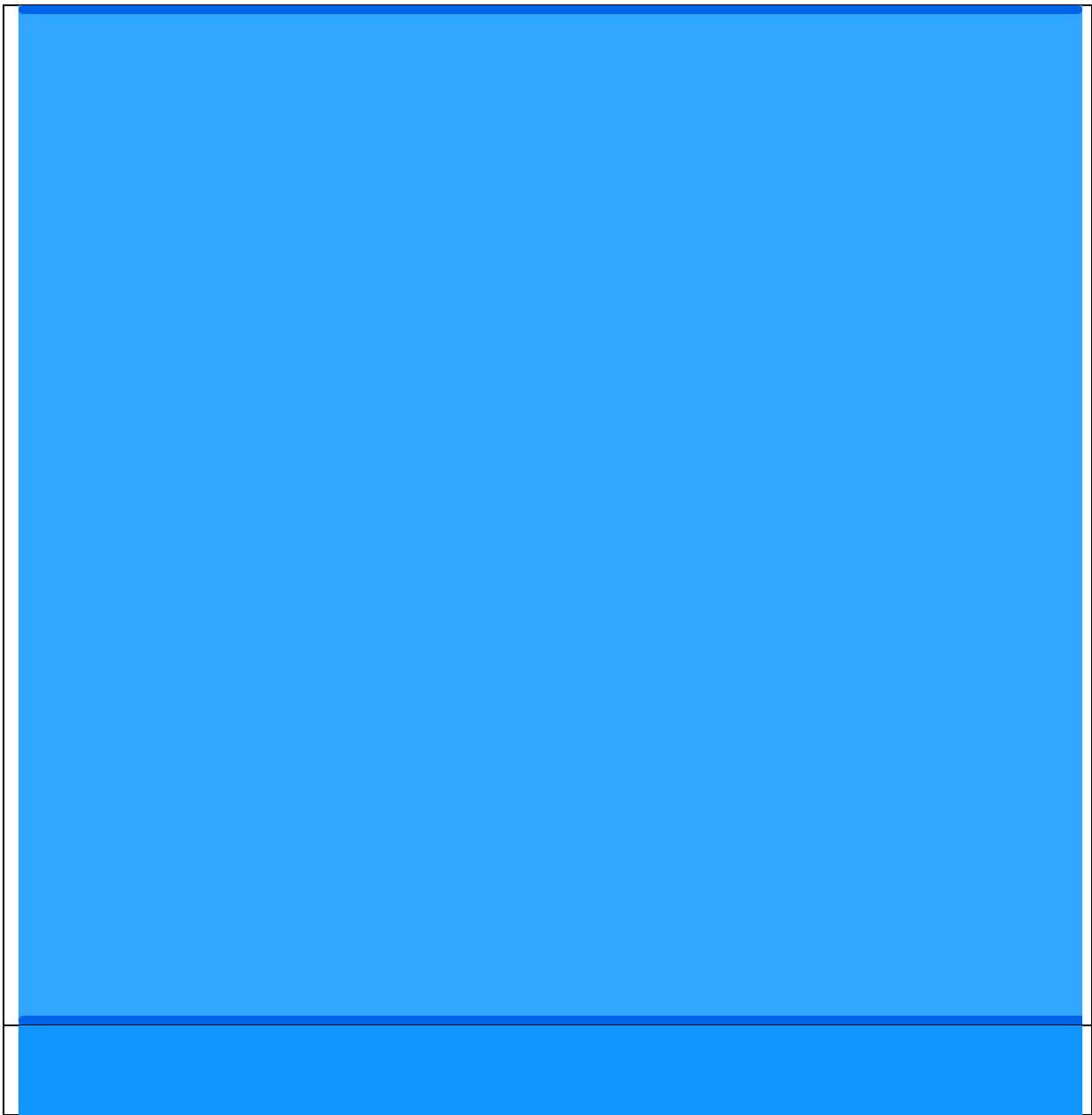

5) Nagraj, pamiętaj o znaczących nazwach. Nagrywaj w formacie *.png.

Wycięte elementy:

Strona na zaokrąglonych grafikach div

<http://www.creamsoft.com/blog/tworzymy-ladny-zaokraglony-projekt-na-div.html>

Layout w Gimp

<http://www.youtube.com/watch?v=CXRW0W2hP6I>

Prycinanie tutorial Adobe

<http://www.youtube.com/watch?v=h6ZcT9LZzRU>

Prycinanie tutorial Gim

<http://www.youtube.com/watch?v=lWBJ1DxG8Ck>

Ułożenie dwóch elementów "div" obok siebie

W tej części kursu CSS zapoznamy się z jednym z najczęstszych sposobów, który wykorzystuje się do ułożenia dwóch elementów blokowych HTML obok siebie (w tym wypadku dwóch elementów div). Dodatkowo poznamy sposób wyśrodkowania wspomnianych elementów w oknie naszej przeglądarki internetowej.

Naszym celem będzie utworzenie układu elementów HTML, który został zaprezentowany poniżej:

element - div - 1	element - div - 2
-------------------	-------------------

Naszym pierwszym krokiem będzie utworzenie odpowiedniego kodu HTML, który pozwoli nam później (po dodaniu odpowiednich reguł CSS do elementów div) na ułożenie dwóch elementów div obok siebie, jak również pozwoli nam wyśrodkować, wspomniane elementy div, w oknie naszej przeglądarki internetowej.

Nasz kod HTML w części body dokumentu HTML powinien prezentować się następująco:

Przykład1

```
<body>
<div>
<div>element - div - 1</div>
<div>element - div - 2</div>
</div>
</body>
```

W kodzie przedstawionym powyżej zostały umieszczone dwa elementy div w jednym elemencie div. Dodamy do nich atrybuty id, dzięki czemu w następnym kroku będziemy mogli dodać do nich odpowiednie reguły CSS.

Przykład2

```
<body>
<div id="caly_blok">
<div id="pierwszy">element - div - 1</div>
<div id="drugi">element - div - 2</div>
</div>
</body>
```

Element div#caly_blok posłuży nam do wyśrodkowania obu elementów div#pierwszy oraz div#drugi, które zostały w nim umieszczone.

Jak na razie nasze elementy HTML po wyświetleniu w oknie przeglądarki internetowej prezentują się następująco:

element - div - 1

element - div - 2

Przykład3

Żeby nasz wzrok zauważył granice naszych elementów div, wykonamy następujące czynności:

- do elementu div#caly_blok dodamy złote obramowanie i jakiś kolor tła
- do dwóch pozostałych elementów div dodamy różne kolory tła

Aby wykonać wspomniane czynności, tworzymy następujące reguły CSS:

```
#caly_blok {  
background-color:#555;  
border:3px solid #FDD700;  
}  
  
#pierwszy {  
background-color:#DDD;  
}  
  
#drugi {  
background-color:#CCC;  
}
```

A tak teraz prezentują się nasze elementy HTML po wyświetleniu w oknie przeglądarki internetowej:

element - div - 1

element - div - 2

Przykład4

Następnym krokiem do osiągnięcia naszego celu jest dodanie do elementów div#pierwszy oraz div#drugi właściwości float:left; a więc dodajemy tą właściwość CSS do naszych reguł CSS:

```
#pierwszy {  
float:left;  
background-color:#DDD;  
}  
  
#drugi {  
float:left;  
background-color:#CCC;  
}
```

Rezultat:

element - div - 1

element - div - 2

Na pierwszy rzut oka może wydawać się nam, że nasze elementy div źle się wyświetliły, ale o nic nie musimy się martwić, bo wszystko idzie zgodnie z naszym planem.

Po dodaniu do naszych dwóch elementów div właściwości float:left; ułożyły się one obok siebie, jednak dlaczego tak się stało? Co ma w sobie takiego właściwość float, że tak działa na elementy HTML?

Postaram się odpowiedzieć na wyżej wymienione pytania.

W momencie gdy dodamy do elementu HTML właściwość float, to tak jak byśmy kazali mu przylegać, do któregoś z boków swojego elementu rodzica (left - do lewego boku, right - do prawego boku).

Ponadto kilka elementów HTML z właściwością float, występujących po sobie, będzie do siebie przylegać na wzajem, ale tylko w sytuacji gdy ich wspólne szerokości nie będą przekraczać szerokości elementu rodzica (w przeciwnym razie ostatni przylegający element zostanie umieszczony poniżej, w następnej linii).

Należy również zwrócić uwagę na szerokość elementu, do którego zostanie dodana właściwość float, ponieważ szerokość elementu zostanie automatycznie dopasowana do zawartości tego elementu (chyba że ustalimy własną szerokość dla danego elementu, za pomocą właściwości width).

Przyglądając się naszym dotychczasowym elementom, które zostały wyświetlane parę linijek wyżej, możemy dostrzec, że element rodzinny, czyli div#caly_blok, przestał "widzieć" wysokość swoich dzieci, czyli elementów div#pierwszy oraz div#drugi. Niestety, ale jest to jeden ze skutków ubocznych stosowania właściwości float na dzieciach elementu HTML, który nie posiada właściwości float. Oczywiście wspomniany skutek uboczny możemy "naprawić" na kilka sposobów.

Jednym ze sposobów (inne poznamy w następnej części kursu) na to, aby element rodzinny zaczął widzieć wysokość swoich dzieci, do których została dodana właściwość float, jest dodanie do niego właściwości overflow wraz z wartością hidden lub auto, co czynimy:

```
#caly_blok {  
    overflow:hidden;  
    background-color:#555;  
    border:3px solid #FDD700;  
}
```

Rezultat:

```
element - div - 1  
element - div - 2
```

Jak widzimy powyżej, element rodzinny zaczął "widzieć" wysokość swoich dzieci i dopasował się do ich wysokości. Stało się to możliwe dzięki dodaniu do niego właściwości overflow:hidden; która w normalnych okolicznościach jest wykorzystywana po to, aby ukryć zawartość nie mieszczącą się w granicy elementu HTML, jednak w tym wypadku zyskała ona dodatkową cechę działania.

Jedynym ograniczeniem stosowania opisanej metody z wykorzystaniem właściwości overflow jest to, że w momencie gdy będziemy chcieli umieścić jakiś element HTML w elemencie div#caly_blok, który ma być umieszczony poza granicami elementu div#caly_blok, to ten element zostanie ukryty. Inne sposoby "naprawienia" wysokości elementu rodzica, który zawiera w sobie elementy dzieci z właściwością float, poznamy w następnej części tego kursu CSS.

Naszym następnym krokiem będzie wyśrodkowanie całego układu elementów HTML jaki do tej pory stworzyliśmy, a więc dodajemy do elementu div#caly_blok właściwości margin:0 auto; która ustawi wartość górnego i dolnego marginesu zewnętrznego elementu na 0, a lewego i prawego marginesu zewnętrznego elementu na auto, dodatkowo ustalimy szerokość elementu za pomocą właściwości width:600px;

```
#caly_blok {  
    overflow:hidden;  
    margin:0 auto;  
    width:600px;
```

```
width:600px;  
margin:0 auto;  
background-color:#555;  
border:3px solid #FDD700;  
}
```

Rezultat:

```
element - div - 1  
element - div - 2
```

Naszym ostatnim krokiem w tej części kursu CSS będzie ustalenie szerokości dla elementów div#pierwszy oraz div#drugi, tak aby zajmowały one całą szerokość swojego elementu rodzica.

Aby to osiągnąć należy dodać do wspomnianych elementów właściwość width wraz z wartością wyrażoną, np. w pikselach, przy czym obie wartości, obu elementów, po dodaniu do siebie muszą wynosić 100% szerokości swojego rodzica, czyli w naszym wypadku 600px (dzięki czemu oba elementy div wspólnie zajmą całą szerokość swojego elementu rodzica), czyli przykładowo do elementu div#pierwszy dodajemy właściwość width:200px; a do elementu div#drugi dodajemy właściwość width:400px;

```
#pierwszy {  
float:left;  
width:200px;  
background-color:#DDD;  
}  
  
#drugi {  
float:left;  
width:400px;  
background-color:#CCC;  
}
```

Rezultat:

```
element - div - 1  
element - div - 2
```

Pełny kod dokumentu HTML z tej części kursu CSS został umieszczony poniżej:

```
<!DOCTYPE html>  
<html>  
<head>  
<meta charset="utf-8">  
<title>Darmowy Kurs CSS</title>  
  
<style>  
#caly_blok {  
overflow:hidden;  
width:600px;  
margin:0 auto;  
border:3px solid #FDD700;  
background-color:#555;  
}
```

```

#pierwszy {
    float:left;
    width:200px;
    background-color:#DDD;
}

#drugi {
    float:left;
    width:400px;
    background-color:#CCC;
}
</style>

</head>

<body>

<div id="caly_blok">
    <div id="pierwszy">element - div - 1</div>
    <div id="drugi">element - div - 2</div>
</div>

</body>
</html>

```

Jeżeli chcielibyśmy zmienić kolejność wyświetlania się dzieci elementu div#caly_blok bez ingerowania w kod części body dokumentu HTML, to możemy dodać do pierwszego z dzieci, czyli elementu div#pierwszy, właściwość float:right; zamiast właściwości float:left; dzięki czemu wspomniany element będzie przylegał do prawego boku swojego elementu rodzica, a nie do lewego boku.

```

c
#pierwszy {
    float:right;
    width:200px;
    background-color:#DDD;
}

```

Rezultat:

```

element - div - 1
element - div - 2

```

Jeżeli chcielibyśmy dodać do naszych elementów div#pierwszy oraz div#drugi takie właściwości jak: margin, padding, border po ich lewej lub prawej stronie, to musielibyśmy zmienić ich szerokość uwzględniając wartości wspomnianych właściwości. Aby uniknąć takiej sytuacji należy dodać do elementów div#pierwszy oraz div#drugi dodatkowe elementy div, dzięki czemu będziemy mogli dodać do nich wspomniane właściwości: margin, padding, border bez żadnych przeszkód.

W kodzie dokumentu HTML, który znajduje się pod spodem, zostały uwzględnione wyżej wymienione czynności:

```
c
```

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<head>
<meta charset="utf-8">
<title>Darmowy Kurs CSS</title>

<style>
#caly_blok {
    overflow:hidden;
    width:600px;
    margin:0 auto;
    border:3px solid #FDD700;
    background-color:#555;
}

#pierwszy {
    float:left;
    width:200px;
}

#drugi {
    float:left;
    width:400px;
}

#kolumna1 {
    border:2px solid #FDD700;
    padding:15px;
    margin:15px;
    background-color:#DDD;
}

#kolumna2 {
    border:2px solid #FDD700;
    padding:15px;
    margin:15px;
    background-color:#CCC;
}
</style>

</head>

<body>

<div id="caly_blok">

<div id="pierwszy">
<div id="kolumna1">element - div - 1</div>
</div>

<div id="drugi">
<div id="kolumna2">element - div - 2</div>
```

```
</div>
```

```
</div>
```

```
</body>
```

```
</html>
```

Rezultat:

element - div - 1

element - div - 2

Na podstawie tego co do tej pory zostało opisane w tej części kursu CSS możemy ułożyć więcej elementów HTML obok siebie, dzięki dodaniu do nich właściwości float:left; i ustaleniu odpowiednich szerokości.

Przykład:

element - div - 1

element - div - 2

element - div - 3

Kod dokumentu HTML został umieszczony pod spodem:

```
c
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <meta charset="utf-8">
    <title>Darmowy Kurs CSS</title>

    <style>
      #caly_blok {
        overflow:hidden;
        width:600px;
        margin:0 auto;
        border:3px solid #FDD700;
        background-color:#555;
      }

      #pierwszy {
        float:left;
        width:180px;
      }

      #drugi {
        float:left;
        width:240px;
      }

      #trzeci {
        float:left;
        width:180px;
      }
    </style>
  </head>
  <body>
    <div>
      <div>
        element - div - 1
      </div>
      <div>
        element - div - 2
      </div>
    </div>
  </body>
</html>
```

```
#kolumna1 {  
    border:2px solid #FDD700;  
    padding:15px;  
    margin:15px;  
    background-color:#DDD;  
}  
  
#kolumna2 {  
    border:2px solid #FDD700;  
    padding:15px;  
    margin:15px 0;  
    background-color:#CCC;  
}  
  
#kolumna3 {  
    border:2px solid #FDD700;  
    padding:15px;  
    margin:15px;  
    background-color:#DDD;  
}  
</style>  
  
</head>  
  
<body>  
  
    <div id="caly_blok">  
        <div id="pierwszy">  
            <div id="kolumna1">element - div - 1</div>  
        </div>  
  
        <div id="drugi">  
            <div id="kolumna2">element - div - 2</div>  
        </div>  
  
        <div id="trzeci">  
            <div id="kolumna3">element - div - 3</div>  
        </div>  
    </div>  
  
</body>  
</html>
```

Zadanie 47

Temat: Oprogramowanie przyciętych grafik z użyciem HTML4.

W celu oprogramowania strony WWW z użyciem przyciętych wcześniejszych elementów grafiki używane jest pojęcie kontenerów. **Kontener** jest wyodrębnionym miejscem strony WWW (kształt prostokąta), w którego wnętrzu będziemy umieszczać inne obiekty (inne kontenery, napisy, grafiki itp.). Kontener jest oprogramowywany np. z użyciem CSS. Oprogramowanie polega na: określenie nazwy kontenera, wielkości, sposobu umieszczania na stronie i względem innych kontenerów, kolor tła itp..

2. Nie rozmieszcza się elementów strony na pozycjonowaniu absolutnym

<http://longway.blox.pl/2008/11/Tutorial-Layout-od-podstaw-cz-2-HTML-CSS.html>

<http://kurs.browsehappy.pl/CSS/Float>

<http://msdn.microsoft.com/pl-pl/library/kurs-html-praktycznie--kontenery-z-menu-oraz-trescia-wlasciwa.aspx>

Wykonaj:

1) Kontenery wykonuj jako **id (identyfikatory)** o odpowiednich nazwach.

2) Jeśli twój layout jest podobny do przykładów powyżej to układ kontenerów będziesz miał następujący wygląd:

Nazwa kontenera: header_nazwisko_ucznia
Nazwa kontenera: nawigacja_nazwisko_ucznia
Nazwa kontenera: content_nazwisko_ucznia
Nazwa kontenera: footer_nazwisko_ucznia

Uwaga: Wszystkie kontenery header, nawigacja, content, footer powinny znajdować się w kontenerze kontener_nazwisko_ucznia

3) Wykonanie oprogramowania dla układu strony z punktu 2)

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl" lang="pl">
<head>
<podłączenie arkusza stylów />
<tytuł nazwisko ucznia</tytuł nazwisko ucznia>
<meta dla polskich liter w UTF-8 />
</head>

<body>
<div id="nazwa kontenera głównego">
<div id="odpowiednia nazwa_nazwisko_ucznia→nagłówek"></div>
<div id="odpowiednia nazwa_nazwisko_ucznia→nawigacja(menu)">
<!-- tutaj będzie menu -->
</div>
<div id="odpowiednia nazwa_nazwisko_ucznia→zawartość"></div>
<div id="odpowiednia nazwa_nazwisko_ucznia→stopka"></div>
</div>
</body>
</html>
```

4) Oprogramowanie CSS dla **id** oraz **linku**

uwaga:

- **margin** → polecenie wprowadza dodatkowy odstęp między danym elementem a elementem sąsiednimi (lewo, prawo, góra, dół)
- **padding** → polecenie to pozwala zdefiniować dodatkowy wewnętrzny odstęp pomiędzy elementami (lewo, prawo, góra, dół)

Plik stylu.

```
#kontener_nazwisko_ucznia{
margins: 0 auto;
szerokość 1000pikseli;
wysokość 768pikseli;
}
/* margins: 0 auto; → właściwości margin:0 auto; która ustawi wartość górnego i dolnego
marginesu zewnętrznego elementu na 0, a lewego i prawego marginesu zewnętrznego elementu na
auto - wartość lewego i prawego marginesu zostanie dobrana automatycznie przez przeglądarkę
internetową. */
```

```
#header_nazwisko_ucznia {
tło DIVa jako *.png;
szerokość 1000pikseli;
wysokość 175pikseli;
odstęp wewnętrzny 0;
}
```

```
#nawigacja_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako *.png;  
szerokość:1000px;  
wysokość:84px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

```
#content_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako *.png;  
szerokość:1000px;  
wysokość:492px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

```
#footer_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako *.png;  
szerokość:1000px;  
wysokość:18px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

5) Wykonanie menu:

Jeżeli masz menu poziome cztery opcje np.

id Opcja1 _nazwisko_ucznia	id Opcja2 _nazwisko_ucznia	id Opcja3 _nazwisko_ucznia	id Opcja4 _nazwisko_ucznia
-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

5a)dopisz do pliku index.html menu

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl" lang="pl">
<head>
<meta charset="utf-8">
<title>NAZWISKO UCZNIA</title>
<link rel="stylesheet" type="text/css" href="style.css">
</head>

<body>
<div id="kontener_nazwisko_ucznia ">
<div id="header_nazwisko_ucznia"></div>
<div id="nawigacja_nazwisko_ucznia">
<div id="opcja1_nazwisko_ucznia">
<center><a href="index.html"><b>News</b></a></center>
</div>
<div id="opcja2_nazwisko_ucznia">
<center><a href="galeria.html"><b>Galeria</b></a></center>
</div>
<div id="opcja3_nazwisko_ucznia">
<center><a href="o_mnie.html"><b>O mnie</b></a></center>
</div>
<div id="opcja4_nazwisko_ucznia">
<center><a href="kontakt.html"><b>Kontakt</b></a></center>
</div>
</div>
<div id="content_nazwisko_ucznia">ZAWARTOŚĆ</div>
<div id="footer_nazwisko_ucznia">STOPKA</div>
</div>
</body>
</html>
```

5b) Wykonaj cztery DIVy (w odpowiednim miejscu → patrz 3) o nazwach patrz tabela powyżej.

Dodanie do elementu HTML właściwość float:

1) to tak jak byśmy kazali mu przylegać, do któregoś z boków swojego elementu rodzica

*left - do lewego boku,

*right - do prawego boku.

2) Ponadto kilka elementów HTML z właściwością float, występujących po sobie, będzie do siebie przylegać na wzajem, ale tylko w sytuacji gdy ich wspólne szerokości nie będą przekraczać szerokości elementu rodzica (w przeciwnym razie ostatni przylegający element zostanie umieszczony poniżej, w następnej linii).

3) Należy również zwrócić uwagę na szerokość elementu, do którego zostanie dodana właściwość float, ponieważ szerokość elementu zostanie automatycznie dopasowana do **zawartości** tego elementu (chyba że ustalimy własną szerokość dla danego elementu, za pomocą właściwości width).

```
#opcja1_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako menu1.png;  
przyleganie:lewo;  
szerokość :250px;  
wysokość:86px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

```
#opcja2_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako menu1.png;  
przyleganie:lewo;  
szerokość :250px;  
wysokość:86px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

```
#opcja3_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako menu1.png;  
przyleganie:lewo;  
szerokość :250px;  
wysokość:86px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

```
#opcja4_nazwisko_ucznia {  
tło DIVa jako menu1.png;  
przyleganie:lewo;  
szerokość :250px;  
wysokość:86px;  
odstęp wewnętrzny:0;  
}
```

5c) Zdefiniowanie linków

```
a{  
likwidacja podkreślenia w linku;  
kolor:biały;  
tekst podczas wyświetlania centrowany w poziomie;  
odstęp między wierszami 77px;  
tekst podczas wyświetlania centrowany w pionie na środku elementu;  
rodzaj czcionki:Monotype Corsiva;  
wielkość czcionki:30px;  
}
```

5d) Zdefiniowanie koloru linków po najechaniu na link myszką

Zdefiniuj na kolor zielony

6) Wykonanie podstron

6a) Dokonaj kopiowania strony ale zmień nazwy:

- galeria.html
- o_mnie.html
- kontakt.html

Otrzymasz cztery takie same strony ale o różnych nazwach.

6b) Zapisz treści podstron co najmniej dwa zdania. Treści powinny być związane z nazwą podstrony.

Pierwsze dwie linijki kodu to deklaracja typu dokumentu. Aby nasza strona wyświetlała się poprawnie, w każdej możliwej przeglądarce, pod żadnym pozorem nie możemy jej pomijać. Ów krótki fragment kodu zmusi większość przeglądarek do włączenia trybu zgodności ze standardami, co oszczędzi nam nerwów i kombinowania, szczególnie w przypadku IE6. Deklaracja winna się znaleźć na samym początku dokumentu, dlatego też nie poprzedzamy jej żadnym innym kodem.

<div id="container"> będzie pełnił rolę szkieletu strony - to w jego obrębie znajdą się pozostałe elementy szablonu.

Krok 2. Poniższe kontenery pozwolą nam odseparować treść od panelu bocznego oraz nagłówka:

```
<div id="content">  
  
  <div id="main_column"></div>  
  <div id="side_panel"></div>  
  <div class="clear"></div>  
</div>
```

Najlepiej, aby nazwy klas oraz identyfikatorów były ściśle związane z pełnią funkcją danego elementu (znacznika), a nie z jego wyglądem. Pozwoli nam to łatwiej odnaleźć się w kodzie i dodatkowo wyeliminuje ewentualne nieporozumienia, gdy nagle zapragniemy zmienić kolor tła klasy "czerwony" na granatowy odcień.

<div class="clear"> będzie pełnił dość kluczową funkcję w naszym szablonie, ale o tym w następnym punkcie.

Krok 3. Pliki tekstowe umieszczamy w katalogu głównym, natomiast grafikę w folderze "images". Przejdzmy teraz do arkusza stylów, tworzymy nowy dokument o nazwie "style.css":

```
* {  
  padding: 0;  
  margin: 0;  
}  
body {  
  background: #6e4b26 url('images/bg.jpg') 0 0 fixed;  
  margin: 20px 0;  
}  
#container {  
  width: 758px;  
  margin: 0 auto;  
  padding: 0 15px 0 5px;  
}  
#header {  
  height: 155px;  
  position: relative;  
  background: url('images/header.gif') left bottom no-repeat;  
}  
#content {  
  background: #ffffff url('images/content.gif') 0 0 repeat-y;  
  height: 100%;  
}  
#main_column {  
  float: left;  
  width: 528px;
```

```
padding: 0 13px 0 15px;
background: url('images/main_column.gif') 0 0 no-repeat;
}
#side_panel {
float: right;
width: 191px;
padding: 106px 0 0 9px;
background: #ebe2d9 url('images/side_panel.gif') 0 0 repeat-y;
position: relative;
}
.clear {
clear: both;
}
#footer {
width: 778px;
margin: 0 auto;
height: 20px;
background: url('images/footer.gif') 5px 0 no-repeat;
}
```

Za pomocą gwiazdki odwołujemy się do wszystkich elementów na stronie. W tym konkretnym przypadku pozbywamy się domyślnych marginesów oraz odstępów przypisanych do takich znaczników, jak <p>, czy <ul>.

Do znacznika <body> dodajemy tło, które następnie blokujemy za pomocą wartości "fixed".

Kontener <div id="container"> umieszczamy na środku strony.

W dalszej kolejności odpowiednio formatujemy i rozmieszczamy kolumny, po lewej (float: left) i prawej stronie (float: right).

Aby kontener <div id="content"> automatycznie dopasowywał się do elementów z własnością "float" (znajdujących się w jego obrębie), dopisujemy regułę "clear: both" do deklaracji kontenera <div class="clear">.

Mając na uwadze błędy IE, definiujemy także wysokość <div id="content">.

Do deklaracji kontenera <div id="header"> oraz <div id="side_panel"> dopisujemy regułę "position: relative". Szczegóły nieco później.

Odpowiednio przycinamy obrazki (rzecz jasna wszystkie niezbędne pliki graficzne, znajdziecie w archiwum). Aby wygładzić zaokrąglone krawędzie, aplikujemy poniższe ustawienia w oknie dialogowym Save for Web (Matte: #6e4b26):

Krok 4. Dodajemy kolejne kontenery.

```
<div id="side_panel">
<div id="search_box"></div>
<div id="archives_box">

<div id="archives_content"></div>
<span id="archives_footer"></span>
</div>
<div class="list_box"></div>
<div class="other"></div>
```

```
<div id="design"></div>  
</div>
```

Dany identyfikator może pojawić się w kodzie tylko i wyłącznie jeden raz (rzecz jasna to ograniczenie nie dotyczy klas).

Wcięcia oczywiście możemy sobie darować, ale dzięki nim kod staje się o wiele bardziej przejrzysty.

Krok 5. Wracamy do arkusza stylów i definiujemy nowe selektory.

```
#search_box {  
    position: absolute;  
    top: -33px;  
    left: -10px;  
    width: 220px;  
    height: 139px;  
    background: url('images/search_box.png') 0 0 no-repeat;  
    behavior: url('iepngfix.htm');  
}  
#archives_box {  
    background: url('images/archives_box.gif') 0 0 no-repeat;  
    padding-top: 40px;  
}  
#archives_content {  
    background: url('images/archives_content.gif') 0 0 repeat-y;  
    width: 100%;  
}  
#archives_footer {  
    display: block;  
    height: 35px;  
    background: url('images/archives_footer.gif') 0 0 no-repeat;  
}  
.other {  
    width: 184px;  
    overflow: hidden;  
    margin: 0 1px;  
}  
#design {  
    margin-top: 45px;  
}
```

Tło kontenera z wyszukiwarką zapisujemy, jako obraz PNG-24.

Ponieważ IE6 nie wspiera plików PNG, korzystamy ze skryptu autorstwa Angusa Turnbulla (wystarczy nam wersja 1.0). Plik iepngfix.htm zapisujemy w katalogu głównym. Osoby ambitne odsyłam do oficjalnej dokumentacji Microsoftu (opisana metoda posiada spore ograniczenia i nie zawsze działa poprawnie, dlatego radzę jednak użycie skryptu).

<div id="search_box"> pozycjonujemy ("position: absolute") względem nadzielnego kontenera, za sprawą reguły "position: relative". Gdyby <div id="side_panel"> nie posiadał owej własności, kontener z wyszukiwarką wylądowałby w lewym-górnym rogu przeglądarki.

<span id="archive_footer"> przekształcamy w element blokowy za pomocą reguły "display: block" (w efekcie znacznik będzie zachowywał się dokładnie tak, jak kontener <div>). Pamiętaj, że nie możemy wpływać na wysokość elementów liniowych, takich, jak <span>, <code>, czy <em>.

Krok 6. Wzbogacamy naszą stronę o kolejne elementy, w tym przykładową treść (polecam odwiedzić Lipsum Generator).

```
<div id="container">
<div id="header">
    <h1><a href="#">Wood.n</a></h1>

    <p>Lorem ipsum dolor sit amet...</p>
</div>
<div id="content">
    <div id="main_column">
        <div id="nav">
            <div id="categories">

                Kategorie: <a href="#">Wszystkie</a> |
                <a href="#">Aliquam</a> |
                <a href="#">Consectetuer</a> |
                <a href="#">Ipsum</a> |
                <a href="#">Lorem</a> |
                <a href="#">Mauris</a> |
                <a href="#">Ogłoszenia</a> |
                <a href="#">Pellentesque</a> |
                <a href="#">Przykład</a> |
                <a href="#">Venenatis</a>

            </div>
            <a href="#">
                
            </a>
        </div>
        <div class="entry">

            <span class="date">czwartek, 23 października 2008</span>
            <h2><a href="">Lorem ipsum dolor sit amet...</a></h2>
            <p>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit.
            Mauris faucibus enim posuere pede. Phasellus semper varius
            massa. <a href="#">Nunc consectetur</a> diam. Integer leo eros,
            varius ut, dapibus sit amet, hendrerit a, odio. Donec
            tincidunt tincidunt lectus. Curabitur lectus eget nisl.
            Aliquam erat volutpat...</p>

            <p>Nunc consectetur pede vel leo. Cras pede est, molestie
            quis, pretium nec, dictum nec, metus. Nulla eget quam
            malesuada urna consequat viverra.</p>
            <span class="entry_info">
                23:54, Autor, <a href="#">Kategoria</a></span>
            <div class="entry_footer">

                <div class="link">
                    <a href="#">Link</a>
                    <a href="#">Dodaj komentarz</a>
                </div>
            </div>
        </div>
    </div>
</div>
```

```
</div>
<div class="more"><a href="#">czytaj dalej</a></div>

</div>
</div>
<div id="page">
<a href="#" class="arrow_left">poprzednie</a>
<a href="#">1</a>,
<a href="#">2</a>,
<a href="#">3</a>,
<a href="#">4</a>,
<span>5</span>,
<a href="#">6</a>,
<a href="#">7</a>,
<a href="#">8</a>,
<a href="#">9</a>

<a href="#" class="arrow_right">następne</a>
</div>
</div>
<div id="side_panel">
<div id="search_box"></div>

<div id="archives_box">
<div id="archives_content">
<h4>Archiwum</h4>
<ul>
<li><a href="#">Styczeń 2008</a></li>
<li><a href="#">Luty 2008</a></li>
<li><a href="#">Marzec 2008</a></li>
<li><a href="#">Kwiecień 2008</a></li>

</ul>
</div>
<span id="archives_footer"></span>
</div>
<div class="list_box">
<h4>Ostatnie notki</h4>

<ul>
<li><a href="#">Screencast: Google Chrome</a></li>
<li><a href="#">Licencja to podstawa </a></li>

<li><a href="#">Firefox dla web developera</a></li>
<li><a href="#">Linux, multimedia i Ubuntu</a></li>
</ul>
</div>

<div class="other"><!-- wlepki i dodatki --></div>
<div id="design">
<span id="design_author">design by
<a href="http://longway.blox.pl">SenTineL</a></span>
<span id="design_title">
```

```
<a href="http://longway.blox.pl/resource/woodn.zip">Wood.n</a>
</span>
</div>
</div>
<div class="clear"></div>

</div>
</div>
```

Starajcie się unikać tabel. Oczywiście nie należy popadać w paranoje, dlatego śmiało korzystajcie z całej dostępnej palety znaczników.

Dbajcie o semantykę i odpowiednią strukturę dokumentu (podział na nagłówki oraz paragrafy).

Zadanie 48

Temat: Oprogramowanie przyciętych grafik z użyciem HTML5.

Wykonaj:

Zmień poprzednią stronę, używając znaczników HTML5

Nowe znaczniki HTML5

1) Schemat ułożenia elementów w HTML5

<header> </header>	
<article> </article>	<aside> </aside>
<footer> </footer>	

2) Opis nowych znaczników HTML5

SECTION	Ogólna sekcja dokumentu lub aplikacji. Może być użyta w połączeniu z elementami: H1, H2, H3, H4, H5, H6 - dla wskazania struktury dokumentu.
ARTICLE	Niezależny kawałek treści dokumentu, jak np. wpis na blogu albo artykuł w gazecie.
ASIDE	Kawałek treści, który tylko nieznacznie jest powiązany z resztą strony.
HEADER	Grupa wprowadzająca albo ułatwienia nawigacyjne.
FOOTER	Stopka sekcji. Może zawierać informacje na temat autora, praw autorskich itp.
NAV	Sekcja dokumentu przeznaczona na nawigację.

```
<!doctype html>
<html>
    <head>
        <meta charset="utf-8"> meta dla polskich liter utf
        <title>Pierwsza strona</title> tytuł strony
        <link rel="stylesheet" type="text/css" href="style.css"> podłączenie arkusza stylów
    </head>
    <body>
        <div id="kontener">
            <header>
                <nav>
                    <ul>
```

```

        <li><a href="index.html">News</a></li>
        <li><a href="samochody.html">Samochody</a></li>
        <li><a href="sprzedaz.html">Sprzedaż</a></li>
        <li><a href="okazje.html">Okazje<a></li>
        <li><a href="kontakt.html">Kontakt<a></li>
    </ul>
</nav>
</header>
<section>News</section>
<footer>Marian Skrzypek</footer>
</div>
</body>
</html>

```

<header>			
</header>			
<nav>			
Id Opcja1_nazwisko_ucznia	Id Opcja2_nazwisko_ucznia	Id Opcja3_nazwisko_ucznia	Id Opcja4_nazwisko_ucznia
</nav>			
<section>			
</section>			
<footer>			
</footer>			

Uwaga: Wszystkie sekcje z HTML 5 header, nav , section, footer powinny znajdować się w kontenerze container_5_nazwisko_ucznia.

49)na podstawie linku poniżej

<http://kodcss.pl/kurs-css/dzial-4/layout-html-css-dla-kazdej-rozdzielczosci>

Selektor typu

Składnia teoretyczna:

```
selektor { cecha: wartość }
```

gdzie :

selektores może być praktycznie dowolny znacznik,
np. p (akapit), h1 (tytuł), td (komórka tabeli) i inne.

Cecha (ang. property) oraz **wartość** (ang. value) określają atrybuty elementu.

Selektor typu jest podstawowym rodzajem selektora.

Pozwala on wybrać pojedynczy zwykły element dokumentu (X)HTML podanego typu, czyli o określonej nazwie, a następnie nadać mu atrybuty (za pomocą cechy oraz wartości - opisane w następnych rozdziałach). Można powiedzieć, że selektor ten to inaczej element (znacznik), występujący w kodzie źródłowym strony.

Przykład:

To właśnie elementom znajdującym się pomiędzy tymi znacznikami, nadajemy atrybuty formatowania.

Załóżmy że w arkuszu stylów została umieszczona następująca reguła:

```
h6 { color: red }
```

teraz można napisać:

```
<h6>To jest tytuł rzędu szóstego</h6>
```

abytrzymać tytuł, napisany czerwoną czcionką (red).

UWAGA!

W języku XHTML wszystkie selektory muszą być pisane małymi literami.

Selektor identyfikatora

Składnia teoretyczna:

```
selektor#identyfikator { cecha: wartość }
```

Selektorem może być dowolny znacznik, np. p - akapit, h1 - tytuł czy td - komórka tabeli i inne).

Identyfikator to wartość atrybutu id="..." nadanego selektorowi z poziomu języka (X)HTML "cecha" oraz "wartość" określają atrybuty elementu nadane poprzez style i zostaną opisane w dalszych rozdziałach.

Jako identyfikator należy podać dowolny pojedynczy wyraz, który nie może zawierać znaków: spacji, kropki, przecinka, dwukropka, pytajnika, nawiasów, znaku równości, plusa itp. Może natomiast zawierać litery (A-Z, a-z), cyfry (0-9), myślniki ("-") i podkreślniki ("_"). Lepiej nie używać polskich liter. Nie może się on również rozpoczynać cyfrą ani myślnikiem. Jeśli koniecznie chcemy użyć "zakazanych" znaków, należy w deklaracji poprzedzić je odwróconym ukośnikiem "\", np. deklaracja: selektor#B\&W\? { cecha: wartość } odpowiada identyfikatorowi: id="B&W?".

Identyfikator może wystąpić tylko raz w hierarchii drzewa dokumentu, czyli w pojedynczym dokumencie nie mogą się znaleźć dwa elementy z takimi samymi identyfikatorami!

Polecenie to pozwala, na nadanie określonych atrybutów formatowania dla elementu, który ma jednoznaczny identyfikator (ID), czyli występuje tylko raz w drzewie dokumentu (w odróżnieniu od klasy).

Przykład:

Jeżeli w arkuszu stylów strony została umieszczona następująca reguła:

```
p#przyklad_identyfikator { color: red }
```

to akapit o podanym identyfikatorze ID:

```
<p id="przyklad_identyfikator">To jest akapit.</p>
```

zostanie wyświetlony w kolorze czerwonym:

Użycie selektora uniwersalnego pozwala przypisać styl do dowolnego znacznika z określonym identyfikatorem:

```
*#przyklad_uniwersalny { color: red }
```

To jest pogrubienie, któremu został nadany identyfikator id="przyklad_uniwersalny".

W tym przypadku gwiazdkę (*) w regule stylu można pominąć:

```
#przyklad_uniwersalny { color: red }
```

Co to są pseudoelementy?

Języki opisu struktury dokumentów - takie jak XHTML czy HTML - nie dostarczają mechanizmów dostępu do pewnych specyficznych elementów występujących na każdej stronie. Na przykład nie można wprost odnieść się do pierwszej litery ani pierwszej linii w akapicie. Tymczasem często zachodzi potrzeba ich specjalnego wystylizowania.

Obejmowanie pierwszej litery w każdym akapicie znacznikiem ... jest nieoptymalne i czasochłonne.

Z pomocą przychodzą pseudoelementy CSS, które pozwalają odnieść się do takich specjalnych elementów struktury dokumentu bez konieczności wprowadzania żadnych dodatkowych znaczników do kodu źródłowego. Pseudoelementy pozwalają również automatycznie generować pewną zawartość w określonych miejscach dokumentu, która normalnie nie znajduje się w kodzie źródłowym. Chodzi tutaj o specjalny tekst poprzedzający lub następujący np. po akapicie.

Importowanie zewnętrznego arkusza stylów.

```
<style type="text/css">  
    @import url(adres zewnętrznego arkusza stylów);  
</style>
```

np.

```
<style type="text/css" media="all">@import url(style.css);</style>
```

media="all" → atrybut definiuje typ nośnika.

- screen → ekran monitora - wartość domyślna
- print → drukarka
- print → drukarka, urządzenia drukujące
- projection → projektorzy
- braille → urządzenia z klawiaturą Braille'a - dla niewidomych
- speech → syntezatory mowy

- all → wszystkie urządzenia

Margines

Margines określa przestrzeń wokół elementów. Możliwe jest stosowanie wartości negatywnych. Standardy CSS pozwalają na ustawienie marginesu:

- lewego "margin-left"
- prawego "margin-right"
- góry "margin-top"
- dołu "margin-bottom"

W pliku CSS można zdefiniować margines w następujący sposób:

```
#kod {  
margin: 10px 10px 10px 10px;  
}
```

Powyższy kod określa margines, który wynosi 10 pikseli z każdej strony {margin:'margin-top' 'margin-right' 'margin-bottom' 'margin-left'} .

Jeśli chcemy aby margines był taki sam dla każdego boku możemy użyć następującego kodu:

```
#kod {  
margin: 10px;  
}
```

Padding

Padding również określa przestrzeń wokół elementów. Standardy CSS pozwalają na następujące ustawienia:

- lewy "padding-left"
- prawy "padding-right"
- góra "padding-top"
- dół "padding-bottom"

```
#kod {  
padding:'padding-top' 'padding-right' 'padding-bottom' 'padding-left';  
}
```

Typy przeglądarek ze względu na możliwości użycia CSS

Podział	Przeglądarka
<u>pierwsza generacja:</u> przeglądarki nie wspierające CSS,	przeglądarki tekstowe oraz Internet Explorer 4.0 czy Netscape 4.
<u>druga generacja:</u> przeglądarki częściowo wspierające CSS	Netscape 6 oraz Internet Explorer 5
<u>trzecia generacja:</u> przeglądarki z pełnym wsparciem CSS.	Internet Explorer 6, Opera 7, Firefox oraz Netscape 8

Obliczenie wymiarów pojemnika głównego strony WWW

Witryna powinna posiadać stałą szerokość wynoszącą 760 pikseli. Szerokość ta pozwala na pełne wyświetlenie witryny na monitorach o rozdzielcości od 800×600 wzwyż.

Szerokość jest 760 bo $800 - 760 = 40$

40 pikseli marginesu jest zarezerwowane na pionowy pasek przewijania, który jest wyświetlany na podstronach zawierających więcej tekstu. W ten sposób na witrynie nigdy nie pojawia się poziomy pasek przewijania uznawany za błąd w układzie witryny.

Wykonywanie strony z użyciem DIV

Zadanie

Wykonaj stronę WWW z użyciem HTML znacznika DIV i CSS o wyglądzie jak poniżej:

edytor z kodowaniem ISO

Stronę wykonuj etapami

Uwagi na temat projektowania strony z użyciem HTML oraz CSS.

Musisz zdecydować o:

- a) dla jakich przeglądarek jest projektowana strona,
- b) jakie wymiary w pikselach ma mieć projektowana strona.

Potrzebna teoria do etapu 1

- a) co są CSS
- b) jakłączamy CSS do strony

- c)znacznik DIV
- d)jak definiowane są style w CSS

Rozwiązanie

Wykonaj:

- 1)Przeczytaj w instrukcji uwagi na temat decyzji jakie musisz podjąć przed projektowaniem strony.
- 2)Przeczytaj w instrukcji o grupach przeglądarek ze względu na możliwość użycia CSS.
- 3)Przeczytaj w instrukcji o optymalnej wielkości pojemnika głównego strony.
- 3)Wybierz przeglądarki 3 generacji
- 4)Wybierz wymiary strony 800 na 600 (wymiary pojemnika głównego → będą inne)
- 5)Utwórz folder etap1_nazwisko_ucznia
- 6)wpisz dwa pliki index.html oraz style.css
- 7)Przepisz do pracy/zeszytu
  - dlaczego styl jest wstawiany w ten sposób
  - tabelę z wytlumaczeniem właściwości stylu

Etap 1: Definiowane głównego pojemnika

Rozwiązanie.

a)

Temat: Definiujemy sekcję DIV → pojemnikiem na całą zawartość strony o identyfikatorze #strona z użyciem stylu.

plik **index.html**

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN" "http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">
<html>
  <head>
    <title>etap 1 --> cwiczenie</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-2" />
    <style type="text/css" media="all">@import url(style.css);</style>
  </head.>
  <body>
    <div id="strona">
```

GŁÓWNY POJEMNIK
SZEROKOŚĆ: 758 pikseli (ZAWARTOŚĆ) + 2 piksele
(OBRAMOWANIE)
WYSOKOŚĆ: 600 pikseli

```
    </div>
  </body>
```

</html>

uwaga:

styl dołączamy do kodu strony w następujący sposób:

```
@import url(style.css);
```

Dlaczego tak dołączamy:

Dzięki temu style staną się one niedostępne dla przeglądarek pierwszej generacji. Stare przeglądarki (pierwszej generacji) wyświetla wprawdzie nieatrakcyjną, ale za to czytelną witrynę.

b)

Temat: Definiujemy **styl**

plik **style.css**

```
#strona
{
    margin    : auto;
    border    : 1px solid black;
    padding   : 0px;
    width     : 758px;
    height    : 600px;
    background : rgb(205,207,245);
}
```

Wyjaśnienie definicji właściwości DIV (strona)

margin : auto;	Wyśrodkowanie na stronie
border : 1px solid black;	Obramowanie 1 piksel • none - nie ma ramki, wartość domyślna • hidden - ramka jest ukryta • solid - linia tradycyjna • dotted - linia składająca się z kropek • dashed - linia składająca się z kresek • double - linia podwójna • groove - linia wklęsła przestrzenna • ridge - linia wypukła przestrzenna • inset - linia wklęsła • outset - linia wypukła • inherit - przejęcie wartości "rodzica", np. <code>border-style: inherit;</code>
padding : 0px;	określa przestrzeń wokół danego elementu, tutaj 0px padding

	<p>Styl definiuje wielkość dopełnienia dla elementu. Za pomocą tego jednego polecenia można ustalić wszystkie, następujące właściwości dopełnienia:</p> <p>padding-bottom, padding-top, padding-right, padding-left.</p> <p>Jedno polecenie zamiast kilku jest po prostu wygodne w stosowaniu. Kolejność podawanych wartości ma znaczenie. Można podać wszystkie wartości poniższych stylów lub tylko jeden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeżeli podamy jeden, trzy pozostałe będą miały taką samą wartość. - Jeżeli podamy dwa, pierwszy określi top i bottom, a drugi right i left - Jeżeli podamy trzy, pierwszy określi top, drugi right i left, trzeci bottom. <ul style="list-style-type: none"> • padding-top - wielkość dopełnienia górnego • padding-right - wielkość dopełnienia prawego • padding-bottom - wielkość dopełnienia dolnego • padding-left - wielkość dopełnienia lewego • inherit - przejęcie wartości "rodzica", np. padding:inherit;
width : 758px;	<p>Szerokość elementu 758 pikseli</p> <p><u>Uwaga:</u></p> <p>Szerokość całego elementu div wynosi 760 pikseli, z czego 758 jest przeznaczone na zawartość, a 2 na obramowanie.</p>
height : 600px;	wysokość elementu 600 pikseli
background : rgb(205,207,245);	Kolor elementu podawanego jako RGB

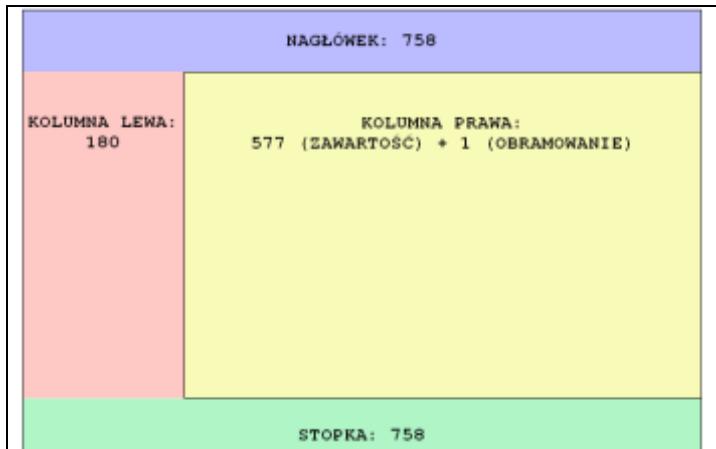
Etap 2: Definiowanie czterech główne obszary witryny

a)zmiana pliku **index.htm**

Dopisz do pliku index.html następujące zmiany tak aby uzyskać:

podział pojemnika głównego witryny na cztery podobszary:

- nagłówek,
- stopkę,
- lewą kolumnę,
- prawą kolumnę.

Podział ten wykonujemy umieszczając w głównym pojemniku **cztery sekcje div**.

```

<div id="strona">
  <div id="naglowek">
    <br/>
    <br/>
  </div>

  <div id="kolumnaLewa">
    <br/>
    <br/>
  </div>

  <div id="kolumnaPrawa">
    <br/>
    <br/>
  </div>

  <div id="stopka">
    <br/>
    <br/>
  </div>

</div>

```

b) Zmiany w pliku stylu czyli **style.css**

Uwagi ogólne:

1) Szerokości kolumn lewej i prawej mają tak ustalone wartości, by łącznie tworzyły blok o szerokości 758 pikseli czyli $180 + 1 + 577 = 758$

2) Elementy div zawarte w głównym kontenerze przylegają ściśle do siebie nawzajem i do brzegów głównego pojemnika. Efekt ten osiągniemy za pomocą atrybutów margin, padding oraz border nadając im wartości.

```
margin : 0px;  
border : none;  
padding : 0px;
```

3) Szerokości elementów ustalamy atrybutem width.

4) Wysokość elementów ustalamy atrybutem height.

Element	Opis
Parametry nagłówka	Szerokości nagłówka odpowiadają szerokości głównego pojemnika i wynoszą 758 pikseli. Wysokość 100 pikseli;
Parametry stopki	Szerokości stopki odpowiadają szerokości głównego pojemnika i wynoszą 758 pikseli. stopkę przesuwamy pod spód kolumn lewej i prawej atrybutem clear: clear : both; Wysokość ?? pikseli; → dobierz sam
Parametry prawej kolumny.	Natomiast kolumna prawa posiada lewą jednopikselową krawędź, więc jej szerokość musi wynosić 577 pikseli. Kolumnę prawą umieszczamy z prawej strony za pomocą atrybutów float: float : right; Wysokość ?? pikseli; → dobierz sam
Parametry lewej kolumny.	Kolumna lewa nie posiada obramowania, a jej szerokość wynosi 180 pikseli. Kolumny lewą umieszczamy za pomocą atrybutów float: float : left; Wysokość 400 pikseli;

wykonaj;

1) Przepisz do pracy/zeszytu

-różnice między własnością: margin padding

-opis własności float

-opis własności height

2) dopisz do pliku style.css definicje elementów

-uzupełnij brakujące właściwości elementów

-kolory powinny być takie jak na grafice obrazującej wygląd strony (zmień definicje kolorów)

```
#strona
{
    margin    : auto;
    border    : 1px solid black;
    padding   : 0px;
    width     : 758px;
}

#naglowek
{
    margin    : 0px;
    border    : none;
    padding   : 0px;
    width     : 758px;
    height    : 100px;
    background: rgb(0,0,255);
}

#kolumnaLewa
{
    margin : 0px;
    border : none;
    padding : 0px;
    width  : 180px;
    height  : 400px;
    background : rgb(0,255,0);
    float  : left;
}

#kolumnaPrawa
{
    wpisz sam
}

#stopka
{
    wpisz sam
}
```

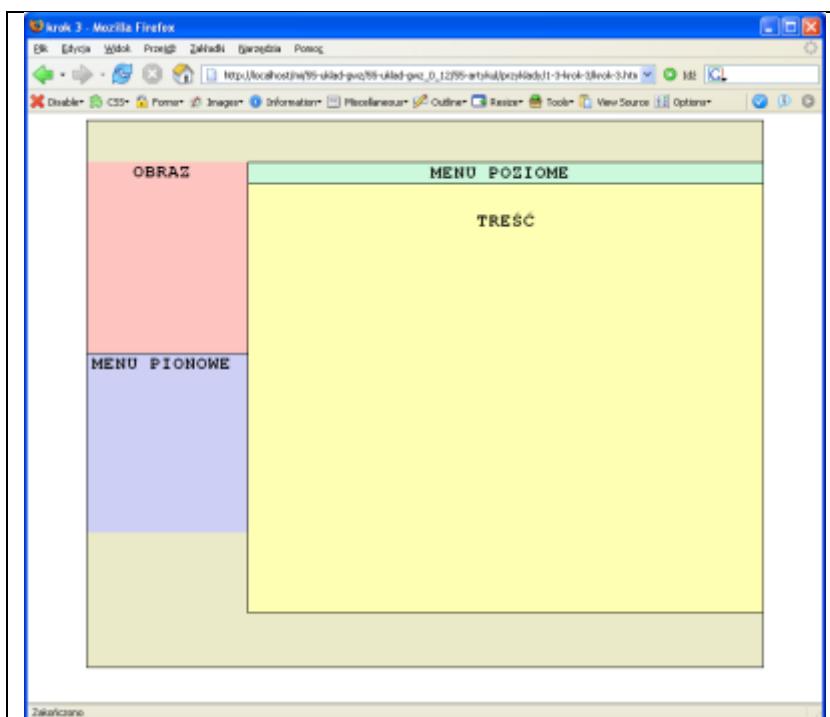
Etap 3: Definiowanie podziału kolumn lewej i prawej

a) zmiana pliku **index.htm**

Dopisz do pliku index.html następujące zmiany tak aby uzyskać:

podział pojemnika głównego witryny na cztery podobszary główne i następne podziały:

- nagłówek,
- stopkę,
- lewą kolumnę dzielimy na mniejsze obszary → podział jest poziomy.
- prawą kolumnę dzielimy na mniejsze obszary → podział jest poziomy.

Wykonaj;

1) podział jest poziomy obu kolumn prawej i lewej.

2) kolumna lewa → umieszczamy dwie sekcje div:

- pierwsza sekcja div → przeznaczona na ilustrację,

- identyfikator: obrazOkladka
- szerokość 180 pikseli i ściśle przylegają do brzegów sekcji nadzędnej (czyli div#kolumnaLewa).

- druga sekcja div → na menu pionowe.

- identyfikator: menuPion
- szerokość 180 pikseli i ściśle przylegają do brzegów sekcji nadzędnej (czyli div#kolumnaLewa).

3) kolumna prawa → umieszczamy dwie sekcje div:

- pierwsza sekcja div → przeznaczona na menu poziome,

- identyfikator: menuPoziome

- Sekcje te przylegają ściśle do sekcji nadrzędnej (czyli div#kolumnaPrawa) i ma szerokość 577 pikseli.

-druga sekcja div → na treść strony.

- identyfikator: tresc
- Sekcje te przylegają ściśle do sekcji nadrzędnej (czyli div#kolumnaPrawa) i ma szerokość 577 pikseli.

```
<div id="strona">
  <div id="naglowek">
    </div>

  <div id="kolumnaLewa">
    <div id="obrazOkladka">
      </div>

    <div id="menuPion">
      </div>

    </div>

  <div id="kolumnaPrawa">
    <div id="menuPoziome">
      </div>

    <div id="tresc">
      </div>

    </div>

    <div id="stopka">
      </div>
  </div>
```

b) Zmiany w pliku stylu czyli **style.css**

```
body
{
  font-family : "courier new", monospace;
```

```
font-weight : bold;
font-size  : 16pt;
text-align : center;
}

#strona {
margin   : auto;
border   : 1px solid black;
padding  : 0px;
width    : 758px;
background : rgb(234,233,200);
}

#naglowek {
margin   : 0px;
border   : none;
padding  : 0px;
width    : 758px;
background : rgb(234,233,200);
}

#kolumnaLewa {
margin : 0px;
border : none;
padding : 0px;
width  : 180px;
float  : left;
}

#kolumnaPrawa {
margin      : 0px;
border      : none;
border-top  : 1px solid black;
border-left  : 1px solid black;
border-bottom : 1px solid black;
padding     : 0px;
width       : 577px;
clear       : none;
float       : right;
}

#stopka {
margin   : 0px;
border   : none;
```

```
padding    : 7px 0px 7px 0px;
width     : 758px;
clear     : both;
background : rgb(234,233,200);
}
```

```
#obrazOkladka {
margin      : 0px;
border      : none;
padding     : 0px;
padding-bottom : 14px;
width       : 180px;
float       : left;
background   : rgb(254,196,192);
height      : 200px;
}
```

```
#menuPion {
margin      : 0px;
border      : none;
border-top  : solid 1px black;
padding     : 0px;
width       : 180px;
clear       : left;
float       : left;
background   : rgb(205,207,245);
height      : 200px;
}
```

```
#menuPoziome {
margin      : 0px;
border      : none;
border-bottom : solid 1px black;
padding     : 0px;
width       : 577px;
background   : rgb(204,249,219);
}
```

```
#trecs {
margin     : 0px;
border     : none;
padding    : 50px;
padding-top : 30px;
```

```

width      : 477px;
clear      : right;
float      : right;
background : rgb(255,255,179);
}

/* poprawiamy wysokość prawej kolumny */
/* IE nie interpretuje atrybutu min-height dlatego ustalamy sztucznie wysokość... */

#trec {
    height : 400px;
}

```

```

/* ...po czym przeglądarki różne od IE informujemy, o prawdziwej wysokości */
body>#strona>#kolumnaPrawa>#trec {
    height  : auto;
    min-height : 400px;
}

```

wytłumaczenie

```

#trec {
    height : 400px;
}

```

```

/* ...po czym przeglądarki różne od IE informujemy, o prawdziwej wysokości */
body>#strona>#kolumnaPrawa>#trec {
    height  : auto;
    min-height : 400px;
}

```

Element	Opis
Body	Definicja ciała strony
font-family : "courier new", monospace;	Styl definiuje rodzaj oraz rodzinę czcionek . Można podać tylko nazwę, tylko rodzinę, albo jedno i drugie. W przypadku gdy wskazanej czcionki nie ma w systemie, na stronie pojawi się czcionka podobna z podanej rodziny. monospace → rodzina czcionek mogą być serif, sans-serif, monospace, cursive oraz fantasy. więcej na stronie http://www.tlumaczenia-angielski.info/w3c/css/fonts.html
font-weight : bold;	Styl definiuje grubość (wagę) czcionki. • normal → standardowa grubość, wartość domyślna

	<ul style="list-style-type: none"> • bold → gruba • bolder → grubsza • lighter cieńsza → grubości numeryczne • 100 200 300 400 500 600 700 800 900 <p>400 to normal, 700 to bold.</p> <ul style="list-style-type: none"> • inherit przejęcie wartości "rodzica", np. font-weight: inherit
font-size : 16pt;	Wielkość czcionki 16 punktów
text-align : center;	Rodzaj rozmieszczenia tekstu → centruj
border-bottom : 1px solid black;	Dolna część ramki
border-left : 1px solid black;	Lewa strona ramki
border-top : 1px solid black; border-left : 1px solid black; border-bottom : 1px solid black;	własnością dla ustawienia szerokości, stylu i koloru górnej krawędzi elementu. Ta własność może być używana do ustawienia jednej lub kilku wartości: <ul style="list-style-type: none"> • border-top-width, • border-top-style, • border-top-color.
	<p>Float Styl definiuje kierunek oblewania elementu (np. obrazka) przez tekst lub inne elementy. Wartości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • none (wartość domyślna) -bez zmian • left - element znajduje się po lewej stronie i oblewany jest z prawej strony • right -element znajduje się po prawej stronie i oblewany jest z lewej strony • inherit - przejęcie wartości "rodzica", np. float:inherit; • odpowiednik HTML: align
clear : right;	<p>Clear Styl definiuje położenie nowego akapitu. W działaniu podobny jest do atrybutu clear stosowanego w elemencie BR. Wartości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • none (wartość domyślna) bez zmian • left - następna linia będzie pod obiektem ułożonym z lewej strony • right - następna linia będzie pod obiektem ułożonym z prawej strony • both - następna linia znajdzie się pod obiektem niezależnie od jego położenia • inherit - przejęcie wartości "rodzica",

	np. clear:inherit;
--	--------------------

Etap 4: Definiowanie menu poziomego

Wykonaj następujące **menu pionowego**

wpisz menu wygląd

zrobić w arkuszu stylów dla menu pionowego:

- szary kolor tła (może elementów)
- mniejsze litery tak aby się mieściły w 180
- wyrównywanie tekstu do prawej

a)Zmiany w pliku stylu czyli **style.css**

Uwagi o tworzeniu menu

Menu tworzymy w oparciu o:

- listy wypunktowane **ul**
- odpowiednie arkusze stylów.

Niezmiernie ważne jest, by otrzymane menu miało odpowiednią szerokość.

Menu pionowe umieszczone w lewej kolumnie musi mieć szerokość 180 pikseli,

Dopisz do istniejącego arkusza stylów (z poprzednich etapów), style znajdują się poniżej.

Style	Wytłumaczenie
#menuPion { margin : 0px; border : none; border-top : solid 1px black; padding : 0px; width : 180px; clear : left; float : left; font-family : verdana, helvetica, sans-serif; font-weight : bold; font-size : 10pt; text-align : right; background : rgb(249,249,240); }	Definicja elementu o nazwie menuPion.
#menuPion ul { margin : 0px; padding : 0px; list-style-type : none; }	Definicja ul (wyliczenia) dla elementu o nazwie menuPion.

#menuPion li { border-bottom : solid 1px black; }	Definicja li (numerowania) dla elementu o nazwie menu pion
#menuPion a { padding : 0px; padding-right : 10px; display : block; text-decoration : none; }	Definicja a (linku) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion a:link { color : rgb(116,113,44); background : transparent; }	Definicja a (linku) jego właściwość link (nieodwiedzonych linków) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion a:visited { /* color : rgb(251,48,38); */ color : rgb(116,113,44); background : transparent; }	Definicja a (linku) jego właściwość visited (odwiedzanych linków) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion a:hover { color : rgb(234,233,200); background : rgb(37,36,14); }	Definicja a (linku) jego właściwość hover (najechanych linków) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion a:active { /* color : rgb(191,254,20); */ color : rgb(251,48,38); background : transparent; }	Definicja a (linku) jego właściwość active (wybranych, najechanych linków) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion span { padding : 5px; font-size : 12pt; font-family : "times new roman", serif; color : black; }	Definicja span (grupowania) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion a:hover span { color : white; }	Definicja span (grupowania) a (linku) jego właściwość hover (najechanych linków) dla elementu o nazwie menuPion.
#menuPion a:active span { /* color : rgb(191,254,20); */ color : rgb(251,48,38); background : transparent; }	Definicja span (grupowania) a (linku) jego właściwość active (naciskanych linków) dla elementu o nazwie menuPion.

list-style-type	Styl definiuje typ listy. WARTOŚCI <ul style="list-style-type: none"> • disc - punkty tradycyjne w postaci kropek, wartość domyślna • none - brak wypunktowania
-----------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • square - kwadraty • circle - kółka • decimal - liczby: 1, 2, 3... • decimal-leading-zero - liczby z początkowym zerem: 01, 02, 03... • lower-greek - małe litery greckie: alpha, beta, gamma... • lower-latin - małe litery łacińskie • upper-latin - duże litery łacińskie • armenian - numerowanie armeńskie • georgian - numerowanie gruzińskie • hebrew - numerowanie hebrajskie • cjk-ideographic -numerowanie ideograficzne • hiragana - numerowanie japońskie - hiragana: a, i, u, e, o, ka... • katakana - numerowanie japońskie - katakana: a, i, u, e, o, ka... • hiragana-iroha - numerowanie japońskie - hiragana-iroha: i, ro, ha, ni • katakana-iroha - numerowanie japońskie - katakana-iroha: i, ro, ha, • lower-alpha - litery: a, b, c... • upper-alpha - litery: A, B, C... • lower-roman - litery rzymskie: i, ii, iii... • upper-roman - litery rzymskie: I, II, III... • inherit - przejęcie wartości "rodzica", np. list-style-type: inherit; <p>POZOSTAŁE CECHY</p> <ul style="list-style-type: none"> • dziedziczony: tak • odpowiednik HTML: type
Display	<p>Display</p> <p>Styl definiuje sposób wyświetlania/interpretowania elementu.</p> <p>Wartości:</p> <p>display</p> <ul style="list-style-type: none"> • block (wartość domyślna) - tworzy element blokowy • inline - tworzy element liniowy • list-item - tworzy listę • none - ukrywa element • compact - tworzy zagęszczony akapit bez odstępów • run-in - tworzy element liniowy, jeżeli następny jest element blokowy • marker - tworzy marker • table-header-group - tworzy nagłówek tabeli • table-footer-group - tworzy stopkę tabeli • table - tworzy tabelę • inline-table - tworzy tabelę • table-caption - tworzy podpis tabeli • table-cell - tworzy komórkę tabeli • table-row - tworzy rząd tabeli • table-row-group -tworzy grupę rzędów tabeli • table-column - tworzy kolumnę tabeli • table-column-group - tworzy grupę kolumn tabeli • inherit - przejęcie wartości "rodzica", np. display:inherit;
background : transparent;	Tło przeźroczyste
text-decoration :	zlikwidowanie podkreślenie w linku.

none;	
a:link	:link OPIS Styl, a w zasadzie pseudoklasa, która definiuje właściwości nieodwiedzonych odnośników (linków). • odpowiednik HTML: link
a:visited	:visited OPIS Styl, a w zasadzie pseudoklasa, która definiuje właściwości odwiedzonych odnośników (linków). • odpowiednik HTML: link
a:hover	:hover OPIS Styl, a w zasadzie pseudoklasa, która definiuje właściwości "najechanych" elementów, np. odnośników (linków).
a:active	:active OPIS Styl, a w zasadzie pseudoklasa, która definiuje właściwości naciskanych odnośników (linków). • odpowiednik HTML: alink
Span	Span OPIS Element jest używany do grupowania i strukturyzowania dokumentu. Nie ma konkretnego zastosowania więc możesz użyć go w dowolnym celu dodając do niego np. style CSS. ATRYBUTY • class ="klasy" - (opcjonalny) • dir ="ltr rtl" - (opcjonalny) kierunek wyświetlania elementu • id ="identyfikator" - (opcjonalny) unikatowy identyfikator elementu • lang ="kod języka" - (opcjonalny) kod języka elementu, np. pl • style ="CSS" - (opcjonalny) styl CSS elementu • title ="tekst" - (opcjonalny) tytuł elementu • xml:lang ="kod języka" - (opcjonalny)-kod języka elementu, np. pl • xmlns ="http://www.w3.org/1999/xhtml" - (opcjonalny) -przestrzeń nazw • onclick, ondblclick, onmousedown, onmouseup, onmouseover, onmousemove, onmouseout, onkeypress, onkeydown, onkeyup = "skrypt" - (opcjonalne) zdarzenia POZOSTAŁE CECHY • może być zawarty w elementach: a, abbr, acronym, address, b, bdo, big, button, caption, cite, code, dd, del, dfn, div, dt, em, fieldset, h1, h2, h3, h4, h5, h6, i, ins, kbd, label, legend, li, object, p, pre, q, rb, rt, samp, small, span, strong, sub, sup, td, th, tt, var • może zawierać elementy: a, abbr, acronym, b, bdo, big, br, button, cite, code, del, dfn, em, i, img, input, ins, kbd, label, map, noscript, object, ruby, q, samp, script, select, small, span, strong, sub, sup, textarea, tt, var oraz tekst

♠

Jest to oznaczenie niestandardowego znaku o wyglądzie (pik) ♠

a) zmiana pliku **index.htm**

Dopisz do pliku index.html następujące zmiany do tak aby uzyskać:

```
<div id="menuPion">
  <ul>
    <li><a href="index1.html">OD AUTORA <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index2.html">PODZIĘKOWANIA <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index3.html">METRYKA <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index4.html">Z OKŁADKI <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index5.html">GALERIA <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index6.html">ARTYKUŁY <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index7.html">DO POBRANIA <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index8.html">KSIĘŻKI <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index9.html">ADRESY <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index10.html">ERRATA <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index11.html">KONTAKT <span>&spades;</span></a></li>
    <li><a href="index12.html">O STRONIE <span>&spades;</span></a></li>
  </ul>
</div>
```

natomast menu poziome, umieszczone w kolumnie prawej ma szerokość 577 pikseli.

Etap 5: Definiowanie menu poziomego

Wykonaj następujące **menu poziome**

wpisz menu wygląd

-----S

a) Zmiany w pliku stylu czyli **style.css**

Uwagi o tworzeniu menu

Szablon

O szablonie mówimy wtedy gdy wszystkie obrazy szablonu są dołączone w stylach CSS. Innymi słowy kod XHTML nie zawiera ani jednego elementu **img**.

Po wyłączeniu stylów CSS w przeglądarce (Web Developer Toolbar → CSS → Disable styles → All styles (Ctrl+Shift+S)) strona pozostaje czytelna,

Efekt rollover

Zmiana koloru (tła) obrazka po najechaniu myszą na rysunek.

Kafelkowanie (ang. sprites)

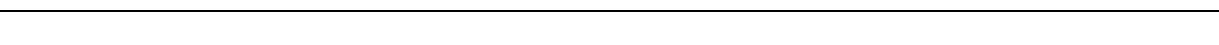
Tworzymy jeden plik graficzny, który jest szablonem strony. Plik ten powinien zawierać wszystkie grafiki oraz podwójne ikony menu → takie same lecz różniące się tłem aby można było wykonać efekt rollover.

Główną zaletą użycia metody kafelków jest oszczędność czasu:

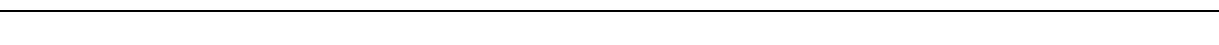
- twórca strony, który nie musi tracić godzin tnąc szablon na dziesiątki drobnych plików
- użytkownika, który później nie musi czekać aż te dziesiątki plików mu się załadują

Sprawdzić i napisać jak się wyłącza w Mozilla.

Wstawić wygląd całego szablonu.

Wstawić wygląd szablonu po wyłączeniu szablonów w przeglądarce

1) Do wykonania Szablon możesz wykorzystywać ikony. Ściagnij co najmniej cztery darmowe ikony. Są one dostępne na stronach:

<http://www.freeiconsweb.com>

<http://www.opentux.com.ar/lordcrow/packs/kneu.html>

Möesz odszukać kolekcje darmowych ikon w google.

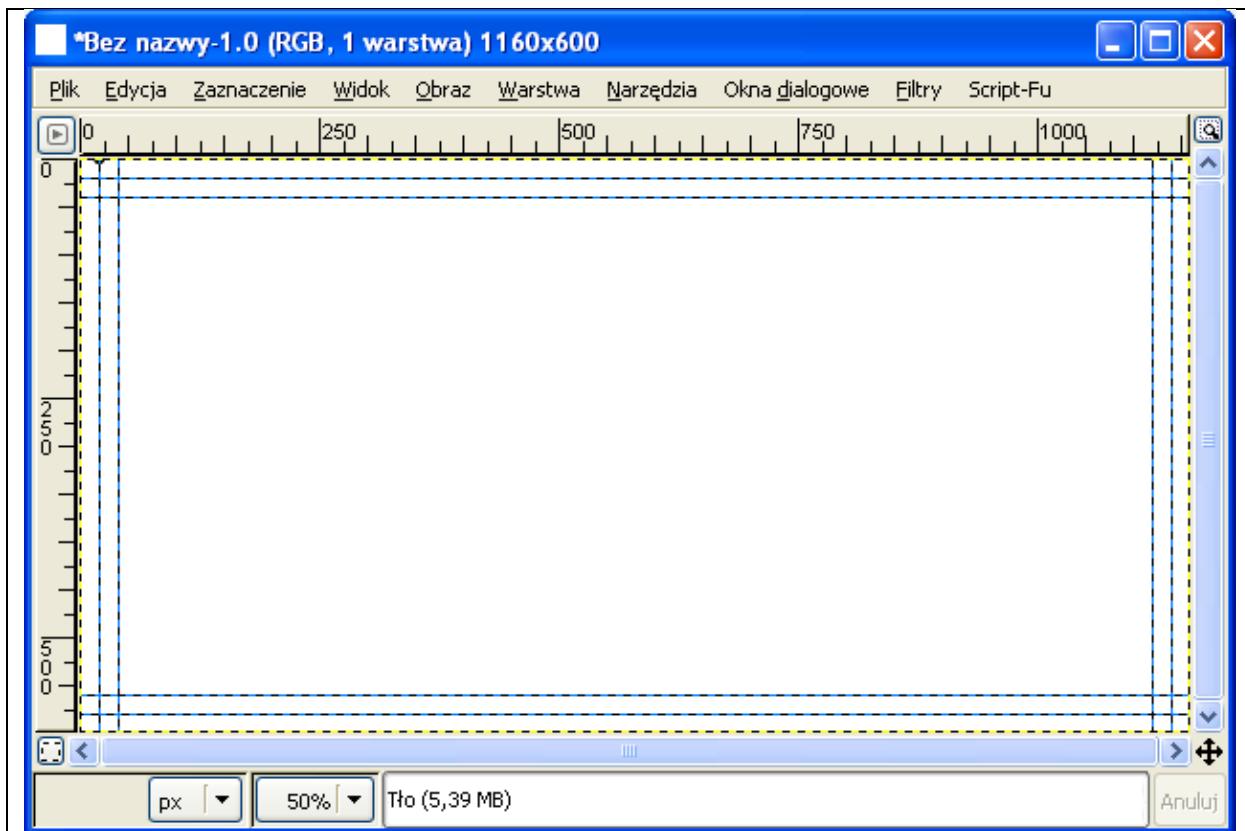
2) Utwórz w GIMP nowy obraz o wymiarach 1160×600 pikseli. W obrazie tym dodaj prowadnice w odległościach 20 oraz 40 pikseli od każdej krawędzi.

Prowadnice

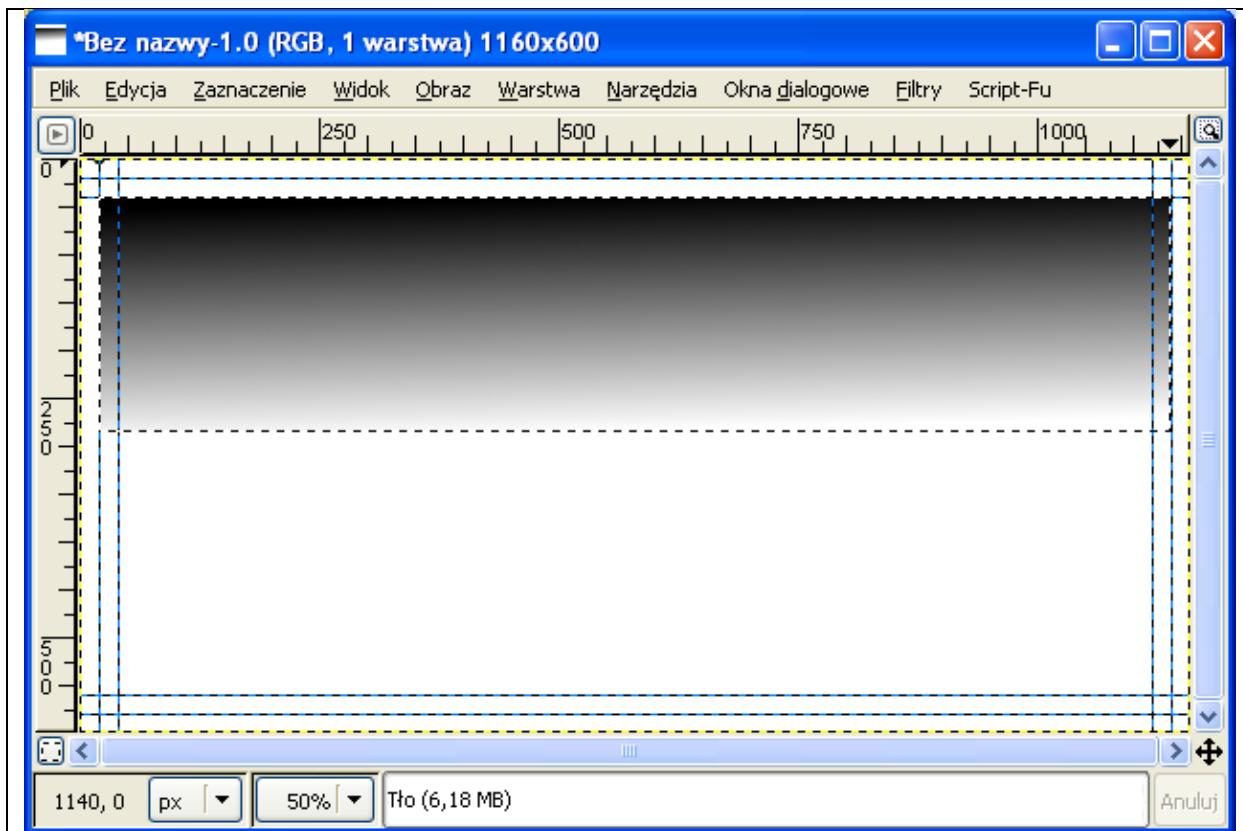
Do precyzyjnego pozycjonowania położenia kurSORA służą prowadnice.

Nową prowadnicę możesz dodać do obrazu przeciągając na niego — metodą ciągnij-upuść — linijkę (są dwie linijki pozioma i pionowa).

Po włączeniu opcji Widok → *Przyciągaj do prowadnic* (ma być ptaszek) wskaźnik myszy po zbliżeniu do prowadnicy będzie się do niej przyklejał.

3) Zaznacz duży prostokąt obejmujący połowę obrazu (narzędzie) , wypełnij go delikatnym pionowym gradientem liniowym o ciemnym kolorze (narzędzie → wybierz to narzędzie i następnie w zaznaczonym obszarze przeciągnij po obszarze od góra do dołu i po chwili obszar wypełni się gradientem).

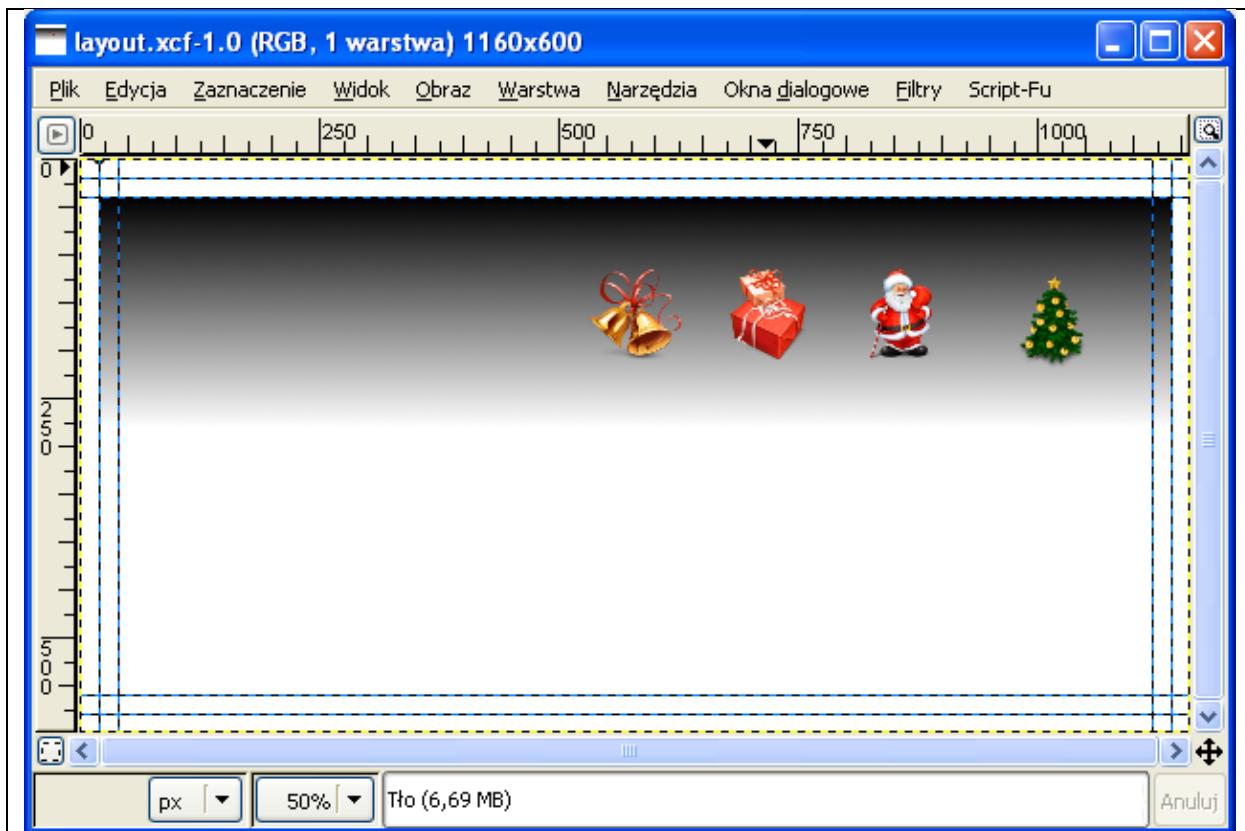

4) Dokonaj skalowania ikon do wymiaru 100 na 100 pikseli

Przed skalowaniem	Po skalowaniu
	

5) Wstaw przeskalowane ikony do Szablonu

Gdy przeskakujesz ikonę to zaznacz ją jako prostokątny obszar obejmujący obraz ikony (narzędzie). Wciśnij CTRL+C (kopiowanie). Przejdz do okna z Szablonem ustaw się w miejscu gdzie chcesz wsławić ikonę i CTRL+V. Wstaw cztery ikony po przeskalowaniu.

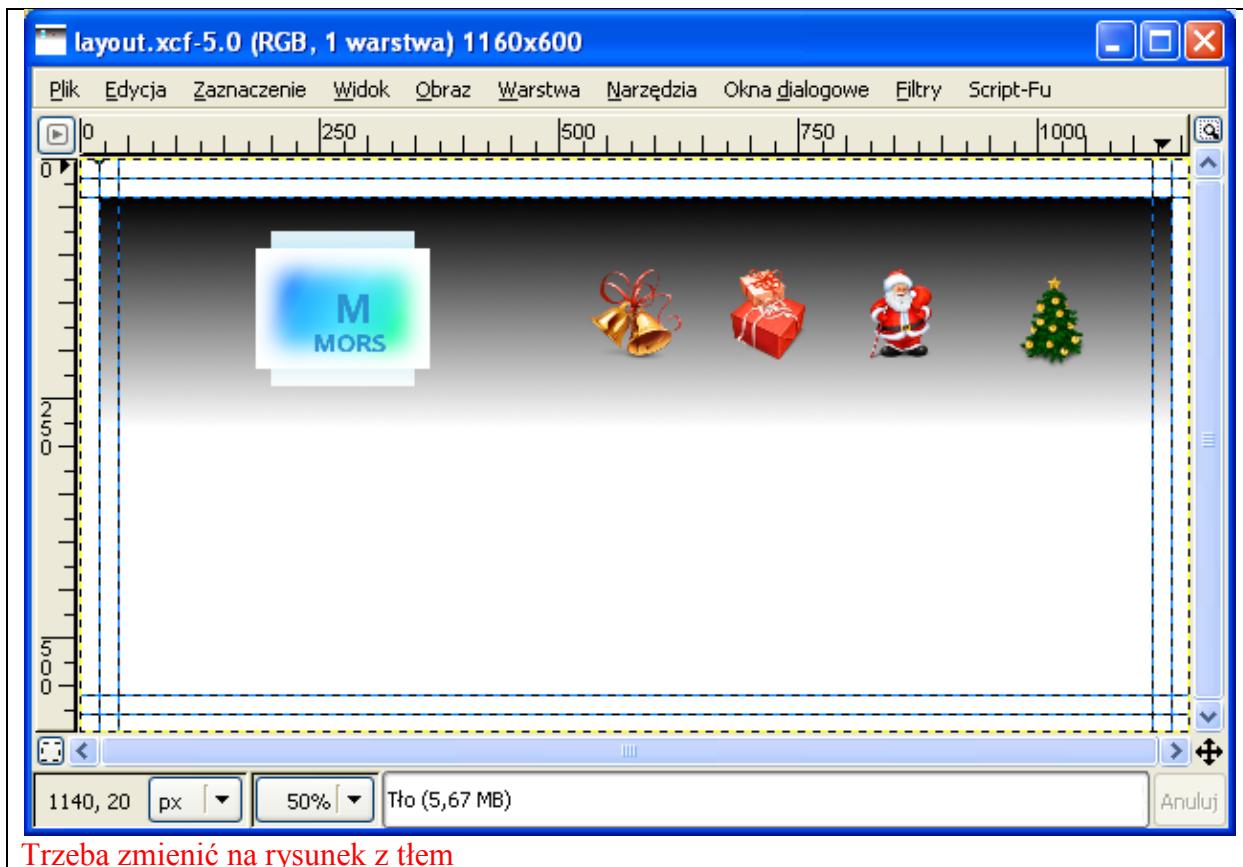

6) Narzędziem Pobieranie koloru pobierz z jednej z ikon kolor żółty. Dodaj do obrazu nową warstwę i wypełnij ją pobranym kolorem. Zmniejszając krycie żółtej warstwy ustal nasycenie żółtego tła.

Tutaj rzut po wykonaniu podkładu

7) Wykonaj logo firmy i wstaw do projektu strony.

Trzeba zmienić na rysunek z tłem

Wykonaj białą obwiednię litery L:

zaznacz literę L (Kanał alfa na zaznaczenie),
powiększ zaznaczenie o dwa piksele (Zaznaczenie → Powiększ),
zmiękcz zaznaczenie o dwa piksele (Zaznaczenie → Zmiękcz),
skopiuj zaznaczenie z białego tła,
wklej skopiowany obraz na nową warstwę,
wklejoną obwiednię przesuń na stosie warstw poniżej litery L.

Tekst powyżej dotyczy ja wykonać logo.

8)

Zadanie

Wykonanie menu z użyciem kafelkowania oraz efektu rollover

http://art.webesteem.pl/15/wstd_kafelki.php

Efekt rollover

Zmiana koloru (tła) obrazka po najechaniu myszą na rysunek.

Kafelkowanie (ang. sprites)

Tworzymy jeden plik graficzny, który jest szablonem strony. Plik ten powinien zawierać wszystkie grafiki oraz podwójne ikony menu → takie same lecz różniące się tłem aby można było wykonać efekt rollover.

Główna zaleta użycia metody kafelków jest oszczędność czasu:

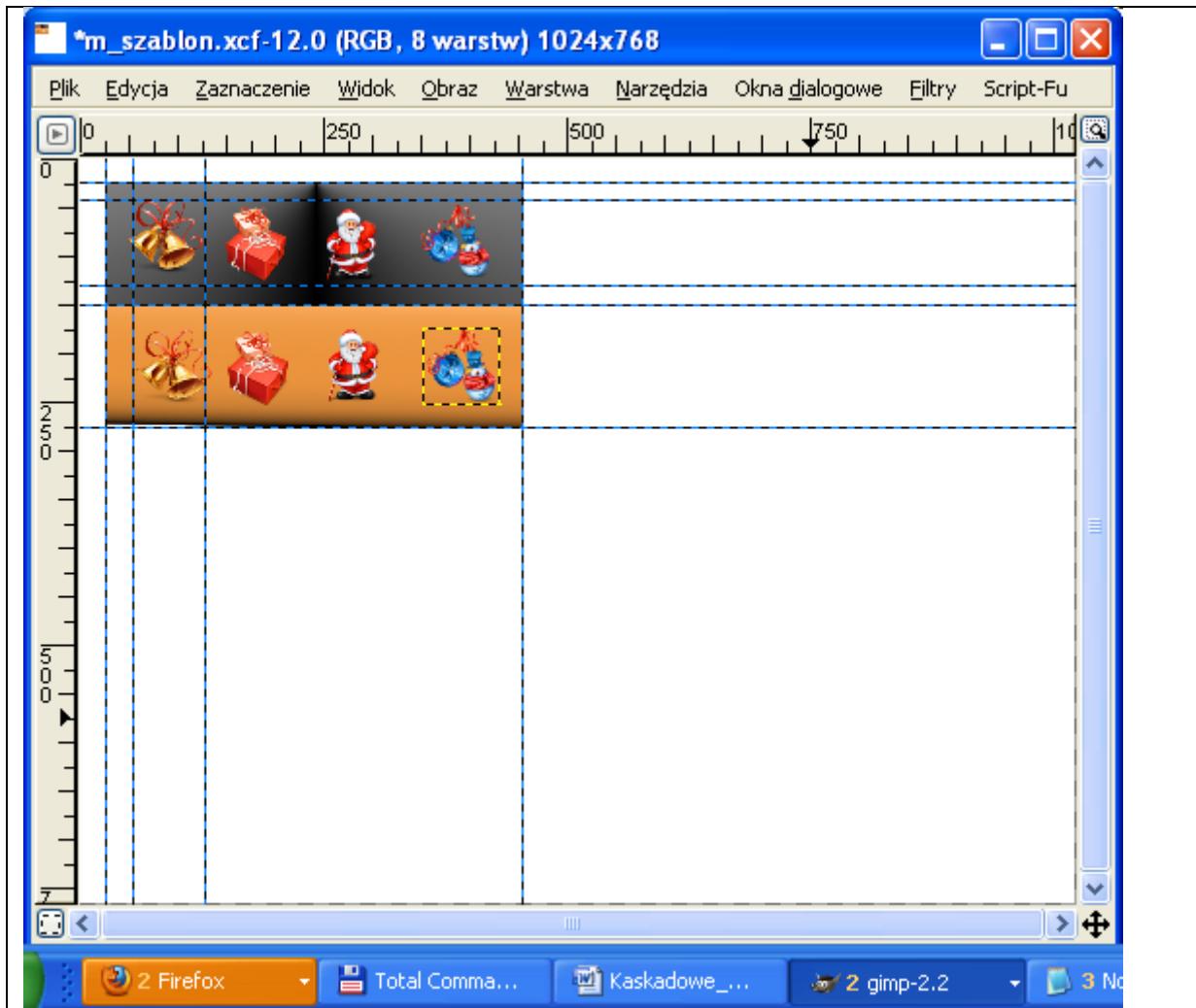
- twórca strony, który nie musi tracić godzin tnąc szablon na dziesiątki drobnych plików
- użytkownika, który później nie musi czekać aż te dziesiątki plików mu się załadują

Rozwiążanie

1) Zanotuj co oznaczają pojęcia:

- kafelkowania
- efekt rollover

2) Wykonaj następującą grafikę. Grafika ta będzie tworzyła menu strony.

a) Utwórz nowy obraz o wymiarach 1024x768

b) Ściagnij co najmniej cztery darmowe ikony. Są one dostępne na stronach:

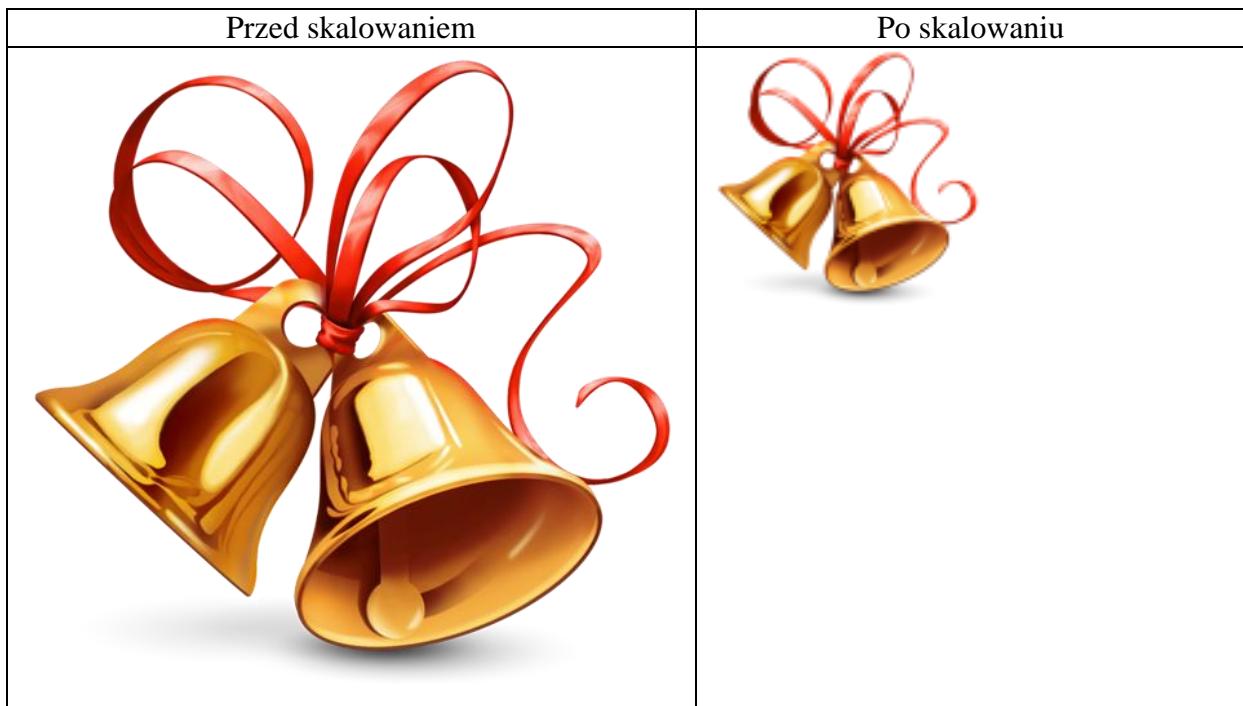
Są one dostępne na stronach:

<http://www.freeiconsweb.com>

<http://www.opentux.com.ar/lordcrow/packs/kneu.html>

Możesz odszukać kolekcje darmowych ikon w google.

c) przeskaluj ikony do wymiaru 80x80 pikseli i nagraj ikony po przeskalowaniu.

d) **Prowadnice**

Do precyjnego pozycjonowania położenia kurSORA SŁUŻĄ Prowadnice.

Nową prowadnicę możesz dodać do obrazu przeciągając na niego — metodą ciągnij-upuść — linijkę(są dwie linijki pozioma i pionowa).

Po włączeniu opcji Widok → *Przyciągaj do prowadnic* (ma być ptaszek) wskaźnik myszy po zbliżeniu do prowadnicy będzie się do niej przyklejał.

Ustaw prowadnice jak na obrazie powyżej (uwaga: na rysunku nie ma wszystkich prowadnic). Istotne jest ustawnie prowadnic tak aby można było zaznaczyć i wypełnić tło (tło z gradientu) oraz precyjnie ustawnie kwadratów 80x80 → tam (w kwadrat wyznaczone przez prowadnice) będą wstawiane ikony.

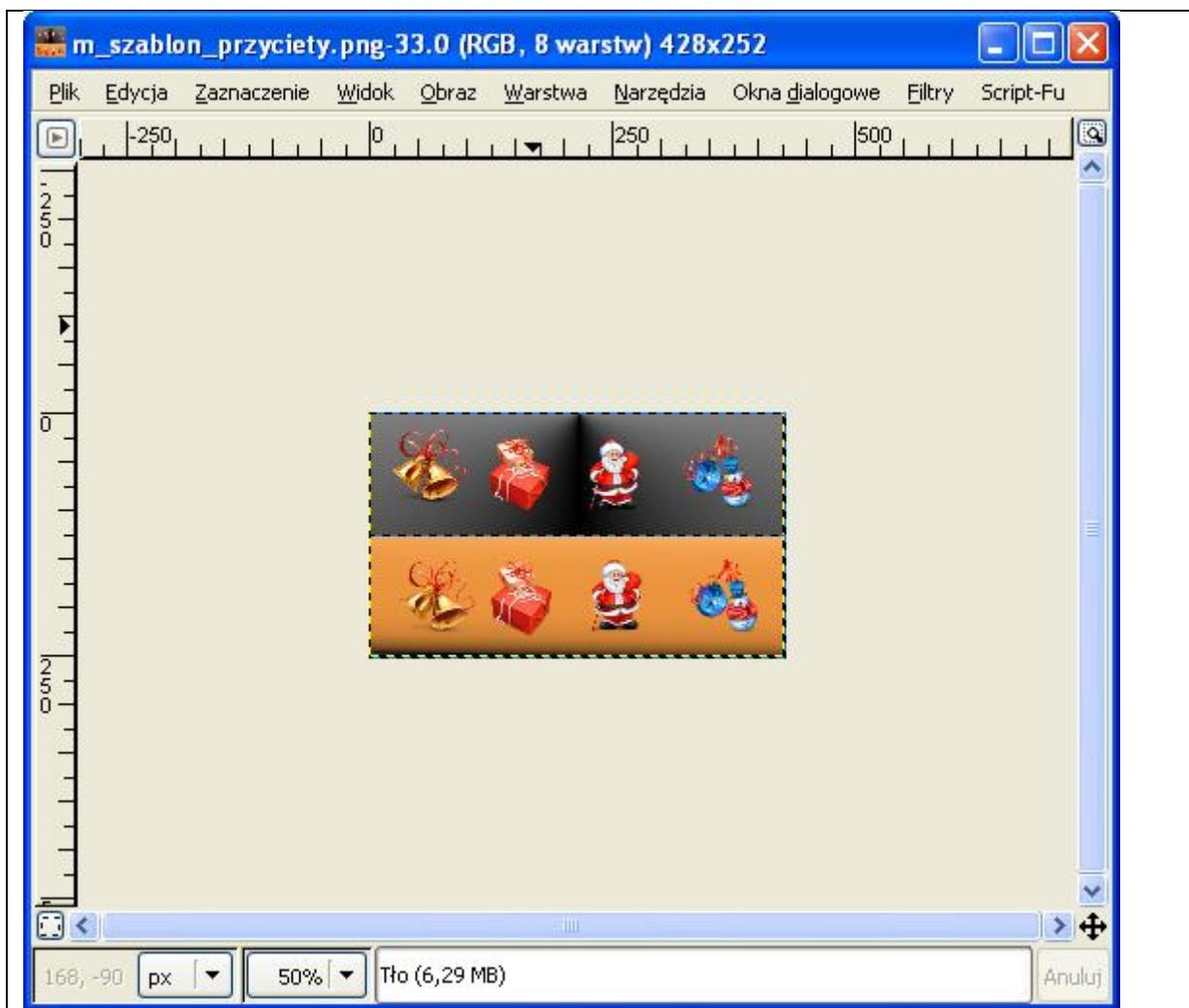
e) wykonaj tła z użyciem gradientu (kolory jaka na obrazie powyżej)

Zaznacz prostokąt obejmujący obszar do wypełnienia (prostokąt wyznaczony przez prowadnice--narzędzie) , wypełnij go delikatnym pionowym gradientem liniowym o

ciemnym kolorze (narzędzie → wybierz to narzędzie i następnie w zaznaczonym obszarze przeciągnij po obszarze od góR do dołu i po chwili obszar wypełni się gradientem).

f) wstaw ikony, te które przeskalałeś 80x80 (dwa razy te same → na dolny i górnny gradient)

g) przytnij obraz aby otrzymać

użyj opcji Obraz→Przytnij

h)Nagraj obraz w formacie png

3)Wykonanie obsługi CCS dla grafiki tworzącej menu.

Założenia do programowania

- wykorzystamy znaczniki list nieuporządkowanych HTML (<ul>, <li>)
- użyjemy tylko dwóch plików PNG:
  - jednego z grafiką paska narzędzi,
  - drugiego z ikonami przycisków
- ikony przycisków będą występować w 2 postaciach: normalnej i rollover
- użytkownicy bez CSS zamiast ikon zobaczą zwykłe odnośniki tekstowe
- mechanizm nie będzie wykorzystywał JavaScriptu

Inną popularną notacją jest kropka i nazwa stylu. Kropka określa, że styl jest selektorem klasy, czyli oznacza, że klasa będzie miała nadaną przez nas nazwę, którą można potem użyć w definicji klasy dla elementu HTML.

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD XHTML 1.0 Strict//EN"
"http://www.w3.org/TR/xhtml1/DTD/xhtml1-strict.dtd">
<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml" xml:lang="pl" lang="pl">
<head>
    <title>przykład 1: Kafelkowanie z CSS</title>
    <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=UTF-8" />
    <!--
        Marcin Warpechowski (warpech@gmail.com)
        dla webesteem art & design magazine (http://art.webesteem.pl/)
        2005
    -->
    <style type="text/css">
body{
    background-color: #DDECFF;
    font-family: Arial, Helvetica, sans-serif;
    font-size: 11px;
}

/* wygląd paska narzędzi */
.toolbar{
    padding: 0;
    margin: 0;
    list-style: none;
}
.toolbar li{
    float: left;
    height: 26px;
    background-position: 0 0%;
    background-image: url(toolbar.png);
    background-repeat: no-repeat;
    text-indent: -999em;
}
.toolbar li.left{
    background-position: 0 100%;
    width: 2px;
}
.toolbar li.separator{
    background-position: -2px 100%;
    width: 4px;
}
.toolbar li.right{
    background-position: -6px 100%;
    width: 2px;
}
```

```
}

/* definicje przycisków */
.toolbar li a {
    display: block;
    width: 25px;
    height: 25px;
    background-image: url(toolbar-buttons.png);
    background-repeat: no-repeat;
}

/* kafelki */
.toolbar a.wbstm {
    background-position: 0 0%;
}
.toolbar a.wbstm:hover {
    background-position: 0 100%;
}
.toolbar .stlbst {
    background-position: -25px 0%;
}
.toolbar .stlbst:hover {
    background-position: -25px 100%;
}
.toolbar .meetup {
    background-position: -50px 0%;
}
.toolbar .meetup:hover {
    background-position: -50px 100%;
}
.toolbar .magwerk {
    background-position: -75px 0%;
}
.toolbar .magwerk:hover {
    background-position: -75px 100%;
}
.toolbar .ala {
    background-position: -100px 0%;
}
.toolbar .ala:hover {
    background-position: -100px 100%;

}
</style>
</head>
```

```
<body>

<ul class="toolbar">
    <li class="left">-</li>
    <li><a class="wbstm" title="idź do Webesteem"
        href="http://www.webesteem.pl/">Webesteem</a></li>
        <li><a class="stlbst" title="idź do Styleboost"
            href="http://www.styleboost.com/">Styleboost</a></li>
            <li><a class="ala" title="idź do A List Apart"
                href="http://www.alistapart.com/">A List Apart</a></li>
                <li class="separator">-</li>
                <li><a class="meetup" title="idź do Meetup"
                    href="http://www.meetup.com/">Meetup</a></li>
                    <li><a class="magwerk" title="idź do Digital Web Magazine"
                        href="http://digital-web.com/">Digital Web Magazine</a></li>
                        <li class="right">-</li>
                </ul>

                <p style="clear: both">
                    <br/><a href="http://jigsaw.w3.org/css-validator/check/referer">Poprawny
                    CSS</a>
                    <br/><a href="http://validator.w3.org/check?uri=referer">Poprawny XHTML
                    1.0 Strict</a>
                </p>

                <p>Przetestowane w:</p>

                <ul>
                    <li>Windows: IE 6, Firefox 1.5, Opera 8.5</li>
                    <li>Mac: Safari 2.0.2, IE 5.3.2 &ndash; dzięki Pciuchowi</li>
                    <li>Linux: Konqueror 3.4.1</li>
                </ul>

            </body>
        </html>
```

1. Czym jest SMARTY

Smarty jest systemem szablonowym dla PHP. Służy ułatwieniu oddzielenia logiki aplikacji od jej wyglądu . Najlepiej opisuje go sytuacja kiedy programista aplikacji i projektant szablonów mają do spełnienia różne role (bo przecież w większości przypadków to nie jest ta sama osoba). Na przykład, powiedzmy, że projektujesz stronę web która wyświetla artykuł z gazety. Nagłówek, stopka autor i treść są elementami zawartymi w artykule, przyporządkowany im numer mówi nam w jaki sposób poszczególne elementy będą prezentowane. Elementy zostają przyporządkowane przez aplikacje do Smarty, wtedy projektant szablonów edytuje szablony używając kombinacji znaczników HTML i znaczników szablonu do formatowania prezentacji tych elementów (tabelki HTML, kolory tła, wielkość czcionek, arkusze stylów, itd.). Pewnego dnia programista potrzebuje zmienić sposób w jaki dane artykułu są pozyskiwane (zmiana logiki aplikacji). Ta zmiana nie interesuje projektanta szablonu, dane artykułu dalej będą dostarczane do szablonu w ten sam sposób. Podobnie, jeżeli projektant szablonu chce całkowicie zmienić wygląd szablonu, nie wymaga to zmiany w logice aplikacji. Dlatego programista może zmieniać logikę aplikacji bez potrzeby restrukturyzacji szablonów, a projektant szablonów może modyfikować szablony bez łamania logiki aplikacji.

Teraz kilka słów o tym czego SMARTY nie robi. Smarty nie próbuje całkowicie oddzielić logiki od szablonów. Nie ma problemu z logiką w dwóch szablonach pod warunkiem, że ta logika służy tylko do prezentacji. Krótka rada: trzymaj logikę aplikacji z dala od szablonów i logikę prezentacji z dala od aplikacji. To definitely utrzyma twoją witrynę jako w pełni i łatwo edytowaną w przyszłości.

Jednym z unikalnych aspektów Smarty jest kompilowanie szablonów. To znaczy, że Smarty czyta plik szablonu i tworzy dla niego skrypt PHP. Kiedy już jest stworzony, szablony uruchamiane są przez ten skrypt. Dlatego nie ma potrzeby parsowania plików szablonów dla każdego żądania, równocześnie każdy szablon jest w pełni obrabialny dla kompilatorów PHP takich jak Zend Accelerator (<http://www zend.com>) albo PHP Accelerator (<http://www.php-accelerator.co.uk>).

Niektóre z własności Smarty:

Jest ekstremalnie szybki.

Jest efektywny odkąd parser PHP przejął "brudną robotę".

Nie parsuje szablonu za każdym razem, tylko raz kompiluje.

Rekompiluje tylko te szablony które się zmieniły.

Język szablonów jest ekstremalnie elastyczny ponieważ możesz tworzyć własne funkcje oraz własne modyfikatory zmiennych.

Konfiguralne znaczniki wyrażeń szablonów, możesz używać {}, {{}}, <!--{--!>, itd.

Konstrukcje if/elseif/else/endif są przekazywane do parsera PHP, więc wyrażenie {if...} może być proste lub kompleksowe – jak sobie życzysz.

Nieograniczone zagnieżdżanie sekcji, if-ów itd.

Jeśli to potrzebne można osadzić kod PHP w plikach szablonów, jednak jest to czynność nie polecana.

Wbudowane kieszowanie.

Mozliwa własna konfiguracja źródeł szablonów.

Architektura oparta o wtyczki.

Architektura pozwalająca wykorzystywać własne rozszeżenia.

Selektory

1. Grupowanie.

Jeżeli kilka selektorów posiada te same deklaracje, to można je zgrupować w jedną deklarację, a poszczególne elementy będą oddzielić przecinkami. Na przykład:

```
H1 { font-family: sans-serif }
H2 { font-family: sans-serif }
H3 { font-family: sans-serif }
```

można zapisać również jako:

```
H1, H2, H3 { font-family: sans-serif }
```

2. Selektory potomne.

Czasami autorzy chcą wyróżnić elementy, które znajdują się wewnętrz innych elementów w dokumencie (np. element EM, który znajduje się w elemencie H1). Następujące deklaracje:

```
H1 { color: red }
EM { color: red }
```

mimo, że ich celem jest zmiana koloru tekstu, który znajduje się wewnątrz tych elementów (H1, EM), to nie będzie widać żadnego efektu w przypadku:

```
<H1>This headline is <EM>very</EM> important</H1>
```

Można to zmienić poprzez zmianę koloru na niebieski (blue), kiedy znacznik EM znajdzie się wewnątrz znacznika H1, co pokazuje poniższy przykład:

```
H1 { color: red }
EM { color: red }
H1 EM { color: blue }
```

Inny przypadek to:

```
<H1>This <SPAN class="myclass">headline
is <EM>very</EM> important</SPAN></H1>
```

I tutaj powinien znaleźć się selektor:

```
H1 * EM
```

gdyż selektor w postaci H1 EM nie da żadnego rezultatu, ponieważ element EM znajduje się wewnątrz jeszcze innego elementu jakim jest znacznik SPAN.

3. Selektory 'dzieci'

Selektor 'dziecko' występuje wtedy, gdy znacznik 'dziecko' znajduje się wewnątrz innego znacznika. Selektor 'dziecko' składa się z dwóch lub więcej selektorów oddzielonych znakiem ">".

Poniższa instrukcja ustawia wygląd wszystkich znaczników P, które są 'dziećmi' w stosunku do znacznika BODY:

BODY > P { line-height: 1.3 }

Poniższy przykład przedstawia kombinację selektorów potomnych i selektorów 'dzieci':

DIV OL>LI P

Opis: w tym przypadku znacznik P jest elementem potomnym w stosunku do LI; znacznik LI musi być 'dzieckiem' znacznika OL; znacznik OL musi być elementem potomnym w stosunku do DIV.

4. Atrybuty selektorów.

CSS2 pozwala autorom zawężać opisy wyglądu poszczególnych elementów. Na przykład można opisaćgląd elementów o konkretnych atrybutach zdefiniowanych w dokumencie.

Atrybuty selektorów mogą wyglądać następująco:

[att] - kiedy element ma atrybut 'att' i jakąkolwiek jego wartość.

[att=val] - kiedy wartość atrybutu 'att' jest równa 'val'.

[att~=val] - kiedy wartość atrybutu 'att' jest słowem lub zbiorem słów oddzielonych 'spacją', a jedno z tych słów jest równe wartości 'val'. Wartość 'val' nie może zawierać 'spacji'.

[att|=val] - kiedy wartość atrybutu 'att' rozpoczyna się wyrazem określonym przez wartość 'val'.

Dla przykładu, poniższa instrukcja dotyczy wszystkich znaczników H1, które mają określony atrybut title:

H1[title] { color: blue; }

Poniższy przykład dotyczy przypadku, kiedy znacznik SPAN musi posiadać wartość example atrybutu class:

SPAN[class=example] { color: blue; }

Inny przykład pokazuje występowanie dwóch atrybutów w znaczniku SPAN:

```
SPAN[hello="Cleveland"][goodbye="Columbus"] { color: blue; }
```

Poniższy przykład pokazuje jak ukryć wszystkie elementy, których wartość atrybutu LANG jest równa 'fr' (tzn. kiedy język jest francuski):

```
*[LANG=fr] { display : none }
```

Poniższy przykład pokazuje wykorzystanie "|=" i dotyczy znaczników, których wartość atrybutu LANG rozpoczynają się od 'en' (np.: 'en', 'en-US', 'en-cockney'):

```
*[LANG|="en"] { color : red }
```

5. Inne

W opisie wyglądu użytym w HTML autorzy mogą używać kropki (.) jako alternatywnego rozwiązania w stosunku do "|=" w przypadku atrybutu o nazwie class. Czyli, DIV.wartosc jest równoważny zapisowi DIV[class~=wartosc]. Na przykład, można przypisać informację o wyglądzie do wszystkich elementów, których atrybut class~="wartosc":

```
*.wartosc { color: green }
```

lub inaczej:

```
.wartosc { color: green }
```

Poniższy przykład dotyczy tylko znacznika H1, którego atrybut class~="wartosc":

```
H1.wartosc { color: green }
```

Wykonanie tej instrukcji w pierwszej linii poniższego dokumentu HTML nie spowoduje ustawienia koloru tekstu na zielony, zaś w drugiej linii tak. Spójrz:

```
<H1>Ten tekst nie jest w kolorze zielonym.</H1>
<H1 class="wartosc">Ten tekst jest w kolorze zielonym.</H1>
```

W przypadku większej ilości wartości atrybutu class, każda wartość musi być oddzielona kropką ".".

Poniższy przykład pokazuje instrukcję, w której znacznik P powinien mieć za wartości atrybutu class wyrazy: wart1 i wart2 oddzielone klawiszem spacji:

```
P.wart1.wart2 { color: green}
```

Instrukcja ta zadziała w przypadku, gdy class="wart1 jest jakas tam i wart2 tez", ale nie zadziała jeżeli class="wart1 jest jakas tam".

6. Pseudoklasy

:first-child - występuje wtedy, gdy znacznik jest pierwszym 'dzieckiem' innego znacznika. Na przykład:

```
DIV > P:first-child { text-indent: 0 }
```

Powyzszym przypadek dotyczy sytuacji gdy znacznik P będzie pierwszym 'dzieckiem' znacznika DIV. Poniższy przykład HTML obrazuje to chyba najlepiej:

```
<P> Ostatni element P przed 'opis'.
<DIV class="opis">
<P> Pierwszy element P wewnątrz 'opis'.
</DIV>
```

Zaś przypadku poniższego ona nie dotyczy:

```
<P> Ostatni element P przed 'opis'.
<DIV class="opis">
<H2>Note</H2>
```

<P> Pierwszy element P wewnątrz 'opis'.
</DIV>

:link - dotyczy odsyłaczy, które nie zostały jak do tej pory wybrane (odwiedzone)

Przykład:

A:link { color: green }

jest równoważny

:link { color: green }

Istnieje możliwość zmiany wyglądu wybranych odsyłaczy, np.:

A.inny:link { color: red }

oraz w dokumencie HTML:

<A href="http://www.domena.com/" class="inny">Odsyłacz do innej strony</A>

:visited - dotyczy odsyłaczy, które zostały już wcześniej wybrane (odwiedzone)

Przykład:

A:visited { color: yellow }

:hover - dotyczy odsyłaczy, nad którymi znajduje się kursor (wskaźnik myszy)

Przykład:

A:hover { color: blue }

:active - dotyczy odsyłacza, który został wybrany przez użytkownika; jest to okres czasu od momentu wybrania odsyłacza (najechania wskaźnikiem myszy nad odsyłacz i kliknięcie lewym przyciskiem myszy) do momentu przejścia do określonej przez odsyłacz strony

Przykład:

```
A:active { color: purple }
```

:focus - dotyczy odsyłacza, który jest teraz podświetlony (aktywny); dotyczy klawiatury

Przykład:

```
A:focus { color: white }
```

Istnieje możliwość łączenia selektorów dotyczących odsyłaczy, np.:

```
A:focus:hover { color: lime }
```

Powyższy zapis określa kolor czcionki odsyłacza w przypadku podświetlenia odsyłacza przy użyciu klawiatury lub poprzez umieszczenie wskaźnika myszy nad odsyłaczem.

:first-line - określa styl pierwszej sformatowanej linii danego bloku

Przykład:

```
P:first-line { font-weight: bold }
```

Powyższy zapis oznacza, że należy zmienić grubość czcionki w przypadku każdej pierwszej linii paragrafu.

Należy pamiętać, że pseudoelement :first-line odnosi się tylko do elementów blokowych i może on posiadać właściwości odnoszące się do czcionki, koloru i tła, a także właściwości: 'word-spacing', 'letter-spacing', 'text-decoration', 'vertical-align', 'text-transform', 'line-height', 'text-shadow', 'clear'.

:first-letter - określa styl pierwszej litery (znaku) w bloku, elemencie

Przykład:

```
P:first-letter { font-size: 4em; text-transform: uppercase }
```

:before - określa zawartość umieszczoną przed danym blokiem lub elementem

Przykład:

```
P:before { content: counter(numer, upper-roman) ". " }
```

Powyzszy przykład numeruje kolejne paragrafy wstawiając przed zawartością każdego z nich wartość w postaci kolejnej liczby rzymskiej oraz łańcucha ". ".

:after - określa zawartość umieszczoną po danym bloku lub elemencie

Przykład:

```
P:after { content: "." }
```

Powyzszy przykład stawia kropkę na końcu każdego paragrafu.

1. Krótki opis CSS dla HTML
W tej części zostanie pokazane jak łatwe jest tworzenie opisu wyglądu dokumentu. Zakładam, że znane są podstawy języka HTML. Zaczęę od małego dokumentu HTML:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0//EN">
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przyklad 1</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1>Przyklad 1</H1>
<P>To jest tekst na naszej stronie.
</BODY>
</HTML>
```

Aby ustawić kolor tekstu w znaczniku H1 jako niebieski można posłużyć się poniższą instrukcją:

```
H1 { color: blue }
```

CSS składa się z dwóch części: selektora (H1) i deklaracji (color: blue). Selektor to nic innego jak nazwa znacznika HTML. Deklaracja zawiera dwie części: właściwość (color) i wartość (blue).

Specyfikacja HTML 4.0 określa w jakim miejscu opis wyglądu może się znajdować:

- w dokumencie HTML;
- w osobnym pliku *.css.

Aby umieścić opis wyglądu wewnętrz dokumentu HTML należy użyć znacznika STYLE:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0//EN">
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przyklad 1</TITLE>
<STYLE type="text/css">
H1 { color: blue }
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1>Przyklad 1</H1>
```

```
<P>To jest tekst na naszej stronie.  
</BODY>  
</HTML>
```

Dla zwiększenia giętkości, zalecane jest aby autorzy korzystali z zewnętrznych opisów wyglądu. Takie rozwiązanie ma dwie zalety:

- treść opisu może być zmieniana bez modyfikacji źródłowego dokumentu HTML,
- pliki CSS mogą być współdzielone przez kilka dokumentów.

W celu przyłączenia zewnętrznego opisu wyglądu dokumentu należy wykorzystać znacznik LINK:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0//EN">  
<HTML>  
<HEAD>  
<TITLE>Przykład 1</TITLE>  
<LINK rel="stylesheet" href="przyklad.css" type="text/css">  
</HEAD>  
<BODY>  
<H1>Przykład 1</H1>  
<P>To jest tekst na naszej stronie.  
</BODY>  
</HTML>
```

Znacznik LINK zawiera:

typ: "stylesheet";

nazwę i położenie opisu wyglądu wewnętrz atrybutu "href";

typ opisu wyglądu określonego przez: "text/css".

W celu pokazania większego związku między opisem wyglądu i językiem HTML zostanie zaprezentowany przykład trochę bardziej rozbudowany pod względem zawartości znacznika STYLE. Teraz dodana zostanie większa ilość kolorów:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0//EN">
```

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przyklad 1</TITLE>
<STYLE type="text/css">
BODY { color: red }
H1 { color: blue }
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1>Przyklad 1</H1>
<P>To jest tekst na naszej stronie.
</BODY>
</HTML>
```

Powyższy opis wyglądu zawiera dwie linie: pierwsza ustawia kolor znacznika BODY na wartość red (czerwony), zaś druga ustawia kolor znacznika H1 na wartość blue (niebieski). Ponieważ nie został określony kolor dla znacznika P, będzie on dziedziczący od znacznika 'ojcowskiego', zwanego BODY. Znacznik H1 jest także 'dzieckiem' w stosunku do znacznika BODY, ale druga instrukcja w znaczniku <STYLE> (tj. H1 { color: blue }) unieważnia dziedziczoną wartość.

CSS2 ma ponad 100 różnych właściwości, włączając w to color. Oto kilka innych jeszcze:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0//EN">
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Przyklad 1</TITLE>
<STYLE type="text/css">
BODY {
    font-family: "Gill Sans", sans-serif;
    font-size: 12pt;
    margin: 3em;
}
</STYLE>
</HEAD>
<BODY>
<H1>Przyklad 1</H1>
<P>To jest tekst na naszej stronie.
</BODY>
</HTML>
```

Pierwszą rzeczą jaką można zauważyc to to, że kilka deklaracji jest zgrupowanych wewnątrz bloku zawartego wewnątrz nawiasów klamrowych ({}), i oddzielonych od siebie przy pomocy średników. Ostatnia deklaracja nie musi być zakończona średnikiem.

Pierwsza deklaracja w znaczniku BODY ustawia czcionkę na "Gill Sans". Jeżeli wyżej wymieniona czcionka nie będzie dostępna, przeglądarka użyje czcionki "sans-serif". Znaczniki 'dzieci' w stosunku do znacznika BODY będą teraz dziedziczyć wartość właściwości font-family.

Druga deklaracja ustawia rozmiar czcionki znacznika BODY na wartość 12 punktów. Jednostka 'pt' jest powszechnie używana do określania rozmiaru czcionki i innych wartości związanych z długością. Jest to jednostka bezwzględna, która nie jest skalowalna względem środowiska.

Trzecia deklaracja używa jednostki względnej, która jest skalowalna w stosunku do otoczenia. Jednostka 'em' odnosi się do rozmiaru czcionki tego elementu. W tym przypadku rezultat jest taki, że marginesy wokół elementu BODY są trzy razy szersze niż rozmiar czcionki.

CSS 1 - atrybuty

2. Kolor i tło

Właściwość	Opis	Wartość	Odnosi się do	Przykład
Color	Określa kolor czcionki	nazwa koloru, wartość hex	wszystkie elementy	{color: red} Przykład: <FONT style="COLOR: red">Tekst</FONT> {color: rgb(0,0,255)} Przykład: <FONT style="COLOR: rgb(0,0,255)">Tekst</FONT>
background-color	Określa kolor tła	nazwa koloru, wartość hex	wszystkie elementy	{background-color: #FF5500}
background-image	Określa grafikę pełniąca rolę tła	none, adres URL	wszystkie elementy	{background-image: url(tlo.gif)}
background-repeat	Określa powtarzalność tła	repeat, repeat-x, repeat-y, no-repeat	wszystkie elementy	{background-repeat: repeat-x}

background-attachment	Okręsła czy tło ma się przesuwać wraz z zawartością (<i>scroll</i>) czy ma być stałe (<i>fixed</i>)	scroll, fixed	wszystkie elementy	{background-attachment: scroll}
background-position	Okręsła pozycję początkową tła	[top, center, bottom], [left, center, right], procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), piksel (px)	elementy będące blokiem	{background-position: 100% 30% }
background	Zawiera w sobie wszystkie właściwości dotyczące tła	background-color, background-image, background-repeat, background-attachment, background-position	wszystkie elementy	{background: red url(tlo.jpg) left top no-repeat}

3. Tekst

Właściwość	Opis	Wartość	Odnosi się do	Przykład
word-spacing	Okręsła odległość między wyrazami	normal, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{word-spacing: 1.2em} Przykład: <FONT style="WORD-SPACING: 1.2em">Tekst</FONT>
letter-spacing	Okręsła odległość między literami	normal, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em),	wszystkie elementy	{letter-spacing: 0.2em} Przykład: <FONT style="LETTER-SPACING: 0.2em">Tekst</FONT>

		piksel (px)		
text-decoration	Określa czy tekst ma być podkreślony, przekreślony, itd.	none, underline, overline, line-through, blink	wszystkie elementy	{text-decoration: line-through} Przykład: <FONT style="TEXT-DECORATION: line-through">Tekst</FONT>
vertical-align	Określa położenie tekstu w pionie względem elementu poprzedzającego	baseline, sub, super, top, text-top, middle, bottom, procent	elementy wewnętrzne	{vertical-align: top}
text-transform	Określa sposób przemiany tekstu	capitalize, uppercase, lowercase, none	wszystkie elementy	{text-transform: uppercase} Przykład: <FONT style="TEXT-TRANSFORM: uppercase">Tekst</FONT>
text-align	Określa położenie tekstu wewnątrz elementu	left, right, center, justify	elementy będące blokiem	{text-align: center}
text-indent	Określa odległość od lewego marginesu	procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	elementy będące blokiem	{text-indent: 20% }
line-height	Określa odległość między dwoma sąsiednimi liniami	normal, liczba, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{line-height: 120% }

4. Elementy kwadratowe

Właściwość	Opis	Wartość	Odnosi się do	Przykład
margin-top	Określa odległość od górnej krawędzi strony	auto, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{margin-top: 3em}
margin-right	Określa odległość od prawej krawędzi strony	auto, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{margin-right: 4px}
margin-bottom	Określa odległość od dolnej krawędzi strony	auto, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{margin-bottom: 13%}
margin-left	Określa odległość od lewej krawędzi strony	auto, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{margin-left: 4em}
margin	Określa odległość od krawędzi strony według kolejności: góra, prawa, dolna, lewa	auto, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{margin: 2em 3em 1em 4em}
padding-top	Określa górnego odstęp	procent, punkt (pt),	wszystkie elementy	{padding-top:

	elementu	inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)		0.2em}
padding-right	Okręsła prawy odstęp elementu	procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{padding-right: 12px }
padding-bottom	Okręsła dolny odstęp elementu	procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{padding-bottom: 0.4em }
padding-left	Okręsła lewy odstęp elementu	procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{padding-left: 7% }
padding	Okręsła odstęp elementu według kolejności: górną, prawa, dolna, lewa	procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{padding: 2em 1em 3em 4em }
border-top-width	Okręsła szerokość górnej granicy (ramki) elementu	thin, medium, thick, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{border-top-width: thin }
border-	Określa	thin,	wszystkie	{border-

right-width	szerokość prawej granicy (ramki) elementu	medium, thick, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	elementy	right-width: medium}
border-bottom-width	Określa szerokość dolnej granicy (ramki) elementu	thin, medium, thick, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{border-bottom-width: thick}
border-left-width	Określa szerokość lewej granicy (ramki) elementu	thin, medium, thick, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{border-left-width: 3px }
border-width	Określa szerokość granicy (ramki) elementu według kolejności: górsza, prawa, dolna, lewa	thin, medium, thick, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	wszystkie elementy	{border-width: thin thick medium thick}
border-color	Określa kolor granicy (ramki) elementu	nazwa koloru, wartość hex	wszystkie elementy	{border-color: red}
border-style	Określa styl granicy (ramki) elementu	none, dotted, dashed, solid, double, groove,	wszystkie elementy	{border-style: double}

		ridge, inset, outset		
border-top	Okręsła szerokość, kolor i styl górnej granicy (ramki) elementu	border-top-width, border-style, color	wszystkie elementy	{border-top: thin blue solid}
border-right	Okręsła szerokość, kolor i styl prawej granicy (ramki) elementu	border-right-width, border-style, color	wszystkie elementy	{border-right: }
border-bottom	Okręsła szerokość, kolor i styl dolnej granicy (ramki) elementu	border-bottom-width, border-style, color	wszystkie elementy	{border-bottom: }
border-left	Okręsła szerokość, kolor i styl lewej granicy (ramki) elementu	border-left-width, border-style, color	wszystkie elementy	{border-left: }
border	Okręsła szerokość, kolor i styl granicy (ramki) elementu według kolejności: góra, prawa, dolna, lewa	border-width, border-style, color	wszystkie elementy	{border: }
width	Okręsła szerokość elementu (np. grafiki)	auto, procent, punkt (pt), inch (in), centymetr (cm), względem (em), piksel (px)	elementy będące blokiem	{width: 80px}
height	Okręsła wysokość elementu (np.	auto, punkt (pt), inch (in),	elementy będące blokiem	{height: 170px}

	grafiki)	centymetr (cm), wzgldem (em), piksel (px)		
float		left, right, none	wszystkie elementy	{float: left}
clear		none, left, right, both	wszystkie elementy	{clear: right}

5. Klasyfikacja

Właściwość	Opis	Wartość	Odnosi się do	Przykład
display	Określa w jaki sposób dany element ma być wyświetlony	block, inline, list-item, none	wszystkie elementy	{display: none}
white-space	Określa w jaki sposób należy obchodzić się z odstępami wewnętrz elementu	normal, pre, nowarp	elementy będące blokiem	{white-space: pre}
list-style-type		disc, circle, square, decimal, lower-roman, upper-roman, lower-alpha, upper-alpha, none	elementy z display = list-item	{list-style-type: lower-roman}
list-style-image		adres URL, none	elementy z display = list-item	{list-style-image: url(rysunek.gif)}
list-style-		inside,	elementy	{list-style-

position		outside	z display = list-item	position: outside}
list-style		disc, circle, square, decimal, lower-roman, upper-roman, lower-alpha, upper-alpha, none, inside, outside, adres URL, none	elementy z display = list-item	{list-style: circle outside}

Selektory

1. Grupowanie.

Jeżeli kilka selektorów posiada te same deklaracje, to można je zgrupować w jedną deklarację, a poszczególne elementy będą oddzielić przecinkami. Na przykład:

```
H1 { font-family: sans-serif }
H2 { font-family: sans-serif }
H3 { font-family: sans-serif }
```

można zapisać również jako:

```
H1, H2, H3 { font-family: sans-serif }
```

2. Selektory potomne.

Czasami autorzy chcą wyróżnić elementy, które znajdują się wewnątrz innych elementów w dokumencie (np. element EM, który znajduje się w elemencie H1). Następujące deklaracje:

```
H1 { color: red }  
EM { color: red }
```

mimo, że ich celem jest zmiana koloru tekstu, który znajduje się wewnątrz tych elementów (H1, EM), to nie będzie widać żadnego efektu w przypadku:

```
<H1>This headline is <EM>very</EM> important</H1>
```

Można to zmienić poprzez zmianę koloru na niebieski (blue), kiedy znacznik EM znajdzie się wewnątrz znacznika H1, co pokazuje poniższy przykład:

```
H1 { color: red }  
EM { color: red }  
H1 EM { color: blue }
```

Inny przypadek to:

```
<H1>This <SPAN class="myclass">headline  
is <EM>very</EM> important</SPAN></H1>
```

I tutaj powinien znaleźć się selektor:

```
H1 * EM
```

gdź selektor w postaci H1 EM nie da żadnego rezultatu, ponieważ element EM znajduje się wewnątrz jeszcze innego elementu jakim jest znacznik SPAN.

3. Selektory 'dzieci'

Selektor 'dziecko' występuje wtedy, gdy znacznik 'dziecko' znajduje się wewnątrz innego znacznika. Selektor 'dziecko' składa się z dwóch lub więcej selektorów oddzielonych znakiem ">".

Poniższa instrukcja ustawia wygląd wszystkich znaczników P, które są 'dziećmi' w stosunku do znacznika BODY:

```
BODY > P { line-height: 1.3 }
```

Poniższy przykład przedstawia kombinację selektorów potomnych i selektorów 'dzieci':

```
DIV OL>LI P
```

Opis: w tym przypadku znacznik P jest elementem potomnym w stosunku do LI; znacznik LI musi być 'dzieckiem' znacznika OL; znacznik OL musi być elementem potomnym w stosunku do DIV.

4. Atrybuty selektorów.

CSS2 pozwala autorom zawężać opisy wyglądu poszczególnych elementów. Na przykład można opisaćgląd elementów o konkretnych atrybutach zdefiniowanych w dokumencie.

Atrybuty selektorów mogą wyglądać następująco:

[att] - kiedy element ma atrybut 'att' i jakąkolwiek jego wartość.

[att=val] - kiedy wartość atrybutu 'att' jest równa 'val'.

[att~=val] - kiedy wartość atrybutu 'att' jest słowem lub zbiorem słów oddzielonych 'spacją', a jedno z tych słów jest równe wartości 'val'. Wartość 'val' nie może zawierać 'spacji'.

[att|=val] - kiedy wartość atrybutu 'att' rozpoczyna się wyrazem określonym przez wartość 'val'.

Dla przykładu, poniższa instrukcja dotyczy wszystkich znaczników H1, które mają określony atrybut title:

```
H1[title] { color: blue; }
```

Poniższy przykład dotyczy przypadku, kiedy znacznik SPAN musi posiadać wartość example atrybutu class:

```
SPAN[class=example] { color: blue; }
```

Inny przykład pokazuje występowanie dwóch atrybutów w znaczniku SPAN:

```
SPAN[hello="Cleveland"][goodbye="Columbus"] { color: blue; }
```

Poniższy przykład pokazuje jak ukryć wszystkie elementy, których wartość atrybutu LANG jest równa 'fr' (tzn. kiedy język jest francuski):

```
*[LANG=fr] { display : none }
```

Poniższy przykład pokazuje wykorzystanie "|=" i dotyczy znaczników, których wartość atrybutu LANG rozpoczynają się od 'en' (np.: 'en', 'en-US', 'en-cockney'):

```
*[LANG|="en"] { color : red }
```

5. Inne

W opisie wyglądu użytym w HTML autorzy mogą używać kropki(.) jako alternatywnego rozwiązania w stosunku do "~=" w przypadku atrybutu o nazwie class. Czyli, DIV.wartosc jest równoważny zapisowi DIV[class~=wartosc]. Na przykład, można przypisać informację o wyglądzie do wszystkich elementów, których atrybut class~="wartosc":

```
*.wartosc { color: green }
```

lub inaczej:

```
.wartosc { color: green }
```

Poniższy przykład dotyczy tylko znacznika H1, którego atrybut class~="wartosc":

```
H1.wartosc { color: green }
```

Wykonanie tej instrukcji w pierwszej linii poniższego dokumentu HTML nie spowoduje ustawienia koloru tekstu na zielony, zaś w drugiej linii tak. Spójrz:

```
<H1>Ten tekst nie jest w kolorze zielonym.</H1>
<H1 class="wartosc">Ten tekst jest w kolorze zielonym.</H1>
```

W przypadku większej ilości wartości atrybutu class, każda wartość musi być oddzielona kropką ".".

Poniższy przykład pokazuje instrukcję, w której znacznik P powinien mieć za wartości atrybutu class wyrazy: wart1 i wart2 oddzielone klawiszem spacji:

```
P.wart1.wart2 { color: green}
```

Instrukcja ta zadziała w przypadku, gdy class="wart1 jest jakas tam i wart2 tez", ale nie zadziała jeżeli class="wart1 jest jakas tam".

6. Pseudoklasy

:first-child - występuje wtedy, gdy znacznik jest pierwszym 'dzieckiem' innego znacznika. Na przykład:

```
DIV > P:first-child { text-indent: 0 }
```

Powyzszym przypadek dotyczy sytuacji gdy znacznik P będzie pierwszym 'dzieckiem' znacznika DIV. Poniższy przykład HTML obrazuje to chyba najlepiej:

```
<P> Ostatni element P przed 'opis'.
<DIV class="opis">
<P> Pierwszy element P wewnętrz 'opis'.
</DIV>
```

Zaś przypadku poniższego ona nie dotyczy:

```
<P> Ostatni element P przed 'opis'.  
<DIV class="opis">  
<H2>Note</H2>  
<P> Pierwszy element P wewnątrz 'opis'.  
</DIV>
```

:link - dotyczy odsyłaczy, które nie zostały jak do tej pory wybrane (odwiedzone)

Przykład:

```
A:link { color: green }
```

jest równoważny

```
:link { color: green }
```

Istnieje możliwość zmiany wyglądu wybranych odsyłaczy, np.:

```
A.inny:link { color: red }
```

oraz w dokumencie HTML:

```
<A href="http://www.domena.com/" class="inny">Odsyłacz do innej strony</A>
```

:visited - dotyczy odsyłaczy, które zostały już wcześniej wybrane (odwiedzone)

Przykład:

```
A:visited { color: yellow }
```

:hover - dotyczy odsyłaczy, nad którymi znajduje się kursor (wskaźnik myszy)

Przykład:

```
A:hover { color: blue }
```

:active - dotyczy odsyłacza, który został wybrany przez użytkownika; jest to okres czasu od momentu wybrania odsyłacza (najechania wskaźnikiem myszy nad odsyłacz i kliknięcie lewym przyciskiem myszy) do momentu przejścia do określonej przez odsyłacz strony

Przykład:

```
A:active { color: purple }
```

:focus - dotyczy odsyłacza, który jest teraz podświetlony (aktywny); dotyczy klawiatury

Przykład:

```
A:focus { color: white }
```

Istnieje możliwość łączenia selektorów dotyczących odsyłaczy, np.:

```
A:focus:hover { color: lime }
```

Powyzszy zapis określa kolor czcionki odsyłacza w przypadku podświetlenia odsyłacza przy użyciu klawiatury lub poprzez umieszczenie wskaźnika myszy nad odsyłaczem.

:first-line - określa styl pierwszej sformatowanej linii danego bloku

Przykład:

```
P:first-line { font-weight: bold }
```

Powyższy zapis oznacza, że należy zmienić grubość czcionki w przypadku każdej pierwszej linii paragrafu.

Należy pamiętać, że pseudoelement :first-line odnosi się tylko do elementów blokowych i może on posiadać właściwości odnoszące się do czcionki, koloru i tła, a także właściwości: 'word-spacing', 'letter-spacing', 'text-decoration', 'vertical-align', 'text-transform', 'line-height', 'text-shadow', 'clear'.

:first-letter - określa styl pierwszej litery (znaku) w bloku, elemencie

Przykład:

```
P:first-letter { font-size: 4em; text-transform: uppercase }
```

:before - określa zawartość umieszczoną przed danym blokiem lub elementem

Przykład:

```
P:before { content: counter(numer, upper-roman) ". " }
```

Powyższy przykład numeruje kolejne paragrafy wstawiając przed zawartością każdego z nich wartość w postaci kolejnej liczby rzymskiej oraz łańcucha ". ".

:after - określa zawartość umieszczoną po danym bloku lub elemencie

Przykład:

```
P:after { content: " " }
```

Dziedziczenie

W poniższym przykładzie dokumentu HTML:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.0//EN">
<HTML>
<TITLE>Przyklad 2</TITLE>
<BODY>
<H1>Przyklad 2</H1>

<P>Spis tresci:
<UL>
<LI>Wstep
<LI>Rozwiniecie
<LI>Koniec
</UL>
</BODY>
</HTML>
```

Jak widać znacznik HTML jest znacznikiem nadrzędnym. Pod nim znajdują się znaczniki HEAD oraz BODY. W opisie wyglądu dziedziczenie odgrywa bardzo ważną rolę, oto przykład: jeżeli w powyższym przykładzie zostanie określony (opisany) wygląd znacznika (elementu) UL, to będzie on także dotyczył wszystkich elementów podrzędnych, czyli w tym przypadku elementów LI, ale nie będzie dotyczył elementów nadrzędnych, czyli znacznika BODY.

Powyższy przykład stawia kropkę na końcu każdego paragrafu.

Jak zrobić dobrą stronę

Na koniec chciałbym poruszyć bardzo ważną sprawę, o której wiele osób zdaje się zapominać. Znajomość podstaw HTML w zupełności wystarcza do napisania strony internetowej, lecz aby stworzyć dobry serwis, który będzie często odwiedzany i którym będzie się można naprawdę pochwalić, trzeba czegoś więcej:

Zastanów się dobrze nad tematyką swojej strony. Oczywiście nikt nie zabroni Ci publikacji informacji o tym, że np. Twój pies wabi się Azor, a kot - Mruczek, ale czy coś takiego naprawdę może przyciągnąć czytelników? Nie zapominaj, że wiele osób łączy się z Internetem za pomocą modemu, płacąc za każdą minutę spędzizoną w sieci, więc czy ktoś będzie tracił czas na czytanie takich informacji? Postaraj się znaleźć temat, który Cię interesuje, jest oryginalny i może zaciekać innych. Zwykle lepsze rezultaty przynosi skupienie się na jednej dziedzinie, niż opisywanie wszystkiego po trochę.

Uważaj z doborem kolorów na stronie, zwłaszcza jeśli chodzi o tło oraz tekst. Nieciekawe lub rażąco złe zestawienie barw jest najważniejszym czynnikiem, który zdradza, że autor serwisu jest kompletnym amatorem. Wyobraź sobie co pomyślą np. klienci jakiejś firmy, która

posiadałaby stronę z zielonym tłem i czerwonym tekstem (lub co gorsze odwrotnie)! Unikaj jak ognia jaskrawych odcieni w tle. Jeśli nie masz pomysłu, ustal białe tło i czarny tekst - tak jest najbezpieczniej. Dobre rezultaty dają również barwy całkiem ciemne lub delikatne pastelowe (jasne). Tło w żadnym razie nie może pogarszać czytelności strony, dlatego należy pamiętać o doborze odpowiedniego koloru tekstu.

Nie przesadzaj z grafiką. Fakt, że wiesz jak wstawić na stronę obrazek nie oznacza, że musi się od nich robić. Pamiętaj, że to właśnie grafika najbardziej wpływa na szybkość ładowania strony, dlatego ogranicz jej ilość oraz rozmiary. Jeśli już musisz coś umieścić, postaraj się, aby było to naprawdę dobrej jakości. Tworząc samodzielnie obrazy, używaj antialiasingu, czyli wygładzania poszarpanych krawędzi. Cechą po której na pierwszy rzut oka można rozpoznać dobrego projektanta jest oszczędne i umiejętne operowanie grafiką, która dobrze komponuje się z wyglądem strony.

Przyjrzyj się innym renomowanym witrynom. Zwróć uwagę na projekt szaty graficznej. Dużo nie zawsze znaczy dobrze. Czasem bardziej oszczędna forma wygląda lepiej - a przede wszystkim czytelniej - niż wyszukane ozdobniki. Najważniejszy jest dobry pomysł. Pamiętaj, że kolorystyka witryny oraz projekt oprawy graficznej to pierwsze rzeczy, na które zwracają uwagę użytkownicy. Jeśli się nie postarasz, Twoja strona już na wstępie będzie mówiła: "Tutaj nie ma nic godnego uwagi, możesz opuścić to miejsce". Większość dobrych stron w Internecie zbudowana jest następująco: na górze znajduje się banner lub logo serwisu, po lewej lub po prawej - menu, a obok - treść strony. Nie znaczy to, że musisz koniecznie podporządkować się takiemu kanonowi, lecz jeżeli chcesz uzyskać podobną strukturę, we właściwej treści strony (BODY) wpisz np.:

Zaznacz kod Wypróbuj kod

```
<table width="100%" cellspacing="0" cellpadding="10">
<tr>
<td bgcolor="kolor góra" colspan="2" align="center" valign="middle">Tutaj można umieścić logo serwisu</td>
</tr>
<tr>
<td bgcolor="kolor menu" width="Tutaj wpisz szerokość menu (np.: 150)" valign="top">
Tu umieszcza się odsyłacze spisu treści
</td>
<td bgcolor="kolor strony" valign="top">
```

Tu wpisuje się treść strony

```
</td>  
</tr>  
</table>
```

a otrzymamy:

Tutaj można umieścić logo serwisu

Tu umieszcza się odsyłacze spisu treści Tu wpisuje się treść strony

Nawigacja w serwisie to bardzo ważna sprawa. Nieczytelny układ strony, menu w którym trudno cokolwiek znaleźć i inne podobne historie są częstą przyczyną zniechęcenia użytkowników, którzy w konsekwencji opuszczają witrynę. Przy projektowaniu systemu odsyłaczy spróbuj wczuć się w sposób myślenia internautów. Pamiętaj, że nie znają oni serwisu tak dobrze jak Ty i mogą nie chcieć zagłębiać się w szczegóły. Dlatego warto w widocznym miejscu umieścić hiperłącza do najciekawszych działów, jakiś system wyszukiwania lub indeks. W przypadku obszerniejszych witryn wskazane jest podzielenie ich na działy tematyczne. Sposób nawigacji powinien być przede wszystkim wygodny, praktyczny, logiczny i łatwo dostępny.

Dbaj o poprawność ortograficzną i stylistyczną tekstu. Naucz się zasad wpisywania znaków interpunkcyjnych. Jeśli na stronie WWW występuje masa błędów, prawdopodobnie autor nie ma nic ważnego do przekazania.

Postaraj się na bieżąco aktualizować treść strony i usuwać powstałe błędy. Udoskonalaj oprawę graficzną oraz system nawigacji, aby serwis nie stał się nudny. Informuj o wprowadzanych nowościach i utrzymuj kontakt listowy z użytkownikami. Otwórz się na konstruktywną krytykę.

Jeżeli masz jakieś zastrzeżenia co do tego serwisu, wiesz jak można zrobić coś lepiej, napisz do mnie

Szablony WWW

Istnieje sposób na zrobienie profesjonalnie wyglądającej strony nawet bez dużego doświadczenia - są to szablony WWW. Wiele serwisów internetowych oferuje darmowo gotowe projekty graficzne witryn. Zawierają one całą strukturę dokumentu oraz wszystkie potrzebne grafiki. Jedyne co trzeba zrobić samodzielnie, to uzupełnić szablon własnym tekstem w odpowiednich miejscach. Jeśli nie masz zatem pomysłu na projekt graficzny

swojego serwisu, radzę poszukać ciekawego szablonu w sieci. Dzięki temu Twoja strona na pewno nie będzie "straszyła" internautów ;-)

Radzę jednak uważać przy korzystaniu z takich rozwiązań. Niektóre szablony wyglądają nawet bardzo dobrze, ale są tak przeładowane grafiką, że wczytywanie takiej strony może potrwać bardzo długo. Dodatkowo szczególnie jeśli korzystasz z obcojęzycznych szablonów, należy sprawdzić sposób kodowania znaków. W nagłówku każdej strony HTML musi znajdować się linijka:

Zaznacz kod Wypróbuj kod

```
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-2" />
```

(zobacz: Ramy dokumentu). Brak podobnej linijki w nagłówku strony albo istniejące wpisy typu:

Zaznacz kod Wypróbuj kod

```
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-1" />
```

są poważnym błędem, który spowoduje niepoprawne wyświetlanie polskich znaków w przeglądarce!

Adresy stron z darmowymi szablonami WWW możesz znaleźć w serwisach:

- [SiteQL.net](#)
- [Tymex.org](#)
- [Webdiary.pl](#)
- [Webinside](#)
- [Webmade.org](#)
- [Webmaster.Mocny.Com](#)
- [WebPL.org](#)
- [Xklonos](#)

background-color: #0000ff;

background-color: #00ffff;

Przykład:

Przykład z tekstem:

To jest tekst umieszczony w znaczniku `<div>...</div>` odsuniętym od lewej krawędzi o 50px, a od góry o 45px, ma szerokość maksymalną 250px i margines wewnętrzny 10px: `position: relative; left: 50px; top: 45px; max-width: 250px; padding: 10px;`

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Przykład z obrazkiem:

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

`position: relative; left: 250px; bottom: 50px;`

Przykład:

Przykład z tekstem:

To jest tekst umieszczony w znaczniku `<div>...</div>` odsuniętym od lewej krawędzi o 50px, a od góry o 20px, ma szerokość maksymalną 350px i margines wewnętrzny 10px: `position: absolute; left: 50px; top: 20px; max-width: 250px; padding: 10px;`. A całe to pudełko umieszczone jest w nadrzędnym elemencie - również w znaczniku `<div>...</div>` - dlatego można było ustalić pozycjonowanie absolutne względem tego elementu.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Przykład z obrazkiem:

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

Należy zachować ostrożność przy przesuwaniu elementów, bo mogą na siebie wzajemnie nachodzić.

position: absolute; left: 250px; bottom: 120px;

Obrazek również znajduje się w nadzędnym elemencie czyli w znaczniku `<div>...</div>` - dlatego można było ustalić pozycjonowanie absolutne względem tego elementu.

Przykład w zewnętrznym pliku:

position: absolute;

Przykład:

Przykład z obrazkiem:

Przykład znajduje się w dolnym lewym rogu przeglądarki. Obrazek z tekstem znajduje się w znaczniku `<div>...</div>` ustawionym na lewo od krawędzi o 50px i od dołu od krawędzi o 50px.

position: fixed;
left: 50px;
bottom: 50px;

position: fixed; left: 50px; bottom: 50px;

Przykład:

Po wpisaniu na przykład takich reguł w arkuszu CSS:

`<p style="position:static;">To jest zdanie w akapicie.</p>`

oraz

`<p style="position:static; left:50px">To jest zdanie w akapicie z podaną odległością (ale nie jest odsunięte).</p>`

zdania będą wyglądały następująco:

To jest zdanie w akapicie.

To jest zdanie w akapicie z podaną odległością (ale nie jest odsunięte).

Przykład:

z-index: auto;

Grafiki pojawiły się w kolejności wpisania do dokumentu HTML. Każdy kolejny obrazek nakłada się na poprzednie. Każdy tekst wraz z grafiką ujęty w osobnym znaczniku <div>...</div>. Reguły dla kolejnych grafik są następujące:

foto_1: position: relative; z-index: auto;

foto_2: position: relative; left: 20px; bottom: 30px; z-index: auto;

foto_3: position: relative; left: 40px; bottom: 60px; z-index: auto;

foto_4: position: relative; left: 60px; bottom: 90px; z-index: auto;

foto_1.jpg

foto_2.jpg

foto_3.jpg

foto_4.jpg

z-index: auto;

Zdania ułożyły się w kolejności wpisywania.

1. position: relative; left: 0px; bottom: 0px; z-index: auto; color: #00ff00; font-size: 3em;

2. position: relative; left: 10px; bottom: 70px; z-index: auto; color: #800000; font-size: 3em;

To jest pierwsze zdanie.

To jest drugie zdanie.

z-index: kolejność;

Grafiki wpisane są w tej samej kolejności. Jednakże ustalona jest inna kolejność wyświetlania - tutaj odwrotna. Każdy tekst wraz z grafiką ujęty w osobnym znaczniku <div>...</div>. Reguły dla kolejnych grafik są następujące:

foto_1: position: relative; z-index: 4;

foto_2: position: relative; left: 20px; bottom: 30px; z-index: 3;

foto_3: position: relative; left: 40px; bottom: 60px; z-index: 2;

foto_4: position: relative; left: 60px; bottom: 90px; z-index: 1;

`foto_1.jpg`
`foto_2.jpg`
`foto_3.jpg`
`foto_4.jpg`

`z-index: kolejność;`

Zdania ułożyły się według ustalonej kolejności.

1. `position: relative; left: 0px; bottom: 0px; z-index: 2; color: #00ff00; font-size: 3em;`
2. `position: relative; left: 10px; bottom: 70px; z-index: 1; color: #800000; font-size: 3em;`

To jest pierwsze zdanie.

To jest drugie zdanie.

Przykład:

W poniższym przykładzie, ażeby móc zastosować pozycjonowanie absolutne, grafiki i zdanie do przycięcia umieszczone zostały w elemencie nadrzędnym czyli znaczniku `<div>...</div>` (każdy w osobnym) pozycjonowanym relatywnie.

Przykład z obrazkiem:

Oryginalny obrazek ma rozmiary 130x100px.

Pierwszy obrazek jest w jego oryginalnych rozmiarach, ponieważ współrzędne przycięcia są takie same jak jego rozmiary: `clip: rect(0px 130px 100px 0px);`.

Drugi obrazek jest przycięty do następujących rozmiarów: od góry 15px, od prawej strony 10px, od dołu 40px, a od lewej strony 10px: `clip: rect(15px 120px 60px 10px);`.

Trzeci obrazek jest przycięty do następujących rozmiarów: od góry 5px, od prawej strony 20px, od dołu 10px, a od lewej strony 35px: `clip: rect(5px 110px 90px 35px);`.

Przykład z tekstem:

`Zdanie testowe`
`Zdanie testowe`

Drugie zdanie jest przycięte według następującej reguły: `clip: rect(15px 120px 60px 10px);`.

Przykład:

vertical-align: baseline;

vertical-align: middle;

vertical-align: text-top;

vertical-align: text-bottom;

Zdanie z tekstem w indeksie górnym - vertical-align: super;.

Zdanie z tekstem w indeksie dolnym - vertical-align: sub;.

vertical-align: top;

vertical-align: bottom;

vertical-align: -30px;

vertical-align: 30px;

Zdanie z tekstem podniesionym o 20px - vertical-align: 20px;.

Zdanie z tekstem opuszczonym o 20px - vertical-align: -20px;.

Przykład:

float: left;

Tekst będzie na prawo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na lewo: float: left;. Tekst będzie na prawo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na lewo: float: left;. Tekst będzie na prawo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na lewo: float: left;. Tekst będzie na prawo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na lewo: float: left;. A dalszy ciąg tekstu będzie już zaczynał się od krawędzi swojego pudełka.

float: right;

Tekst będzie na lewo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na prawo: float: right;. Tekst będzie na lewo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na prawo: float: right;. Tekst będzie na lewo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na prawo: float: right;. Tekst będzie na lewo od grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na prawo: float: right;. A dalszy ciąg tekstu będzie już dochodził do prawej krawędzi swojego pudełka.

float: none;

Tekst będzie poniżej grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na

none; float: none;. Tekst będzie poniżej grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na none; float: none;. Tekst będzie poniżej grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na none; float: none;. Tekst będzie poniżej grafiki, ponieważ grafika ma wyrównanie w poziomie ustawione na none; float: none;.

Przykład:

obrazek: float: left;

akapit z tekstem:clear: left;

Tekst jest opuszczony poniżej obrazka, ponieważ ma nie przylegać do niego lewą krawędzią. W akapicie jest nałożony styl przylegania clear: left;.

obrazek: float: left;

akapit z tekstem:clear: right;

Tekst jest obok obrazka, ponieważ ma nie przylegać do niego prawą krawędzią. W akapicie jest nałożony styl przylegania clear: right;.

obrazek: float: left;

akapit z tekstem:clear: both;

Tekst jest opuszczony poniżej obrazka, ponieważ ma nie przylegać do niego obiema krawędziami. W akapicie jest nałożony styl przylegania clear: both;.

Internet Explorer nie wyświetla poprawnie sposobów dotyczących tabel, inline-block, ani też run-in.

Przykład:

tekst w akapitach: display: inline;

Tak zachowują się słowa pisane

w trzech akapitach, bez display: inline;

- wyświetlają się jako kolejne pudełka.

Tak zachowują się słowa pisane

w trzech akapitach, z display: inline;

- wyświetlają się w linii.

Tak to wygląda ze znacznikami i stylami:

```
<p style="display: inline;">Tak zachowuję się słowa pisane </p>
<p style="display: inline;">w trzech akapitach, z display: inline; </p>
<p style="display: inline;">- wyświetlają się w linii.</p>
```

tekst w akapicie, pochyły: display: block;

Zdanie w akapicie w znaczniku podkreślenia *...* , wyświetlane w linii.

Zdanie w akapicie w znaczniku pochylenia *...* , wyświetlane w osobnych pudełkach.

Tak to wygląda ze znacznikami i stylami:

```
<em style="display: block;">Zdanie w akapicie w znaczniku</em>
<em style="display: block;">pochylenia <em>...</em>,</em>
<em style="display: block;">wyświetlane w osobnych pudełkach.</em>
```

tekst w akapicie, podkreślony: display: list-item;

To jest zdanie w znaczniku podkreślenia ... , wyświetlane w linii.

To jest zdanie w znaczniku podkreślenia ... , wyświetlane jako wykaz.

Tak to wygląda ze znacznikami i stylami:

```
<u style="display: list-item;">To jest zdanie w znaczniku </u>
<u style="display: list-item;">podkreślenia <u>...</u>,</u>
<u style="display: list-item;">wyświetlane jako wykaz.</u>
```

grafiki: display: block;

Normalnie, grafiki wyświetlają się jedna obok drugiej:

Przy display: block; wyświetlają się jedna pod drugą:

tekst z grafiką: display: inline;

Zdanie przed obrazkiem wyświetlane w bloku (domyślnie).

Zdanie po obrazku wyświetlane w bloku (domyślnie).

Zdanie przed obrazkiem: display: inline;;

Zdanie po obrazku: display: inline;;

Przykład:

To jest zdanie w akapicie, ten fragment zdania jest w znaczniku `<span>...</span>` z `visibility: hidden;`, a ten fragment znowu tylko w akapicie.

To jest zdanie w akapicie, a ten fragment znowu tylko w akapicie.

Zadanie 107. (Zadanie 1g)

Temat: Definiowanie stylu: styl lokalny, liniowy, linijkowy.

Wykonaj stronę zawierającą 3 znaczniki `<p>` oraz 3 znaczniki `<h2>`

Każdy akapit powinien być pisany innym kolorem.

Zdefiniuj podstawowe właściwości znaczników `<p>` i `<h2>` na:

`font-family: Arial;`

`font-size: 30px;`

Kolory dla `<p>`:

Dla pierwszego [czerwony, 20pt],

Dla drugiego [zielony, 25pt, PODKREŚLONY]

Dla trzeciego [niebieski, 30pt]

Kolory dla `<h2>`:

Dla pierwszego [brązowy, 15pt, POCHYŁY],

Dla drugiego [żółty, 20pt]

Dla trzeciego [pomarańczowy, 25pt, POGRUBIONY]